

GEMEENTE
VIJF
HEE
REN
LAN
DEN

Jaarstukken 2022

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief.....	2
Leeswijzer	4
DEEL 1: Het jaarverslag 2022	7
Hoofdstuk 1: De programmaverantwoording	8
Programma 0: Bestuur, ondersteuning en dienstverlening	10
Programma 1: Veiligheid	21
Programma 2: Verkeer en Vervoer.....	30
Programma 3: Economie	35
Programma 4: Onderwijs.....	39
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie.....	43
Programma 6: Sociaal domein.....	50
Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	64
Programma 8: Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling.....	72
Algemene dekkingsmiddelen	81
Overhead	83
Vennootschapsbelasting	86
Restantkredieten	87
Hoofdstuk 2: De paragrafen	91
Paragraaf 1: Lokale Heffingen	92
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen	98
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	111
Paragraaf 4: Financiering.....	119
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	128
Paragraaf 6: Verbonden partijen.....	140
Paragraaf 7: Grondbeleid.....	159
Paragraaf 8: Covid-19	165
Paragraaf 9: WOO	171
DEEL 2: De jaarrekening 2022	172
Hoofdstuk 3: Overzicht van baten en lasten en de toelichting	173
Overzicht van baten en lasten	175
Incidentele baten en lasten	178
Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.....	182
Begrotingsrechtmatigheid	183
Wet normering topinkomens	186
Hoofdstuk 4: De balans en de toelichting.....	189
Balans per 31 december 2022	190
Waarderingsgrondslagen balans	192
Toelichting op de balans	198
Bijlagen	227
Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	228
Overzicht verplichte beleidsindicatoren en toelichting	231
Bijlage overzicht restant kredieten	236
SISA Verantwoording	241
Lijst van afkortingen	257

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de raad,

Voor u liggen de Jaarstukken 2022 van de gemeente Vijfheerenlanden ten behoeve van de behandeling in uw vergadering van 29 juni 2023. Deze Jaarstukken zijn opgesteld aan de hand van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betekent dat een inhoudelijke en financiële verantwoording wordt gegeven over het gevoerde beleid in het afgelopen jaar.

We kunnen 2022 beschouwen als het jaar waarin we de balans opmaken na corona. Hoewel er in januari nog sprake was van een lockdown, is het voor het grootste deel van het jaar mogelijk geweest het 'gewone' leven weer op te pakken. Echter een andere ingrijpende gebeurtenis vond op 24 februari plaats, toen Rusland buurland Oekraïne vanuit meerdere kanten binnenviel. Dit veroorzaakte Europa's grootste vluchtelingencrisis sinds de Tweede Wereldoorlog, met meer dan 9,5 miljoen Oekraïners die het land ontvluchtten, en stijgende prijzen voor voedsel, energie en grondstoffen.

Burgemeester en wethouders van Vijfheerenlanden hebben daarom gezorgd voor noodopvang in het gemeentehuis in Meerkerk. In overleg met de Veiligheidsregio Utrecht is maandagochtend 14 maart 2022 een groep vluchtelingen aangekomen in Meerkerk en opgevangen op deze locatie. Veel inwoners en bedrijven zetten zich hiervoor in en dat vinden wij hartverwarmend.

Daarnaast hebben wij te maken met een asielcrisis. Het Rijk heeft de opvang van vluchtelingen tot crisis bestempeld en gemeenten meermaals gevraagd te helpen met het opvangen van asielzoekers. Het college heeft daaraan invulling gegeven door samen met de VRU en het COA een crisisnoodopvanglocatie in Lexmond te realiseren voor 70 personen voor de periode van 1 november 2022 tot 1 maart 2023.

Dit alles heeft veel gevraagd van de flexibiliteit van onze organisatie. Maar nog meer gold dit voor onze inwoners en ondernemers. Er werd enerzijds een beroep gedaan op de veerkracht van onze samenleving; anderzijds werden de zorgen van inwoners en ondernemers groter door de sterke prijsstijgingen. Bij deze Jaarstukken past dan ook woorden van waardering en ondersteuning voor onze inwoners, instellingen en ondernemers.

In deze Jaarstukken kijken we terug op de afspraken uit de begroting. Een begroting die nog is opgesteld door het vorige college.

In de voorliggende Jaarstukken geven wij, zoals gezegd, een inhoudelijke en financiële verantwoording. Dit gebeurt in eerste instantie vooral in het Jaarverslag. In de Jaarrekening worden de financiële consequenties voor onze financiële positie nader toegelicht. Deze Jaarrekening wordt afgesloten met een positief resultaat van € 8,3 miljoen. Een toelichting op de grootste posten is terug te vinden in het overzicht baten en lasten. Een meer gedetailleerde toelichting is per programma gegeven.

De opzet en inrichting van deze Jaarstukken is gelijk aan de inrichting van de Programmabegroting 2022 die door uw op 11 november 2021 is vastgesteld. In de leeswijzer, die begint op de volgende pagina, wordt uitgebreid toegelicht waar welke informatie terug te vinden is.

De Jaarstukken 2022, en dan vooral de jaarrekening 2022, zijn in opdracht van de gemeenteraad onderworpen aan de accountantscontrole van Q-concepts. We zullen u voor uw vergadering van 29 juni 2023 een controleverklaring voorleggen.

Wij wensen u een constructieve behandeling van deze Jaarstukken 2022 toe.

Het college van burgemeester en wethouders van gemeente Vijfheerenlanden
de secretaris, de burgemeester,

N. (Nanette) van Ameijde-Poortman

S. (Sjors) Fröhlich

Leeswijzer

Inleiding

De jaarstukken vormen een omvangrijk boekwerk. Hieronder volgt een leeswijzer aan de hand waarvan bepaald kan worden welke informatie is opgenomen in de verschillende onderdelen van de jaarstukken.

Het is onvermijdelijk, dat in de jaarstukken gebruik gemaakt wordt van vaktaal. Wat betreft de financiële vaktaal is ernaar gestreefd om dit te beperken tot het "jargon" dat ook in de wet wordt gebruikt: Het "Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten" (BBV) is daarbij het wettelijk relevante kader. In veel teksten in deze jaarstukken zijn afkortingen opgenomen. Alhoewel bij veel afkortingen de betekenis is aangegeven, is als bijlage een lijst met nagenoeg alle gebruikte afkortingen en de betekenis hiervan opgenomen. Verder staan in deze jaarstukken natuurlijk veel bedragen. Voor de leesbaarheid zijn de bedragen vrijwel overal weergegeven in duizenden euro.

De jaarstukken 2022 bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

Het jaarverslag

Hoofdstuk 1 De programmaverantwoording

In de programmaverantwoording wordt per programma beleidsinhoudelijk en budgettair verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid. De in de programmaverantwoording genoemde doelstellingen en maatregelen zijn op de programmabegroting gebaseerd. Er wordt per programma antwoord gegeven op vier kernvragen: 'Wat hebben we bereikt?', 'Wat hebben we daarvoor gedaan?', 'Wat hebben we niet gedaan?' en 'Wat waren de kosten?'. De gemeente Vijfheerenlanden hanteert acht programma's. De programmaverantwoording begint met een visuele weergave die in één blik de voortgang van de bestuurlijke resultaten laat zien. Het verschil ten opzichte van voorgaande jaren met betrekking tot de financiële programma-verantwoording is dat het accent bij het analyseren van de verschillen tussen begroting en werkelijkheid ligt op hoofdlijnen, namelijk op programmaresultaat. Dit in tegenstelling tot eerdere jaren, waar zowel de toelichting op lasten, op baten als op reserves apart weergegeven werden. Dit brengt de leesbaarheid van de financiële verantwoording ten goede. Daarnaast worden niet alle mutaties die in de baten en lasten voorkomen toegelicht wanneer deze weggestreept kunnen worden tegen de mutaties in de reserves. Dat komt omdat deze mutaties budgetneutraal zijn, wat betekent dat deze mutaties geen invloed hebben op het uiteindelijke resultaat van het programma. Indien de budgetneutrale mutaties wel relevant zijn om te vermelden, worden deze wel opgenomen in de toelichting. Als laatste zijn er meerdere voordelen behaald door capaciteitsproblemen in het ambtelijk apparaat. Door tekort aan personeel konden niet alle werkzaamheden plaats vinden, waardoor voordelen ontstaan ten opzichte van de begroting. Dit zal meerdere keren vermeld worden in de desbetreffende programmaverantwoordingen.

Hoofdstuk 2 De paragrafen

Het is een wettelijke eis dat elke gemeente een aantal verplichte paragrafen in het jaarverslag opneemt. Deze paragrafen vormen een dwarsdoorsnede van het jaarverslag op een specifiek terrein. De volgende paragrafen zijn in het jaarverslag opgenomen:

1. De paragraaf lokale heffingen: niets is voor niets. Om activiteiten te kunnen betalen heft de gemeente Vijfheerenlanden diverse belastingen en heffingen. In deze

paragraaf wordt hierop ingegaan. Ook is de score van de gemeente Vijfheerenlanden en omliggende gemeenten op de ranglijst woonlasten opgenomen.

2. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing: de gemeente Vijfheerenlanden wordt met (financiële) risico's geconfronteerd. Zijn de te verwachten verplichtingen of verliezen die uit de risico's voortvloeien redelijkerwijs in te schatten dan dient de gemeente hiervoor een voorziening te treffen. De belangrijkste overige risico's worden in deze paragraaf toegelicht en gerelateerd aan de beschikbare algemene reserves.
3. De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen: de gemeente Vijfheerenlanden heeft veel geïnvesteerd in wegen, openbare verlichting, riolering, groen, speelvoorzieningen, gebouwen en dergelijke. Dit worden kapitaalgoederen genoemd. In deze paragraaf wordt per onderdeel toegelicht, op welke wijze het onderhoud van de gemeentelijke kapitaalgoederen gewaarborgd is.
4. De paragraaf financiering: als de gemeente Vijfheerenlanden voor forse investeringen staat, dan heeft ze daarvoor het geld meestal niet op de bank staan. Er moet dan een lening worden aangetrokken. Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop met de financieringsbehoefte van de gemeente wordt omgegaan.
5. De paragraaf bedrijfsvoering: deze paragraaf gaat in op de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie, die erop gericht zijn een zo goed mogelijke dienstverlening aan de inwoners te kunnen garanderen en op een zo zorgvuldig mogelijke besluitvorming.
6. De paragraaf verbonden partijen: de gemeente Vijfheerenlanden werkt samen met andere partijen om gezamenlijke doelen te bereiken. Als deze samenwerking in een bestuurlijke en financiële vorm wordt gegoten, spreken we van een verbonden partij. In deze paragraaf worden de belangrijkste partijen waarmee de gemeente een band heeft nader toegelicht.
7. De paragraaf grondbeleid: de gemeente Vijfheerenlanden hanteert situationeel grondbeleid. Kopen en verkopen van gronden, waar nodig en faciliterend als dat kan om de gestelde doelen te bereiken. Zo zijn gronden aangekocht ten behoeve van de realisatie van Broekgraaf. De gemeente is dan producent van bouwrijpe grond. Soms lukt het niet om zelf grond uit te geven, omdat de grond in handen van een derde is. Er wordt dan samenwerking gezocht met marktpartijen zoals aannemers en projectontwikkelaars. Dit is bijvoorbeeld het geval bij Hoef en Haag. In deze paragraaf wordt dieper op (de uitvoering van) het grondbeleid van de gemeente ingegaan.
8. De paragraaf Covid-19: in deze paragraaf wordt toegelicht wat de kosten, gemiste opbrengsten en risico's van Covid-19 op de programma's en taakvelden zijn (geweest) en tevens wordt aandacht geschonken aan de maatschappelijke en financiële gevolgen van Covid-19 voor 2022.
9. De paragraaf Wet Open Overheid (WOO): Sinds 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) van kracht. In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De jaarrekening

Hoofdstuk 3 Overzicht van baten en lasten en toelichting

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (het BBV) schrijft voor dat het gerealiseerde totaal van het saldo van baten en lasten (= resultaat exclusief de dotaties en onttrekkingen aan reserves) en het gerealiseerde resultaat (= het resultaat inclusief de dotaties en onttrekkingen aan reserves) wordt gepresenteerd. Stortingen en onttrekkingen aan een reserve kunnen slechts worden gedaan op basis van een raadsbesluit dan wel op basis van het door de raad genomen instellingsbesluit met betrekking tot de reserve.

In dit hoofdstuk vindt u het gerealiseerde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde resultaat terug. Tevens wordt het gerealiseerde resultaat vergeleken met het begrote resultaat en worden de belangrijkste oorzaken voor het geconstateerde verschil toegelicht – voor zover deze toelichting nog niet was gegeven in de programmaverantwoording. In dit hoofdstuk komen tevens de ontwikkelingen op het gebied van verstrekte kredieten, incidentele baten en lasten en de Wet normering topinkomens aan de orde.

Hoofdstuk 4 De balans met toelichting

In dit hoofdstuk wordt begonnen met het toelichten van de waarderingsgrondslagen die gehanteerd zijn bij het samenstellen van de balans. Vervolgens wordt de balans per 31 december 2022 gepresenteerd en worden de activa en passiva apart toegelicht. Daarnaast treft u ook het vaststellingsbesluit van de gemeenteraad aan.

Bijlagen bij de jaarstukken

De bijlagen van de jaarstukken 2022 bestaan uit de verantwoordingsinformatie over lasten en baten per taakveld, specifieke uitkeringen (SISA), beleidsindicatoren, restantkredieten en een lijst met gebruikte afkortingen.

DEEL 1: Het jaarverslag 2022

Hoofdstuk 1: De programmaverantwoording

Visuele weergave

In de hierna volgende programma's zijn teksten opgenomen uit de programmabegroting 2022. De programmaverantwoording 2022 borduurt hierop voort. Op basis van die uitgangspunten wordt in deze programmaverantwoording het in 2022 gerealiseerde beleid geschetst aan de hand van vier kernvragen: "Wat hebben we bereikt?", "Wat hebben we daarvoor gedaan?", "Wat hebben we niet gedaan?" en "Wat waren de kosten?".

Voor het antwoord op de kernvragen "Wat hebben we bereikt?", "Wat hebben we daarvoor gedaan?" en "Wat hebben we niet gedaan?" zijn de voorgenomen doelstellingen en actiepunten voorzien van een actuele stand van zaken per ultimo 2022. Af en toe is daarbij ook een doorkijkje opgenomen naar het eerste kwartaal van 2023. Aanvullend is in de bijlagen ook per programma een overzicht gegeven van de actuele meetgegevens 2022 van de zogenaamde wettelijke indicatoren. De programmaverantwoording begint altijd met een visuele weergave die in één blik de voortgang van de bestuurlijke resultaten laat zien (zoals hierboven op totaalniveau van alle acht de programma's tezamen).

Het antwoord op de kernvraag: "Wat waren de kosten?" wordt beantwoord in de vorm van een tabel. Deze tabel bevat per programma: de begrote baten en lasten, de werkelijke baten en lasten en het verschil daartussen. Het accent bij het analyseren van de verschillen tussen begroting en werkelijkheid ligt op de hoofdlijnen. Daarom worden alleen de belangrijkste oorzaken van de geconstateerde verschillen toegelicht en is ervoor gekozen om niet alle verschillen in detail toe te lichten. De toelichting is daarbij gericht op het programmaresultaat na verrekening met reserves. Dit in tegenstelling tot eerdere jaren, waar zowel de toelichting op lasten, op baten als op reserves apart weergegeven werd. Daarnaast worden niet alle mutaties die in de baten en lasten voorkomen toegelicht wanneer deze weggestreept kunnen worden tegen de mutaties in de reserves. Dat komt omdat deze mutaties budgetneutraal zijn, wat betekent dat deze mutaties geen invloed hebben op het uiteindelijke resultaat van het programma. Indien de budgetneutrale mutaties wel relevant zijn om te vermelden, worden deze wel

opgenomen in de toelichting. Als laatste zijn er meerdere voordelen behaald door capaciteitsproblemen in het ambtelijk apparaat. Door tekort aan personeel konden niet alle werkzaamheden plaats vinden, waardoor voordelen ontstaan ten opzichte van de begroting. Dit zal meerdere keren vermeld worden in de desbetreffende programmaverantwoordingen.

Programma 0: Bestuur, ondersteuning en dienstverlening

Visuele weergave

39 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Vijfheerenlanden is dichtbij

Onze inwoners konden bij ons terecht via verschillende contactkanalen. Telefonisch, digitaal via de website, via e-mailcontact en per post. Daarnaast konden onze inwoners dagelijks fysiek bij ons terecht op minimaal één van onze locaties. Om ten dienste van onze inwoners te staan konden zij ook onze balies bezoeken tijdens de avondopenstellingen in Leerdam en Vianen. De tevredenheid van onze inwoners is gemonitord nadat zij contact met de gemeente hadden via een van de contactkanalen. Onze dienstverlening kreeg een 7,6 als gemiddelde beoordeling. Dankzij het Versimpelteam verbeterden we onze communicatie door duidelijker te communiceren.

Vijfheerenlanden is strategisch partner op lokaal en regionaal niveau

In 2022 is er veel nieuw landelijk beleid ontwikkeld dat door de provincie, regio en gemeente uitgevoerd moet worden. De integraliteit en complexiteit maakt het noodzakelijk om met strategische partners in verbinding te staan. Daarom hebben wij ingezet op de regionale samenwerking, voor toegang tot (nieuwe) kennis en ervaring, maar ook om sneller initiatieven en ideeën te kunnen realiseren. Er is ingezet op de regionale netwerksamenwerking U10 en samen met de regio Alblasserwaard Vijfheerenlanden hebben we gewerkt aan de Regionaal Maatschappelijke Agenda.

Enkele relevante bestuurlijke posities die gemeente Vijfheerenlanden inneemt. In de kopgroep Provinciale Regietafel Migratie & Integratie (PRT) nemen burgemeester Fröhlich en gemeentesecretaris Van Ameijde zitting. Gemeentesecretaris Van Ameijde is ambtelijk opdrachtgever U10 Woondeal. Burgemeester Fröhlich is voorzitter van het bestuur van de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU). Aan de regietafel U10 neemt wethouder Van Maanen plaats.

Vijfheerenlanden werkt aan een gezonde financiële positie

In 2022 hebben we een actueel overzicht van het gebruik van gemeentegrond opgesteld. Daardoor zijn de actuele voorwaarden en prijzen inzichtelijk en is de administratie op orde.

In samenwerking met de Auditcommissie zijn we aan de slag gegaan met het verbeteren van de planning en control (P&C) cyclus en de bijhorende P&C documenten. Het eerste resultaat is een nieuwe programmabegroting. Ook is er een herziene nota Risicomanagement en weerstandvermogen ter vaststelling aangeboden.

Vijfheerenlanden geeft het voorbeeld op het gebied van duurzaamheid

In 2022 zijn er zonnepanelen geplaatst op het dak van sporthal De Copper in Hei-en Boeicop. We hebben het Team Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen opgericht om de duurzaamheidsuitvraag in het inkoopproces te optimaliseren. Het plan voor verduurzaming van Helsdingen Sport en Cultuur is vastgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vijfheerenlanden is dichtbij

Onze inwoners kunnen op afspraak gedurende werkdagen terecht aan de balies op één van onze locaties en tijdens twee avondopenstellingen.

In 2022 was er op elke doordeweekse dag een openstelling op minimaal één van de drie locaties. In Leerdam en Vianen konden de inwoners ook terecht tijdens de avondopenstelling.

In 2022 implementeren we de aanbevelingen uit het onderzoek digitale dienstverlening van de Rekenkamer Vijfheerenlanden.

2022 stond in het teken van de voorbereidingen voor het herijken van het dienstverleningsconcept. Zo is er een traject gestart om informatie op te halen bij de inwoners, de gemeenteraad en de interne organisatie. Samen met de aanbevelingen uit het Rekenkameronderzoek naar digitale dienstverlening vormt dit de basis voor het herijkte dienstverleningsconcept in 2023.

Eenmaal per half jaar rapporteren we over de beleving van inwoners en ondernemers over onze dienstverlening, waarvan we de servicenormen hebben vastgelegd in het dienstverleningsconcept gemeente Vijfheerenlanden.

In 2022 onderzochten we structureel de beleving onder onze inwoners en ondernemers met tevredenheidsonderzoeken. Het structurele onderzoek naar onze dienstverlening aan de balies op de drie locaties is voortgezet. De baliebezoekers zijn tevreden over onze dienstverlening en geven een 8,4 als gemiddelde beoordeling.

Daarnaast is het onderzoek naar onze dienstverlening bij het tijdig terugbellen naar onze inwoners versterkt. Hier geven de inwoners ons een 6,6 als gemiddelde beoordeling.

Daarom krijgt dit in 2023 extra aandacht.

Vanaf april 2022 onderzochten we ook structureel onze dienstverlening onder de aanvragers van omgevingsvergunningen. In 2022 wordt deze dienstverlening gewaardeerd met een 7,7 als gemiddelde beoordeling.

Onze inwoners waarden de afhandeling van de meldingen openbare ruimte met het cijfer 7,8 als gemiddelde beoordeling.

In 2022 doorlopen we het ontwerpproces van de nieuwe huisvesting Vijfheerenlanden. Deze fase bestaat uit het ontwerpproces van de grootschalige renovatie en uitbreiding van het gemeentehuis in Leerdam.

Het Programma van Eisen (ruimtelijke, functionele en technische kwaliteit) voor het gebouw is opgesteld en vastgesteld en maakt onderdeel uit van de aanbestedingen. In 2022 zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding van architect en installateur afgerond.

De akten van de burgerlijke stand van de oude gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik scannen en beschikbaar maken voor plaatsonafhankelijke en digitale dienstverlening. Alle akten zijn in 2022 gescand en beschikbaar gemaakt voor plaats onafhankelijke en digitale dienstverlening.

Het conform de Archiefwet 1995 afsluiten van de archieven van de voormalige gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik in samenwerking met het Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht voor de overdracht aan de archiefbewaarplaats.

De planning van de uitvoering beslaat een periode van 10 jaar en de einddatum is gepland op 31 december 2029. De werkzaamheden vorderen gestaag. Er zijn geen financiële consequenties aan verbonden. Aan het eind van elk jaar wordt een jaarplanning voor het volgend jaar afgesproken en wordt verslag gedaan over de uitgevoerde werkzaamheden van het afgelopen jaar.

Nieuw beleid stedenbanden in de gemeente Vijfheerenlanden.

Begin 2022 is besloten de stedenbanden van de voormalige gemeenten Leerdam en Vianen met Pfintzal (Duitsland) en Reghin (Roemenië) per 1 januari 2023 te beëindigen. Door de ontwikkelingen in Europa en voortschrijdend inzicht is in het najaar van 2022 een nieuw voorstel geschreven. Besloten is de stedenbanden om te vormen naar een vriendschapsband.

Vijfheerenlanden is strategisch partner op lokaal en regionaal niveau

We pakken actief de uitdagingen in de fysieke leefomgeving op samen met onze partners; zo participeren we met name in de regio's U10/Lekstroom, Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (AV) en het Groene Hart en dragen actief bij aan de regionale opgaven. In het afgelopen jaar is ingezet op de regionale samenwerking. Er is gewerkt aan opgaven uit de Regionaal Maatschappelijke Agenda, zoals de start van het ontwikkelen van een breed regionaal gedragen visie op het toekomstig landschap van de Alblasserwaard Vijfheerenlanden. Daarnaast is voor de Gemeenschappelijke Regeling Regio AV een onderzoek gestart naar de huidige samenwerkingsvorm en opgaven. Onderzocht wordt of die nog aansluiten bij de wensen van de aangesloten gemeenten en zo nee, op welke punten de samenwerking dan kan worden aangepast.

De regionale netwerksamenwerking U10 heeft onder meer ingezet op aanvragen van rijks gelden voor realisatie van het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP). De 'Regiodeal Gezonde mensen in een groene en gezonde leefomgeving' is ingediend en er is grote inzet gepleegd op de toekomstige Woondeal U10. Daarnaast is er gestart met de verkenning van de mogelijkheden voor een regionaal werklandschap.

Voorbereiding Programma-uitvoering van het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) U10 en een eerste aanzet voor uitvoering van de ambities door cofinanciering, lobby en uitwerking regiopoorten.

Het verwachte resultaat van het kwartiermakerjaar was niet alleen een 'plan van aanpak financiering en realisatie perspectief', maar ook het meteen aan de slag gaan met zaken als cofinanciering, lobby en uitwerking regiopoorten.

U10/Regio Utrecht ontving dit jaar ongeveer een miljard euro aan Rijksbijdragen voor versnellingsafspraken woningbouw verspreid over de regio, voor de ov-schaalsprong in het hart van de regio. Op basis van een eerste uitwerking zijn afspraken gemaakt om de acht regiopoorten (waaronder Vianen) te agenderen op het Bestuurlijk Overleg (BO) Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) in 2023. Gaandeweg het jaar zijn de hiertoe benodigde lobby-organisatie, persoonlijke netwerken en gezamenlijke profilering als Metropoolregio Utrecht opgebouwd.

Deze inzet heeft plaatsgevonden in afstemming met de gemeenten U10. Maar dit is wel ten koste gegaan van het opstellen van een plan van aanpak, waarin gezamenlijk de stap wordt gezet van een 'regionaal gecoördineerd beleidsproces' naar een 'lokaal gedreven realisatieproces'.

Vijfheerenlanden werkt aan een gezonde financiële positie

Audit inhuur en betalingsverkeer.

De audit betalingsverkeer is in 2021 uitgevoerd en vastgesteld. De audit inhuur is vertraagd. Het onderzoek (waaronder het op het boekjaar 2020 gebaseerde financieel onderzoek) is in 2021 wel uitgevoerd. Maar de rapportage moest nog worden afgerond. Om de rapportage te kunnen baseren op actuele inzichten is het financieel onderzoek in 2022 opnieuw uitgevoerd op basis van het boekjaar 2022.

Vijfheerenlanden beschikt over een actueel overzicht van huur & pacht van gronden.

Ondanks de beperkte middelen, is in 2022 extra geïnvesteerd in het creëren van een actueel overzicht van het gebruik van gemeentegrond. Hiervoor is zowel gebruik gemaakt van oude gegevensbronnen uit de voorgaande drie gemeenten, als van moderne gegevensbronnen. Uit het gecreëerde overzicht blijkt dat de administratie in grove hoofdlijnen op orde is, voor de belangrijkste assets bestaan overeenkomsten. Denk daarbij aan panden, zendmasten, sportcomplexen, et cetera.

Het verbeteren van de informatiewaarde en de kwaliteit van de planning en control (P&C) documenten.

In haar vergadering van 22 februari 2022 heeft de Auditcommissie de werking van de huidige P&C-cyclus geëvalueerd. De Auditcommissie heeft in het algemeen haar tevredenheid uitgesproken met de opzet van de cyclus maar ook concrete verbetermogelijkheden aangegeven, zoals meer aandacht voor prestatiemeting en -sturing. De verbetermogelijkheden hebben te maken met de informatiewaarde en de gebruiksmogelijkheden van de documenten in de P&C-cyclus. De uitwerking hiervan doen we in nauw overleg met de Auditcommissie.

We rapporteren over de ontwikkeling van de solvabiliteit en de netto schuldquote.

We rapporteren in de paragraaf Weerstandsvermogen in de Jaarstukken 2022 over de solvabiliteit. Daarbij geven we een oordeel over de financiële positie van de gemeente. Via de Kadernota 2024 bieden we de gemeenteraad een plan aan dat moet voorzien in een verbetering van de solvabiliteit de komende jaren, dit is toegezegd bij de behandeling van de begroting 2023.

Integrale herziening van de nota risicomanagement inclusief het opnemen van frauderisicoanalyse.

De herziene nota Risicomanagement en weerstandsvermogen voor de periode 2023-2026 is eind 2022 ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Met deze integrale herziening willen we als organisatie een stap maken van risicomanagement naar risicosturing. Een frauderisicoanalyse is niet in deze nota opgenomen omdat een frauderisicoanalyse een ander besluitvormingstraject heeft.

Vijfheerenlanden geeft het voorbeeld op het gebied van duurzaamheid

Wij dragen bij aan de landelijke doelstelling om in 2030 70% van het elektriciteitsverbruik duurzaam op te wekken.

In 2022 is sporthal De Copper in Hei- en Boeicop voorzien van zonnepanelen. De komende jaren zetten we in op het verduurzamen van ons gemeentelijk vastgoed. Daarom stellen we in 2023 een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed op. In de tussentijd wordt er verder onderzocht waar er extra zonnepanelen geplaatst kunnen worden. Als het nodig is dan wordt daarvoor krediet aangevraagd. Eind van het jaar is het plan voor de verduurzaming van Helsdingen Sport en Cultuur vastgesteld.

Organisatieontwikkeling

Vanaf 2022 vindt ieder jaar een onderhoudsronde HR21 plaats.

HR21 is het functiewaarderingssysteem voor gemeenten. De onderhoudsronde HR 21 voor 2022 is afgerond. De jaarlijkse onderhoudsronde is als cyclisch proces geborgd.

Wij sturen op het behalen van resultaten. Eind 2022 zijn de teams ondersteund bij het resultaatgericht werken. De teams zijn toegerust om de resultaten te bereiken voor de inwoners van Vijfheerenlanden.

Afgelopen jaar zijn er workshops resultaatgericht denken en werken gehouden in de organisatie. Dit heeft ertoe geleid dat alle teams resultaten centraal stellen. We sturen op resultaten in plaats van inspanningen. In bestuursrapportages rapporteren we over de resultaten. In de teams zelf maakt resultaatgericht werken deel uit van de evaluatiecyclus. Drie keer per jaar staan teams stil bij de te behalen resultaten: bij de vooruitblik, de tussenevaluatie en de terugblik.

Kennisontwikkeling

In 2022 is de 5HL Academie als online-leerplatform verder doorontwikkeld. Resultaat is dat eind 2022 intern leren, kennisdeling en samenwerking is bevorderd.

In 2022 zijn er ongeveer 200 workshops voor en door collega's georganiseerd. Voorbeelden hiervan zijn Direct duidelijk communiceren, Algemene Wet Bestuursrecht en Luisteren. Ook de workshops van het minifestival "Zo doen wij dat!" zijn via de 5HL academie georganiseerd. Voor onlinetrainingen is de 5HL Academie in 2022 circa 500 keer geraadpleegd. Hiermee is intern leren, kennisdeling en samenwerking bevorderd. Daarnaast hebben medewerkers extern opleidingen en trainingen gevolgd.

Arbeidsmarktbeleid

In 2022 stellen we het arbeidsmarktbeleid op.

In 2022 is een plan voor arbeidsmarktbeleid opgesteld. We werken continu aan het werven en behouden van medewerkers. Zo is voor de werving tijdelijk een recruiter aangetrokken, werken we nog kandidaat-gericht en starten we in 2023 met een traineeship. Om medewerkers te behouden bieden we actief doorgroeimogelijkheden aan, leiden we intern op en kennen we arbeidsmarkttoelages toe. Komend jaar willen we onze positie als werkgever versterken door ons nog meer te richten op arbeidsmarktcommunicatie, recruitment en behoud van medewerkers.

Inkoop- en aanbestedingsproces

In 2022 zorgen we voor de doorontwikkeling van het inkoopproces op basis van de vier pijlers: Duurzaamheid, Rechtmatigheid, Social Return, Lokaal inkopen.

In 2022 is er veel beweging geweest op inkoopgebied. Dit jaar is het Team Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (Team MVOI) opgericht om de duurzaamheidsuitvraag in het inkoopproces te optimaliseren. De eerste gesprekken tussen Team MVOI en de vakteams zijn veelbelovend. Ook is de drempel voor het uitvragen van Social Return (SR) verlaagd van € 200.000 naar € 100.000. Naar verwachting zal dit het aantal inkopen met een SR uitvraag meer dan verdubbelen. In 2023 worden deze significante wijzigingen verder geborgd in het inkoopproces.

De sterk gestegen inflatie heeft ook impact gehad op inkoop. Het Centraal Bureau voor de Statistiek geeft aan dat de consumentenprijsindex 10% is gestegen over 2022 ten opzichte van voorgaand jaar en de voorlopige cijfers van de dienstenprijsindex geven een stijging van 6,1% aan. De daadwerkelijke inflatie is verschillend per dienst en werk. Energieintensieve en arbeidsintensieve diensten en werken zullen een sterkere inflatiestijging laten zien dan andere diensten en werken door de sterk gestegen energieprijzen en lonen. Bij verscheidene aanbestedingen zijn hoger dan geraamde inschrijvingen binnengekomen wat impact kan hebben op de continuïteit van de gevraagde (kwaliteit op de) dienstverlening. Ook zijn indexatievoorstellen hoger dan contractueel afgesproken voorgesteld. Voorbeelden hiervan zijn het voorstel van meerdere van onze IT leveranciers om de kostprijs van lopende contracten te verhogen met 14,5% en de preferred suppliers hebben voorstellen ingediend variërend tussen ongeveer 9 en 15%. Het uitgangspunt van inkoop is om binnen de juridische kaders kostenstijging beheersbaar te houden. De voorstellen hebben geleid tot meerwerk voor de organisatie om de gesprekken en overige communicatie aangaande prijsaanpassingen met de leveranciers in goede banen te leiden. Met betrekking tot bovenstaande voorbeelden hebben met verschillende IT leveranciers en alle preferred suppliers gesprekken plaatsgevonden. Voor IT hebben vooralsnog geen prijsaanpassingen plaatsgevonden en bij de preferred suppliers hebben prijsaanpassingen plaatsgevonden in mindere mate dan voorgesteld en hebben alleen betrekking op uitzendkrachten en gedetacheerd personeel en niet op ZZP'ers. Het advies van inkoop is om te kijken naar de specifieke dienst of werk om een goed beeld te krijgen van wat de organisatie voor prijsontwikkeling kan verwachten bij nieuwe contracten en aan te nemen dat de voorstellen van de IT leveranciers (14,5%) en preferred suppliers (tot 15%) een indicatie zijn voor de prijsontwikkeling.

De cijfers uit de monitoring tonen aan dat het aantal afwijkingen van de inkoopstrategie is gehalveerd ten opzichte van vorig jaar.

Project gebruiksoppervlakte woningen voor WOZ-taxaties

Alle bezwaarschriften in het kader van de overgang van kubieke meters naar vierkante meters worden tijdig afgehandeld.

Van de ruim 1.200 bezwaarschriften die zijn binnengekomen zijn er 40 stuks niet op tijd afgehandeld. Deze 40 zijn bezwaren die zijn ingediend door No Cure No Pay Bureaus. De gemeente heeft hier geen invloed op omdat deze bureaus het proces vertragen en omdat het over afspraken gaat die het (ingehuurde) taxatiebureau heeft gemaakt met deze bureaus. De gemeente heeft een verdagingsbrief verstuurd waarbij de termijn van afdoening met zes weken verlengd is. Dit is wettelijk toegestaan. Uiteindelijk zijn alle bezwaren over 2022 afgehandeld.

Informatiebeleid en automatisering

Een duurzaam informatiebeheer waarbij voldaan wordt aan de wettelijke eisen. Onderdelen vanuit het Integraal Verbeterplan Informatiebeheer worden doorlopend opgepakt en uitgevoerd.

We ontsluiten maximaal op beschikbare landelijke voorzieningen zoals het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), de berichtenbox van MijnOverheid en de voorzieningen voor 'bekendmakingen'.

De digitale dienstverlening in het kader van de Omgevingswet is op orde. De benodigde software is aangeschaft en geïmplementeerd. Deze wordt aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) op het moment dat de (uitgestelde) wet actief wordt.

Met de eDiensten Burgerzaken kunnen inwoners online gebruik maken van onze diensten. Ze besparen tijd doordat zij niet meer naar het gemeentehuis hoeven en 24/7 terecht kunnen op de gemeentelijke website. Inwoners melden zich aan via DigiD en hoeven naam, adres en woonplaats (NAW-gegevens) niet zelf in te voeren. Dat bespaart tijd en voorkomt tikfouten. Voor een verdere verbetering van de (digitale) dienstverlening willen we dit aantal eDiensten uitbreiden.

We gaan slimmer en beter gebruik maken van gegevens binnen onze gemeente. Het kunnen herkennen van patronen en trends leidt tot meer inzicht waardoor betere sturing op mensen en middelen mogelijk is. Dit stelt ons in staat om betere beslissingen te nemen en effectiever en efficiënter te handelen.

De nieuwe GIS-viewer (Geografisch Informatie Systeem) in de vorm van applicatie Kaartviewer is in gebruik genomen. KaartViewer is een Web-applicatie waarmee een groot scala aan gemeentelijke informatie is te raadplegen.

Gestart is met het uifasieren van zo genaamde Legacy systemen. Dit zijn (technisch) verouderde computersystemen waarmee belangrijke bedrijfsprocessen worden geregeld.

Het vergroten van de bedrijfscontinuïteit met een hoogwaardig voorzieningenniveau om de medewerkers te ondersteunen bij het werken op afstand en bij calamiteiten.

In 2022 hebben we stappen gezet om onze (moderne) werkplek in de Cloud weg te zetten (MS Office 365/Teams). We zijn gestart met het project van de moderne hybride werkplek dat een leidend onderdeel is van de Automatiseringsvisie voor de komende jaren. Hierbij staan de Continuïteit, Gebruikersvriendelijkheid en Informatieveiligheid centraal.

Privacy en Informatiebeveiliging

Adequaat omgaan met persoonsgegevens waaronder het implementeren van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en Wet politiegegevens (Wpg).

Het adequaat omgaan met persoonsgegevens is een blijvend proces en vergt continu aandacht van zowel bestuur, management als medewerkers. Binnen de interne bewustwordingscampagne '5 voor veilig' worden diverse thema's rondom privacy en informatiebeveiliging via intranet uitgelicht en besproken, zoals bijvoorbeeld het melden van beveiligingsincidenten waaronder datalekken. Elk kwartaal wordt een overzicht gegeven van het aantal en soort meldingen om mensen bewust te maken en wellicht vergelijkbare meldingen te voorkomen. Mensen worden met een kleine beloning ook gestimuleerd om zaken te melden. Gezien de positieve resultaten gaan we hier komend jaar mee door. Voor een aantal (gevoelige) processen is een data protection impact assessment (DPIA) uitgevoerd. Hiermee worden de privacy-risico's in kaart gebracht en zoveel mogelijk verkleind, zodat de verwerking van persoonsgegevens op een verantwoorde wijze kan plaatsvinden. Specifieke aandacht is er geweest voor de

verwerking van persoonsgegevens op basis van de Wet politiegegevens. Er heeft een, wettelijk verplichte, interne én externe audit plaatsgevonden. Aan de hand van het auditrapport is een verbeterplan opgesteld waar komend jaar aan wordt gewerkt.

Implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

In 2022 hebben we een gap-analyse en een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) uitgevoerd op de stand van zaken rondom de informatiebeveiliging. Op basis hiervan is een actieplan gemaakt voor 2023 en verder. Op deze manier houden we grip op de werkzaamheden in het kader van informatiebeveiliging en verbeteren we de veiligheid.

Verder zijn in 2022 de kaders gesteld voor het intensiveren van het bewustwordingstraject. Directie en management zijn akkoord gegaan met het implementeren van een e-learning traject waarmee onze medewerkers worden getraind in het omgaan met privacy en informatiebeveiligingsvraagstukken. Daarnaast is privacy en informatiebeveiliging nu ook onderdeel van het introductieprogramma (onboardingtraject) voor nieuwe medewerkers. Daardoor is voor iedereen die bij onze gemeente komt werken direct duidelijk dat dit een belangrijk aandachtspunt is voor onze organisatie. Daarnaast is samen met de medewerkers van privacy gewerkt aan nieuwe materialen om de bewustwording te vergroten (zoals bijvoorbeeld een pubquiz om met de teams te spelen).

Versimpelteam

Het project Versimpelteam is verlengd tot en met 2022. Door beperkte capaciteit en budget richt het project zich op twee hoofdactiviteiten:

- Doorgaan met het herschrijven van de (ruim 250) standaardbrieven en -mails van de gemeente. Dit doen de teams zelf, samen met collega's die zijn opgeleid tot schrijfcoach. Het Versimpelteam coördineert dit.
- Activiteiten organiseren die medewerkers bewust maken van het belang van duidelijke taal (acties en trainingen) zodat het onderdeel wordt van onze manier van communiceren.

Inmiddels zijn al veel standaardbrieven herschreven door gebruik te maken van brievenwasserettes en snelkookpanssessies met teams. We hebben interne taaltrainingen verzorgd en het netwerk van Direct Duidelijk Experts intern verstevigd. In onze dagelijkse communicatie scannen wij teksten op duidelijke taal en adviseren wij over structurele verbeteringen. Daarnaast testen we een taalapplicatie die helpt bij het vereenvoudigen van teksten. We werken samen met andere gemeenten en nemen deel aan het landelijke programma Direct Duidelijk.

In de Begrotingsraad van 2022 is gevraagd om bij de Kadernota 2024 een plan van aanpak in te dienen om het project structureel te maken. Ook bekijken we hoe we inwoners er meer bij kunnen betrekken, bijvoorbeeld met een (digitaal) meldpunt voor onbegrijpelijke brieven.

Vijfheerenlanden op de kaart

Voor 1 januari 2023 dient Key2Informatie (geografisch informatiesysteem) volledig vervangen te worden door Kaartviewer.

De Kaartviewer omgeving is onze nieuwe GIS-viewer en vervangt Key2Informatie. De Kaartviewer is in september officieel in productie genomen. Daarmee hebben wij de deadline van eind december 2022 gehaald. Alle beoogde basisgegevens zijn opgenomen in Kaartviewer. Key2Informatie kan volledig worden uit gefaseerd. Vanaf 12 december worden de eerste workshops gegeven om de gebruikers in de organisatie op weg te

helpen. Wanneer de benodigde teams de workshop hebben gevolgd gaat het Kaartviewer team samen met de belangrijke gebruikers verder met de ontwikkeling van Kaartviewer.

Wat hebben we niet gedaan?

Vijfheerenlanden is dichtbij

Er wordt een Persoonlijke Internet Pagina ontwikkeld voor een completere en meer persoonlijke ondersteuning voor onze inwoners en ondernemers.

De gepersonaliseerde website kan door onze huidige leverancier niet gefaciliteerd worden. De gepersonaliseerde website nemen we mee in de aanbesteding voor de nieuwe website in 2023.

In 2022 maken we een plan van aanpak voor een functionele, goed functionerende en toegankelijke website. Daarin nemen we mee welke technieken, software en capaciteit daarvoor nodig zijn en brengen de kosten in kaart.

In 2022 is budget beschikbaar gesteld voor het aanbesteden en realiseren van een nieuwe gemeentelijke website. Vanwege de impact van het aanbestedingstraject is besloten om zowel de aanbesteding als de implementatie door dezelfde projectleider te laten begeleiden. Deze projectleider is in 2022 aangesteld en gestart in januari 2023.

Vijfheerenlanden werkt aan een gezonde financiële positie

Audit ICT ex artikel 213: Een doelmatigheidsonderzoek ICT.

Zoals bij de bestuursrapportages al is gerapporteerd is deze audit niet uitgevoerd. Het was de bedoeling om bij de uitvoering van deze audit gebruik te maken van een door Bureau Berenschot nieuw te ontwikkelen benchmark voor de ICT-kosten van gemeenten. Berenschot heeft deze ICT benchmark echter niet tijdig als product in de markt gezet. Daarom is van het uitvoeren van deze audit afgezien.

Onderzoeken artikel 213a.

Audit: effectiviteit investerings- en pilotprojecten in het sociaal domein.

De uitvoering van deze audit is doorgeschoven naar 2023 in verband met de prioriteitstelling binnen de organisatie. Inmiddels is het plan van aanpak voor dit onderzoek door het college vastgesteld en ter informatie aan de raad toegezonden. Met de uitvoering van het onderzoek is gestart.

Onderzoeken artikel 213a.

Audit 2: efficiency en effectiviteit wijk- en dorpsbeleid en budget inwonerinitiatieven.

De uitvoering van deze audit is doorgeschoven naar 2023 in verband met de prioriteitstelling binnen de organisatie. Inmiddels is het plan van aanpak voor dit onderzoek door het college vastgesteld en ter informatie aan de raad toegezonden. Met de uitvoering van het onderzoek is gestart.

Onderzoeken artikel 213a.

Audit 3: efficiency en effectiviteit kostendekkende gemeentelijke leges en tarieven (te weten: vergunningen omgevingswet; begraafrechten; leges burgerzaken; marktgelden en precario).

De uitvoering van deze audit is doorgeschoven naar 2023 in verband met de prioriteitstelling binnen de organisatie. Inmiddels is het plan van aanpak voor dit onderzoek door het college vastgesteld en ter informatie aan de raad toegezonden. Met de uitvoering van het onderzoek is gestart.

Nieuwe verordening rioolheffing in verband met de modernisering van de waterzorgplichten.

In 2022 was er onvoldoende capaciteit en daardoor ontbreekt de kennis om het project waterzorgheffing op te starten. We kunnen de rioolheffing op dezelfde manier blijven opleggen waardoor het niet overgaan naar een waterzorgheffing geen consequenties kent.

Nieuwe legesverordening in verband met de Omgevingswet.

De Omgevingswet is opnieuw uitgesteld waardoor dit resultaat ook is uitgesteld.

Vernieuwde set van prestatie indicatoren als onderdeel van een vernieuwde P&C-cyclus.

In 2022 is er, in overleg met de Auditcommissie, gewerkt aan de vernieuwing van de P&C-cyclus. De begrotingsindicatoren zijn een onderdeel binnen de vernieuwing van de P&C-cyclus. De Auditcommissie heeft ervoor gekozen om de begrotingsindicatoren in 2023 te behandelen. Hierbij zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij "waar staat je gemeente" en "vensters op bedrijfsvoering".

Verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed

Opstellen van een routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed.

In de begroting 2023 is budget beschikbaar gesteld om in 2023 te starten met de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed. De verwachting is dat deze aanbesteding nog tot en met de zomer van 2023 duurt. De routekaart en de financiële effecten willen wij in 2024 aan de gemeenteraad voorleggen om vervolgens te kunnen vastleggen in de Kadernota 2025.

In de tussentijd is gestart, mede naar aanleiding van een toezegging in de raadsvergadering van 30 juli 2022, met de verduurzaming van circa 5 gebouwen in plaats van de volledige portefeuille. Hiertoe is besloten om in ieder geval te starten met een verduurzamingsonderzoek. Daarnaast hebben we de 3 gemeentewerven ook laten onderzoeken. De panden welke onderzocht worden naast de 3 gemeentewerven zijn: gymzaal Everdingen, brandweerkazerne Vianen, de woning aan Zederikstraat 7 Vianen, Stadhuisje Ameide en Brede school De Bijenkorf Lexmond. Enerzijds vanwege het energiegebruik anderzijds om meer inzicht te krijgen in de mogelijkheden door de aard van de bouw zijn deze panden geselecteerd. Ook hiervoor geldt dat we kijken welke financiële ruimte beschikbaar is vanuit het al vastgestelde meerjarenonderhoudsplan gebouwen. Het restant krediet vragen wij bij de Kadernota 2024 aan om vervolgens in 2025 hiermee te kunnen starten. Als er kansen zijn om extra gebouwen toe te voegen, dan gebeurt dat zeker.

Wat waren de kosten?

PROGRAMMA: 0 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primaire)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	6.037	3.521	5.158	5.666	509 N
Baten	-1.039	-808	-1.523	-1.883	359 V
Saldo	4.998	2.713	3.635	3.784	149 N
Toevoeging reserves	53.761	0	79	79	0
Onttrekking reserves	-5.137	0	-63	-71	8 V
Totaal reserves	48.624	0	16	8	8 V
Resultaat	53.622	2.713	3.651	3.792	141 N

Het voorgaande resultaat ten opzichte van de begroting 2022 (na wijziging) van 141 N wordt verklaard door:

Als gevolg van uittreden van het vorige college en het aantreden van het nieuwe college zijn de financiële nadelige gevolgen in 2022 verwerkt. Hierbij moet gedacht worden aan extra salariskosten (127 N), arbeidsmarktbegeleiding en coaching (93 N) en storting in de voorziening wachtgelden ter dekking van de wachtgeldverplichting (193 N).

Het waterschap heeft geconstateerd dat hun aanslagoplegging niet volledig is geweest de afgelopen 2 jaar. Dit is in 2022 gecorrigeerd. Voor de publiekrechtelijke heffingen op gronden betekent dit een nadeel (75 N).

Er vindt jaarlijks een herrekening plaats van de voorziening pensioen Wethouders. Aan de hand van de actuariële berekeningen wordt de stand van de voorziening bepaald. Hierbij wordt rekening gehouden met een rekenrente van 2,4% in 2022. Door de hogere rekenrente ten opzichte van 2021 ontstaat een voordeel (359 V) met een vrijval uit de voorziening als gevolg.

In 2022 zijn er in verhouding veel meer huwelijken afgesloten en reisdocumenten aangevraagd (119 V). Er is er veel meer getrouwd en gereisd dan in 2020 en 2021. Dit heeft te maken met een inhaalslag vanwege de coronapandemie.

In 2022 is rekening gehouden met de verkoopopbrengst van het oude politiebureau in Leerdam. De overdracht van het pand heeft niet plaatsgevonden in 2022 (96 N). Door ontbindende voorwaarden in het koopcontract en de uitvoering van de voorwaarden vindt het transport plaats in 2023.

Bij de verrekeningen met reserves is er sprake van een per saldo resultaat van 8 V.

Enkele kleinere posten (43 N) leiden tot het programmaresultaat van 141 N.

Programma 1: Veiligheid

Visuele weergave

21 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Veiligheid: een gedeelde verantwoordelijkheid

Elke dag werken wij aan een veilig woon- en werkklimaat voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Deze gedeelde verantwoordelijkheid ligt niet alleen bij gemeente en politie, maar ook bij andere (overheids)partners, inwoners en ondernemers. Veiligheid vraagt dus om een integrale aanpak met diverse betrokkenen.

De geprioriteerde veiligheidsthema's zijn vertaald in het Integraal Veiligheidsbeleid 2020 – 2022:

- woninginbraken en geweld,
- veilige buurten en woonoverlast,
- zorg en veiligheid, ondermijning,
- cybercriminaliteit
- crisisbeheersing.

Het is belangrijk om als gemeente de regie te hebben bij deze thema's. Om adequaat te reageren op crises en calamiteiten maar ook om binnen de regio effectief te kunnen deelnemen aan diverse samenwerkingsverbanden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de regionale driehoek en de Veiligheidscoalitie Midden-Nederland. Samenwerking staat vaak voor hogere effectiviteit en efficiëntie, ook in financiële zin.

Veiligheid en de bijbehorende integraliteit staan ook centraal in (de naleving en uitvoering) van de Algemeen plaatselijke verordening (Apv), bijvoorbeeld in het kader van evenementen en horeca. Ook de handhaving van de leefbaarheid en veiligheid in onze gemeente is een doorlopende lijn. Hieronder blikken wij terug op de diverse ontwikkelingen en activiteiten op deze thema's in 2022.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Woninginbraken en geweld

Het aantal woninginbraken is in 2022 ten opzichte van 2019 gedaald met 10% én het aantal geweldsdelicten is met 10% gedaald.

Woninginbraken

Het doel uit het Integraal Veiligheidsbeleid 2020 - 2022 is behaald. Dit is niet alleen te danken aan beleidsinspanningen. Zo is er een dalende landelijke trend, die tevens is versterkt door de coronacrisis. Criminaliteit verplaatst zich steeds meer van de klassieke vormen (zoals geweld en woninginbraak) naar minder zichtbare vormen (zoals digitale en ondermijnende criminaliteit).

Toch is het belangrijk om aandacht te houden voor deze vorm van criminaliteit. Zo zagen wij in de afgelopen periode een opleving van het aantal woninginbraken. In het afgelopen jaar waren er diverse preventieve acties in het kader van woninginbraak, zoals het organiseren van een zomer- en winteractie in samenwerking met de politie (voorheen Donkere Dagen Offensief). Hiervoor zijn de sociale media kanalen van de gemeente en de wekelijkse Informatiepagina gebruikt. Verder zijn twee succesvolle trainingen georganiseerd voor inwoners om te leren hoe je onveilig gedrag herkent.

Geweld

In het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) is het doel benoemd om het aantal geweldsincidenten met 10% te laten dalen. Dit is in deze periode niet behaald. Voor het te vernieuwen IVB onderzoeken wij welke acties we kunnen ondernemen ter preventie van geweldsincidenten. Afgelopen jaar werkten we samen met onder andere de politie aan preventieactiviteiten, zoals de trainingen voor inwoners "Herkennen van (on-)veilig gedrag". Uiteraard blijft de vraag of preventieacties een direct effect hebben op het aantal geweldsincidenten.

Veilige buurten en woonoverlast

Samen met onze partners de woonomgeving veiliger maken en veilig houden en bijdragen aan de voorkoming en beëindiging van woonoverlast.

- In lijn met besluiten van de burgemeester is het publieke cameratoezicht in 2022 gestopt.
- De "Aanpak Woonoverlast" is gereed en dient, na ondertekening door de partners, als instrument voor de aanpak van woonoverlast.
- Na de coronaperiode zijn de contacten met de vier verschillende wijken waar buurttoezichthouders surveilleren, geïntensiveerd. We hebben buurttoezichthouders een basiscursus Buurttoezicht en een Weerbaarheidstraining aangeboden en die hebben ze gevolgd.
- Tenslotte wordt Burgernet actief onder de aandacht gebracht. Ook benutten we de mogelijkheid om elke twee maanden informatieve berichten te versturen, bijvoorbeeld over preventie, ondermijning.

Zorg & Veiligheid

Passende hulp bieden aan inwoners en criminaliteit en overlast terugdringen door integrale samenwerking met zorg- en strafketenpartners. Dit doen we zowel met lokale partners als regionaal met het Zorg- en Veiligheidshuis regio Utrecht.

Zorg en Veiligheid is een verzamelnaam voor diverse vormen van domein-overstijgende samenwerking en aanpakken. Dit organiseren we lokaal en indien nodig regionaal binnen het Zorg- en Veiligheidshuis (escalatiemodel). In 2022 waren er op het gebied van radicalisering de volgende ontwikkelingen:

- Nieuwegein en Vijfheerenlanden waren gezamenlijk opdrachtgever voor een fenomeenanalyse omtrent het thema radicalisering, uitgevoerd door RadarAdvies. Voor dit thema is het belangrijk om beter te begrijpen wat de betekenisgeving is, hoe we dit beter kunnen signaleren en wat wij als gemeente kunnen doen (handelingsperspectief);
- Begin 2023 heeft RadarAdvies hun advies afgerond. Het rapport vormt de basis voor nieuw te ontwikkelen beleid. Dit wordt afzonderlijk meegenomen in het IVB 2023-2026;
- Er hebben in 2022 diverse deskundigheidsbevorderingstrainingen plaatsgevonden voor (jeugd)hulpverleners en/of zorgprofessionals zoals het Sociaal Team, Buurtwerk en de leerplichtambtenaren.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Hiervoor verwijzen wij u door naar programma 6.

Lokale persoonsgerichte aanpak (PGA)

De persoonsgerichte aanpak (PGA) wordt doorontwikkeld naar een geharmoniseerd en doelmatig overleg om vermindering van overlast gevend en/of crimineel gedrag van gemelde personen te bereiken.

Met de PGA willen wij dat de overlast en/of het criminele gedrag stopt. We onderzoeken welke zorg en ondersteuning de inwoner nodig heeft en zetten dat in. Er is aandacht geweest voor verbetering van zowel het proces als de onderlinge samenwerking:

- In 2022 is er doorlopend geïnvesteerd in het verstevigen van de onderlinge samenwerkingsrelaties met de verschillende ketenpartners zoals politie, Sociaal Team, woningcorporaties, GGZ en SAVE. Het organiseren van een lunchbijeenkomst en geven van voorlichting was hier onderdeel van;
- Er is gewerkt aan verbeteringen binnen het verwerkingssysteem PGAx om de privacybescherming te vergroten;
- Er is een PGA-lab geactiveerd door de Regionale Veiligheidscoalitie Midden-Nederland in samenwerking met de Hogeschool Utrecht. De burgemeester heeft zijn commitment uitgesproken om hier actief aan deel te nemen in de vorm van intervisiebijeenkomsten. Hier is in 2022 mee gestart. Het doel is evalueren en leren;
- Sinds 2022 betrekken we actief inwoners die worden besproken tijdens het PGA overleg. Zij worden altijd uitgenodigd en zoveel als mogelijk betrokken bij de aanpak.

Zorg en Veiligheid (overlastgevende jongeren)

Het thema bestaat uit twee pijlers: de verschillende jeugdoverleggen (operationeel/beleidsmatig/bestuurlijk) en de groepsaankpak (indien nodig). Vervolgens leidt dit tot diverse (praktische) acties. In 2022 waren er de volgende ontwikkelingen:

- In 2021 is de Procesomschrijving 'aankpak problematisch gedrag jeugdgroepen' vastgesteld. Er is gestart met een herziening van dit beleid. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de geëvalueerde groepsaankpakken en het geactualiseerde samenwerkings- en privacyconvenant 'jeugdgroepenaankpak Midden-Nederland'.

Dit convenant regelt de mogelijkheden voor samenwerking en gegevensuitwisseling bij de aanpak van een problematische jeugdgroep, inclusief de toeleiding naar de lokale PGA, het Zorg- en Veiligheidshuis en passende hulp/ondersteuning;

- Hierop gebaseerd heeft het CCV een vernieuwd 7-stappenmodel opgesteld dat tevens verwerkt wordt in de beleidsherziening. Het streven is om het herziene document in 2023 door de burgemeester te laten vaststellen;
- Dit beleid wordt breder getrokken, waarbij er kaders voor jongerenontmoetingsplekken (JOP's) worden opgenomen. Dit raakt diverse domeinen, zoals het Sociaal Domein. We werken meer met elkaar samen, ook bij 'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving' (OKO).

Ondermijning

Samen met onze partners de onzichtbare criminaliteit die ons gezag ondermijnt en het vertrouwen van de samenleving in de autoriteiten aantast voorkomen en bestrijden. Dit doen we door:

- (1) deze criminaliteit transparant en consequent aan te pakken;
- (2) criminele gelegenheidsstructuren tot een minimum te beperken en;
- (3) onze partners, ondernemers en bewoners bewust te maken van en weerbaar te maken tegen deze vorm van criminaliteit.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit voor 2022 liep voorspoedig. We hebben met het extra budget mooie projecten en acties kunnen uitvoeren. In het begin van jaar hebben we een informatieavond voor de agrarische bewoners en ondernemers georganiseerd. De opkomst was zeer hoog.

Daarnaast hebben we halverwege het jaar extra ingezet op de eigen bewustwording van onze medewerkers, van de politie & de toezichthouders van de Omgevingsdienst Utrecht. Dit hebben we gedaan met diverse gezamenlijke trainingen op het gebied van Ondermijning. De trainingen werden georganiseerd op een verlaten agrarische locatie.

In het derde kwartaal hebben we een zeer groot project georganiseerd: de Penoze Game. Daarmee is de bewustwording en de meldingsbereidheid bij onze inwoners en ondernemers vergroot. Ruim zeshonderd deelnemers hebben hieraan meegedaan. We hebben zeer veel positieve reacties gekregen. Meerdere ouders gaven aan dat zij tijdens het evenement het gesprek over het thema drugs hebben gevoerd met hun kinderen. Een geslaagde actie!

Uiteraard hebben daarnaast ook de reguliere werkzaamheden (integrale controles, RIEC casussen, etc.) plaatsgevonden.

Cybercriminaliteit

Bewustwording creëren en handelingsperspectief bieden

Op het gebied van cybercriminaliteit werken wij aan bewustwording en het bieden van handelingsperspectief. Hiervoor zijn er in 2022 diverse acties uitgevoerd. Dit deden wij zowel in samenwerking met interne partners (zoals Economie en Sociaal Domein) als externe partners (politie en andere gemeenten in West-Utrecht).

Voor *jongeren* hebben wij in samenwerking met politie en Buurtwerk een mobiele escaperoom ingezet. Deze escaperoom rondom cybercrime en sextortion¹ maakte

¹ Sextortion is afpersing met een seksueel getinte foto of video van het slachtoffer.

jongeren bewuster van de risico's die zij online lopen en hoe ze slachtofferschap kunnen voorkomen.

Daarnaast ging de Hackshield-campagne in november van start. Deze cybergame richt zich op het weerbaar maken van kinderen tussen de acht en twaalf jaar. Daarbij worden ze gemotiveerd om de lessen die zij leren als 'Cyber Agent' mee te nemen in hun omgeving. De campagne loopt tot eind februari, waarop de huldiging in maart 2023 volgde.

Ook kwam het onderwerp 'Geldezels' aan bod bij de Penoze Game. Een geldezel is iemand die zijn of haar rekening laat gebruiken om geld van criminelen over te maken naar anderen of wit te wassen. De deelnemers ontvingen een neppe pinpas, waarbij ze gedurende het spel werden benaderd om deze af te geven. Aan het einde kwamen wij hierop terug en kregen de deelnemers meer informatie over dit onderwerp.

Voor *ondernemers* hebben wij tweemaal gepoogd een ondernemersavond te organiseren. Helaas zijn deze geannuleerd omdat er weinig animo was. Vervolgens zijn wij kritisch aan de slag gegaan met welke activiteiten passen bij de behoefte van ondernemers. Deze behoefte staat centraal in de activiteiten voor 2023. Zo werken wij met andere gemeenten in West-Utrecht aan een cybermeldpunt voor ondernemers.

Voor *senioren* zijn er in 2022 nieuwe interventies ontwikkeld, zowel binnen Midden-Nederland als daarbuiten. Deze hebben wij gevolgd en daarbij is de keuze gevallen op een interactieve film. Hiermee gaan wij in 2023 langs bij zorginstellingen en welzijnsorganisaties.

Crisisbeheersing

We hebben een adequate en goedwerkende (interne) crisisorganisatie.

1. De handboeken publieke zorg, ondersteuning en communicatie zijn geactualiseerd en gedeeltelijk herschreven. Deze actie wordt jaarlijks uitgevoerd zodat de gegevens up-to-date zijn en blijven;
2. Er is vooruitgang geboekt in de ontwikkeling en de invoering van Bevolkingszorg 3.0. Dit is één van de thema's die in 2023 ter goedkeuring aan het Algemeen Bestuur (AB) van de Veiligheidsregio Utrecht wordt aangeboden. Na goedkeuring van het AB vindt de invoering plaats;
3. De trainingen van het gemeentelijke de-escalatie team zijn gevolgd. Er is geoefend. Het team bestaat uit twintig opgeleide en geoefende collega's;
4. De trainingen 'Weerbaar in communicatie' zijn door 26 collega's gevolgd. Deze collega's zijn nog beter in staat om conflicten te beheersen;
5. In de periode van 1 november 2022 tot en met 28 februari 2023 werden er, mede door de inzet van onze interne crisisorganisatie, 70 vluchtelingen opgevangen in de crisisnoodopvang locatie Lexmond.

Lopende zaken binnen dit programma

Aanpak veilige jaarwisseling

De jaarwisseling vraagt elk jaar gepaste aandacht. De jaarwisseling 2022-2023 week af van de voorgaande jaren omdat er geen coronamaatregelen meer golden en opnieuw vrije verkoop van consumentenvuurwerk toegestaan was. Het draaiboek 2021-2022 was ook de basis voor deze jaarwisseling. Daar waar zich eerder incidenten voordeden, zetten we nu extra (participatie)maatregelen in. Particuliere beveiliging in Leerdam en Vianen

pasten we opnieuw toe. Alle maatregelen tezamen hadden als doel een feestelijke, maar vooral veilige jaarwisseling te kunnen organiseren.

De jaarwisseling 2022-2023 is relatief rustig verlopen. Er deden zich geen ernstige incidenten voor. Het schadebedrag nam aanzienlijk af naar € 30 (voorheen € 45).

Integrale aanpak De Hagen ontwikkelen en uitvoeren

In 2022 zijn de activiteiten en projecten voortgezet die in 2021 zijn gestart. In samenspraak met bewoners en partnerorganisaties zijn nieuwe activiteiten ontwikkeld. Er is veel aandacht besteed aan het betrekken van bewoners en ouders. Om meer inwoners te betrekken en ouders te bereiken, moeten we die inspanningen volhouden.

Communicatie op verschillende manieren over activiteiten in de wijk en in De Prenter draagt daaraan bij. Eén mogelijkheid was een wijkkrant. Het is echter niet gelukt daarvoor een coördinator te vinden en een redactie samen te stellen. In plaats daarvan is er een digitale nieuwsbrief gestart en wordt er nu door bewoners een website voor De Hagen ontwikkeld.

De vorming van een kindervijkrad heeft een goede impuls gegeven aan betrokkenheid bij de wijk en aan "kansrijk opgroeien". Ook de jongeren in de wijk hebben hun betrokkenheid getoond door samen met de jongerenwerker een feest voor de wijk te organiseren.

De betrokkenheid bij de wijk is er zowel bij inwoners als professionals die in de wijk werken rondom concrete activiteiten en vraagstukken in de leefomgeving. Behoeft aan formalisering in de vorm van coalitievorming, wijkplannen, bewonersvertegenwoordiging of iets dergelijks is er vooralsnog niet. Wel is er de behoefte om gezamenlijk een wijkagenda/jaarplanning voor 2023 te maken. Tijdens de wijkavond op 4 oktober 2022 spraken zowel bewoners als de wijkpartners de wens uit om door te gaan op de ingeslagen weg.

Algemeen Plaatselijke Verordening (Apv)

Apv Vijfheerenlanden

Paracommerciële verordening

De Apv, waaronder de paracommerciële verordening, is tijdens de gemeenteraadsvergadering op 10 februari 2022 vastgesteld. Op 15 februari 2022 is deze bekendgemaakt via het gemeentebld. Op 23 februari 2022 is de nieuwe Apv in werking getreden.

Horecabeleid

Vanaf eind 2022 is er extra capaciteit voor het horecabeleid. Momenteel wordt er gewerkt aan (de harmonisatie van) dit beleid. Dit vindt gelijktijdig plaats met het evenementenbeleid. Beide documenten worden in 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Actualisatie horeca

Het actualiseren van alle horecavergunningen in Vijfheerenlanden.

Dit proces is eind 2022 afgerond. Dit dient als input voor het op te stellen horecabeleid.

Evenementenbeleid

Vanaf eind 2022 is er extra capaciteit voor het evenementenbeleid. Momenteel wordt er gewerkt aan (de harmonisatie van) dit beleid. Dit vindt gelijktijdig plaats met het horecabeleid. Beide documenten worden in 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Evenementenveiligheid

De veiligheid bij evenementen vergroten door evenementenveiligheid te integreren in diverse processen en bewustwording bij organisatoren te creëren.

In 2022 was het plan om een brede netwerkbijeenkomst te organiseren. Hier kwam weinig respons op. Daarom is er voor gekozen om in 2023 compactere bijeenkomsten te organiseren waarbij één onderwerp diepgaander wordt besproken. Hierbij staan het verkeersplan en het veiligheidsplan bij een evenement centraal.

Doorlopend wordt er geïnvesteerd in bewustwording bij organisatoren tijdens het vergunningsproces. Hierbij gaat het met name om de risico's die verbonden zijn aan het specifieke evenement en de manier waarop de organisator hiermee omgaat. Dit wordt vertaald in het veiligheidsplan.

Het vaststellen van een preventie handhavingsplan

Het "oude" preventie- en handhavingsplan over de uitvoering van de Drank- en Horecawet is komen te vervallen. In de (nieuwe) Alcoholwet is deze verplichting opnieuw opgenomen. In samenwerking met het Sociaal Domein wordt in 2023 een preventie- en handhavingsplan voor de uitvoering van de Alcoholwet opgesteld.

Uitvoeren van een interne en externe Wpg-audit (wettelijke taak)

De Wet politiegegevens (Wpg)-audit richt zich op hoe het verwerken van politiegegevens is georganiseerd, de maatregelen en procedures die daarop van toepassing zijn én de werking daarvan. Er is een verplichte interne en externe-audit voor de naleving van de Wpg. De gemeente is wettelijk verplicht om eens in de vier jaar een externe Wpg-audit uit te laten voeren. Het gaat hierbij om de periode 2018 - 2021. Dit jaar is ook een interne audit (jaarlijks verplicht) uitgevoerd. De resultaten uit de externe en de interne audit zijn aan elkaar gelijk, omdat het om dezelfde periode gaat. Het algemeen beeld is dat de gemeente op de meeste onderdelen niet voldoet aan de eisen die de Wpg stelt. Dit geldt overigens voor alle Nederlandse gemeenten.

Naar aanleiding van de uitgevoerde interne audit is een verbeterplan opgesteld. Dit is gebeurd met ondersteuning van een adviesbureau (gelet op het specialistisch karakter van deze regelgeving). Er is een aantal stappen gezet om in de komende jaren alsnog te gaan voldoen aan de eisen. Het einddoel is om in 2026 (als de volgende externe Wpg audit wordt afgenomen) geheel te voldoen aan alle eisen die de Wpg stelt.

De resultaten van de externe Wpg audit worden aan de Autoriteit Persoonsgegevens gestuurd. Ook moet het verbeterplan worden aangeboden aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Het verbeterplan mag overigens niet in de auditrapportage meegenomen worden, omdat dit buiten de verslagperiode valt.

Opstellen Meerjaren Handhavingsprogramma Toezicht & Handhaving Openbare Ruimte voor de periode 2022-2026

Opstellen handhavingsuitvoeringsprogramma 2022

Op 5 maart 2022 heeft het college het Meerjaren Handhavingsprogramma 2022-2026 en het handhavingsuitvoeringsprogramma 2022 vastgesteld. In dit meerjarenprogramma zijn onder andere de visie, de missie en de ambitie opgenomen en zijn op hoofdlijnen de prioriteiten voor de komende jaren vastgelegd. Deze prioriteiten worden uitgewerkt in het handhavingsuitvoeringsprogramma dat jaarlijks wordt opgesteld, zoals ook op 5 maart voor 2022 is gedaan.

Daarnaast is besloten om de Landelijke Handhavingstrategie als gemeentelijke sanctiestrategie vast te stellen waarbij ook besloten is om de Algemene plaatselijke verordening (Apv) en de Afvalstoffenverordening onder de werking van deze strategie te brengen. De handhavers (Boa's) werken sinds 2023 via deze sanctiestrategie.

Wat hebben we niet gedaan?

Opstellen jaarverslag toezicht en handhaving in de openbare ruimte

De afgelopen jaren lag het accent voor Team Handhaving op het naleven van coronamaatregelen. Een jaarverslag over de reguliere uitgevoerde handhavingsactiviteiten zou een onjuist beeld geven. In het eerste kwartaal van 2024 wordt een jaarverslag aangeboden over de uitgevoerde activiteiten in 2023.

Opstellen sanctiestrategie voor de naleving van de Alcoholwet

In het nog op te stellen Horecabeleid wordt een sanctiestrategie opgenomen om een juist naleefgedrag af te kunnen dwingen. In deze strategie wordt beschreven welke stappen worden gezet als de regels uit de Alcoholwet niet worden nageleefd.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 1 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primaire)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Lasten	5.734	6.550	6.740	6.705	35 V
Baten	-130	-44	-44	-78	34 V
Saldo	5.604	6.506	6.696	6.627	69 V
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
Otttrekking reserves	-521	-434	-434	-425	9 N
Totaal reserves	-521	-434	-434	-425	9 N
Resultaat	5.083	6.072	6.262	6.202	60 V

Het voorgaande resultaat ten opzichte van begroting 2022 (na wijziging) van 60 V wordt verklaard door:

Crisisbeheersing en brandweer 34 N. Het nadeel heeft te maken met de stijgende prijzen van diensten en grondstoffen de afgelopen jaren en de stijgende publiekrechtelijke heffingen bij de post brandweerkazernes.

Openbare orde en veiligheid 103 V. Een voordeel op het thema ondermijning is ontstaan door een btw teruggave en door minder uitgaven in 2022 op dit thema, minder kosten voor de jaarwisseling, minder uitgegeven aan preventieactiviteiten over digitale veiligheid. In 2022 zijn er meer APV vergunningen verleend dan verwacht en er is een voordeel ontstaan doordat voor het thema Buurtbemiddeling de woningcorporatie Lekstede Wonen vanaf 2020 met terugwerkende kracht, is gaan meebetalen

Enkele kleine posten (9 N) leiden tot het programma resultaat van 60 V.

Programma 2: Verkeer en Vervoer

Visuele weergave

21 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Vijfheerenlanden werkt aan een goede mobiliteit

In 2022 is een parkeerdrukmeting uitgevoerd. Daarnaast is de concept-risicoanalyse verkeersveiligheid geoptimaliseerd en uitgebreid. Om het sluipverkeer tussen Vianen en Lexmond te weren zijn er verkeersbesluiten genomen om camera's te plaatsen ten zuiden van Vianen.

We zijn gestart met het onderzoek naar het verbeteren van de fietsroute langs het kanaal tussen Meerkerk en Vianen. Het busstation Vianen is bij Rijk en regio in beeld om uit te groeien naar een volwaardige hub, Vijfheerenlanden ontwikkelt een eigen visie op de ontwikkeling daarvan. Verder is een nieuwe wegsleepregeling vastgesteld. Tenslotte is het beleids- en beheerplan straatmeubilair in 2022 vastgesteld.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vijfheerenlanden werkt aan een goede mobiliteit

Harmoniseren parkeerbeleid.

Begin 2022 is er een parkeerdrukmeting in de hele gemeente uitgevoerd.

Laantje van Van Iperen (Leerdam):

Dit project betreft een herinrichting naar aanleiding van inspraak. De herinrichting is noodzakelijk als gevolg van extra verkeer door woningbouw.

Het project is tot tevredenheid van bewoners afgerond binnen gesteld budget en tijd.

Europaplein (Leerdam):

Er zijn afspraken gemaakt met de buurt dat de parkeersituatie op dit plein wordt aangepast. Het betreft dus een herinrichting van het plein met een taakstellend budget. Het project is afgerond binnen het taakstellend budget.

Herinrichting Langendijk (Vianen).

Het project is afgerond. Er is een evaluatie over de nieuwe inrichting toegezegd.

Project Verkeerstructuurplan bedrijventerrein De Hagen (Vianen).

De beschikking vaststelling subsidie is binnen, waarmee het project is afgerond.

Onderzoek sluipverkeer, mede in samenhang met verbreding A27.

Er zijn verkeersbesluiten genomen. De uitvoering volgt in 2023. (zie boven)

Wegverbreding A27 Houten-Hooipolder. Samen met 7 andere gemeenten, 3 provincies en het waterschap is een werkgroep opgericht om het sluipverkeer tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Het hele jaar is gesproken over maatregelen om het sluipverkeer te weren tijdens de werkzaamheden A27. De bestuurders zijn enthousiast over de maatregelen, organisatie en vervolgaanpak.

Verkeersveiligheid

Acute verkeerssituaties:

Regelmatig ontstaan in de loop van het jaar onvoorziene verkeerssituaties die om een snelle oplossing vragen. Dit budget stelt ons in staat hier adequaat op te reageren.

Ook dit jaar zijn er weer verschillende aanvragen voor maatregelen snel opgepakt. De plannen zijn uitgevoerd.

Veilige school omgeving:

Veilige schoolomgeving 35 basisscholen. Er ontstaan vaak klachten over de verkeerssituaties bij scholen. In overleg met scholen en ouders wordt naar een oplossing gezocht maar zonder budget kan niets aan situaties gedaan worden.

Het project is afgerond. De twee scholen waar we, vanwege corona, in 2021 niet aan toe zijn gekomen zijn dit jaar bezocht.

Verkeerseducatie:

We hebben diverse acties uitgevoerd op het gebied van verkeerseducatie in samenwerking met de provincie.

We hebben basisscholen aangeschreven voor het inzetten van verkeersouders en brigadiers. In samenwerking met Veilig Verkeer Nederland hebben we veiligheidscampagnes opgezet en opfriscursussen georganiseerd voor 70+. Ook hebben we een mobiele fietsenmaker ingeschakeld voor de fietsverlichting op middelbare scholen. Bij de praktisch verkeersexamen op de basisscholen hebben we ondersteuning geboden.

Risicoanalyse verkeersveiligheid:

In 2022 is de risicoanalyse verkeersveiligheid verder aangescherpt en dit document zal als basis gaan dienen voor een proactieve aanpak van de verkeersveiligheid in plaats van een reactieve.

Aantrekkelijk wonen

Harmoniseren en actualiseren beleids- en beheerplan gladheidsbestrijding.

De gladheidsbestrijding is tot nu toe uitgevoerd conform de uitgangspunten van de voormalige gemeenten Leerdam, Vianen en Zederik.

In 2022 is het beleidsplan gladheidsbestrijding opgesteld voor de periode 2023-2026

Harmoniseren beleid- en beheerplan straatmeubilair/bewegwijzering.

Het beleids- en beheerplan straatmeubilair is op 19 juli 2022 vastgesteld door het college en op 22 september vastgesteld door de gemeenteraad.

Openbaar vervoer

Hoogwaardig openbaar vervoerstudie: Breda-Gorinchem-Utrecht

Om het OV te verbeteren wordt er samen met het Rijk en provincies gesproken over verbetering van de busverbindingen op de corridor Breda-Gorinchem-Utrecht

In 2022 is wethouder Joop van Montfoort aangewezen als trekker voor de U10 als opvolger van Huib van Zevenhuizen. Verder heeft een verdiepend onderzoek ertoe geleid dat op hoofdlijn een ambitie is vastgelegd door de samenwerkende partijen in een intentieovereenkomst.

UNed en MIRT

In het programma UNed werken we met de U10-gemeenten en het Rijk aan een samenhangende ontwikkeling van wonen, werken en bereikbaarheid in de metropoolregio Utrecht. De U10 vertegenwoordigt de gemeente in de gesprekken met de provincie.

Het busstation Vianen is aangemerkt als Regiopoort. Er zijn kansen voor mobiliteit, wonen, werken en recreatie. U-Ned heeft een onderzoek gedaan naar de potentie van deze Regiopoort. Ook zelf gaan we kijken naar welke kansen wij zien. Hiervoor is een projectleider 'hubs' aangesteld. Een hub is een knooppunt waar verschillende typen vervoer samen komen.

Het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT)-onderzoek richt zich op het ontwikkelen van passende keuzes voor het mobiliteitssysteem. Daarbij wordt rekening gehouden met de grote woningbouwopgave en de groei van het aantal arbeidsplaatsen in de regio. De U10 vertegenwoordigt de gemeente in de gesprekken met het Rijk en de provincie.

Er is ingezet op het verkrijgen van subsidie voor mobiliteitsoplossingen in relatie tot woningbouw. Helaas is onze aanvraag niet gehonoreerd.

Ontsluiting van de wijk Broekgraaf(-Noord), Leerdam

Qua spoorveiligheid zoeken we ondersteuning bij ProRail en ILT. Daarnaast onderzoeken we welke partijen het project financieel mede kunnen dragen.

In 2022 is er gewerkt aan de verbetering van de ontsluiting van de wijk Broekgraaf.

Tijdens het kennismakingsgesprek tussen de nieuwe collegeleden en de regiodirecteur is herbevestigd dat de plannen van de gemeente, in afstemming met ProRail, positief zijn voor de gewenste verbetering van de spoorveiligheid. Over het gezamenlijk zoeken naar financiering voor de ongelijkvloerse kruising bij het Recht van Ter Leede is ProRail positief, zij het dat ProRail zelf geen budget heeft voor deze noodzakelijke verbeteringen.

Samenwerken om financiering te vinden is mogelijk. Daarnaast is de aanleg van een fietstunnel tussen Broekgraaf en Broekgraaf-Noord verder voorbereid.

Herinrichting Koningin Emmalaan (Leerdam) fase I Verkeersmaatregelen.

De uitvoering van de Koningin Emmalaan fase 1 is gereed. De financiële afhandeling van de provinciale subsidie is complex. De subsidie is opgebouwd uit verschillende aanvragen en is over gegaan van Provincie Zuid Holland naar de provincie Utrecht.

Uitvoering maatregelen Koning Emmalaan (LRD) fase 2-4 (afhankelijk van besluitvorming).

Er is een ontwerp en een raming gemaakt voor de slinger, drempels en veiligere oversteek ter hoogte van De Lingebolder en de overrijdbare rijbaanscheiding tot de kruising met De Graafschap.

Voor dit ontwerp is een subsidie van € 121.075,- aangevraagd bij het Rijk. Van deze subsidie is € 80.162,- toegekend.

Wat hebben we niet gedaan?

Aantrekkelijk wonen

Harmoniseren beleid- en beheerplan onkruidbestrijding.

Ondanks het feit dat er op dit moment geen vastgesteld plan is voor onkruidbestrijding op verharding, passen we wel onkruidbeheersing toe. Dat gebeurt voornamelijk thermisch (infrarood, heet water, branden (zonder vuur)).

Verkeersveiligheid

Bewegwijzering:

Al langere tijd is vooral vanuit de ondernemers het verzoek om de bewegwijzering naar onder andere de parkeervoorzieningen te verbeteren. We starten met het opzetten van een plan en gefaseerde uitvoering, te beginnen in Leerdam.

De bewegwijzering wordt meegenomen in het parkeerbeleidsplan dat in 2024 wordt opgesteld.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 2 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primair)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	7.036	7.783	8.229	7.987	242 V
Baten	-685	-620	-611	-658	47 V
Saldo	6.351	7.163	7.618	7.329	289 V
Toevoeging reserves	3.900	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-4.320	-24	13	-2	15 V
Totaal reserves	-420	-24	13	-2	15 V
Resultaat	5.931	7.138	7.630	7.326	304 V

Het voorgaande resultaat ten opzichte van begroting 2022 (na wijziging) van 304 V wordt verklaard door:

Verkeer en vervoer 146 V. De vergoeding aan het waterschap voor het beheer van wegen is hoger geïndexeerd dan waar rekening mee gehouden is in de begroting. Van het groot onderhoud wegen is niet al het werk volledig gereed als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt. Via de 2e bestuursrapportage 2022 zijn in november 2022 budgetten voor Verbetering fietsverkeer en Verkeerscirculatie en parkeren beschikbaar gekomen, hier is nog geen volledige uitvoering aan gegeven. De bijdrage voor het hebben van openbare verlichting langs de wegen buiten de bebouwde kom is hoger uitgevallen en er zijn meer degeneratie vergoedingen ontvangen.

Openbaar vervoer 160 V. Via de 2e bestuursrapportage 2022 zijn in november 2022 budgetten voor Verkeerscirculatie en parkeren en onderzoek openbaar vervoer beschikbaar gesteld. Dit geld was bedoeld voor een projectleider visie op de hubs en de strategische ov-visie. Beide activiteiten zijn niet opgestart in 2022 omdat er eerst een projectleider geworven moest worden en er nog geen overeenstemming was met de Zuidlobgemeenten over het opstarten van een strategische OV-visie.

Enkele kleine posten (2 N) leiden tot het programma resultaat van 304 V.

Programma 3: Economie

Visuele weergave

9 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Vijfheerenlanden benut de kansen voor werkgelegenheid

De economische visie Vijfheerenlanden vormt de basis om de lokale economie gezond te houden. Met onze externe partners zijn wij in gesprek en onderzoeken wij de kansen. Dat is een continu proces. Het gezamenlijk uitwerken en realiseren van de mogelijkheden om de werkgelegenheid in Vijfheerenlanden te verkrijgen, te behouden en te versterken hoort daarbij.

In 2022 zijn de bestuurlijke randvoorwaarden gecreëerd voor de ontwikkeling van het nieuwe werklandschap Meerkerk IVa. De vaststelling van de Binnenstadsvisie Leerdam geeft de randvoorwaarden voor het behoud van het kernwinkelgebied in Leerdam. We zijn gestart met het opstellen van de visie op werklandschappen.

Intensivering/verdichting van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is daarin een belangrijk uitgangspunt. Hierbij betrekken wij de belanghebbenden en benutten wij de opgebouwde goede verstandhouding met hen.

De in 2022 behaalde voortgang op de verschillende economische thema's krijgt de komende jaren een vervolg.

Vijfheerenlanden verbindt, ook op economisch gebied

De gemeente vervult een belangrijke rol richting ondernemend Vijfheerenlanden. Daarbij zijn sleutelwoorden samenwerken en faciliteren. Wij ervaren dat onze inspanningen vruchten gaan afwerpen. Zowel richting onze lokale als onze regionale en provinciale partners en onze inwoners. De ligging, het arbeidsethos, de voorzieningen, de ruimte en de kansen die de aanleg van glasvezel biedt, maken van Vijfheerenlanden een aantrekkelijke vestigingsplaats. Met onze inzet op economisch vlak, lokaal en in de regio, draagt Vijfheerenlanden bij aan de verbinding met en het behartigen van de belangen van onze lokale ondernemers en daarmee onze inwoners.

Een evenwichtig winkelaanbod, voor woon en werkgenot

De detailhandel ontwikkelt zich nog altijd. Landelijk, regionaal en ook lokaal vraagt de detailhandel aandacht. Versterkt door de coronacrisis stijgen de aankopen die via internet worden gedaan. Ondernemers spelen daarop in. Soms door het sluiten van een fysieke vestiging en soms door het toevoegen van een website. Enkele ondernemers openen juist een fysieke winkel.

Met de vastgestelde visie voor de binnenstad van Leerdam zijn de uitgangspunten bepaald voor een toekomstvast kernwinkelgebied in Leerdam. Met de contacten die er zijn, ook voor de overige winkelgebieden/-centra, ondersteunen wij die voorzieningen, zodat zij hun bijdrage kunnen blijven leveren aan het behoud/versterken van de leefbaarheid en vitaliteit van de steden en dorpen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vijfheerenlanden benut de kansen voor werkgelegenheid

[Visie op werklandschappen.](#)

De ondernemers op de bedrijventerreinen zijn het afgelopen jaar geconsulteerd. Hun inbreng heeft tot een conceptversie van de visie op de werklandschappen geleid. Deze versie wordt opnieuw voorgelegd aan interne en externe belanghebbenden.

[Realisatie werklandschap voor uitgifte kavels voor bedrijven.](#)

Voor de ontwikkeling van een visie op het regionale werklandschap Gaasperwaard III is in de zomer 2022 als eerste stap opdracht gegeven voor een verkeersstudie. Dit vanwege de samenhang met andere ontwikkelingen (zoals de doorontwikkeling van Hoef en Haag). In de studie is aandacht voor de mate van invloed van het verkeer op de bestaande infrastructuur en welke eventuele aanvullende maatregelen/voorzieningen nodig zijn om daaraan tegemoet te komen.

[Realisatie uitbreiding werklandschap Meerkerk IVa](#)

2022 stond vooral in het teken van het leggen van de planologische en financiële basis voor deze uitbreidingslocatie. Inmiddels zijn zowel het bestemmingsplan als de grondexploitatie voor deze locatie vastgesteld.

Vijfheerenlanden verbindt, ook op economisch gebied

[Visie op Economische ontwikkeling Vijfheerenlanden.](#)

De economische visie is door de gemeenteraad in de vergadering van 9 juni 2022 vastgesteld.

[Continuering en Onderzoek ondernemersfonds\(en\).](#)

In 2022 is gemeentebreed ingezet op de verbetering van de organisatiegraad bij ondernemers. Het ondernemersfonds op de bedrijventerreinen De Hagen en De Biezen in Vianen is per 1 januari 2022 gecontinueerd. In 2022 is een informele draagvlakmeting gehouden op het bedrijventerrein Nieuwe Schaik in Leerdam met als doel een Bedrijven Investerings Zone (BIZ) op te richten. Het bestuur van de SBBZ (bedrijventerrein Meerkerk) is in 2022 gestart met het onderzoeken van de mogelijkheden en wensen om de bestaande organisatiegraad te optimaliseren.

De BIZ van het centrum Vianen is op verzoek van de ondernemers en onder coördinatie van de gemeente omgezet naar een constructie met reclamebelasting. Het centrum van Leerdam heeft aangegeven de reclamebelasting te willen voortzetten. Daarvoor wordt samengewerkt aan een nieuw convenant. Leerdam-West (SAVEL) daarentegen heeft besloten af te zien van een nieuw convenant en dus van reclamebelasting.

[Samenwerkingsovereenkomst met marktpartij voor de aanleg van snel internet.](#)

Op 20 december 2022 heeft het college de definitieve samenwerkingsovereenkomst vastgesteld. Deze samenwerkingsovereenkomst is aan verschillende marktpartijen voorgelegd. Geïnteresseerde partijen kunnen reageren. De gemeenteraad is hiervan met een Raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht.

Een evenwichtig winkelaanbod, voor woon en werkgenot

[In 2022 stellen we een integrale visie op voor de binnenstad van Leerdam.](#)

De integrale visie voor de binnenstad van Leerdam is in de gemeenteraadvergadering van 22 september geamendeerd vastgesteld.

Wat hebben we niet gedaan?

Vijfheerenlanden verbindt, ook op economisch gebied

[Uitgifte bedrijfskavels Gaasperwaard I.](#)

Het bedrijventerrein Gaasperwaard 1 nadert zijn voltooiing/afronding. Er rest nog één uit te geven kavel. Als gevolg van het Didam-arrest wordt de kavel openbaar aangeboden.

[Opstellen Beleidsvisie 5G.](#)

In het licht van de Omgevingsvisie, kijkend naar de taken en verantwoordelijkheden van de andere overheden (Rijk en provincie) en de ontwikkeling rond 5G volgend heeft de bestuurlijke bespreking en besluitvorming van de lokale beleidsvisie nog niet plaatsgevonden.

Een evenwichtig winkelaanbod, voor woon en werkgenot

[Onderzoek afsluiting Noordplein Vianen is uitgevoerd. In 2022 volgt er een herijking van de afspraken.](#)

De herijking van de afspraken is doorgeschoven naar 2024 in verband met het verkeerscirculatieplan voor Vianen centrum tot 2024. De afsluiting van het Noordplein in de weekenden van de zomerperiode blijft als pilot intact.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 3 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primair)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	3.182	3.924	5.764	5.136	628 V
Baten	-2.904	-2.954	-4.704	-3.937	767 N
Saldo	278	970	1.061	1.200	139 N
Toevoeging reserves	744	0	25	-428	453 V
Onttrekking reserves	-51.195	0	-99	-96	3 N
Totaal reserves	-50.451	0	-74	-523	449 V
Resultaat	-50.173	970	987	676	310 V

Het voorgaande resultaat ten opzicht van de begroting 2023 (na wijziging) van 310 V wordt verklaard door:

Op het deelgebied 'economische promotie' zijn geplande projecten blijven liggen vanwege wisseling van personeel. Tevens was er meer tijd nodig voor het Uitvoeringsprogramma. Op de subsidie voor de gebiedsmarketing stichting 'Tussen Lek en Linge' was een voordeel. Deze subsidie was begroot voor een heel jaar, echter de officiële start vond plaats per 1 april, daardoor is er een kleiner bedrag aan subsidie uitgegeven. Daarnaast is er voordeel ontstaan doordat de opbrengst toeristenbelasting hoger uitviel dan verwacht. Dit werd onder andere veroorzaakt door het in de heffing betrekken van de arbeidsmigranten in het desbetreffende hotel te Meerkerk. (351 V)

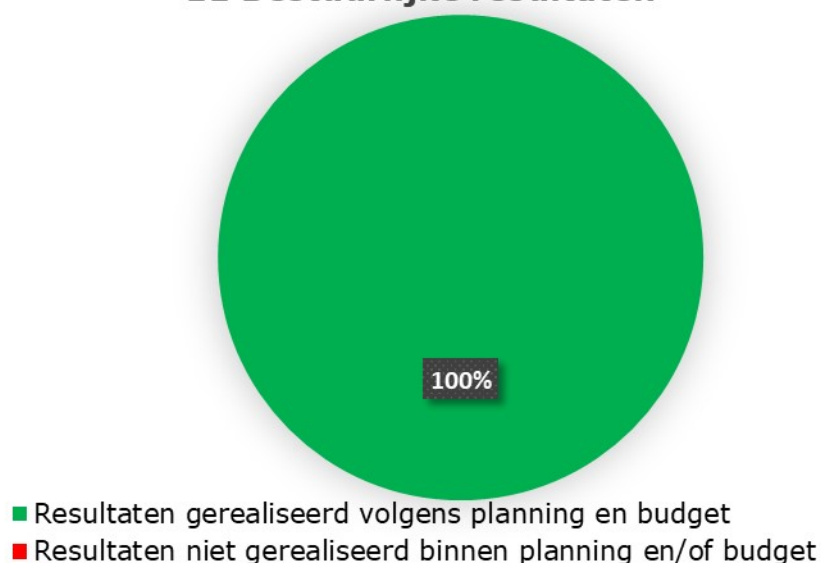
Op 'economische ontwikkelingen' is een nadeel ontstaan bij het ondernemersfonds doordat de afrekening over 2021 is geboekt in 2022. Daar tegenover is er een voordeel doordat de ontvangen subsidie van de provincie voor het project 'vitale binnensteden en dorpskernen' gedeeltelijk is besteed. Dit werd veroorzaakt doordat de 'centrum visie Leerdam' later werd opgeleverd. Ook is het compacter maken van het kern winkelgebied een proces van de lange termijn. Daarom is een verzoek ingediend om het restant bedrag door te schuiven naar 2023 (46 N)

Enkele kleine posten (5 V) leiden tot het programma resultaat van 310 V.

Programma 4: Onderwijs

Visuele weergave

11 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Goede onderwijsvoorzieningen voor Vijfheerenlanden

We streven naar passend onderwijs voor elk kind, zodat het kind zich maximaal kan ontwikkelen. Scholen zijn de plek waar vroegtijdig en het meest kansrijk onderwijs- en ontwikkelachterstanden ontdekt en tegengegaan worden. Daarom wil de gemeente zoveel als mogelijk de inzet aan de voorkant plegen.

Samen met het onderwijs en de partners wordt gekeken naar een optimale aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Binnen de kaders van het Duurzaam Integraal HuisvestingsPlan Onderwijs (DIHPO) werken we aan verdere verduurzaming van de onderwijsgebouwen in combinatie met onderwijs en bekeken door de bril van passend onderwijs. Schoolgebouwen zijn ook de aangewezen plek als het gaat om duurzaamheid. Juist ook omdat we hier kunnen werken aan het maatschappelijk bewustzijn van duurzaamheid bij de jongste generatie. Het DIHPO is uitgewerkt in vier duurzame pijlers:

- gebouw,
- samenwerking,
- fysieke leefomgeving
- ondersteuning.

Dit sluit aan bij de pijler 'Een Leven Lang ontwikkelen' van de Sociaal Maatschappelijke Agenda (SMA) dat in Programma 6 aan de orde komt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Huisvestingsagenda DIHPO 2021-2036

In de periode van 2022 t/m 2026 wordt de geconcretiseerde huisvestingsagenda uit de toelichting DIHPO 2021-2036 uitgevoerd.

Alle in het DIHPO opgenomen projecten voor 2022 zijn opgestart. De meeste projecten

worden onder de afzonderlijke kopjes hierna toegelicht. De marktontwikkeling is dusdanig dat de meeste projecten duurder uit zullen vallen dan in het DIHPO geraamd. Dit was al aangegeven bij de vaststelling van het DIHPO.

Hoef en Haag – Hagestein: Bouw nieuwe school aan de Brink.

De school is net voor de zomer van 2022 in gebruik genomen door het onderwijs en de kinderopvang. De feestelijke opening was aan het begin van het schooljaar 2022-2023.

Hoef en Haag – Hagestein: Realisatie tijdelijke onderwijsvoorziening.

Het krediet is voorsnig in stand gehouden. In samenhang met de realisatie van de nieuwe school (Meester Vos) in Hagestein, wordt gekeken of uitbreiding noodzakelijk is.

Leerbroek: Ontwikkeling voormalige locatie Slagboom – 34 woningen en nieuwe basisschool, prognose gereed 2027.

Naar aanleiding van de tussenuitspraak van de Raad van State heeft de gemeenteraad op 13 december 2022 een herstelbesluit genomen. De Raad van State is hierover geïnformeerd. Nu zijn we in afwachting van de einduitspraak. Deze rechtsgang heeft de ontwikkeling met bijna anderhalf jaar vertraagd. Mogelijk kan in de uitvoeringsfase nog op de planning ingelopen worden.

Leerbroek: Nieuwbouw Christelijke school Eben-Haëzer.

Er is door de Raad van State nog geen uitspraak gedaan. Verdere gevolgen zijn afhankelijk van de consequenties van de uitspraak.

Leerdam – Broekgraaf: Kindcentrum Broekgraaf met gymzaal voor 2 scholen voor basisonderwijs, kinderopvang en peuterspeelzaal. Op de school komen appartementen.

Op 21 april heeft de gemeenteraad het uitvoeringskrediet ter beschikking gesteld voor de bouw van het Kindcentrum Broekgraaf. Het college heeft op 25 mei 2022 de turn-key overeenkomst met de aannemer getekend. De aannemer heeft het ontwerp verder uitgewerkt en de omgevingsvergunning aangevraagd en verkregen.

Nadat de overeenkomst is getekend zijn we samen met de gebruikers van start gegaan met de inrichting van de buitenruimte. Dit moet een openbaar speelterrein worden en heeft behalve een functie als schoolplein ook een functie als openbaar speelterrein voor de wijk Broekgraaf. We verwachten dat het ontwerp voor de inrichting in 2023 kan worden afgerond. In het bouwbudget is een taakstellend budget opgenomen voor de inrichting van de buitenruimte. Dit budget wordt aangevuld met een budget Broekgraaf.

Leerdam: Uitbreidingsvraag Johannes Calvijnschool.

Begin 2022 is door de toekenning van een budget van 167 aan het schoolbestuur de uitbreidingsvraag afgerond. Dit bedrag was ter vergoeding van de eerder door de school aangelegde uitbreiding.

Schoonrewoerd: Uitbreiding Noachschool met leslokalen voor de school en ruimtes voor kinderdagopvang.

In 2022 is veel overleg geweest over dit project. Het plan is gecompliceerder dan gedacht en het programma is uitgebreid. Daardoor loopt het ook niet volgens planning. De belangrijkste reden van de toegenomen complexiteit is dat de beoogde grond een cultuurhistorische waarde heeft waardoor extra onderzoek/aanpassing plannen nodig was. In december 2022 is overeenstemming bereikt over een ontwerp. Dat wordt nu verder uitgewerkt en kan ook de planologische procedure opgestart worden. In het ontwerp is een balans gevonden tussen aan de ene kant de compactheid van het gebouw in relatie tot eisen en wensen van de gebruikers en aan de andere kant het borgen van de cultuurhistorische waarden van het gebied. Het krediet wordt met 90 overschreden, waardoor de totale voorbereidingskosten naar verwachting op 150 komen.

In 2023 hebben we zicht op de meerkosten van een renovatie van een schoolgebouw op het niveau van een energieneutraal gebouw (ENG) en een bijna energieneutraal gebouw (BENG), ten opzichte van nieuwbouw.

In 2022 is, als pilot, een onderzoek gestart naar de meerkosten van BENG naar ENG bij de renovatie van basisschool De Ark in Vianen.

Onderwijsbeleid

Het uitvoeren van de leerplicht- en RMC wetgeving die als doel heeft om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen.

In november zijn de definitieve cijfers rondom voortijdig schoolverlaten (VSV) gepubliceerd over het schooljaar 2020 – 2021. Deze worden meegenomen in het leerplichtjaarverslag. Gemiddelde VSV 2020 – 2021 voor sub regio Utrecht Zuid (Lekstroom) = 1,58% ten opzichte van 1,87% landelijk.

In 2022 zetten we ons samen met onze betrokken partners lokaal en regionaal in voor meer inclusief onderwijs.

Zowel in de AV-regio als in de regio Lekstroom is er een regionale, meerjaren ontwikkelagenda vastgesteld met daarin doelen op 5 thema's, te weten:

- Méér inclusief onderwijs in relatie tot onderwijshuisvesting;
- Méér inclusief onderwijs in relatie tot leerlingenvervoer;
- Méér inclusief onderwijs in relatie tot preventie;
- Méér inclusief onderwijs in relatie tot jeugdhulp-onderwijs; en
- Méér inclusief onderwijs in relatie tot schoolverzuim-VSV-arbeidsmarkttoeleiding.

In werkgroepen worden deze thema's verder uitgewerkt en wordt bekeken wat we regionaal en lokaal kunnen oppakken.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 4 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primair)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Lasten	9.155	9.155	10.142	10.007	135 V
Baten	-2.349	-2.762	-3.487	-3.473	14 N
Saldo	6.806	6.394	6.655	6.534	121 V
Toevoeging reserves	0	0	28	28	0
Onttrekking reserves	-481	-113	-161	-89	72 N
Totaal reserves	-481	-113	-133	-61	72 N
Resultaat	6.325	6.281	6.522	6.473	49 V

Het voorgaande resultaat ten opzichte van begroting 2022 (na wijziging) van 49 V wordt verklaard door:

Voor de onderwijshuisvesting is voor diverse onderzoeken budget beschikbaar gesteld via de 1^e bestuursrapportage 2022. Hiervan resteert nog een bedrag dat niet is uitgegeven voor diverse onderzoeken als gevolg van capaciteitsproblemen. (39 V)

Op de geraamde lasten van ozb op onderwijsgebouwen is een voordeel ontstaan vanwege vertraging op een aantal projecten uit het duurzaam integraal huisvestingsplan onderwijs (DIHPO) (58 V).

Er is een hogere huuropbrengst bij de brede school De Prenter doordat er 2 lokalen extra zijn verhuurd aan de peuterspeelzaal. Daarnaast viel de doorbelasting van de materiele instandhouding aan de verhuurder lager uit dan verwacht. Dit komt door een lager aantal leerlingen bij de Tijl Uilenspiegel school (47 V).

Bij de uitbetaling van de subsidies voor Voorschoolse en Vroegschoolse Educatie (VVE) is een voordeel ontstaan door de administratiekosten ten laste te brengen van de rijksmiddelen voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) (43 V).

De uitgaven voor het transformatiebudget voor het preventie- en innovatieprogramma OPGROEIEN zijn niet uitbetaald omdat de meeste zaken onder de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) konden worden opgevangen (50 V).

Tegenover deze voordelen staat er een nadeel voor het leerlingen vervoer. Dit nadeel is ontstaan doordat er door een andere bezetting in de taxi's meer kilometers gemaakt zijn ten opzichte van het vorige schooljaar. (84N)

Bij de verrekening met reserves is er sprake van een nadelig resultaat (72 N). De oorzaak hiervan is dat de geraamde onttrekkingen zijn verantwoord op programma 6.

Enkele andere kleine posten (32 N) leiden tot het programma resultaat van 49 V.

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Visuele weergave

21 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Heel Vijfheerenlanden beweegt!

Met het vastgestelde sport- en sportaccommodatiebeleid laten we zien dat we streven naar vitaliteit in de samenleving. De bijhorende doelen zijn vastgelegd in de Sociaal Maatschappelijke Agenda (SMA), deze komen terug in programma 6. Door het aanbieden van onze sportstimuleringsprogramma's door Team Sportservice, leveren wij een actieve bijdrage aan het bevorderen van een gezonde leefstijl/leefomgeving. Doel is om de volksgezondheid te beschermen en te bevorderen. Hier ligt een koppeling met programma 7. Met sport- en beweegactiviteiten leveren we bijvoorbeeld een bijdrage aan het verbeteren van de fysieke en sociale omgeving. Sport levert ook een bijdrage aan het verminderen van de druk op jeugd en jongvolwassenen en aan vitaal ouder worden.

Wij investeren in cultuureducatie

Cultuureducatie is voor ons een belangrijk onderdeel van ons cultuurbeleid. We brengen inwoners op jonge leeftijd in aanraking met kunstzinnige vorming in brede zin. Zo stimuleren wij onder andere hun creativiteit, kennis van de (lokale) geschiedenis en een brede maatschappelijk blik. Dit doen wij door cultuureducatieprojecten op basisscholen aan te bieden en ondersteuning te geven bij de projecten 'Muziek op School'. Hierbij zoeken wij de nadrukkelijke samenwerking met lokale partners, waardoor wij dit netwerk stimuleren en versterken.

Groene recreatie en ruimte voor toerisme past bij ons gebied

Door de beleidsvisie Toerisme en recreatie gemeente Vijfheerenlanden 2022-2032 uit te voeren, dragen wij bij aan een levendige en leefbare gemeente en het bevorderen van de gezondheid en het welzijn van onze inwoners en bezoekers. Dit doen wij door samen met de belangrijkste partners een uitvoeringsprogramma op te stellen, onze gemeente op te nemen in regionale promotiecampagnes, onze lokale hoogtepunten uit te lichten en lokale initiatieven van ondernemers en inwoners te ondersteunen.

Bibliotheek

Samen met de medewerkers en de vrijwilligers van de bibliotheken, dragen wij zorg voor laagdrempelige en toegankelijke bibliotheekvoorziening met eigentijdse functies en activiteiten die aansluiten bij de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen en de informatie- en mediabehoefte van de inwoners van de gemeente Vijfheerenlanden. In het aanbod en de dienstverlening focussen wij ons vooral op het bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van digitale inclusie en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling. Hiermee dragen wij onder andere bij aan de maatschappelijke uitdagingen in de maatschappij zoals dementie, eenzaamheid en taalachterstanden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uitvoering sportbeleid

Opstellen nieuw sportbeleid.

Het sport- en sportaccommodatiebeleid is december 2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Met dit sportbeleid dragen wij bij aan een vitale samenleving. Een samenleving waarin inwoners meedoen, zich fit en vitaal voelen, voor zichzelf kunnen zorgen en zichzelf een leven lang ontwikkelen.

Sportstimuleringsprogramma

Ontwikkelen subsidiebeleid sportverenigingen: uitgangspunten en doelstellingen voor het subsidiëren van sportverenigingen en stichtingen.

Op basis van een overgangsregeling hebben wij in 2022 de waarderingssubsidie voor sportverenigingen verder geharmoniseerd. Op basis van de uitgangspunten uit het sportbeleid wordt voor 2023 en verder, het nieuwe subsidiebeleid voor sport vertaald in subsidieregelingen waarmee wij de verenigingen waarderen voor hun maatschappelijke opbrengsten.

Uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord

Uitvoering geven aan het Lokaal Sportakkoord: in het Lokaal Sportakkoord zijn in 2020 praktische afspraken vastgelegd tussen onder andere sport- en zorgaanbieders onderling en ons als gemeente. In 2022 geven wij uitvoering aan het lokale sportakkoord waardoor sport nog toegankelijker, laagdrempeliger en diverser wordt. Hierdoor neemt de maatschappelijke opbrengst van sport nog verder toe.

Samen met het werkveld is het Lokaal Sportakkoord opgesteld. Door de coronamaatregelen hebben de daaruit voortvloeiende activiteiten enige tijd stilgelegen. Tijdens een herstartbijeenkomst zijn betrokken partijen meer gemotiveerd en is er een kopgroep ontstaan. Deze kopgroep enthousiasmeert partners om het Sportakkoord uit te voeren. Dat heeft geleid tot enkele aanvragen en toekenningen voor nieuw (stimulerings)aanbod voor de jongste jeugd en jongeren met een aandoening.

Opstellen van meerjarig beheer- en onderhoudsplan (MJOP) sportvelden en sportparken.

Het MJOP sportvelden/sportparken Vijfheerenlanden is opgesteld. Het geeft een compleet overzicht van de sportvelden en sportparken in eigendom van de gemeente Vijfheerenlanden. Aan de hand hiervan kan het beheer en onderhoud goed gemanaged worden en kan er een goede vertaling worden gemaakt naar de exploitatiebegroting.

Cultuur en cultuureducatie

Regionale samenwerking.

De regionale samenwerkingen van gemeente Vijfheerenlanden zijn zowel ambtelijk als marketing gericht. Dankzij de inzet van de gebiedsmarketingstichting Tussen Lek en Linge zijn onder andere de volgende campagnes en producten tot stand gekomen:

- Kastelen en buitenplaatsen campagne UtrechtRegion
- Recreatiekranten 2x UtrechtRegion
- Oud Hollandse Waterlinie boekje - OHW samenwerking
- Streekproducten campagne - Groene Hart

Specifiek voor onze gemeente hebben wij extra ingezet op:

- inhoudelijk meedenken over de lange termijn strategie van het Groene Hart
- toevoeging van zakelijk toerisme bij UtrechtRegion
- nieuwe organisatiestructuur van Routebureau Utrecht

Leerbroek; Vernieuwbouw dorps huis De Schakel.

Wordt financieel afgerond nadat de subsidie voor Stichting Dorps huis De Schakel definitief vastgesteld is.

In 2022 willen we minimaal 10 initiatieven ondersteunen vanuit Het Kunst & Cultuurfonds Vijfheerenlanden.

Dit resultaat is in 2022 boven verwachting gerealiseerd.

Het aantal initiatieven dat is ondersteund met het Kunst & Cultuurfonds Vijfheerenlanden bedraagt 26 in het jaar 2022. Op verzoek van de gemeenteraad is in december 2022 een raadsinformatiebrief gestuurd met een toelichting op de resultaten.

Daarbij is het ook in december 2022 nog gelukt om de muziekverenigingen van Vijfheerenlanden financieel te ondersteunen bij de samenwerking als het gaat om activiteiten van het Jeugdorkest Vijfheerenlanden.

Realiseren van cultuureducatieprojecten op basisscholen, waaronder muziek op school, op alle basisscholen in Vijfheerenlanden. Monitoren en zorgdragen voor de samenwerking tussen de provinciale instelling Kunst Centraal en de lokale cultuurcoaches in Vijfheerenlanden.

In 2022 zijn met succes cultuureducatieprojecten op basisscholen georganiseerd door de cultuurcoaches van stichting Samen Doen (nu stichting Bindkracht Vijfheerenlanden). Ook hebben de cultuurcoaches ondersteuning verleend bij de projecten 'Muziek op School'. De samenwerking tussen het provinciale instituut Kunst Centraal en de lokale cultuurcoaches in Vijfheerenlanden verloopt goed. Het beoogde resultaat voor 2022 is dan ook volledig gehaald. Het enige knelpunt in 2022 was een tekort aan fte voor de cultuurcoaches om alle scholen in Vijfheerenlanden te kunnen bedienen. Dit knelpunt is opgelost omdat vanaf 2023 extra middelen voor het onderwerp cultuurcoaches beschikbaar zijn gesteld door de gemeenteraad in de begroting 2023.

Ontwikkelen beleid sociale ontmoetingsplaatsen.

In 2022 hebben wij gewerkt aan het opstellen van concept beleid voor sociale ontmoetingsplaatsen. Gezien de complexiteit van dit onderwerp en de verbondenheid met onze inwoners, hebben wij besloten om het inwonersberaad toe te passen op dit thema. Door deze toepassing hebben wij de ontwikkeling van het beleid opgeschort totdat de uitkomsten van het inwonersberaad bekend zijn.

Citymarketing wordt gebiedsmarketing

Glasaankleding Leerdam

De borden zijn geplaatst en daarmee is het resultaat bereikt.

Groene recreatie en ruimte voor toerisme past bij ons gebied

Opstellen uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme.

Met enige vertraging is op 3 november het uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme vastgesteld door de gemeenteraad.

Het verbeteren van de biodiversiteit door het toepassen van het ecologisch beheer.

Binnen de gemeente worden diverse 'groen' gebieden gebruikt als stapsteen om planten en dieren door onze gehele gemeente te leiden. Deze gebieden vragen om specifiek ecologisch beheer. Zo is er het afgelopen jaar begonnen met het opstellen van ecologische beheerplannen voor deze gebieden om zo de biodiversiteit binnen onze gemeente verder te kunnen herstellen. Daarnaast voeren we ecologisch beheer. Voorbeelden hiervan zijn: bosschages gedeeltelijk uitdunnen om kaalslag te voorkomen, gedeelten van het gras en natuurvriendelijke oevers bewust niet maaien zodat het een schuilplaats is voor insecten en kleine zoogdieren.

Aanleg ecologische bermen.

Afgelopen jaar is er gewerkt aan een inrichtingsplan voor de bermen op het bedrijventerrein De Hagen en De Biezen in Vianen. Dit in samenwerking met de BIZ Vianen en adviesbureau Ruimte voor Advies. Met dit plan streven wij er naar om het bedrijventerrein aantrekkelijker te maken voor plant, dier en mens. Dit doen wij o.a. door de bermen op het bedrijventerrein ecologisch in te richten en te beheren waardoor de biodiversiteit op het bedrijventerrein vergroot wordt.

De komende 4 jaar wordt overbodige verharding omgevormd naar ecologisch groen. Zo streven we ernaar dat elk jaar 1.800 m² verharding omgevormd wordt naar groen.

Op diverse locaties binnen de gemeente is overbodige verharding omgevormd naar ecologische groen. Door onder andere trottoirs te versmallen in de Joost de Jongestraat, Standerdmolen en de Tiendweg. Verder zijn er locaties in voorbereiding die in 2023 worden uitgevoerd. In 2022 hebben we minder dan 1.800 m² omgevormd. Dit komt voort uit de hoeveelheid m² die voor 2023 gepland staat. Daarmee wordt het tekort van 2022 aangevuld.

Camperbeleid.

Er is een onderzoek gestart naar kleinschalige en bijzondere verblijfsrecreatie. Hierin zijn campers ook meegenomen. In 2023 wordt het onderzoek verder uitgewerkt en wordt beleid opgesteld. Het onderzoek maakt, als project, onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma.

Bibliotheek

We voeren de nieuwe 'Prestatieafspraken subsidieperiode 2022 t/m 2024: Bibliotheekwerk' uit.

Het bibliotheekwerk omvat een diversiteit aan prestaties. Deze zijn opgesomd in de Prestatieafspraken. Waaronder leesbevordering voor al onze inwoners.

Wat hebben we niet gedaan?

Bewegingsonderwijs

Onderzoek naar de toekomst van het schoolzwemmen in onze gemeente.

In 2022 hebben wij geen inzet gepleegd op dit thema doordat o.a. het opstellen van het sportbeleid, de exploitatie van sportcentrum Berenschot en de oplevering van de accommodatie van Leerdam Sport prioriteit hebben gekregen boven dit thema. In 2023 onderzoeken wij, ter uitvoering van het sportbeleid en de wettelijke uitbreiding van het aantal lesuren bewegingsonderwijs, samen met o.a. het onderwijs de toekomst van het schoolzwemmen.

Uitvoering sportbeleid

Ontwikkelen toekomstvisie binnensport accommodaties Leerdam.

2022 stond in het teken van de afronding van de overeenkomst met Laco en de implementatie van de daarmee samenhangende afspraken. Hierdoor is nog geen uitvoering gegeven aan de toekomstvisie voor de binnensportaccommodaties in Leerdam. Conform planning wordt de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2023 geïnformeerd over het plan van aanpak om te komen tot een visie voor de binnensportaccommodaties in Leerdam.

Cultuur en cultuureducatie

Toekomstvisie party en cultureel centrum Het Dak in Leerdam.

Begin 2022 was al duidelijk dat deze visie niet los kan worden gezien van de ontwikkeling van Sportcentrum Berenschot (en in bredere zin, de toekomst van de binnensportaccommodaties in Leerdam). Dat vraagt om een multidisciplinaire aanpak met de juiste weging van de verschillende belangen. Doordat 2022 in het teken stond van de afronding van de overeenkomst met Laco en de implementatie van de daarmee samenhangende afspraken, is nog niet gestart met de toekomstvisie voor de binnensportaccommodaties in Leerdam. Dit gebeurt in 2023. Bij het opstellen van het plan van aanpak voor de binnensportaccommodaties in Leerdam, wordt onderzocht of de toekomstvisie van party- en cultureel centrum Het Dak meegenomen kan worden in deze ontwikkeling.

Groene recreatie en ruimte voor toerisme past bij ons gebied

Harmoniseren groen- en bomenbeleid door het opstellen van een groenstructuurplan.

Het aanleveren van het Groenstructuurplan is uitgesteld tot 2023. In het kader van de prioriteitstelling binnen de organisatie is de gemeenteraad hierover geïnformeerd met een Raadsinformatiebrief.

Beleids- en beheerplan kunstwerken in de openbare ruimte.

Met de vaststelling van de begroting is het onderhoudsbudget voor kunstwerken in de openbare ruimte opgehoogd. Deze effecten worden verwerkt in het beleids- en beheerplan. Begin 2023 wordt het plan aangeboden aan het college en vervolgens aan de gemeenteraad.

Recreatieve ontwikkelingen Lexmond.

Het oorspronkelijke project om de haven van Lexmond meer aan te kleden is grotendeels gerealiseerd met een Inwonersinitiatief-subsidie. Met de verkoop van camping LEUK en nieuwe plannen vanuit het Dorpsinitiatief Lexmond is het oorspronkelijke project verder niet meer van toepassing. Ontwikkelingen in het gebied zijn dus wel gaande, maar die krijgen in de toekomst op een andere manier vorm.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 5 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primaire)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Lasten	13.549	14.992	16.570	16.193	377 V
Baten	-2.074	-1.963	-2.495	-2.601	106 V
Saldo	11.475	13.029	14.075	13.592	483 V
Toevoeging reserves	73	0	0	32	32 N
Onttrekking reserves	-718	-1.334	-1.421	-1.081	340 N
Totaal reserves	-645	-1.334	-1.421	-1.049	372 N
Resultaat	10.830	11.695	12.655	12.543	111 V

Het voorgaande resultaat ten opzichte van begroting 2022 (na wijziging) van 111 V wordt verklaard door diverse voordelen en nadelen:

Op sportstimulering resteert een nadeel dat wordt onder andere veroorzaakt doordat bij de gunning van de nieuwe overeenkomst het Btw-effect niet was meegerekend. Het uitvoeren van sportstimulering valt onder de sportvrijstelling BTW. Daar tegenover stond een klein voordeel bij sportbeleid. Dit werd veroorzaakt doordat de stijging van de waarderingssubsidies, door het harmoniseren van het sportbeleid, kon worden opgevangen door een budget voor de uitvoering van het sportbeleid. Dit budget werd gedekt uit de reserves (26 N).

Op binnensport is een voordeel ontstaan doordat er nog niet begonnen is met de uitgaven om de uitstraling van sportcentrum Berenschot te verbeteren. Er is in 2022 de prioriteit gegeven aan het formaliseren van de overeenkomsten met Laco. Nu dat op orde is, wordt de uitstraling van het sportcentrum Berenschot aangepakt. Bij sportcentrum Helsdingen is een voordeel ontstaan op het geven van zwembaden. In verband met de opgelopen wachtlijsten is er bij de eerste bestuursrapportage geld beschikbaar gesteld voor een extra zwemonderwijzer om deze wachtlijsten in te korten. Beide ontwikkelingen hebben geresulteerd in een voordeel (245 V).

Op buitensport is een voordeel ontstaan omdat er in de budgetten rekening is gehouden met kosten voor onderhoud voor diverse nieuwe sportparken. Deze kwamen deels voor rekening van de aannemer, als onderdeel van de realisatieopdracht (107 V).

Op musea is er voordeel ontstaan op het historische archief. Dit werd onder andere veroorzaakt doordat er geen uitgaven waren voor het schonen van archieven of het digitaliseren van kranten door capaciteitsproblemen (78 V). Bij het project opgraving massagraf Vianen is een deel van het budget overgebleven. Zo is een deel van het

budget voor onvoorzien en het budget van een gezichtsreconstructie niet gebruikt. Dit laatste verloopt budgetneutraal.

Op cultureel erfgoed is een voordeel onder andere ontstaan doordat de middelen voor het ontwikkelen van kerkenvisie niet zijn uitgegeven. (120 V)

Er is een nadeel ontstaan op openbaar groen doordat er meer personeelslasten zijn verantwoord. Dit is veroorzaakt omdat er meer mensen in het openbaar groen aan het werk zijn geweest en minder bij begraafplaatsen. Ook is een nadeel ontstaan doordat de energielasten zijn gestegen door de hogere prijzen voor brandstof. Naast deze nadelen zijn er voordelen. Zo is er een voordeel ontstaan bij het in 2019 gevormde Ruimtelijk kwaliteitsfonds Buitengebied. Wanneer initiatiefnemers een project uitvoeren in het landelijke gebied (waarbij inbreuk wordt gedaan op de ruimtelijke kwaliteit die niet ter plekke kan worden gecompenseerd) wordt in de anterieure overeenkomst opgenomen dat er een financiële bijdrage wordt gestort in het fonds. Op dit moment stort alleen Eneco jaarlijks een bijdrage. In de toekomst zullen ook andere initiatiefnemers middelen in het fonds gaan storten. De in 2022 niet bestede middelen worden in de reserve kwaliteitsfonds gestort. Ook is er een voordeel ontstaan omdat een deel van het budget, voor het opstellen van de landbouwvisie en het bijbehorende participatietraject, niet is uitgegeven. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de vertraging die ontstond door verschillende brieven van het kabinet over o.a. stikstof en de onzekerheid over dit onderwerp. Hierdoor kon er niet op tijd in gesprek met de agrariërs in VHL worden getreden. Daarnaast is het traject aangepast en moet dit parallel lopen met de Gebiedsgerichte Aanpak van provincie Utrecht hierdoor zal het project langer doorlopen. Op het project 'Toekomstplan Volkstuinen' is een voordeel ontstaan omdat de werkzaamheden niet zijn afgerond vanwege capaciteitsproblemen en zullen in 2023 verder worden opgepakt. Alles tezamen resulteert in een nadeel op Openbaar Groen (31 N).

Bij de verrekening met reserves is er sprake van per saldo een resultaat van 372 N. Dit komt hoofdzakelijk door: een verlaging van de onttrekking aan de reserve corona voor het aanpassen van de ventilatiesystemen van diverse gebouwen binnen sport en cultuur vanwege corona (235 N); meer onttrokken aan de reserve corona voor coronasteun aan culturele- en sport instellingen dan begroot in overeenstemming met college besluit (109 V); diverse in de begroting opgenomen onttrekkingen aan de reserve kapitaallasten zijn niet of gedeeltelijk onttrokken (67 N); Uitwerking Marketing Vianen en Camper beleid stonden begroot op programma 5 dit hoort echter programma 3 te zijn (63 N); de geraamde onttrekkingen voor het uitvoeren van sportbeleid zijn niet uitgegeven (9 N); ten behoeve van de toekomstplannen volkstuinen is minder onttrokken omdat de werkzaamheden nog niet zijn afgerond vanwege capaciteitsproblemen (35 N); enkele andere kleine mutaties tezamen (72 N).

Enkele andere kleine posten (10 N) leiden tot het programma resultaat van 111 V.

Programma 6: Sociaal domein

Visuele weergave

32 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

De gemeente Vijfheerenlanden streeft naar vitaliteit in de samenleving. Inwoners kunnen meedoen in de samenleving, ongeacht hun leeftijd, geslacht, religie of cultuur. Zij zijn aan het werk, doen vrijwilligerswerk, zorgen voor partner of kind, gaan naar school, naar een sportclub, zijn lid van een (geloofs-)gemeenschap. Ieder doet naar vermogen mee, op zijn of haar eigen wijze, en wordt daarvoor gewaardeerd. Door eigen kracht of binnen het netwerk worden vragen opgepakt. Zo heeft meedoen een positieve invloed op het persoonlijk welbevinden en de vitale samenleving. Meedoen is niet voor iedereen even vanzelfsprekend of gemakkelijk. De mate waarin een inwoner 'meedoet' of zorgt voor een ander hangt af van de mate waarin de inwoner voor zichzelf kan zorgen. De gemeente Vijfheerenlanden vindt het belangrijk dat iedere inwoner kan voorzien in de directe levensbehoeften. Pas wanneer die voldoende beschikbaar zijn, kunnen onze inwoners naar vermogen meedoen. Iedere inwoner verdient een kansrijke start en ontwikkelt zich een leven lang.

We onderscheiden vier opgaven waaraan we werken:

- Meedoen,
- Vitaliteit,
- Voor jezelf zorgen en
- Een leven lang ontwikkelen.

Inwoners doen mee

Wij willen dat inwoners kunnen meedoen in de samenleving. Dat zij in staat zijn om zichzelf te redden, eventueel met inzet van hun omgeving en algemene voorzieningen in de wijk of het dorp. Wij vinden het belangrijk dat inwoners worden gestimuleerd om hun talenten te gebruiken op een manier die bij hen past zodat zij op basis van hun capaciteiten kunnen bijdragen aan de samenleving. Daarom hebben we in 2022 onder andere ingezet op het stimuleren van sociale kracht via het fonds inwonersinitiatieven, één platform gemaakt voor het verbinden van vraag en aanbod van vrijwilligers en

verder gewerkt aan het VN-verdrag handicap. Ook hebben we via de welzijnsstichtingen ingezet op de aanpak van eenzaamheid bij ouderen.

Inwoners zijn gezond en vitaal

Vitaliteit is een belangrijke voorwaarde voor zelfstandigheid. Een goede gezondheid van inwoners hangt deels samen met de leefstijl. Wie een goede gezondheid heeft, heeft een grotere kans op een lang en kwalitatief goed leven en kan langer blijven werken en meedoen in de samenleving. Daarom hebben we in 2022 gewerkt aan een verdere uitwerking van ons gezondheidsbeleid, ook onder programma 7.

Inwoners kunnen voor zichzelf zorgen

Iedereen wil van nature zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woon- of leefomgeving functioneren. Hierbij kan het helpen dat onze inwoners het vanzelfsprekend vinden om hulp aan elkaar te vragen en die ook te accepteren. En als dat even niet lukt dan bieden de maatschappelijke partners en de gemeente advies en ondersteuning aan op de plaatsen waar dat het meest logisch is. Belangrijke randvoorwaarden hierbij zijn werk hebben, betaald of onbetaald, en financiële zelfredzaamheid.

In 2022 is daarom gewerkt aan de aanpak van energiearmoede en de aanpak van laaggeletterdheid.

Inwoners ontwikkelen zich evenwichtig van 0 – 100 jaar

Iedere inwoner verdient een kansrijke toekomst en beschikt over voldoende vaardigheden om zichzelf te redden in de samenleving. Het maakt inwoners vitaal, flexibel en duurzaam inzetbaar in de samenleving, op school en op de arbeidsmarkt. Bovendien draagt “een leven lang ontwikkelen” bij aan breed inzetbare inwoners in de buurt en de wijk. Inwoners die werken krijgen meer kansen en zijn minder kwetsbaar bij werkloosheid. We hebben in 2022 daarom ingezet op het uitbreiden van Peuterplus en de doorgaande lijn tussen kinderopvang en basisschool.

In de afgelopen jaren heeft de ambtelijke organisatie bij de uitvoering in het sociaal domein ingezet op kostenbewustzijn en strakke regievorming, zonder daarbij afbreuk te doen aan de ondersteuning van onze inwoners.

Naast deze structurele opgaven is er in 2022 –wederom- veel gewerkt aan crisisdienstverlening, waaronder de opvang van Oekraïners, uitkering van energietoeslag en het organiseren van onderwijs en leefgeld voor Oekraïners. Deze taken hebben financiële consequenties gehad en er is geprioriteerd in de ambtelijke inzet. Hierover is de gemeenteraad zoveel mogelijk en vroegtijdig geïnformeerd. De kosten voor de opvang van Oekraïners worden volledig gedekt door de bijdrage van het Rijk. Mogelijk moeten we eventuele overschotten op deze bijdrage terugstorten.

De grote instroom van asielzoekers en de moeizame uitstroom van statushouders heeft geleid tot overvolle Asielzoekerscentra (AZC's). Het Rijk heeft gemeenten dringend gevraagd te helpen bij de opvang van deze asielzoekers in crisisnoodopvanglocaties. In onze gemeente zijn vanaf 1 november voor een periode van 4 maanden 70 asielzoekers opgevangen in Lexmond. De kosten voor deze opvang komen volledig voor rekening van het Centraal Orgaan Asielopvang (COA). Het gevolg van de ambtelijke inzet voor deze opvang is dat reguliere werkzaamheden zijn opgeschort.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sociaal Maatschappelijke Agenda (SMA)

In 2022 stellen we het programmaplan 'Transformatie Sociaal Domein 2022 tot en met 2026' op, gebaseerd op de Sociaal Maatschappelijke Agenda (SMA).

De gemeenteraad is medio 2022 geïnformeerd over de prioriteiten die het college heeft gesteld. Deze prioriteiten zijn gesteld vanwege de beperkte ambtelijke capaciteit, onder meer vanwege extra werkzaamheden die of corona gerelateerd zijn of te maken hadden met de opvang van Oekraïners. Om die reden is de oplevering van het programmaplan verschoven naar 2023. Ondertussen is er overigens wel doorgewerkt aan de activiteiten aan de hand van de programmalijnen gezondheid, armoede en schulden, een leven lang ontwikkelen.

Meedoen

In 2022 stimuleren we de kracht van de inwoners vanuit het fonds inwonersinitiatieven.

Het bestuurlijk resultaat voor 2022 is behaald: De sociale kracht van de inwoners hebben we gestimuleerd met het fonds inwonersinitiatieven. We honoreerden circa twintig aanvragen voor initiatieven en er zijn nog drie aanvragen in behandeling. Twee aanvragen zijn afgekeurd omdat ze niet aan de criteria voldeden.

Dit alles betekent dat er goed gebruik is gemaakt van het fonds. Daarnaast zijn de initiatiefnemers van de aanvragen bedankt tijdens een waarderingsavond en ondersteund waar nodig.

Dilemma blijft dat een aantal initiatieven (die niet meer vanuit het Fonds kunnen worden gesubsidieerd in verband met het verstrijken van de driejaarstermijn), niet zonder subsidie verder kunnen en vanuit ons beleid zeer wenselijk zijn. Dit speelt met name vanaf 2024.

In 2022 en 2023 ontwikkelen we maatschappelijke diensttijd (MDT-Baas) door.

MDT-Baas bereikt met haar programma's Full Edition, Pocket Edition en de Expeditie met name kwetsbare jongeren. Jongeren die van de radar waren (geen school, uitkering, werk en soms ook geen hulpverlening) en/of intensieve hulpverlening hebben gehad en toe zijn aan herintreding in de maatschappij. Daarnaast blijft er aandacht voor meer inbedding en samenhang met ander aanbod voor deze doelgroep. De focus ligt op het stevig verankeren van MDT-Baas in Vijfheerenlanden. Voor het project HuisBaas is men bezig met een omgevingsonderzoek. In het meest gunstige geval zijn de woningen medio 2024 gereed.

In 2022 wordt één online platform opgeleverd voor het koppelen van vraag en aanbod van vrijwilligers.

Het bestuurlijke resultaat voor 2022 is behaald. Er is namelijk één online platform (VHLvoorElkaar) opgeleverd voor het koppelen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk. Dit is een stap voorwaarts, omdat we zo in de hele gemeente op eenzelfde manier werken in plaats van versnipperd. De afgelopen maanden is veel aandacht besteed aan communicatie over het platform. Dat heeft ertoe geleid dat steeds meer vrijwilligers en zorgvragers de weg naar het platform vinden.

In 2022 geven we lokaal verdere invulling aan de Nationale Coalitie tegen Eenzaamheid.

Door het coronasteunpakket hebben SamenDoen en Welzijn Vianen extra welzijnscoaches kunnen inzetten om eenzaamheid bij met name ouderen te verminderen. Wij zien dat de behoefte aan ondersteuning bij ouderen die eenzaam zijn groeit. In 2022 heeft de projectadviseur workshops gegeven in twee netwerken van professionals en

vrijwilligers om bewustwording rondom het thema te vergroten. Het thema eenzaamheid wordt nu verder uitgevoerd binnen het lokale gezondheidsbeleid.

In 2022 voeren we de beleidsnota "Naar een goede start voor alle kinderen in Vijfheerenlanden" uit.

In 2022 is veel in gang gezet voor de realisatie van de ambities uit de beleidsnota:

- er is een procedure vastgesteld voor de doorgaande lijn van kinderopvang naar basisschool;
- er is besloten tot aanschaf van de peutermonitor die vanaf 2023 bruikbare beleidsinformatie gaat leveren;
- met de GGDrU zijn maatwerkafspraken gemaakt over de doorgeleiding van doelgroepkinderen naar voorschoolse educatie (ingaaand vanaf 2023);
- vrijwel alle kinderopvanginstellingen beschikken nu over een HBO pedagoog, die samenwerkt met het Sociaal Team voor een snelle signalering en doorgeleiding naar jeugdhulp;
- er is extra ingezet op kwaliteitsverbetering bij de peuteropvang;
- de pilot Peuterplus Leerdam is geëvalueerd en omgezet naar een structurele voorziening en er is een extra locatie gestart in Vianen;
- alle kinderopvanglocaties met voorschoolse educatie hebben een beweegvloer en digitale schoolbord mogen aanschaffen om de effectiviteit van de programma's te verbeteren en om de link naar gezond opgroeien te versterken;
- de 'Nadere regels subsidie peuteropvang en voorschoolse educatie' zijn geëvalueerd en worden aangepast om nog beter te passen.

Naast deze concrete resultaten is de samenwerking met partners op allerlei vlakken verbeterd. Dit is minder tastbaar maar wel heel belangrijk.

Voor jezelf zorgen

We voeren het actieplan armoede en schulden (2022-2026) uit. Dit bestaat uit de volgende ambities:

- Energiearmoede
- Kinderarmoede
- Laagdrempelig aanbod
- Vroegsignalering schulden
- Uitvoeren van amendementen en moties

In 2022 is gefocust op de ontwikkeling van de aanpak energiearmoede en de uitvoering van amendementen bij het actieplan. Om energiearmoede tegen te gaan hebben wij een plan gemaakt om kwetsbare huishoudens in slecht geïsoleerde woningen met energiebesparende maatregelen te ondersteunen en meer inzicht te geven in het eigen energieverbruik. De voorbereidingen voor de uitvoering van het project zijn in september begonnen. Er is een projectleider aangesteld en er zijn vrijwillige energiecoaches geworven en opgeleid. Er werd een meervoudig onderhandse aanbesteding voorbereid en een offerteaanvraag verstuurd voor de lokale inkoop van 'Uitvoeringswerkzaamheden ter verduurzaming van woningen'. Afhankelijk van een goede afloop van het inkoopproces kan begin 2023 met de uitvoering van de maatregelen gestart worden. De verwachte projectduur is 9-12 maanden.

De amendementen en moties bij het actieplan zijn grotendeels uitgevoerd. De draagkrachtgrens is in 2022 verhoogd naar 130% en de VHL- pas Cultureel is ingesteld door Stichting Leergeld AV. Tot eind 2022 hebben 927 kinderen in 423 gezinnen de pas ontvangen. 81% heeft deze al geactiveerd.

Door de crises waarmee onze gemeente geconfronteerd werd en het ziekteverzuim zijn er prioriteiten gesteld in de uitvoering van projecten. Sommige werkzaamheden zijn vertraagd, zoals de uitvoering motie laagdrempelige inloopvoorzieningen. De

gemeenteraad is over de prioriteiten geïnformeerd per brief. Uiteraard werkten onze ketenpartners wel onverminderd aan de aanpak van kinderarmoede, samenwerking bij vroegsignalering en laagdrempelig aanbod.

[In 2022 wordt de pilot "Welzijn op indicatie" geëvalueerd.](#)

In 2022 is de pilot 'Welzijn op indicatie' uitgevoerd. In deze pilot is gekeken hoe de inzet van de welzijnscoaches van de twee welzijnsorganisaties beter kan aansluiten bij de ondersteuning vanuit het team Wmo-consulenten. Uit de evaluatie blijkt dat door gezamenlijk (Wmo en Welzijn) casussen te beoordelen, er op bepaalde onderdelen aan beide kanten meer kennis is gekomen. Hierdoor weet je elkaar sneller te vinden. De ingeslagen weg vanuit de pilot wordt nu verder opgepakt in de samenwerking tussen het team Wmo-consulenten en de twee welzijnsorganisaties. Het doel is dat er op termijn door de inzet van welzijnscoaching minder Wmo inzet nodig is. Met de positieve uitkomst van de pilot is ook het bestuurlijk resultaat behaald en afgerond.

[In 2022 geven we uitvoering aan het project "Verbeter de toegang tot mantelzorgregelingen".](#)

Het project "Verbeter de toegang tot mantelzorgregelingen" is uitgevoerd. Daarmee is het resultaat voor 2022 behaald. Op basis van de uitkomsten van het project is het rapport "Verbeter de toegang tot mantelzorgregelingen" geschreven. Aan het rapport is een plan van aanpak gekoppeld. In 2023 werken we dit plan van aanpak verder uit.

Leven lang ontwikkelen

[De komende jaren, in ieder geval tot en met 2025, geven wij verdere uitvoering aan "Opgroeien in de gemeente Vijfheerenlanden".](#)

Het afgelopen jaar hebben we vooral ingezet op verbinden. Het verbinden van programma's die vallen onder of gelinkt zijn aan "Opgroeien", zoals

- Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO),
- JOGG,
- Gezonde School,
- Kansrijke Start,
- Naar een goede start voor alle kinderen in de gemeente Vijfheerenlanden (onderwijsachterstandenbeleid),
- Nationaal Programma Onderwijs,
- Perspectief voor Jeugd en
- MDT Baas.

Nieuwe en lopende ontwikkelingen binnen deze programma's worden zo veel mogelijk in verbinding met andere programma's uitgevoerd.

Dit doen we door ook de verschillende partners met elkaar te verbinden. De (ambtelijke) stuurgroep 'Opgroeien' komt vanaf het eerste kwartaal 2022 maandelijks bij elkaar om ontwikkelingen te bespreken en uitvoering met elkaar af te stemmen. In deze stuurgroep zitten diverse ambtenaren (Jeugd & Onderwijs, Gezondheid, Openbare Orde & Veiligheid, Sport, Communicatie en de coördinator Opgroeien) en diverse partners, zoals de JOGG regisseur, Buurtwerk, de adviseur Gezonde School en de kwartiermaker MDT Baas.

Een eerste, gezamenlijke actie naar buiten was de startconferentie 'Opgroeien' die eind november is gehouden. Daar zijn we met de bovengenoemde partners, maar ook anderen vanuit bijvoorbeeld het onderwijs en de gemeenteraad het programma formeel gestart. Bij deze conferentie waren ruim 60 mensen die vol enthousiasme en verbinding uit elkaar gegaan zijn. De eerste vervolgafspraken worden al gepland.

Overig

[In 2022 wordt de sociale kaart op het gebied van zorg en welzijn opgeleverd.](#)

De sociale kaart is flink doorontwikkeld en de projectinzet is verhoogd, binnen de beschikbare middelen. We zetten in op brede inbedding bij de verschillende professionals en organisaties. Daarnaast wordt er ook op een gestructureerde wijze ingezet op communicatie.

Het verbetertraject dat na de zomer van 2022 is gestart werpt vruchten af. De komende maanden halen we bij professionals de meest gestelde vragen op, zodat die goed meegenomen kunnen worden in de sociale kaart. Daarna wordt er een testfase gedraaid en de kaart gelanceerd.

[In 2022 is er duidelijkheid over de opdracht aan de welzijnsinstellingen Samen Doen en Welzijn Vianen.](#)

De gesprekken met de welzijnsinstellingen in de zomer/najaar 2022 hebben geleid tot de het document "Welzijnswerk in Vijfheerenlanden d.d. 27 september 2022". In dit document staan de doelen, inspanningen en ambities van het welzijnswerk voor het jaar 2023 benoemd. Op basis van dit document is door Samendoen (Bindkracht VHL is de rechtsoptvolger van SamenDoen) een subsidie aangevraagd voor het jaar 2023 en door de gemeente beschikt. Hiermee is het bestuurlijk resultaat volgens afspraak uitgevoerd.

[Vanaf 2022 wordt er gewerkt aan het ontwikkelen van een dashboard sociaal domein.](#)

De beschikbare tijd in opstartkwartaal vier van 2022 is gebruikt om een eerste verkenning te starten naar welke informatie waar beschikbaar is.

[In 2022 ontwikkelen we het Sociaal Team verder door.](#)

De eindresultaten van de werkgroepen voor de doorontwikkeling Sociaal Team zijn in het vierde kwartaal opgeleverd en besproken. De visie en werkwijze Sociaal Team waaronder de Vijfheerenlanden route, kwaliteitsplan, opleidingsplan en definitie van de cultuurafspraken zijn opgeleverd.

Grip op kosten Wmo en Jeugdzorg

[In 2022 start de voorbereiding van het aanbestedingstraject voor Wmo Dagbesteding.](#)

In de regio moet nog worden vastgesteld of er gezamenlijk onderzoek gedaan gaat worden aan de hand van de resultaten van Nieuwegein of recreatieve activering (laagdrempelige dagbesteding, dichtbij de inwoner en vrij toegankelijk) passend kan zijn voor Vijfheerenlanden. Er is in de loop van 2022 gebleken dat er meer bestuurlijke afstemming nodig is om te kunnen starten met de verkenning en het vooronderzoek naar recreatieve activering. In 2023 wordt een bestuurlijk besluit verwacht.

[In 2022 en 2023 bereiden we de aanbesteding Wmo-vervoer voor \(Collectief Vraagafhankelijk Vervoer\), voor de periode van 2024 en verder.](#)

In 2022 is de aanbesteding sociaal recreatief Wmo-vervoer voorbereid op regionaal niveau. Op 13 december 2022 heeft het college burgemeester en wethouders van de gemeente Vijfheerenlanden besloten om een gecombineerde inkoop voor al het doelgroepenvervoer te houden. Dit betekent dat het leerlingen- en jeugdhulpvervoer gezamenlijk met het recreatief Wmo-vervoer ingekocht wordt. De invloed van deze veranderingen op de jaarrekening zijn nog niet waarneembaar. Het huidige financieel klimaat en de hoge inflatie hebben invloed op de prijs die uit de aanbesteding zal volgen.

[In 2022 zetten we in op zicht op kosten Wmo en Jeugd.](#)

De contractering en inzet van Wmo en Jeugdhulp loopt via de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL). De inzet om meer zicht te krijgen op/in de kosten loopt door.

Jeugdhulp: De effecten van het woonplaatsbeginsel worden duidelijk. Een verdere duiding wordt door RBL uitgevoerd. De teruglopende kosten voor Save zijn terug te voeren op de inzet die we plegen in het Sociaal Team om de complexe casuïstiek zelf op te pakken en niet meer "op te schalen" naar Save. Daarnaast zien we dat de jeugdconsulenten strakker regie voeren op de in te zetten zorg, tijdig evalueren of doelen bereikt zijn, zich minder 'onder druk' laten zetten door zorgaanbieders waardoor de hoogte en lengte van beschikkingen afneemt. Dit zorgt voor een positief effect op de kosten. De trend van kostenstijgingen die eigenlijk al is ingezet vanaf het jaar van de decentralisaties (2015) is in 2022 tot staan gebracht. Zo werken we toe naar meer zicht en meer invloed op de kosten voor de inzet van jeugdhulp. Voor een nadere analyse van het financieel resultaat op jeugdhulp verwijzen we naar de paragraaf "Wat waren de kosten", onderaan in programmaverantwoording van het sociaal domein.

Wmo: Monitoring van geïndiceerde ondersteuning en de verzilvering hiervan gebeurt wekelijks. Op deze manier kunnen we sneller handelen bij minimale verzilvering, indien mogelijk afschalen of in sommige gevallen stoppen met de ondersteuning. We voeren de regie op de ingezette ondersteuning en evalueren tijdig of doelen bereikt zijn. We krijgen meer zicht op de kosten omdat duidelijk is dat de gemeente gaat over de hoogte en lengte van ondersteuning en niet de aanbieder. Zo werken we toe naar meer zicht op de ingezette ondersteuning en krijgen we meer invloed op de kosten van de Wmo.

In het eerste kwartaal van 2023 start de extra formatie om de casusregie frequent te kunnen uitvoeren. Momenteel wordt de casusregie binnen de huidige formatie uitgevoerd, door de startende contracten zijn dat momenteel nog beperkte contactmomenten.

Regionale Backoffice Lekstroom en inkoop

[In 2022 worden de aanbestedingstrajecten voor Jeugdhulp en individuele begeleiding Wmo afgerond.](#)

Jeugdhulp: 2022 is gebruikt om de inkoop voor te bereiden. In januari 2023 is de aanbesteding voor de jeugdhulp gepubliceerd. Contractering gaat per 1 juli 2023 in.

Wmo: De gunning voor de Individuele Begeleiding Wmo was in de zomer 2022 en is definitief. Vanaf oktober 2022 zijn de nieuwe contracten van start gegaan. De begeleiding is gebaseerd op een maandtarief dat betekent 100% verzilvering bij start indicatie. Inmiddels is bekend dat 32 aanbieders gegund hebben gekregen. Niet alle aanbieders zullen RBL breed hun ondersteuning inzetten. Daarnaast is onduidelijk (op dit moment) of de dekking voor Vijfheerenlanden toereikend is.

Zorgfraude

[In 2022 wordt er lokaal uitvoering gegeven aan de regionale pilot aanpak zorgfraude inclusief de aanbevelingen van de Rekenkamer.](#)

De regionale Pilot Aanpak Zorgfraude heeft laten zien dat een regionaal gecoördineerde aanpak van zorgfraude werkt. Na het aflopen van de pilot in maart 2023 wordt de regionale aanpak nog verder ontwikkeld en verbeterd. Er wordt de komende twee jaar meer informatie verzameld over het kwalitatieve en kwantitatieve effect van de regionale aanpak zorgfraude. Op basis van deze extra informatie kan uiteindelijk een besluit worden genomen over de manier waarop de regionale aanpak zorgfraude definitief wordt vormgegeven.

Clïëntervaringsonderzoek (CEO)

In 2022 wordt gestart met de implementatie van het nieuwe clïëntervaringsonderzoek (CEO) voor Wmo en Jeugd, met de tool Ervaringswijzer.

Het afgelopen jaar is de Ervaringswijzer ingericht om de ervaringen van de clïënten van het Sociaal Team uit te vragen op het gebied van de jeugdwet. De eerste vragenlijsten zijn het eind van het jaar verstuurd naar clïënten. Inmiddels zijn er voorbereidingen getroffen om Ervaringswijzer in te richten om de ervaringen op te halen van clïënten van het Sociaal Team op het gebied van de Wmo. Bij de gesprekken rondom de inkoop wordt de inzet van de Ervaringswijzer op regionaal gebied meegenomen. De voortgang hiervan hangt samen met de voortgang van de inkoopafspraken.

Beschermd wonen (BW)

De ambitie "Een Thuis Voor Iedereen" vorm te geven door woonvormen voor aandachtsgroepen te realiseren.

Er lopen op dit moment diverse initiatieven in verschillende stadia van het proces. Geen van de initiatieven is de onderzoeksfase voorbij en is dus al daadwerkelijk van start gegaan met de bouw.

Beschikbare capaciteit en de, zich uitbreidende, taakstelling voor specifieke aandachtsgroepen (vluchtelingen, arbeidsmigranten en uitstroom uit de zorg) bemoeilijkt de beleidsvorming en uitvoering.

In 2022 treffen we de voorbereiding voor de doordecentralisatie Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Dit gaat in per 1 januari 2023.

Er zijn afrondende gesprekken gevoerd over de samenwerkingsafspraken in de U16 en Lekstroomregio. De financiële consequenties worden in beeld gebracht en een en ander is vastgelegd in stukken en een samenwerkingsovereenkomst. De planning is dat deze stukken in 2023 in het college komen en vervolgens naar de gemeenteraad kunnen voor besluitvorming.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Opstellen plan van aanpak (preventie) huiselijk geweld en kindermishandeling, onderdeel integraal beleidsplan sociaal domein.

Begin december 2022 is het regionale plan van aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vastgesteld door het college. Op basis daarvan wordt in 2023 een lokaal plan van aanpak opgesteld. De gemeenteraad wordt om een zienswijze gevraagd via de agendacommissie.

Inburgering

Ieder half jaar realiseren we de halfjaarlijkse taakstelling voor de huisvesting van statushouders.

De taakstelling voor de huisvesting van statushouders voor het jaar 2022 was 80 personen. Daarnaast was er door het Rijk een bestuurlijke afspraak met gemeenten gemaakt om te streven naar het opbouwen van een voorsprong in de huisvesting, In het geval van onze gemeente 21 personen. Een enorme opgave in tijden van woningschaarste en afnemende doorstroom in de sociale huursector door de economische omstandigheden. Het is onze gemeente - samen met de woningcorporaties - helaas niet gelukt om deze opgave te voltooien. Er zijn in 2022 64 statushouders geplaatst (peildatum 19 december 2022).

Gedurende het jaar zijn er voortdurend inspanningen gedaan om de taakstelling voor 2022 te behalen, zowel op ambtelijk als op bestuurlijk niveau. De druk vanuit het Rijk op de huisvesting van statushouders was dit jaar ook groot. Medio 2022 kregen gemeenten de opdracht om in een tijdsbestek van 6 weken een inhaalslag te maken in de huisvesting van statushouders, om zo de druk op de asielzoekerscentra te verminderen. Na bestuurlijke interventie heeft dit geresulteerd in de beschikbaarstelling van 14 woningen door onze woningcorporaties in kort tijdbestek. Daarmee kon weliswaar een inhaalslag worden gemaakt in de huisvesting, maar het was uiteindelijk onvoldoende om de taakstelling te behalen. Hoopvol voor de toekomst is dat er nog meer dan 50 nareizigers worden verwacht bij de huidige gehuisveste statushouders (mits de nareis wordt vergund door de IND). Deze nareizigers kunnen vrijwel allemaal worden gehuisvest in de woning van hun gezinlid (de aanvrager van de gezinshereniging). Hiermee kan de achterstand in onze taakstelling 2022 worden weggewerkt.

[Vanaf 1 januari 2022 voert de gemeente de regie over de inburgeringstrajecten op basis van maatwerk.](#)

Op 1 januari 2022 is een nieuw inburgeringsstelsel in werking getreden. In dit nieuwe stelsel voert de gemeente de regie over de inburgering van statushouders die een verblijfsvergunning hebben gekregen op of na 1 januari 2022. In het eerste halfjaar 2022 werden in onze gemeente voornamelijk nog statushouders gekoppeld die een verblijfsvergunning hadden gekregen vóór 1 januari 2022. Pas de laatste maanden zijn er voornamelijk statushouders gehuisvest die vallen onder de nieuwe Wet Inburgering en is er dus praktijkervaring opgedaan. En deze praktijkervaring leert ons dat er op een aantal vlakken nog wat verbeterlagen gemaakt moesten worden of aanpassingen nodig waren. Hetzij bij onze eigen uitvoerende organisaties AVRES, VluchtelingenWerk en taalaanbieder IVIO, hetzij bij externe partners als COA en DUO. In 2023 volgt de evaluatie van het eerste jaar werken onder de nieuwe Wet inburgering.

Arbeidsmarktregio: onderzoek naar de vorming van een nieuwe arbeidsmarktregio

[Op 16 juli 2020 heeft de gemeenteraad besloten dat Vijfheerenlanden voor drie jaar aansluit bij de arbeidsmarktregio Gorinchem. In die drie jaar onderzoekt Vijfheerenlanden de haalbaarheid om een nieuwe arbeidsmarktregio te vormen.](#) De gemeenteraad heeft op 13 december 2022 kennisgenomen van de evaluatie verkenning verbreding arbeidsmarktregio. De gemeenteraad heeft toen ingestemd met de beëindiging van de verkenning en continuering van het lidmaatschap bij de arbeidsmarktregio Gorinchem.

Laaggeletterdheid

[In 2022 wordt voor de eerste keer de effectmeting laaggeletterdheid uitgevoerd.](#)

In het najaar 2022 is - via de alternatieve monitor - de eerste impactmeting van het cursusaanbod basisvaardigheden voor de arbeidsmarktregio Gorinchem uitgekomen. De uitkomsten zijn redelijk vergelijkbaar met de landelijke benchmark. Al moet wel de kanttekening worden gemaakt dat de onderzoeksgroep klein was, waardoor de impactmeting wetenschappelijk als een tendens kwalificeert.

Met ingang van het jaar 2023 zet het CBS de landelijke monitor volledig op. Daarmee vervalt de alternatieve monitor, waarvan in 2022 gebruik werd gemaakt. Daarnaast is met de Taalhuizen in de arbeidsmarktregio afgesproken dat zij vanaf 2023 zorgen voor een impactmeting vanuit hun eigen registratie- en impactstelsel.

Inclusieve samenleving

In 2022 stellen we een plan van aanpak op om te voldoen aan het VN-verdrag handicap. Dit verdrag versterkt de positie van mensen met een beperking.

In het najaar 2022 zijn diverse inwonersbijeenkomsten gehouden waar inwoners met een beperking, zorgverleners, mantelzorgers, vrijwilligers en andere betrokkenen hun ervaringen konden delen. De input van deze bijeenkomsten en diverse interviews is de basis onder het plan dat in 2023 aan de gemeenteraad gepresenteerd wordt. Ook wordt er een quickscan openbare ruimte uitgevoerd om de toegankelijkheid van onze gemeente te toetsen.

Programma Wijk- en Dorpsgericht werken

De organisatie doorontwikkelen naar een samenlevingsgerichte werkmethode. De organisatie vaardigheden meegeven waardoor ze op een open en heldere manier communiceren en samenwerken met onze inwoners. Inwonersinitiatieven in onze dorpen en wijken ondersteunen en stimuleren.

Het programma wijk- en dorpsgericht werken is herbevestigd in het coalitieakkoord onder de noemer De Inwoners Centraal. De bestuurlijke ambitie is tijdens het minifestival: Zo Doen Wij Dat! op 19 september 2022 stevig neergezet en vindt zijn vervolg in de komende jaren.

Een aantal projecten, met een stevige participatieopgave, is in 2022 opgestart. Dat zijn de eerste dorps(woon)visies, het onderzoek naar een multifunctionele accommodatie in Hagestein en de huisvesting van speciale doelgroepen. Daarnaast is er geïnvesteerd in de (gespreks)vaardigheden van de organisatie, participatieprocessen en onderzoeken we aanvullende vormen van participatie die onze samenwerkingen met de inwoners bevorderen.

Wat hebben we niet gedaan?

Meedoen

In 2022 voldoen we aan de voorwaarden om Dementie vriendelijke gemeente te zijn.

Er moet nog een aantal trainingen door Alzheimer Lekstroom worden gegeven aan een aantal teams van de gemeente. In 2022 is dit nog niet gelukt. Het beoogde resultaat om in 2022 te voldoen aan de voorwaarden om Dementie vriendelijke gemeente te worden willen wij anders benaderen. De onderdelen uit de Dementiescan van Alzheimer Lekstroom waarop een gemeente wordt beoordeeld om het stempel dementievriendelijk te krijgen is nu een momentopname. Dementie wordt een steeds grotere opgave. Het is daarom van belang om deze onderdelen van de scan in te bedden in een breder, duurzaam beleid. We werken het thema dementie verder uit. Hier wordt het onderzoek naar zinvolle dagbesteding bij dementie ook in meegenomen.

In 2022 doen we onderzoek naar zinvolle dagbesteding bij dementie.

Een aantal gemeenten is al met dit onderwerp aan de slag gegaan. Wij kijken mee hoe zij dit oppakken en leren van hun ervaringen. Alzheimer Nederland heeft een grote monitor gehouden naar de behoeften mensen met dementie en hun naasten. Voor de dagbesteding komt een nieuwe aanbesteding in 2023. Daarbij kijken we naar een nieuwe, laagdrempelige vorm, de zogenaamde 'recreatieve dagbesteding' waar mensen zonder indicatie heen kunnen. We willen de 'zinvolle dagbesteding bij dementie' samen laten vallen met deze aanbesteding. De opgedane kennis nemen we mee bij de verdere uitwerking in een breder duurzaam beleid rondom dementie (ook vermeld bij het resultaat "Dementievriendelijke gemeente"). De éénmalige subsidie van het Ministerie

van VWS van 50 wordt overgeheveld naar 2023. Dit budget wordt ingezet voor de verdere begeleiding van de projectadviseur van VWS, communicatie rondom dementie en organisatie van bijeenkomsten.

Inclusieve samenleving

De samenwerking met Art. 1 Midden-Nederland antidiscriminatievoorziening wordt geïntensiveerd.

Art.1 Midden-Nederland (MN) heeft in 2022 de basisdiensten, de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatie voorzieningen 2009 (WGA), voor de gemeente uitgevoerd. Omdat het Rijk de middelen voor discriminatiebestrijding heeft verhoogd werd met Art.1 MN een aanvullend maatwerkpakket afgesproken.

Door onvoldoende capaciteit werd het maatwerkpakket in 2022 niet uitgevoerd.

Over de nieuwe prioritering van taken in 2022, die door de opvang van Oekraïense vluchtelingen noodzakelijk was, is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 6 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primair)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	63.056	61.269	75.097	72.532	2.565 V
Baten	-15.537	-12.618	-16.650	-15.941	708 N
Saldo	47.519	48.650	58.447	56.591	1.856 V
Toevoeging reserves	1.091	0	1.652	2.872	1.220 N
Onttrekking reserves	-3.118	-995	-2.831	-2.704	126 N
Totaal reserves	-2.027	-995	-1.179	-168	1.346 N
Resultaat	45.492	47.655	57.269	56.759	510 V

De afgelopen jaren was er in Vijfheerenlanden met name op de door het Rijk naar gemeenten gedecentraliseerde taken in het sociaal domein, sprake van nadelen. In 2021 is voor begrotingsjaar 2022 een nieuwe basisbegroting voor het sociaal domein opgesteld waarin de directe koppeling met de rijksinkomsten is losgelaten. We houden wel scherp in de gaten of extra rijksinkomsten een relatie hebben met extra taken die we als gemeente in het sociaal domein uitvoeren. Vanuit het oogpunt van grip op kosten is de begroting opgesteld op basis van de te verwachten kosten bij uitvoering van de wettelijke taken en het huidige gemeentelijke beleid. Tegelijkertijd is met een nieuwe manier van indiceren en zelf uitvoeren van taken die voorheen (duurder) werden ingekocht geprobeerd de kosten te verlagen. In 2022 lijkt hiermee de trend van overschrijdingen gekeerd te zijn. Op de Wmo is dit effect ook al zichtbaar als een voordeel in deze jaarrekening. Voor Jeugd wordt nog een relatief beperkt nadeel gepresenteerd. Dit komt echter doordat de enorme kostenontwikkeling in 2020 en 2021 bewust niet volledig is bijgeplust in de gemeentebegroting. Er is dus een nadeel ten opzichte van de bijgestelde begroting 2022, maar ten opzichte van het kostenniveau 2021 plus inflatie 2022, is er sprake van een daling van de kosten met ongeveer 300. Verder hebben we ook in het sociaal domein te maken met forse kostenstijgingen als gevolg van inflatie en nieuwe afspraken rondom inkoop van zorg(trajecten). In 2023 moet blijken voor welk deel van de grote kostenstijgingen wij gecompenseerd worden, welk deel wij door een andere manier van werken zelf kunnen opvangen en voor welk

deel eventueel de begroting nog moet worden bijgesteld. Tegen deze achtergrond moeten de onderstaande toelichtingen dan ook worden gezien.

Het voorgaande resultaat ten opzichte van de begroting 2022 (na wijziging) op programma sociaal domein van 510 V (na verwerking van de storting in de reserve sociaal domein) wordt op hoofdlijnen verklaard door de volgende oorzaken:

Wmo (1.854 V): het voordeel op de Wmo is vooral ontstaan door een onderbesteding op de huishoudelijke ondersteuning en begeleiding. De onderbesteding is ontstaan doordat de verzilvering door zorgaanbieders van de afgegeven indicaties achterblijft.

Een tweede reden voor het overschot zit in lagere kosten voor de vervoersvoorzieningen. De lagere kosten zijn veroorzaakt door een te hoge inschatting van de vervoersbezetting. Deze is inmiddels voor 2023 bijgesteld maar leidt in 2022 dus nog wel tot een (incidenteel) voordeel.

Tenslotte laten ook de kosten voor woningaanpassingen, rolstoelen en overige hulpmiddelen een incidenteel voordeel zien. Dit onderdeel is lastig te voorspellen, omdat we afhankelijk zijn van het aantal aanvragen en de kosten die daarmee gemoeid zijn. Het aantal aanvragen voor (dure) woningaanpassingen was in 2022 lager dan in voorgaande jaren en de kosten kwamen daardoor lager uit.

Opvang vluchtelingen (1.445 V): Binnen programma 6 worden de kosten voor opvang, huisvesting en begeleiding van vluchtelingen en huisvesting van vergunninghouders geboekt. De diverse projecten worden bekostigd vanuit verschillende (Rijks)bijdragen. Zo zijn de opvang, huisvesting en begeleiding van (extra) vergunninghouders en de crisishulpopvanglocatie in Lexmond neutraal in deze jaarrekening verwerkt. Het saldo op dit product wordt volledig veroorzaakt door een positief saldo op de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Onderdeel van dit positieve saldo zijn het bedrag van € 500.000 dat de raad bij de 1e bestuursrapportage 2022 beschikbaar heeft gesteld en de doorbelasting voor ambtelijke inzet op dit project (€ 726.000). De ambtelijke inzet drukt op de personeelsbegroting (programma 0), maar de opbrengst is vanwege de rapportageverplichting aan het Rijk op programma 6 geboekt. Gecorrigeerd voor deze twee effecten is het resultaat op de opvang van vluchtelingen en vergunninghouders € 219.000 voordelig.

Jeugd (431 N): In tegenstelling tot de Wmo is bij de taken die wij uitvoeren in het kader van de Jeugdwet sprake van een nadeel ten opzichte van de gemeentebegroting. Zoals hiervoor al is aangegeven betreft het wel een daling van de kosten ten opzichte van 2021 vermeerderd met loon- en prijsontwikkeling (2,7%). Bij ongewijzigd beleid zouden de kosten in 2022 zijn uitgekomen op € 16,4 miljoen. Uit de laatste rapportage van RBL blijkt dat de kosten zijn uitgekomen op € 16,1 miljoen. Dit is inclusief 2,7% inflatie. Dat is meer dan waar in de tweede tussentijdse rapportage (en dus ook in onze 2^e bestuursrapportage) op was gerekend. De prognose van de kosten over heel 2022 lieten in eerdere rapportages van de RBL een lager niveau zien; een nieuwe manier van indiceren en de introductie van het woonplaatsbeginsel leek in 2022 al z'n vruchten af te werpen. Op dit moment wordt samen met RBL bekeken waar de kostenstijging met name door veroorzaakt worden en hoe we naar betrouwbare en realistische prognoses toe kunnen werken.

Het nadeel op jeugd had lager kunnen uitpakken, maar in 2022 heeft de GGD regio Utrecht (GGDrU) besloten te stoppen met het ontwikkelen van GGiD (digitaal dossier voor de jeugdgezondheidszorg). De bijdrage in de kosten die tot het moment van stoppen zijn gemaakt zijn door Vijfheerenlanden ineens betaald en onderdeel van het resultaat 2022. Gecorrigeerd voor deze effecten is dus te zien dat de trend van kostenstijgingen die eigenlijk al is ingezet vanaf het jaar van de decentralisaties (2015)

in 2022 tot staan is gebracht. Er is weliswaar sprake een nadeel ten opzichte van de begroting, maar de kosten liggen voor het eerst lager dan het jaar ervoor en dat is met inbegrip van de loon- en prijsontwikkeling van 2,7%. Of dit ook in 2023 gaat lukken is nog maar de vraag, want de grote inflatieklap moet op dit onderdeel nog komen. Een groot deel van de afspraken met aanbieders wordt in 2023 herzien en dan wordt het effect van hogere (cao-)lonen zichtbaar.

Sociaal cultureel werk/algemeen maatschappelijk werk (432 V): Voor 2022 heeft de gemeenteraad een bedrag van 714 beschikbaar gesteld voor projecten die laagdrempelige en directe hulp en ondersteuning bieden. Deze preventie projecten (23 stuks) zijn veelal uit incidentele middelen betaald. Nu ligt de vraag voor of en hoe we deze projecten gaan financieren terwijl er structureel geen extra middelen voor het sociaal domein beschikbaar zijn. Om een transparante afweging te maken die tegelijkertijd uitdaagt om over andere manieren van financiering na te denken is een afwegingskader opgesteld. Met behulp van het afwegingskader hebben we de inhoudelijke overwegingen om een project al of niet voort te zetten getoetst en verkennen we de mogelijkheden voor structurele financiering. Door deze afweging in 2022 toe te passen is er 168 minder besteed dan begroot (168 V). Ook het begroot bedrag voor de sociale kaart en VN-inclusie is 33 lager uitgevallen dan geraamd (33 V). Tenslotte hebben we het in de 2e bestuursrapportage 2022 beschikbaar gestelde coronabudget voor welzijnsinstellingen niet volledig hoeven inzetten.

Participatie (1.615 N): Het tekort op het budget participatie is te verklaren door een combinatie van het minimabeleid en (het niet door het Rijk gecompenseerde deel van) de energietoelagen die in 2022 aan onze inwoners zijn uitbetaald.

Het tekort door de hogere uitgaven van het minimabeleid wordt veroorzaakt doordat er meer mensen worden bereikt dan in 2021 werd verwacht. Dat komt door het hogere bereik van de minimaregelingen, in het bijzonder door de ophoging van de draagkrachtgrens naar 130% in 2022. Het tekort op de uitbetaling van de energietoelag wordt verklaard, doordat de gemeente Vijfheerenlanden een ruimhartiger beleid hanteert dan waarvoor we door de rijksoverheid worden gecompenseerd. Dat komt met name doordat wij de energietoelag op een draagkrachtgrens van 130% uitvoeren, in lijn met de rest van ons minimabeleid. Het kabinet heeft het verzoek van de Tweede Kamer om de regeling op 130% uit te voeren naast zich neergelegd. Het Rijk compenseert gemeenten daarom voor de uitvoering van deze regeling tot een draagkrachtgrens van 120%. De raad is de afgelopen periode geïnformeerd over de diverse bedragen die aan onze inwoners zijn uitgekeerd in de vorm van energietoelagen en deze zijn voor een belangrijk deel gedekt uit de reserve sociaal domein. De laatste tranche is door het Rijk naar voren gehaald en door Avres in december 2022 aan onze inwoners uitgekeerd. Deze laatste tranche veroorzaakt nu het nadeel op het product participatie; hier staat echter een voordeel op programma 0 tegenover, omdat de ontvangst van de Rijksmiddelen nog in december heeft plaatsgevonden.

Gecorrigeerd voor deze ontvangst van 979 V op programma 0 is het resultaat op het product Participatie over heel 2023 nog 636 N. Zoals hiervoor is vermeld, betreft dit een combinatie van een hoger beroep op minimabeleid en het niet gecompenseerde deel van de door ons uitgekeerde energietoelagen.

Inwonersinitiatieven (153 V): In 2022 zijn er meer inwonersinitiatieven ontplooid dan in 2021. De reden hiervoor is dat er na de coronaperiode weer meer activiteiten konden worden ontplooid en de door de raad bevestigde verbreding van de mogelijkheden om het budget inwonersinitiatieven in te zetten. Hierbij gaat het om projecten of wensen vanuit de wijk waar de gemeente aan zet is om de leefbaarheid te bevorderen en initiatieven op het gebied van kunst en cultuur. In 2022 was er desondanks nog sprake van een overschot (153 V). Omdat de reserve Inwonersinitiatieven bij de vaststelling van de jaarrekening 2021 al is gevuld tot het door de raad vastgestelde maximum van € 500.000 wordt dit voordeel niet gestort in de reserve.

Storting reserve sociaal domein (1.220 N): In Vijfheerenlanden is het al sinds de fusie de (door de raad bevestigde) gewoonte, om tekorten en overschotten binnen het sociaal domein te verrekenen met de reserve sociaal domein. Ook dit jaar is dit gebeurd en de (per saldo) storting van 1.220 is op dit programma verwerkt als een last (niet geraamde storting in de reserve). Het bedrag van 1.220 is als volgt opgebouwd:

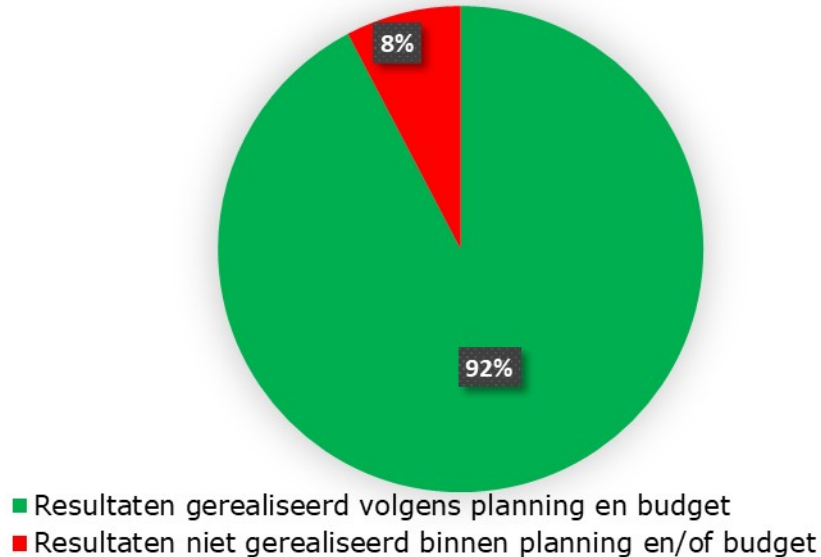
Voordeel op wmo	1.854 storting in reserve
Nadeel op jeugd	-430 onttrekking aan reserve
Voordeel op soc. maatschappelijk werk	432 storting in reserve
Nadeel op participatie	-636 onttrekking aan reserve (1.615 N en 979 V op prog.0)
TOTAAL (V)	1.220 per saldo storting in reserve sociaal domein

De voorgaande posten leiden samen met enkele kleinere nadelen (108 N) tot het hiervoor genoemde resultaat op dit programma van 510 V.

Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Visuele weergave

26 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

Het bevorderen en in stand houden van een gezonde leefstijl en een gezonde sociale/fysieke leefomgeving

We zijn gestart met de implementatie van het gezondheidsbeleid. Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), Opgroeien in een kansrijke Omgeving (OKO) en Gezonde School Aanpak zijn opgestart. We hebben gezondheid geborgd in de Omgevingsvisie (zie programma 8). Het hitteplan is afgerond.

De crisisdienstverlening heeft in 2022 ruim 200 werkzoekenden ondersteund. De arbeidsmarktregio heeft zich ingezet voor WIJIJ, SitY (ontwikkeling van technisch cursusaanbod) en anderstaligen in de zorg. Het jongerenloket heeft zich ingezet voor een sluitende aanpak voor jongeren op het gebied van werk en opleiding, ondersteund door de jongerencoach.

Er is geïnventariseerd welke stresstesten er zijn op het gebied van wateroverlast en welke stresstesten nog moeten worden uitgevoerd. We participeren binnen het Platform Schone Lucht (initiatief van de provincie Utrecht).

Vijfheerenlanden is een duurzame gemeente

In de afgelopen periode zijn projecten en taken geïnitieerd, opgezet en ondersteund om duurzaamheid in de organisatie en gemeente te bewerkstelligen en te bevorderen. Dit is gedaan vanuit diverse pijlers (Circulair & Schoon, Klimaatadaptief & Biodivers en Energie & Verantwoord) uit het samenhangend duurzaamheidsbeleid. De volgende fase vraagt om meer structuur en samenhang met regionale en landelijke doelstellingen. Dit wordt de komende periode vormgegeven in een uitgewerkt programmaplan Duurzaamheid.

Energie en Verantwoord

De gemeente Vijfheerenlanden maakt onderdeel uit van de RES U16 en levert in die hoedanigheid een bijdrage van 0,072 TWh duurzame energieopwek.

Voor de kernen Everdingen en industrieterrein De Biezen en De Hagen is samen met de initiatiefnemers vanuit beide gebieden gestart met onderzoeken en Wijk Uitvoeringsplannen (WUP) om te komen tot een gasloos gebied.

De SISA-verantwoording van de Regelingen reductie Energieverbruik (RRE) is ingediend. De regionale energiestrategie 2.0 (RES 2.0) is opgesteld.

Het Beleidskader energietransitie (BET) is opgeleverd en geamendeerd vastgesteld.

Klimaatrobuust en Biodivers

Vanuit het programma duurzaamheid zijn diverse acties en campagnes opgestart en ondersteund. Als voorbeeld wordt genoemd dat er een kilometer aan natuurvriendelijke oevers is aangelegd in 2022. De onderwerpen klimaatrobuust & biodivers en de compensatie van CO² uitstoot worden opgenomen en uitgewerkt in het definitieve programmaplan duurzaamheid dat in 2023 wordt voorgelegd aan het college.

Circulariteit en Schoon

Vanuit de zwerfafval-subsidie van Waardlanden zijn de 'zwerfafval-prikset' beschikbaar gesteld aan vrijwilligers en is de DoneerRing in het centrum van Leerdam geïntroduceerd (bezoekers van het centrum kunnen hierin lege statiegeldflesjes deponeren). In 2022 is duidelijk geworden dat ons zwerfafval het gewenste kwaliteitsniveau B scoort. Het grootste deel van het afvalinzamelsysteem is in 2022 geharmoniseerd. Bijna alle ondergrondse containerlocaties in het gebied van voormalig gemeente Vianen zijn vastgesteld en de meeste containers zijn geplaatst. De huurovereenkomsten voor beide milieustraten zijn ondertekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Volksgezondheid

In de periode 2022-2027 voeren we het lokaal gezondheidsbeleid "Op weg naar een positieve gezondheid in een gezonde leefomgeving" uit.

In 2022 is gestart met de implementatie van het gezondheidsbeleid. Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG), Opgroeien in een kansrijke Omgeving (OKO) en Gezonde School Aanpak zijn opgestart. Vanuit het gezondheidsbeleid is het initiatief genomen om vanuit de verschillende preventieprogramma's die zich richten op het welbevinden van onze kinderen en jeugd te gaan samenwerken. In november 2022 heeft een goed bezochte startbijeenkomst plaats gevonden. In 2023 wordt dit voortgezet. Programma's die vallen onder deze samenwerking zijn: JOGG, OKO, Gezonde School Aanpak, Onderwijs Achterstanden beleid (OAb), Opgroeien in de gemeente Vijfheerenlanden en Kansrijke Start.

Er is ingezet op positieve gezondheid als paraplu. We hebben gezondheid geborgd in de Omgevingsvisie, drie van de tien doelstellingen hebben betrekking op gezondheid. Het hitteplan is afgerond. Ook in de fysieke leefomgeving is steeds meer aandacht voor gezondheid, zoals bij herinrichting van Het Grote Geusplein in Vianen.

In 2023 zetten we de implementatie verder voort en is er meer aandacht voor het lokaal preventieakkoord, valpreventie, eenzaamheid en mentaal welbevinden.

In 2022 is het programmaplan duurzaamheid opgesteld van de programmaopdracht en drie thema's: energietransitie, klimaatadaptatie en de circulaire economie. Met het programmaplan geven we vorm aan de opdracht 'Duurzaamheid concreter en tastbaarder, ondersteund door de 17 SDG's'.

De basis voor het programmaplan Duurzaamheid is in 2022 gelegd maar nog niet vastgesteld. Nadere invulling van het programma volgt in 2023. Ondanks dat de programmasturing nog niet is geïmplementeerd is wel invulling gegeven aan de beleidsontwikkeling en -implementatie op de genoemde pijlers.

Gezonde leefstijl/leefomgeving

De stresstesten moeten in de hele gemeente Vijfheerenlanden uitgevoerd worden. Wateroverlast en gevolgenbeperking/riolering.

Voor de gehele gemeente Vijfheerenlanden moeten stresstesten worden uitgevoerd. De planning hiervoor was 2022, maar de formatie was lange tijd niet toereikend om dit op te pakken. In de tweede helft van 2022 is geïnventariseerd welke stresstesten er zijn, hoe up-to-date deze zijn en welke stresstesten nog moeten worden uitgevoerd. In 2023 wordt de uitvraag gedaan. De verwachting is dat de testen in 2023 zijn uitgevoerd.

Een goed functionerende arbeidsmarkt, streven naar 0 mensen in de bijstand.

De crisisdienstverlening (RMT AV werkt door) heeft in 2022 meer dan 200 werkzoekenden ondersteund. Door gezamenlijke inzet vanuit Avres, vakbonden, scholen, UWV en werkgevers krijgen werkzoekenden een compleet aanbod dat uit ontschotte middelen kan worden betaald. Met de DOE agenda heeft de arbeidsmarktregio zich ingezet voor WIJII, SitY (ontwikkeling van technisch cursusaanbod) en anderstaligen in de zorg. Het jongerenloket heeft zich ingezet voor een sluitende aanpak voor jongeren op het gebied van werk en opleiding, ondersteund door de jongerencoach die hen helpt bij hun financiële situatie.

In 2022 wordt een lokaal hitteplan opgesteld.

Het lokaal hitteplan richt zich op het beter functioneren van organisaties tijdens perioden van hitte en het aanpassen van de fysieke leefomgeving in perioden van hitte. Het opstellen van het lokaal hitteplan is onderdeel van het programma duurzaamheid. Het lokaal hitteplan is in concept gereed. In samenspraak met het sociaal domein wordt het hitteplan gereed gemaakt voor besluitvorming in 2023.

In de periode 2017-2022 wordt in Leerdam-West (Achter de Pijp) gewerkt aan de herstructurering (sloop/nieuwbouw) van 105 sociale huurwoningen door KleurrijkWonen en de aanpak van de complete openbare ruimte.

In 2022 is gewerkt aan de afronding van het meerjarige project Achter de Pijp in Leerdam-West. Het project loopt in 2023 nog door. In de loop van 2023 wordt gewerkt aan een inhoudelijke en financiële evaluatie van dit project. Deze evaluatie wordt de gemeenteraad aangeboden in een Raadsinformatiebrief.

Omgevingsdienst regio Utrecht (ODRU)

Regie ODRU: invulling van de eigenaars- en opdrachtgeversrol met als resultaat:

- 1) de uitvoering van gemandateerde taken volgens geldende voorschriften en afspraken;
- 2) borgen en monitoren P&C cyclus en (bestuurlijke) inbedding in Vijfheerenlanden.

Bij het opstellen van de begroting 2022 was de verwachting dat de Omgevingswet in 2022 in werking zou treden. Dat is niet gebeurd (zoals het er nu naar uit ziet, wordt dat 1 januari 2024). Er is wel doorgewerkt aan de voorbereiding van de invoering, bijvoorbeeld als het gaat om de bodemtaken die van de provincie naar de gemeente overkomen en bij de ODRU worden ondergebracht.

In 2022 is de regionale (provinciebrede) Uitvoerings- & Handhavingsstrategie (U&H-strategie) door alle partijen vastgesteld, ook door Vijfheerenlanden.

Net als voorgaande jaren was het aantal meldingen op basis van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer hoger dan verwacht. Dit lijkt structureel te zijn.

In totaal zijn er in 2022 615 vergunningen, adviezen, meldingen en besluiten door de ODRU afgehandeld.

Wat toezicht betreft: het programmatisch toezicht is volgens plan uitgevoerd. Er is een kleine overschrijding van 2%. Wel zijn er wederom meer uren nodig geweest voor toezicht&handhaving sloop/asbest. Opvallend is verder het toegenomen aantal uren voor strafrecht: er is zeven keer een proces-verbaal opgemaakt, er zijn drie bestuurlijke strafbeschikkingen afgegeven en er is een strafrechtelijke waarschuwing geregistreerd.

Schone lucht

Wij leveren onze bijdrage aan het realiseren van de landelijke doelstellingen om de luchtkwaliteit te verbeteren zoals vastgelegd in het Schone Lucht Akkoord. We geven hieraan invulling door actieve deelname in de 'Uitvoeringsagenda gezonde lucht regio Utrecht 2018 - 2020 en verder'. We vertalen deze uitvoeringsagenda naar gemeentelijk niveau en benoemen maatregelen en projecten. Op provinciaal en rijksniveau worden resultaten gemonitord. De gemeente moet hiervoor input leveren.

Vanuit de gemaakte keuze in de kadernota 2022 voor het combinatieperspectief, is het Schone Lucht Akkoord niet ondertekend door de gemeente Vijfheerenlanden. Wel participeren we binnen het Platform Schone Lucht (initiatief van de provincie Utrecht).

Waar mogelijk en noodzakelijk voeren we activiteiten vanuit de herijkte 'Uitvoeringsagenda gezonde lucht regio Utrecht 2018-2023 en verder' uit. Zo zijn we bijvoorbeeld aangesloten bij bijvoorbeeld de campagne Houtstook die in de wintermaanden loopt.

Energie en Verantwoord inkopen

Opstellen van een Regionale Energie Strategie (RES) U16: visie en ambities Regio U16.

De gemeente Vijfheerenlanden maakt onderdeel uit van de RES U16 en levert in die hoedanigheid een duidelijke bijdrage aan de visie en ambitie van de RES regio. Ondanks dat er nog vele stappen volgen, zeker gezien in het licht van berichtgeving dat de nationale en internationale klimaatdoelstellingen niet worden behaald, is de ambitie van RES regio helder, te weten 1,8 TWh duurzame opwek in 2030. Steeds opnieuw gaat het daarbij om de complexe afweging tussen de noodzaak van duurzame elektrische energie opwek, de draagkracht van het gebied en het draagvlak in de samenleving.

De bijdrage van de gemeente Vijfheerenlanden is 0,072 TWh en wordt gebalanceerd neergezet met wind en zon.

Omdat niet vanuit alle gemeenten een bijdrage met een goede balans tussen wind en zon wordt geleverd, heeft de provincie verzocht om meer wind aan het bod toe te voegen. De provincie acht het om die reden ook gepast om een eigen plan MER uit te laten voeren voor de gehele provincie in 2023.

In 2022 is de beleidsmatige basis en de strategie bepaald voor de invulling van het RES bod van Vijfheerenlanden in samenhang met het Beleidskader energietransitie (BET). Vaststelling volgt in 2023.

Warmteplannen voor wijken en kernen (de zogenaamde Wijk Uitvoerings Plannen (WUP))

De vastgestelde Transitievisie Warmte uit december 2021 geeft aan dat onze plattelandsgemeente niet geschikt lijkt voor grootschalige warmtenetten. Daarom wordt tot aan 2030 - voor twee gebieden via een WUP - ingezet om samen met initiatiefnemers te komen tot een mogelijke oplossing om van het gas af te gaan. De twee gebieden zijn Everdingen en de industrieterreinen De Biezen en De Hagen.

Met de initiatiefnemers van Everdingen – via Energie coöperatie Huijbertstroom – geven we samen vorm aan onderzoeken en een WUP om via benutting van warmte uit de Lek deze wijk/dorp gasloos te maken in 2030.

Met de initiatiefnemers vanuit industrieterreinen De Biezen, De Hagen en de BIZ (Bedrijven InvesteringsZone Vianen) wordt samen met de ondernemers onderzocht hoe dit gebied gasloos gemaakt kan worden. Dat geldt dan als equivalent voor een woonwijk, zie de Transitievisie Warmte. Voor beiden WUP's geldt dat de projecten diverse subsidies aanvragen en ook al hebben toegewezen gekregen.

Vormgeven pilot klimaat neutrale wijk of dorp.

Als pilot klimaatneutrale wijk wordt verwezen naar het bovenstaande van de Energie coöperatie Huijbertstroom.

Regelingen reductie Energieverbruik (RRE).

De SISA-verantwoording is half juli ingediend. We zijn nu in afwachting van goedkeuring van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Na het vaststellen van de regionale energiestrategie (RES 1.0 U16) op 30 september 2021, dient - volgens de rijksoverheid - de RES 2.0 opgesteld te worden en medio 2023 opgeleverd te worden aan het Nationaal programma RES (NPRES).

Vanwege het karakter van het document is bestuurlijk afgesproken dat er in 2023 een monitoring van de stand van zaken van de RES U16 wordt opgesteld en dat die wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Opstellen van een beleidskader energietransitie.

Het Beleidskader energietransitie (BET) is opgeleverd en geamendeerd vastgesteld.

Vanwege het dynamisch karakter worden er met enige regelmaat aanvullingen opgenomen. Voor 2023 staat een aanvulling voor kleine windturbines en grondgebonden zonnepanelen op het programma.

We voldoen aan de Klimaatwet en voeren de afspraken vanuit het Klimaatakkoord en het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie uit (Bestuursakkoord Klimaatadaptatie).

Dit onderdeel wordt opgenomen en uitgewerkt in het definitieve programmaplan

Betreffende RES U16

1. Plan MER (Milieu Effect Rapportage) 14 zoekgebieden wind.
2. Participatieve waarde evaluatie zoekgebieden wind.
3. Visualisering potentiële invulling zoekgebieden wind.
4. Beleidskader Energietransitie.
5. Zon op dak versnellingsprogramma

Vanwege een fout in het plan MER 14 zoekgebieden wind, diende dit te worden hersteld. Tevens is hierbij een ander adviesbureau betrokken voor een collegiale toetsing. De andere rapportages waren reeds in definitieve vorm opgesteld. Het betreft de participatieve waarde evaluatie zoekgebieden wind, de visualisering potentiële invulling zoekgebieden wind (via het VHL-plein van 6 oktober 2022), het Beleidskader Energietransitie en deze is inmiddels aangepast en aangevuld en tenslotte het Versnellingsprogramma Zon op dak.

Klimaatrobuust en Biodivers

Klimaatbestendig is ontwerpprincipie bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Dit onderdeel wordt verder opgenomen en uitgewerkt in het definitieve programmaplan.

In 2030 scoort gemeente Vijfheerenlanden beter dan gemiddeld op de groenindex.

Vanuit het programma duurzaamheid zijn al diverse acties en campagnes opgestart. Dit onderdeel wordt opgenomen en uitgewerkt in het definitieve programmaplan.

Aanleg ecologische bermen

De gemeente Vijfheerenlanden wil jaarlijks 500 meter aan "harde" oevers omvormen naar natuurvriendelijke en natuurlijke oevers.

De doelstelling vanuit het oeverbeleidsplan om vijf kilometer aan natuurvriendelijke oever aan te leggen voor 2030 ligt op schema. Totaal is nu ruim twee kilometer aangelegd.

Van grijs naar groen

In 2050 is de gemeente Vijfheerenlanden CO² neutraal. Een onderdeel hiervan is het compenseren van CO² uitstoot woningbouw door het planten van bomen.

Hier is nog geen uitvoering aan gegeven. Dit onderdeel wordt verder opgenomen en uitgewerkt in het definitieve programmaplan.

Circulariteit en Schoon

Wat betreft rioolheffing en afvalstoffenheffing is 100% kostendekkendheid het uitgangspunt.

In de paragraaf Lokale Heffingen is de kostendekking berekend.

We ondersteunen en faciliteren de gemeenschap bij het schoonhouden van de eigen leefomgeving.

Waardlanden beheert namens de gemeente Vijfheerenlanden de zogenaamde zwerfafvalsubsidie. Vanuit deze gelden faciliteren en initiëren we projecten voor het opruimen van zwerfafval. Zo stellen we de 'zwerfafval-prikset' beschikbaar aan vrijwilligers en is in september de DoneerRing in het centrum van Leerdam geïntroduceerd. Bezoekers van het centrum kunnen lege statiegeldflesjes (en later ook blikjes) in deze ring plaatsen. Deze kunnen dan door anderen opgeruimd en voor statiegeld ingeleverd worden. Zo houden we grondstoffen uit het restafval en maken we hergebruik mogelijk. Dit jaar hebben we twee keer ons zwerfafval laten monitoren. De scan laat zien dat de gemeente Vijfheerenlanden het gewenste kwaliteitsniveau B scoort.

Afvalbeleid

In 2022 is het afval inzamelsysteem geharmoniseerd.

Op twee locaties na zijn alle ondergrondse containerlocaties in het gebied van de voormalige gemeente Vianen vastgesteld. Inmiddels is ook het grootste deel van de containers geplaatst. Voor twee locaties loopt nog een beroepsprocedure en voor twee locaties loopt nog een participatietraject. Echter, door wijzigingen in de planning voor de uitvoer van de strategienota, worden de ondergrondse containers pas in 2023 in gebruik

genomen. Op dat moment wordt ook stap 2 van de strategienota, afsluiten containers, doorgevoerd.

Een ondertekende huurovereenkomst voor beide milieustraten in de gemeente Vijfheerenlanden.

Beide huurovereenkomsten zijn ondertekend door zowel de gemeente als Waardlanden.

Wat hebben we niet gedaan?

Gezonde leefstijl/leefomgeving

Harmoniseren beleid en beheerplan begraven.

In 2022 is niet toegekomen aan de actualisatie van het beleid begraven. In 2023 wordt dit aan de gemeenteraad voorgelegd.

Circulariteit en Schoon

Uitvoeren stap 2, afsluiten ondergrondse containers, uit de strategienota 2021-2025 'Samen voor een afvalvrije en schone gemeente Vijfheerenlanden'.

Zoals toegelicht in de Raadsinformatiebrief van 11 oktober 2022 is de oorspronkelijke planning voor de uitvoering van stap 2 uit de Strategienota gewijzigd. Waar oorspronkelijk werd uitgegaan van invoering per 1 januari 2023 gaat de nieuwe gefaseerde planning vanaf halverwege 2023 van start.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 7 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primair)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	15.467	16.532	17.299	16.685	613 V
Baten	-15.093	-15.620	-16.219	-15.881	338 N
Saldo	374	913	1.080	804	275 V
Toevoeging reserves	0	0	352	352	0
Ottrekking reserves	-152	0	-74	-72	1 N
Totaal reserves	-152	0	279	280	1 N
Resultaat	222	913	1.358	1.084	274 V

Het voorgaande resultaat ten opzichte van begroting 2022 (na wijziging) van 274 V wordt verklaard door:

Lokaal gezondheidsbeleid 107 N. De totale bijdrage 2022 voor de GGD regio Utrecht is hoger uitgevallen dan geraamd (168 N). De bijdrage 2022 zoals opgenomen in de Begroting 2022 van de GGDrU is niet juist verwerkt in de gemeentelijke begroting 2022. Daarnaast is een aanvullende bijdrage (99 V) laat ontvangen vanuit de decembercirculaire, waardoor deze niet kon worden ingezet.

Er is een onderschrijding (30 V) veroorzaakt door prioritering van de werkzaamheden van de projectleider gezondheid bij de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. Hierdoor kon er minder geïnvesteerd worden in de implementatie van het Lokaal Gezondheidsbeleid.

Als laatste is er een onderschrijding (33 V) op activiteitsubsidies, veroorzaakt doordat de kosten elders in de exploitatie zijn gemaakt en zijn verantwoord.

Riolering 109 N. In het baggerplan waren er meevallers. Na peilingen bleek dat het wiertje van Collee (Leerdam) en Amaliastein (Vianen) niet gebaggerd hoefden te worden. Daarnaast was de meeste baggerspecie van schone kwaliteit en hoefde het niet afgevoerd en verwerkt te worden (V). Ook zijn er meer rioolrechten ontvangen (V). Daartegenover is er een overschot op het product van de riolering waardoor er meer in de voorziening riolering is gestort dan begroot (N).

Afval 241 V. De bijdrage aan Waardlanden is lager uitgevallen door zowel prijs- als tonnage verschillen, een hogere papier opbrengst en afrekeningen van eerdere jaren. Er is een overschot op dit product, waardoor er meer in de voorziening afval is gestort dan begroot.

Milieubeheer en duurzaamheid 90 V. Voordeel wordt mede verklaard door vertraging in de opstartfase van de volgende projecten: programmaplan, Wijkuitvoeringsplannen [WUP's], soorten managementplan en de voorbereidingen voor de project m.e.r. fase in de zoekgebieden wind. Tegenover dit voordeel stond een nadeel vanwege het afboeken van de nog niet verzilverde vouchers ten behoeve van RRE.

Begraafplaatsen 161 V. Er is een voordeel ontstaan doordat er minder personeelslasten zijn verantwoord. Dit is veroorzaakt omdat er meer mensen in het openbaar groen aan het werk zijn geweest en minder bij begraafplaatsen. Ook het beheer van de gebouwen heeft een voordeel en de grafrechten zijn lager dan verwacht in 2022.

Enkele kleine posten (2 N) leiden tot het programma resultaat van 274 V.

Afval, riolering en begraven

De resultaten op de kostendekkendheid van deze producten over 2022 zijn:

Afval	652 V
Riolering	521 V
Begraven	539 N
TOTAAL	634 V

Voor meer informatie zie de Paragraaf lokale heffingen.

Programma 8: Volkshuisvesting en ruimtelijke ontwikkeling

Visuele weergave

29 Bestuurlijke resultaten

Wat hebben we bereikt?

De kans op het vinden van een woning voor onze woningzoekenden verhogen

Om de kans te vergroten om een woning te vinden, zijn diverse acties en instrumenten nodig. Zoals prestatieafspraken, actualiseren van beleid naar aanleiding van recent vernieuwde wetgeving, maar ook het monitoren van de woning(bouw)ontwikkeling.

In december 2021 zijn er meerjarige prestatieafspraken gemaakt. Daarin hebben we met de corporaties en de huurdersorganisaties opgeschreven waarmee wij met elkaar aan de slag gaan in de komende jaren.

De hoofdonderwerpen zijn daarbij:

- Betaalbaarheid;
- Beschikbaarheid;
- Bijzondere doelgroepen;
- Duurzaamheid;
- Leefbaarheid;
- Participatie.

In de lijst van afspraken is er een prioritering van de verschillende onderwerpen aangebracht en er is gestart met de uitvoering.

De uitvoeringsnotitie van de woonvisie waarin de kwantitatieve en kwalitatieve kaders staan is gereed voor besluitvorming in het college. De notitie geeft aan wat we waar moeten gaan bouwen de komende jaren en geeft kaders voor het aandeel betaalbare woningen. Deze leidraad helpt bij de keuzes die we moeten maken bij het toevoegen van woningen en in welk segment dat dan moet zijn.

In de eerste helft van 2022 is de doelgroepenverordening huur en koop vastgesteld. Hier zijn instrumenten in opgenomen die het mogelijk maken om de nieuw te bouwen sociale voorraad in stand te houden voor de langere termijn. Vooral de starter op de koopmarkt en de inwoner die een sociale huurwoning zoekt worden hiermee geholpen.

Een geheel nieuw terrein voor de gemeente: flexwonen. In 2022 zijn de mogelijkheden rondom flexwonen verkend en kansen zijn opgepakt om flexwoningen voor statushouders en jongeren te kunnen realiseren.

Om inzicht en grip op de ontwikkelingen te houden, wordt er een monitor bijgehouden met een meerjarige planning voor woningbouw in Vijfheerenlanden. Zo is het zichtbaar wat er gebouwd gaat worden en in welk segment. Deze monitor is in 2022 verder ontwikkeld en aangepast. De stand van zaken wordt twee keer per jaar aan de gemeenteraad gepresenteerd.

Behoud en versterkingen van de unieke kwaliteiten van de wijken en dorpen

In 2022 is er een behoorlijk aantal nationale agenda's en programma's uitgerold vanuit het Rijk naar provincie en gemeenten die effect hebben op de woon en leefomgeving. Hieronder valt het Nationaal Woon- en Bouwagenda (NWBA) die onder het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening valt. Deze agenda (incl. bijhorende programma's) heeft invloed op hoe wij in Vijfheerenlanden de leefomgeving voor onze inwoners kunnen behouden en versterken. Wij zijn gestart om deze nieuwe integrale ontwikkelingen op lokaal beleid en uitvoering in te passen, zonder de eigenheid en het karakter van onze gemeente uit het oog te verliezen. Dit versterkt onze ambities voor een gezonde en veilige leefomgeving. Dit hebben wij opgepakt met onder andere provincie, regio's en lokale belanghebbenden. Een aantal van deze ontwikkelingen:

- In 2022 is de Uitvoeringsagenda Wonen vastgesteld, met vijf sporen om tot versnelling van betaalbare en kwalitatieve woningbouw te komen. Ieder dorp krijgt zijn eigen woonvisie, waardoor de eigenheid van de kern behouden blijft. Voor de grote kernen Meerkerk, Vianen en Leerdam wordt een gebiedsvisie gemaakt.
- De ontwerp-Omgevingsvisie Vijfheerenlanden is in ontwikkeling. De omgevingsvisie laat zien wat we belangrijk vinden voor de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie vormt het kader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, toekomstig beleid en het omgevingsplan.
- In U10-verband is gestart met het opstellen van de Woondeal waarin randvoorwaarden komen. De steun van het kabinet en de provincie is daarbij noodzakelijk. Ondertekening vindt in 2023 plaats.

Ruimtelijke ontwikkeling pakken we gezamenlijk op

De invoeringsdatum van de Omgevingswet bleef in 2022 onduidelijk. Er was bij het Rijk onvoldoende zekerheid over het goed functioneren van de digitale techniek om tot het bepalen van een invoeringsdatum over te gaan. De invoering in Vijfheerenlanden is daarom op onderdelen gefaseerd. Waar de planning (te) krap was, konden we meer tijd nemen.

De voorbereiding van de Omgevingsvisie Vijfheerenlanden is verder vooral vertraagd door de gewenste koppeling aan de RES (de winturbine locaties). De voorbereiding heeft alvast zijn waarde bewezen in het integraal afwegen van wonen, verkeer, landschap en economie. Voor het omgevingsplan is een eerste versie van het casco (de basis voor het gehele plan) gemaakt en een pilot uitgevoerd met de nieuwe plansoftware. De juridische regels worden daarin gekoppeld aan de geografie en de activiteiten. Het project 'omzetting bestemmingsplannen naar omgevingsplan' staat klaar om in 2023 gestart te worden. Met het lokale deel van het digitaal stelsel is goede vordering gemaakt (software geïnstalleerd en in gebruik genomen).

Wet Kwaliteitsborging (Wkb)

De invoering van de Wkb is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet. Met de Wkb zijn overheden zijn niet meer verantwoordelijk voor de bouwtechnische toetsing en toezicht op bouwwerken die worden gebouwd (bij gebreken moet de overheid nog wel

handhaven). De Wkb heeft in eerste instantie alleen betrekking op eenvoudige bouwwerken. We hebben een aantal pilots uitgevoerd in Vijfheerenlanden en de processen uitgewerkt.

Ons platteland blijft leefbaar en vitaal

Sinds medio 2022 zijn we als gemeente in gesprek met agrariërs in onze gemeente over de transitie naar verduurzaming van de landbouw en over de totstandkoming van de landbouwvisie voor ons gebied. Op 1 november 2022 is er een bijeenkomst over de toekomst van de landbouw voor alle agrariërs in Vijfheerenlanden gehouden. Na de informatieavond is er een werkgroep opgericht met mensen uit de agrarische sector van Vijfheerenlanden. Hierdoor zit de sector zelf aan tafel en denkt en praat mee over de toekomst van de landbouw.

Er zitten inmiddels ruim dertig mensen in deze werkgroep, die in december 2022 voor de eerste keer is samengekomen. De werkgroep praat mee en geeft input voor het Gebiedsprogramma van de provincie Utrecht en de op te stellen gemeentelijke landbouwvisie.

In het laatste kwartaal is de startnotitie Landbouwvisie Vijfheerenlanden 2040 opgesteld. Deze is gereed voor besluitvorming en is, samen met de Landschapsvisie 2040 als inspiratiedocument, eind december ter besluitvorming de bestuurlijke route ingegaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Van Woonvisie naar Uitvoeringsagenda Wonen

In 2022 is door het college de uitvoeringsnotitie woonvisie vastgesteld.

De uitvoeringsnotitie met de kwantitatieve en kwalitatieve kaders is gereed voor besluitvorming in het college. Omdat hierin ook kaders voor de woningbouw staan die nog door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld, is er voor gekozen om de besluitvorming en informatiestromen voor beide te combineren (raadsbehandeling in maart 2023). Zo kan ook de relatie met de woondeal regio Utrecht gelegd worden.

In 2022 krijgen we een kwantitatief en kwalitatief inzicht in de korte en lange termijn woonbehoeften van onze inwoners.

In de uitvoeringsnotitie woonvisie staan de kwantitatieve en kwalitatieve kaders beschreven. Deze notitie is gereed voor besluitvorming in het college. Omdat hierin ook kaders voor de woningbouw zijn opgenomen die nog door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld, is er voor gekozen de besluitvorming en informatiestromen voor beide te combineren (raadsbehandeling in maart 2023).

Uiterlijk 31 december 2022 is het woonwagenbeleid vastgesteld.

Zoals vermeld in de 2^e bestuursrapportage 2022 is in oktober 2022 een externe partij gestart met de opdracht om woonwagenbeleid voor onze gemeente op te stellen.

Realiseren van flexwoningen voor jongeren in Vianen.

Een project voor mogelijke realisatie van 32 flexwoningen (huur) voor begeleiding van jongeren naar zelfstandig wonen, locatie Vianen, is gestart. Door gebrek aan capaciteit en prioritering voor flexwonen op de Monikkendreef, heeft dit project vertraging opgelopen.

Ameide; Woningbouw locatie Meelfabriek De Waard - 11 woningen, prognose gereed 2022.

De woningen zijn medio 2022 door de kopers in gebruik genomen. De openbare ruimte is met het rioolproject voor de Doelakkerweg meegenomen. In de 2e bestuursrapportage

2022 is het krediet voor de aanleg van openbare parkeerplaatsen en gedeeltelijke herinrichting van de Vaarsloot reeds afgesloten.

In 2022 wordt er het Plan van aanpak Uitvoeringsagenda Woningbouw vastgesteld. Hierin beschrijven we een aanvliegroute voor de verbinding tussen opgaven, de inventarisatie van plannen en verwachte snelheid van realisatie.

Plan van aanpak Uitvoeringsagenda Woningbouw is eind augustus als Uitvoeringsagenda Wonen door het college vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad is gestuurd. Met de uitvoering van de agenda is direct gestart.

Uitbreiding van de woningvoorraad Hei- en Boeicop in de Van Zuilenstraat of op een andere locatie in Hei- en Boeicop.

Op 29 november 2022 is een raadsinformatiebrief verzonden over de onderzoeken, ontwikkeling en planning voor de uitbreiding van woningvoorraad rond de Van Zuilenstraat in Hei- en Boeicop.

De studie van de resultaten om tot het toekomstperspectief van het dorp te komen is gestart en loopt door in 2023.

Prestatieafspraken en verhuismakelaar

Uiterlijk 31 december 2022 is er een verhuismakelaar ingehuurd om gericht in gesprek te gaan met ouderen die in grote eengezinswoningen wonen over wat er zoal mogelijk is, ook over praktische zaken, om een bewustwordingsproces op gang te brengen.

Zoals in de 2e bestuursrapportage aangegeven is de uitvoering van dit resultaat uitgesteld. De aanvraag tot overheveling van het beschikbare budget is eveneens gehonoreerd bij de vaststelling van de tweede bestuursrapportage. Het doel is dat het budget in 2023 besteed wordt aan waar het voor bedoeld is.

Grondbeleid

Voor 1 januari 2023 is de Nota grondbeleid vastgesteld.

De Nota grondbeleid ligt klaar ter besluitvorming.

Omgevingswet

Uiterlijk 1 januari 2023 is de gemeente klaar om te werken volgens de Omgevingswet.

Er werd in 2022 geen invoeringsdatum bepaald voor de Omgevingswet. Inmiddels is duidelijk dat 1 januari 2024 als invoeringsdatum wordt beoogd. Vanwege dit uitstel hebben we de gemeentelijke voorbereiding op onderdelen vertraagd. De resultaten passen in de voorwaarts aangepaste planning.

Uiterlijk 31 augustus 2022 zijn de consequenties Omgevingswet voor de werkwijze, omvang en bekostiging van (een deel van) de ambtelijke organisatie helder.

Zoals in de 2e bestuursrapportage aangegeven is de uitvoering van dit resultaat uitgesteld. De uitvoering is weer opgepakt, en richt zich op afronding in 2023. Voor een aantal onderdelen is nog steeds onduidelijkheid over de bekostiging vanuit het Rijk.

Omgevingsvisie Vijfheerenlanden

Op 1 maart 2023 is de Omgevingsvisie Vijfheerenlanden vastgesteld door de gemeenteraad.

Gedurende het jaar is er gewerkt aan de Omgevingsvisie Vijfheerenlanden. Omdat

onderzoeken voor de RES (windturbine locaties) moesten worden meegenomen, is het afronden van de visie fors vertraagd.

Omgevingsplan

[Geactualiseerd archeologiebeleid dat een plek heeft in het omgevingsplan.](#)

Er is archeologiebeleid opgesteld voor de gemeente Vijfheerenlanden. De beleidskaart voldoet aan de, in de Omgevingswet opgenomen, 'aantoonbare' archeologische verwachtingswaarden.

[Opstellen cultuurhistorische inventarisatie en op basis hiervan erfgoedbeleid verder vorm geven.](#)

Op 13 december heeft de gemeenteraad de cultuurhistorische waardenkaart vastgesteld. De waardenkaart wordt gebruikt voor de cultuurhistorische onderbouwing in diverse ruimtelijke ontwikkelopgaven. Zoals onder meer de Omgevingsvisie Vijfheerenlanden, het omgevingsplan, dorpsvisie en groenbeheerplannen. De waardenkaart wordt daarnaast gebruikt voor het opstellen van erfgoedbeleid.

Ons platteland

[Het ontwikkelen van een breed regionaal gedragen visie op het toekomstig landschap van de Alblasserwaard Vijfheerenlanden. In 2022 wordt gestart met het uitwerken van de landbouwvisie en aansluitend starten we in 2023 met een uitvoeringsprogramma. Uitvoering vindt plaats in samenspraak met gemeente Molenlanden en de provincies, waterschap en het Rijk.](#)

In het coalitieakkoord (medio 2022) is aangegeven dat er een landbouwvisie Vijfheerenlanden wordt opgesteld. Parallel aan dit traject werkt de provincie de gebiedsgerichte aanpak voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied uit. Deze trajecten worden zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd.

Gemeenten Molenlanden en Vijfheerenlanden streven naar een gezamenlijk, zoveel mogelijk afgestemd Uitvoeringsprogramma Landelijk Gebied voor de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Daarbij vindt ook afstemming plaats met de uitvoering van maatregelen door provincies Utrecht en Zuid-Holland voor de opgaven.

In het vierde kwartaal heeft een bijeenkomst plaatsgevonden voor alle agrariërs uit Vijfheerenlanden. Tijdens deze bijeenkomst is onder andere een toelichting gegeven op het gebiedsproces, de stikstofproblematiek en het opstellen van een landbouwvisie voor de gemeente. Agrariërs konden zich ook aanmelden voor een werkgroep landbouw, die wordt betrokken bij het opstellen van de landbouwvisie en de afstemming over de gebiedsgerichte aanpak van de provincie.

Eind december is een startnotitie landbouwvisie Vijfheerenlanden 2040 opgesteld en gereed voor besluitvorming.

Lopende zaken

[Everdingen: Woningbouwlocatie Graaf Huibertlaan-Graaf Florisstraat](#)

Er is door de ontwikkelaar aan de planopzet gewerkt om te komen tot een (stedenbouwkundig) conceptplan dat voldoet aan wensen en voorwaarden van zowel ontwikkelaar als gemeente.

[Leerdam: Herontwikkeling Parallelweg 24/voormalig Wilgenhoek-locatie \(Knarrenhof\) - circa 25 appartementen, prognose gereed 2024](#)

Met name vanwege het Didam-arrest is er vertraging ontstaan door extra processtappen. Dit heeft tot vertraging geleid. De ontwikkeling van een Knarrenhof, met aan de kant van de ontwikkelende partij de betrokkenheid van een burgerinitiatiegroep, duurt wat langer dan een gemiddeld appartementengebouw.

[Lexmond: Woningbouw G-Noord locatie \(achter de kerk\) - 12 woningen, prognose gereed 2026](#)

Sinds de start van dit project heeft de ontwikkelaar nog geen acceptabel planontwerp gepresenteerd. Daardoor is er nog geen budget beschikbaar. Budget wordt gerealiseerd met een nog met de ontwikkelaar overeen te komen anterieure exploitatieovereenkomst.

[Meerkerk: Woningbouw Het Bos - 11 woningen, prognose gereed 2024](#)

Bij eerdere verantwoording (onder andere in de 2e bestuursrapportage 2022) is reeds uitgelegd dat de door de ontwikkelaar betaalde exploitatiebijdrage onvoldoende is gebleken om de kosten van de gemeente te dekken. Het risico wordt ingeschat op € 15.000. Dit leidt tot een overschrijding van het projectbudget die budgetneutraal in ruimtelijke ordening is opgevangen.

[Gebiedsvisie Meerkerk](#)

Eind 2022 is de voorbereiding op de gebiedsvisie Meerkerk gestart. Op 15 november 2022 is een raadsinformatiebrief verzonden over de verdere planning en doorlooptijd van de gebiedsvisie Meerkerk.

[In de periode 2018-2023 worden door LekstedeWonen 130 huurappartementen gerealiseerd op de locatie Hazelaarplein in Vianen. Dit zijn 96 appartementen in de sociale huur en 34 appartementen in het segment middeldure huur.](#)

In 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Hazelaarplein vastgesteld. Dit bestemmingsplan is medio november 2022 onherroepelijk geworden. Door de gemeente is in 2022 parallel aan de ruimtelijke procedure gewerkt aan de plannen voor de inrichting van de openbare ruimte.

[In de periode 2020-2023 wordt gewerkt aan de realisatie van 20 nieuwe huurwoningen op de locatie Stammershoefstraat/Hogelandseweg in Vianen. Het gaat om 15 sociale huurappartementen en vijf rijwoningen van woningbouwcorporatie LekstedeWonen.](#)

In 2022 is gestart met de bouw van 15 sociale huurappartementen en vijf rijwoningen door woningbouwcorporatie LekstedeWonen.

[Realiseren flex-huisvesting statushouders](#)

In 2022 is gestart met verkenning rondom flex-huisvesting voor statushouders bij Monnikendreef in Vianen. Door gebrek aan capaciteit en prioritering voor flexwonen op de Monnikendreef, heeft dit project vertraging opgelopen.

Daarnaast is er begonnen met een brede inventarisatie voor overige locaties in de gemeente om flex-huisvesting voor statushouders en andere doelgroepen te realiseren. In 2023 is de inventarisatie gereed om de mogelijke locaties te beoordelen op ruimtelijke aspecten.

[De huisvestingsverordening is op 01-07-2023 vastgesteld](#)

De Huisvestingsverordening gemeente Vijfheerenlanden verloopt van rechtswege op 30 juni 2023. Tegelijkertijd verlopen de huisvestingsverordeningen van onze regiegemeentes.

Na de zomer van 2022 zijn we gestart met het opstellen van een nieuwe huisvestingsverordening in de regio U10. Hier vindt bestuurlijke en ambtelijke

afstemming plaatst. Tegelijkertijd zijn we aan de slag gegaan met de huisvestingsverordening voor onze gemeente. Bij het opstellen van de huisvestingsverordening zijn wij afhankelijk van nieuwe wetgeving die naar verwachting in januari 2023 ter beschikking komt.

Wat hebben we niet gedaan?

Van Woonvisie naar Uitvoeringsagenda Wonen

Uiterlijk 31 december 2022 is het onderzoek mogelijkheid Skaeve Huse in de gemeente Vijfheerenlanden afgerond

Zoals in de 2e bestuursrapportage aangegeven is hier geen gevolg aan gegeven in 2022. De uitvoering van het dit resultaat is afhankelijk van het locatieonderzoek Skaeve Huse.

Zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende huisvesting realiseren voor sociaal en psychisch kwetsbare inwoners. Gedeeltelijk gebeurt dit lokaal en gedeeltelijk gebeurt dit in overleg en samenwerking met regionale partners.

Het regionale project wonen met zorg wordt naar alle waarschijnlijkheid uitgesteld. Er is lokaal en regionaal niet genoeg capaciteit beschikbaar.

Prestatieafspraken en verhuismakelaar

Uiterlijk 31 december 2022 ligt er een overzicht van locaties, geschikt voor huisvesting van overlastgevende personen.

Zoals in de 2e bestuursrapportage aangegeven is, is de uitvoering van dit resultaat uitgesteld. De aanvraag tot overheveling van het beschikbare budget is eveneens gehonoreerd bij de vaststelling van de 2e bestuursrapportage. Naar verwachting wordt hiermee in de loop van 2023 gestart.

Uiterlijk 31 december 2022 wordt er een monitor uitvoering huisvesting arbeidsmigranten ter kennisname aangeleverd, als vervolg op de vastgestelde beleidsnota huisvesting arbeidsmigranten.

De aanlevering van de monitor uitvoering huisvesting arbeidsmigranten stond gepland voor eind 2022. Dit bleek niet haalbaar omdat een deel van de gevraagde informatie pas na het einde van het jaar beschikbaar is. De monitor wordt daarom in 2023 door het college ter kennisname aan de gemeenteraad aangeleverd.

Grondbeleid

Ameide, watercompensatie:

In het kader van gemeentelijk waterplan dient watercompensatie te worden gecreëerd van 0,9 hectare. Locatiestudie dient te bepalen welke locatie hiervoor het meest geschikt is.

In 2022 is geen voortgang te melden over de benodigde watercompensatie in Ameide. De gemeente is in afwachting van de verdere planvorming door het Waterschap Rivierenland.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: 8 Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primaire)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Lasten	17.415	25.491	26.621	15.723	10.898 V
Baten	-17.097	-20.654	-21.846	-11.023	10.823 N
Saldo	318	4.838	4.775	4.700	75 N
Toevoeging reserves	2.678	0	585	827	242 N
Ottrekking reserves	-481	-715	-1.403	-964	440 N
Totaal reserves	2.197	-715	-818	-136	682 N
Resultaat	2.515	4.123	3.957	4.564	607 N

Het voorgaande resultaat ten opzichte van de begroting 2022 (na wijziging) van 607 N wordt verklaard door meerdere nadelen en voordelen in de baten en lasten en reservemutaties.

Er is vanwege de verwachte inwerkingtreding Omgevingswet op 1 januari 2023 een tijdelijke halt op bestemmingsplanwijzigingen opgetreden. De bestemmingsplannen veranderen namelijk naar omgevingsplannen. Later werd bekend dat de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet uitgesteld is naar 1 januari 2024, en is de mogelijkheid voor het indienen van bestemmingsplanwijzigingen weer opengesteld. Eind 2022 zijn er daardoor nog verschillende aanvragen ingekomen, maar daarvan zullen de leges in 2023 worden geïnd. Daarom is er incidenteel minder legesinkomsten geïnd (46 N).

Er is daarnaast een voordeel ontstaan op de inzet van algemene middelen op de Ruimtelijke ordening (32 V). Er is in 2022 geen aanspraak gemaakt op deze middelen, omdat er geen externe opdracht of advies benodigd is geweest.

Het budget voor de invoering van de omgevingswet is met nadruk een programmabudget, die niet direct gekoppeld is aan begrotingsjaren. Waar het tempo van invoering en de besteding van programma gelden in 2020 en 2021 achter bleef bij de begroting, is in 2022 over de volle breedte van het programma veel voortgang gemaakt. In de loop van 2022 werd duidelijk dat de invoering van de omgevingswet op 1 januari 2023 niet haalbaar bleek. Door het opschuiven van de invoeringsdatum en de lagere beschikbaarheid van personeel is er minder uitgegeven dan begroot (173 V). Dit leidt ook tot een lagere onttrekking uit de reserve overlopende posten (173 N). De uiteindelijke mutatie is budgetneutraal (0).

In 2020 is een exploitatievergoeding ontvangen vanuit het consortium Hoef en Haag en vrijgevallen in het resultaat van 2020. Deze exploitatiebijdrage had ten gunste moeten komen van investeringskredieten in 2020. Omdat destijds aangenomen werd dat deze exploitatievergoeding niet ontvangen was, is er een vordering voor deze exploitatievergoeding op de balans aangemaakt. Deze vordering is ten onrechte opgenomen en is in 2022 afgeboekt (539 N).

Er is sprake van hogere kosten in gevolg van werkzaamheden voor anterieure overeenkomsten (53 N). Dit betreffen opbrengsten en kosten ten aanzien van diverse locaties.

Voor de dorpsvisie Meerkerk is minder uitgegeven dan begroot (138 V), en dus minder onttrokken uit de reserve grondexploitatie (138 N). Deze afwijking verloopt budgetneutraal op het resultaat (0). Er is een plan van aanpak en planning opgesteld voor de Dorpsvisie Meerkerk op 30 juni 2022. Er is door verloop van werkzaamheden minder prioriteit gegeven aan de dorpsvisie Meerkerk. Op 3 november 2022 is er een motie Dorpsvisie Meerkerk aangenomen om prioriteit te geven aan de werkzaamheden voor de dorpsvisie Meerkerk. Op 15 november 2022 is er een raadsinformatiebrief verzonden over de planning en doorlooptijd van de gebiedsvisies Meerkerk, Vianen en Leerdam. De werkzaamheden zullen doorlopen in 2023.

Voor de grondexploitaties is er een nadeel ontstaan in de exploitatie (110 N) die opgevangen wordt door de reservemutaties (110 V) en verloopt dus budgetneutraal (0). De grondexploitaties die hier van toepassing op zijn betreffen Sluiseiland en Hazelaarplein. Voor meer informatie, zie paragraaf grondbeleid.

Vanuit de tweede bestuursrapportage zijn er extra legesinkomsten geraamd ten aanzien van de bouwleges. Deze zijn aan het eind van het jaar hoger uitgevallen dan verwacht (191 V). Deze extra inkomsten brengen ook extra kosten teweeg en leiden als gevolg van de gespannen arbeidsmarkt en een intern scholingsprogramma tot een nadeel (417 N). Het totale nadeel komt bij bouwleges uit op 226 N.

De reguliere uitvoering van handhavingstaken heeft in 2022 zijn normale voortgang gehad. Besparingen op het budget (96 V) zijn ontstaan als gevolg van uitgestelde wet- en regelgeving in het kader van de Omgevingswet en Wet Private kwaliteitsborging. Daarnaast is in de achterliggende periode geen actie ondernomen op de permanente bewoning van recreatieparken, dit mede op last van de minister tijdens de coronaperiode. Implementatie van genoemde wetgeving en ontwikkeling van beleid en aanpak op recreatieparken zal in het vervolg leiden tot verdere uitputting van beschikbare budgetten.

Het aantal en de omvang van aanvragen omgevingsvergunningen en de daarmee samenhangende welstandsleges is in de loop van het jaar afgenomen door economische ontwikkelingen (33 N).

Er is in 2022 geld gereserveerd voor het kunnen realiseren van 32 flexwoningen (huur) op het perceel Langeweg 6 in Vianen. Ten behoeve van project Huisbaas concept: begeleiding naar zelfstandig wonen voor circa twee jaar waarna men uitstroomt naar reguliere woningmarkt. In verband met wisseling van projectleiders, gebrek aan ambtelijke capaciteit en het met voorrang oppakken van flexwonen Monikkendreef is het budget niet volledig besteed in de exploitatie (30 V). Omdat er minder uitgaven zijn gedaan is het ook niet uit de algemene risicoreserve onttrokken (30 N). Deze mutatie is budgetneutraal op het resultaat (0).

In de loop van 2022 is de UitvoeringsAgenda Woningbouw (UAW) opgezet om de bouw van nieuwe woningen te bevorderen. De diverse sporen van de UAW zitten in de opstartfase (gebiedsvisies, data analyse, dorps woonvisies). Daarom is het beschikbare budget dit jaar niet volledig besteed (140 V).

Na enkele kleinere posten (22 V) komen we tot het programmaresultaat van 607 N.

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In de programmabegroting en in de jaarstukken wordt onderscheid gemaakt tussen de specifieke en de algemene dekkingsmiddelen. Bij specifieke dekkingsmiddelen betreft het bijvoorbeeld opbrengsten die in rekening worden gebracht voor verstrekte diensten. Denk daarbij aan de afvalstoffenheffing voor het ophalen van huisvuil, bouwleges voor het verstrekken van bouwvergunningen, rioolheffing voor het mogen afvoeren van afvalwater en de leges burgerzaken voor bijvoorbeeld het verstrekken van rijbewijzen en reisdocumenten. Specifieke dekkingsmiddelen hangen dus samen met een concreet taakveld en zijn financieel verantwoord bij de betreffende programma's.

Anders dan de specifieke dekkingsmiddelen, zijn de algemene dekkingsmiddelen vrij te besteden. Algemene dekkingsmiddelen zijn dus niet aan een bepaald taakveld, programma of doel gebonden. Algemene dekkingsmiddelen maken het leeuwendeel van de gemeentelijke inkomsten uit. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen betreffen daarbij de gemeentelijke financieringsfunctie (treasury), belastingen en (in financiële omvang verreweg het allerbelangrijkst) de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Ook nog te verdelen stelposten vormen onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen.

In de paragraaf Financiering wordt al ingegaan op de financiering van de gemeente en de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt. Voor een uitgebreide inhoudelijke toelichting hierop wordt dan ook verwezen naar deze paragraaf.

In de paragraaf Lokale heffingen wordt een uitgebreide inhoudelijke toelichting gegeven op de opbrengst van belastingen, leges en heffingen en wordt aangegeven welk beleid we voor de verschillende belastingen hebben gevoerd. Ook hiervoor wordt dus verwezen naar deze paragraaf. Overigens zijn de voor de invordering van de belastingen en de waardebeoordeling van de onroerende zaken te maken kosten onderdeel van programma 0 (bestuur, ondersteuning en dienstverlening).

Zoals al aangegeven vormt de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor iedere gemeente (en dus ook de gemeente Vijfheerenlanden) verreweg de belangrijkste inkomstenbron. Jaarlijks ontvangt elke gemeente volgens het in de Financiële verhoudingswet opgenomen verdeelstelsel een uitkering uit het gemeentefonds. Het verdeelstelsel houdt daarbij (op genormeerde wijze) rekening met de onderlinge verschillen in de kosten waar de gemeenten voor staan en met het verschil in draagkracht van de gemeenten (de belastingcapaciteit). De algemene uitkering is bestemd voor de bekostiging van de autonome taken van de gemeente. Dat zijn taken die veelal dicht bij de inwoner liggen. Dat kan dus wettelijke taken betreffen (bijvoorbeeld bestuur, veiligheid, wegenbeheer en onderwijshuisvesting) alsook niet wettelijke taken (zoals sport en cultuur). De omvang van de jaarlijkse ontvangsten uit het gemeentefonds is voor de gemeenten een gegeven (en kan dus niet door de gemeenten worden beïnvloed), maar iedere gemeente is in principe vrij in het besteden ervan. De groei of krimp van het gemeentefonds hangt af van de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Dus als het Rijk meer uitgeeft, dan groeit het gemeentefonds navenant mee, en andersom.

Daarnaast worden bij de algemene dekkingsmiddelen de nog niet toegewezen uitgaven verantwoord. Deze stelposten zijn in de programmabegroting opgenomen ter dekking van verwachte maar nog niet concreet gemaakte of verdeelde uitgaven.

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: Algemene dekkingsmiddelen Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primaire)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Lasten	2.026	5.524	4.939	4.864	75 V
Baten	-110.652	-113.629	-122.510	-123.712	1.202 V
Saldo	-108.626	-108.105	-117.571	-118.848	1.277 V
Toevoeging reserves	8.593	1.882	15.364	15.364	0 N
Onttrekking reserves	-4.735	-2.832	-19.215	-19.103	111 N
Totaal reserves	3.858	-950	-3.851	-3.740	111 N
Resultaat	-104.768	-109.055	121.422	-122.588	1.166 V

Het voorgaande resultaat ten opzichte van de begroting 2022 (na wijziging) van 1.166 V wordt verklaard door:

De post onvoorzien is niet aangesproken in 2022 (50 V).

Via de decembercirculaire 2022 is nog een aanvullend bedrag beschikbaar gekomen. Hieronder worden deze per mutatie benoemd:

- De energietoeslag (980 V) die vanuit 2023 naar voren is geschoven naar 2022;
- Budget voor leerlingenvervoer en sociaal domein voor de vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen (130 V);
- Gelden voor covid (120 V);
- Diverse taakmutaties voor het sociaal domein (247 V);
- Diverse kleine taakmutaties (37 V);
- De afwikkeling van de uitkeringsjaren 2020 en 2021 (90 V). Dit wordt vooral veroorzaakt door een stijging van de uitkeringsfactor met 2 punten voor het uitkeringsjaar 2020 vanwege ontwikkelingen van de belastingcapaciteit in dat jaar.

Voor een aantal van de taakmutaties uit de decembercirculaire worden voorstellen gedaan bij het bestemmen van het jaarrekeningresultaat omdat de uitgaven nog niet zijn gedaan. Dit geldt niet voor de energietoeslag, die is in 2022 nog uitgekeerd door Avres en bij de gemeente in rekening gebracht

Na herrekening van de voorziening dubieuze debiteuren is geconstateerd dat er meer dekking in 2022 in de voorziening aanwezig is dan benodigd. Hierdoor kan er een bedrag (62 V) vrijvallen uit de voorziening.

Een stelpost voor dividendverlies als gevolg van de verkoop van de aandelen Eneco is nog niet ingevuld (500 N).

Bij de verrekeningen met reserves is er sprake van een per saldo resultaat van 111 N. De storting extra ontvangen middelen uit algemene uitkering ten behoeve van de uitbetaling energietoeslag is verrekend op programma 6 (632 N). De middelen uit de reserve overlopende posten die niet zijn aangesproken zijn vrijgevallen in dit programma (540 V). Enkele kleinere posten (19 N) maken het resultaat van de reserveonttrekkingen per saldo 111 N.

Enkele kleinere posten (61 V) leiden tot het programmaresultaat van 1.166 V.

Overhead

Inleiding

Overhead wordt in het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gedefinieerd als "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Dit betekent dus dat alle organisatiekosten die direct verbonden zijn aan de uitvoering van activiteiten of producten op een taakveld ook op het betreffende taakveld moeten worden begroot en verantwoord. Alle overblijvende organisatiekosten worden als "overhead" omschreven en centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead. In algemene zin bestaat de overhead volgens de definitie van de BBV uit de volgende onderwerpen:

- Bestuursondersteuning en beleidsadvisering.
- Financiën.
- HRM.
- Juridische zaken (exclusief bezwaar en beroep).
- Informatievoorziening, automatisering van systemen ten behoeve van de gemeentebrede bedrijfsvoering, documentmanagement en informatievoorziening.
- Facilitaire zaken en huisvesting (inclusief beveiliging).
- Interne en externe communicatie met uitzondering van klantcommunicatie.
- Verzekeringen.
- Hiërarchisch leidinggevenden, controllers en managementondersteuning werkzaam in de primaire processen en de staven van de clusters.

Het doel van het verbijzonderen van de overhead is om de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te bevorderen. In de praktijk blijkt dit echter slechts in beperkte mate op te gaan. De omvang van de overhead (volgens de definitie van de BBV) is immers vaak afhankelijk van het door de betreffende gemeente gehanteerde organisatie-model. Zo zal bijvoorbeeld bij een regiegemeente de HRM afdeling vaak kleiner kunnen zijn (immers minder medewerkers), maar de afdeling Financiën niet (immers meer facturen).

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: Overhead Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primair)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Vershil 2022
Lasten	18.468	18.220	19.592	17.202	2.390 V
Baten	-692	-102	-83	-626	543 V
Saldo	17.776	18.118	19.509	16.576	2.933 V
Toevoeging reserves	739	149	24	150	126 N
Onttrekking reserves	-2.068	-158	-1.939	-1.924	15 N
Totaal reserves	-1.329	-9	-1.915	-1.773	141 N
Resultaat	16.447	18.110	17.595	14.803	2.792 V

Het resultaat op dit onderdeel wordt verklaard door het saldo van vele voor- en nadelen op uiteenlopende onderwerpen. Om beter inzicht te bieden is daarom onderstaande tabel

toegevoegd die de ontwikkelingen uitgesplitst weergeeft. Daaronder worden de verschillen op hoofdlijnen kort toegelicht. Onderstaande tabel is exclusief reservemutaties.

(bedragen * 1000)	Begroot Lasten	Werkelijk Lasten	Begroot Baten	Werkelijk Baten	Totaal Saldo
Personeelsbegroting en HRM	35.472	34.270	-3	-513	1.711
Communicatie/JZ/Secretariaat/FZ	1.386	777	-73	-40	576
Control/Financiën/Inkoop/Infoveiligheid	232	194	0	0	38
Automatisering en Informatisering	3.373	2.930	0	-1	444
Stadskantoren en werven	1.260	1.197	-7	-72	129
Toerekening overhead aan taakvelden	-22.131	-22.166			35
totaal	19.592	17.202	-83	-626	2.933

Personeelsbegroting en HRM

In 2022 zijn als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt vacatures langere tijd niet ingevuld of geheel niet ingevuld. Daarnaast is in 2022 incidenteel geld beschikbaar gesteld via de slotwijziging van de 2de bestuursrapportage 2021 voor inhuur in 2022. Ten slotte zijn er ook meer gelden ontvangen voor vergoedingen vanuit de ziektewet en vanwege detacheringsvergoedingen.

Communicatie/JZ/FZ/Secretariaat

Het onderzoek 'Waar staat je gemeente' is in 2022 gecombineerd met de Monitor Sociale Kracht. Dit was een proef. Door deze proef is er geen gebruik gemaakt van het daarvoor beschikbare budget voor 'Waar staat je gemeente'. In 2023 wordt bekeken of deze onderzoeken voortaan gecombineerd uitgevoerd kunnen worden en hoe de beschikbare budgetten het best ingezet kunnen worden.

De focus van team Communicatie lag in 2022 vooral bij projecten als de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en crisishulpverlening. Daardoor is een aantal actiepunten doorgeschoven naar 2023. Zoals het opzetten en uitvoeren van onderzoek onder inwoners naar de kwaliteit van de gemeentelijke communicatiemiddelen en het imago van de gemeente.

In 2022 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor het herijken dienstverleningsconcept. Het traject is in twee fases verdeeld. Fase één is door vertraging pas afgerond in januari 2023. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld het restantbudget 2022 te oormerken voor 2023.

In de begroting wordt rekening gehouden met een budget voor juridische procedures en de daaraan verbonden externe advisering en kostenbeoordelingen. In 2022 is beperkt gebruik gemaakt van het budget voor proces- en gerechtskosten.

Facilitaire zaken kent de laatste jaren een structureel en stijgend overschot. De budgetten worden echter niet aangepast omdat is afgesproken dat de budgetruimte beschikbaar moet blijven voor facilitaire zaken in het nieuwe gemeentehuis.

Control/Financiën/Inkoop/Infoveiligheid

In 2022 zijn er meer kosten door IBMN die te maken hebben met specifieke projecten met een eigen budget dan met aanbestedingen van algemene aard. Doordat de uren voor de projecten worden doorbelast is er een voordeel ontstaan in de kosten van overhead.

Automatisering en Informatisering

Door uitstel van het project voor het monitoren van het netwerk is het beschikbare budget niet aangewend. Dit vanwege prioriteitsstelling vanwege capaciteitsproblemen bij onder andere team automatisering. Daarnaast wordt op kosten bespaard doordat er efficiënter met lijnen en verbindingen is gewerkt.

Middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de WOO en de doorontwikkeling van de (oude) gemeentepagina zijn niet volledig aangewend in 2022. Voor de WOO gelden zijn extra middelen via het gemeentefonds beschikbaar gekomen. In 2023 vindt een aanbesteding plaats voor de nieuwe gemeentepagina.

Daarnaast zijn een aantal projecten (deels) uitgesteld naar 2023. Het uitstel heeft vooral te maken met problemen bij leveranciers. Bij de resultaatbestemming wordt voorgesteld een bedrag te oormerken voor deze projecten in 2023.

Stadskantoren en werven

Er ontstaat een voordeel op stadskantoren omdat er vergoedingen zijn ontvangen voor de noodopvang in Meerkerk. Ook zijn er voordelen gerealiseerd op posten die onderdeel uitmaken van exploitatielasten. Het betreft hier onderhoudskosten, schoonmaakkosten, energielasten, kosten facilitair en automatiseringslasten.

Bij de verrekeningen met reserves is er sprake van een per saldo resultaat van 141 N. De oorzaak hiervan is dat er een extra compensatie is ontvangen via de decembercirculaire voor extra corona gerelateerde uitgaven op het sociaal domein. Het bedrag is gestort in de reserve corona (65 N). In het najaar van 2022 is er een nabetaling algemene uitkering ontvangen als gevolg van gedeerde inkomsten 2021 door de coronapandemie (57 N). De ontvangst is toegevoegd aan de reserve corona.

Vennootschapsbelasting

Inleiding

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten om Vennootschapsbelasting (VPB) te vermelden in de programmabegroting en jaarstukken. Gemeenten die winst maken op ondernemingsactiviteiten (dus niet vanuit hun maatschappelijke rol) betalen hierover VPB. Met de VPB-winsttoets berekent de gemeente jaarlijks of er winstgevende ondernemingsactiviteiten zijn.

Gemeenten worden volgens de wet belastingplichtig indien zij een onderneming drijven. Praktisch gezien betekent dit, dat alleen die activiteiten van de gemeente in de VPB-heffing worden betrokken die als 'zelfstandig onderdeel' kunnen worden beschouwd en die voldoen aan de voorwaarden om als (belaste) onderneming te worden aangemerkt. Dit betreft de volgende cumulatieve voorwaarden: de activiteit kwalificeert als een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, die deelneemt aan het economische verkeer en die structureel fiscale winsten of overschotten beoogt of behaalt. Hierbij is sprake van deelname aan het economische verkeer bij een individualiseerbare prestatie aan een derde. Een derde is daarbij iedere andere persoon of organisatie, niet zijnde de gemeente zelf. Van een winstoogmerk is sprake wanneer een activiteit meer dan incidenteel een fiscale winst behaalt of wanneer er in concurrentie wordt getreden met private partijen.

In de wet is een drietal objectieve vrijstellingen vastgesteld voor winst die is behaald door overheidslichamen. Deze vrijstellingen komen pas aan de orde als er sprake is van een belastingplichtige activiteit. Dit betreft een vrijstelling voor diensten ten behoeve van de eigen gemeente (dus geen deelname aan het economische verkeer); een vrijstelling voor overheidstaken (mits niet in concurrentie met private partijen wordt getreden) en een samenwerkingsvrijstelling (die de samenwerking tussen overheden beoogt vrij te stellen).

Wat waren de kosten ?

PROGRAMMA: Vennootschaps- belasting Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2021	Begroting 2022 (primaire)	Begroting 2022 (na wijziging)	Werkelijk 2022	Verschil 2022
Lasten	5	100	350	350	0
Baten	0	0	0	0	0
Saldo	5	100	350	350	0
Toevoeging reserves	0	0	0	0	0
Onttrekking reserves	0	0	250	250	0
Totaal reserves	0	0	-250	-250	0
Resultaat	5	100	100	100	0

De uitgaven aan vennootschapsbelasting zijn volgens planning verlopen. Deze uitgaven zijn gebaseerd op voorlopige aanslagen en berekende lasten. Doordat fiscale resultaten vooral grondexploitaties betreffen worden de extra lasten boven de € 100 ten laste van de Algemene Reserve Grondexploitaties gebracht.

Restantkredieten

Inleiding

Per ultimo 2022 was er sprake van circa 150 nog openstaande gemeentelijke investeringskredieten. Hiervan kan 75% nog niet worden afgesloten (deze zijn dus nog in uitvoering).

Voor het overzicht wordt verwezen naar het overzicht restant kredieten in de bijlagen.

Van verreweg de meeste van deze nog niet af te sluiten investeringskredieten wordt verwacht, dat ze uiteindelijk binnen het budget kunnen worden afgesloten c.q. worden gedekt door nog te ontvangen inkomsten. Bij sommige kredieten is dat niet het geval.

- Op het krediet van de Herinrichting Koningin Emmalaan is een overschrijding veroorzaakt door meer uren van medewerkers dan begroot, omdat er niet voldoende rekening was gehouden met de aanleg van het groen en ook niet met de accountantskosten voor de afhandeling van subsidies.
- Op het krediet van de Woning Hedingse Voorweg Vianen - verduurzamen dak wordt een overschrijding van 200 verwacht door stijging van materiaalprijzen en uurlonen.
- Op het voorbereidingskrediet van de Noachschool wordt een overschrijding verwacht doordat het plan gecompliceerder is dan gedacht en er heeft uitbreiding van het programma plaatsgevonden. Het krediet zal naar verwachting met 90 overschreden worden.
- Het krediet van Glasblazerij – verduurzamen dak zal niet toereikend zijn, omdat de dakconstructie verzaamd moet worden vanwege omgevingsvergunningen en het plaatsen van zonnepanelen. De geschatte kosten voor de dakbedekking zijn 280 en voor de verzwaring van de constructie is de inschatting dat dit 120 inclusief btw zal zijn.

Voortgang belangrijkste investeringskredieten

Een specificatie van alle afzonderlijke investeringsprojecten is in de bijlagen opgenomen. Van een aantal grotere projecten waarvan het restant investeringskrediet meer dan 250 bedraagt, treft u in deze paragraaf een nadere toelichting aan.

Spoorse kwesties Merwede Lingelijn: In de raadsvergadering van 10 juni 2021 is besloten tot aanpassing van de overgang Koenderseweg en het maken van een langzaam verkeer tunnel in het verlengde van de Spiegellaan naar de Bruininxdeelsekade. Uitvoering vindt plaats in periode tot (en met) 2026.

Aankoop tijdelijke huisvesting Hagestein TVH2: de tijdelijke huisvesting is in 2021 in gebruik genomen. Bestemmingsplan moet worden aangepast (nu tijdelijke vrijstelling op gebruik). Voor deze aanpassingen worden kosten gemaakt voor onderzoek en begeleiding

Glaspark: dit project bestaat uit fasen, omdat het bestaande sportcomplex moest worden omgebouwd naar een nieuw sportcomplex. Het kon immers niet in één keer worden aangelegd, omdat het voetballen en hockeyen gewoon door moest kunnen gaan. In 2018 is gestart met de uitvoering: twee voetbalkunstgrasvelden en een hockeyveld. In 2019 zijn twee natuurgrasvelden aangelegd en het multifunctionele veld en is gestart met de bouw van het nieuwe kleed- en clubgebouw.

Een en ander is grotendeels conform planning. In 2020 is het kleed- en clubgebouw opgeleverd, werden de bestaande gebouwen gesloopt, werd het tweede hockeyveld aangelegd en werd ter afsluiting het straatwerk rondom het kleed- clubgebouw en de parkeerplaats, fietsenstalling en de entree van het sportcomplex aangelegd. Het project zit in de afrondende fase. Het project wordt in fasen gerealiseerd. Het nieuwe sportpark is in fasen in gebruik genomen. In Q1 van 2023 vinden nog afrondende werkzaamheden plaats ten laste van de kredieten.

Achter De Pijp: Betreft een meerjarig project dat doorloopt in 2023. De laatste aanpassing in de openbare ruimte zal pas plaatsvinden begin 2023.

Vernieuwbouw inrichting Dorpshuis De Schakel: De bouw van het dorps huis is in 2021 afgerond. Nog resterende verplichtingen zijn voor het grootste deel het gevolg van aan de bouwende dorps huisstichting verstrekte subsidiebeschikking (zaak 109035) en het definitief vaststellen van de subsidie na kostenverantwoording door de stichting. Definitieve vaststelling van de subsidie (en daarmee afronding van het project) waarschijnlijk 1e kwartaal 2023

Parkinfrastuctuur Leerdam Sport: Sportcomplex is gerealiseerd: afrondingspunten Q1 2023. Door Flora en Faunawet is vertraging opgelopen en extra kosten gemaakt.

Project De Kandelaar: Voor het project is een aanbesteding doorlopen met als resultaat een koopovereenkomst met een projectontwikkelaar. De bouw is ondertussen gestart. De verwachte oplevering is na het zomerreces 2023. De werkzaamheden bestaan nog uit toetsmomenten van de uitgewerkte plannen.

Hazelaarplein: Project loopt door in 2023 en verwachte jaar van afronding is 2025.

Tracebesluit A27 2020: Krediet is beschikbaar vanaf 2020 en verwachte jaar van afronding is 2030.

Nieuwe school aan de Brink te Hoef en Haag: Krediet is aangevraagd in 2020. Gebouw is opgeleverd. Er komt nog een eindafrekening begin Q2 2023.

Vorbereidingskrediet nieuwbouw school Hagestein: Krediet is aangevraagd in 2020. Project is nog in initiatiefase. Verwachte jaar van ingebruikname is 2025.

Permanente uitbreiding Noachschool: Er is een krediet voor de uitbreiding van de Noachschool van 350 beschikbaar gesteld. In de oplegger van het IHPO is dit bedrag verhoogd met € 1,3 miljoen. In 2e helft van 2023 volgt een kredietvoorstel aan de raad voor de uitbreiding. Daarin wordt het tekort op het vorbereidingskrediet (nr. 70420117) meegenomen. Verwachte jaar van ingebruikname is 2025.

Bouw nieuw gemeentehuis: Gemeenteraad heeft vorbereidingskrediet ter beschikking gesteld. Scenario Leerdam (renovatie/uitbreiding) wordt uitgewerkt. Ingebruikname is naar verwachting in 2026.

Project De Wilgenhoek/woonzorg: Betreft een meerjarig project dat pas na afronding van het project afgesloten kan worden. Eerste uitgaven zijn al gedaan. Naar verwachting kan de levering van het perceel, na bouwrijp maken, in 2024 plaats vinden. Realisatie van de woningbouw door de kopende partij zal naar verwachting eind 2024/begin 2025 gestart worden.

Vorbereidingskrediet uitbreiding BS Ameide: Op 16 december 2021 is 500 door de raad ter beschikking gesteld. Vorbereiding is gestopt en nieuwe plannen zijn niet bekend.

Oeverbescherming Leerdam en Vianen: Projecten zijn opgestart. Uitvoering heeft plaatsgevonden in 2022 en loopt door in 2023.

Nieuwe abri's Vijfheerenlanden 2022: De plaatsing zal vanaf begin 2023 zijn.

Mobiliteitsplan 2020-2030: uitvoering van diverse projecten loopt door in 2023.

Vianen Aanpassen busstation: Project is in 2022 voorbereid en wordt in 2023 aanbesteed.

Nieuwbouw Ebenhaëzerschool Leerbroek: Nieuwbouw is een meerjarig project en maakt tevens onderdeel uit van het grotere plan voor de Slagboom-locatie (71810000). Tegen het bestemmingsplan voor deze ontwikkeling is beroep aangetekend bij de Raad van State. Als de Raad van State begin 2023 ook het laatste bezwaar tegen het bestemmingsplan af wijst, zou eind 2023 gestart kunnen worden met de bouw van de school.

Uitvoeringskrediet ontsluiting Broekgraaf: De ontwikkeling van de wijk Broekgraaf en het Voorzieningencluster in Leerdam is in volle gang. Onderdeel van het plan is realisatie van een (wijk)ontsluiting aan de noordzijde van de locatie. Voor de eerste onderdelen van verbeteren verkeersontsluiting, opwaarderen spoorwegovergang Koenderseweg en fietstunnel in het verlengde van de Spiegellaan is door de gemeenteraad een krediet verstrekt. De plannen worden op dit moment verder uitgewerkt.

Aanleg van wegen projecten 2021: Voor 2021 is een investering voorzien van 759 voor de herinrichting van wegen bij rioolvervangingsprojecten in Ameide en Nieuwland, het project Achter de Pijp en herinrichting Kom Lekdijk in Lexmond. Inmiddels zijn een aantal projecten in uitvoering en andere nagenoeg gereed. De projecten die nog aanbesteed moeten worden krijgen mogelijk een doorloop in 2023.

Renovatie De Rank en (SKCN) Meerkkerk: De vervangende nieuwbouw/renovatie van De Rank is voorzien in het IHPO en opgenomen in de jaarschijf 2022 van het meerjarig investeringsplan van de begroting 2022. Op 16 december 2021 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van 304.

Verbetering wegfunderingen 2022: Het aanbrengen van verbeterde wegfunderingen is gekoppeld aan het rioolvervangingsplan uit het GRP. Op dit moment wordt aan het definitieve rioolvervangingsplanning gewerkt. Zodra dit bekend is kunnen ook de overige middelen gekoppeld worden.

Mechanische gemalen riolering - jaarschijf 2022: Projecten zijn in opdracht bij ROR. De opdracht is uitgebreid naar 125 (mini)gemalen.

Vervangen riolering - jaarschijf 2022: De rioolprojecten zijn in voorbereiding/uitvoering bij team ROR. De verwachting is dat ze in 2023 zijn gerealiseerd.

Nieuwbouw Broekgraaf: Uitvoeringskrediet voor de bouw van de school. Oplevering verwacht medio 2024.

Aankoop grond KC Broekgraaf: Krediet maakt onderdeel uit van de bouw van KC Broekgraaf en is bedoeld voor de aankoop van de grond. Levering van de grond is voorzien bij start bouw.

Project Gaslos sc Helsdingen: Op 30 juni 2022 is 534 beschikbaar gesteld om Helsdingen Sport en Cultuur in 2022 verder te verduurzamen middels project Gaslos. Op 13 december 2022 is dit krediet verhoogd met 362 om Helsdingen Sport en Cultuur gasloos te maken.

Hoofdstuk 2: De paragrafen

In het Besluit begroting en verantwoording (BBV) wordt bepaald, dat in de begroting en bij de jaarstukken paragrafen moeten worden opgenomen waarin de beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is, dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan worden gebundeld in een kort overzicht, waardoor de gemeenteraad voldoende inzicht krijgt. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting en de jaarstukken. Het betreft acht verplichte paragrafen. Deze zijn in dit hoofdstuk opgenomen. Nieuw is de paragraaf Wet Open Overheid (WOO), die vanaf jaarrekening 2022 verplicht is. Met de genoemde onderwerpen is telkens een groot financieel belang gediend. De paragrafen geven daardoor extra informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente Vijfheerenlanden op de korte en langere termijn. Gemeenten zijn overigens vrij om zelf extra paragrafen toe te voegen. Mede daarom is er ook een paragraaf toegevoegd voor Corona.

De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de paragrafen kan verschillen. Indien er voor een bepaald onderwerp, bijvoorbeeld de verbonden partijen of het grondbeleid, al een actuele nota bestaat, dan kan in de paragrafen worden volstaan met een korte weergave van de actuele stand van zaken. De paragraaf vervult dan een rol in het planning & control proces. Indien er echter een actuele nota ontbreekt, dan dient een uitvoerigere paragraaf te worden gemaakt. De paragraaf vervult dan nadrukkelijker een rol in de kaderstelling binnen de gemeente. Het werken met beleidsnota's voor de onderwerpen van de paragrafen wordt vanuit de BBV aanbevolen.

Paragraaf 1: Lokale Heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een belangrijke bron van inkomsten. Lokale heffingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies. Bij de retributies, zoals leges en lijkbezorgingrechten, is sprake van een individuele tegenprestatie op verzoek en mogen de geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde kosten van de gemeente voor de uitoefening van de taak.

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties daarvan voor de inwoners en is als volgt opgebouwd:

- Beleid lokale heffingen
- Overzicht tarieven
- Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten;
- Kostendekkendheid belangrijkste retributies;
- Vergelijking met gemeenten met een vergelijkbare omvang en met de regio.

Beleid lokale heffingen

- De belastingtarieven 2022 en het tarievenbeleid zijn in de vergadering van 14 december 2021, na de vaststelling van de begroting 2022, vastgesteld. Op die manier zijn de financiële of beleidsmatige keuzes die de raad heeft gemaakt bij de behandeling van de begroting verwerkt in de tarieven.
- Voor mensen met een minimum inkomen en weinig/geen vermogen is ook in 2022 de mogelijkheid toegepast van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de lokale belastingen. De voorwaarden hiervoor zijn door het Rijk bepaald. Kwijtschelding is een vorm van inkomensbeleid en voorbehouden aan het Rijk (art. 219, lid 2, Gemeentewet). De regels voor het toekennen van kwijtschelding zijn vastgesteld in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen, die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan de bijstandsnorm. De gemeente Vijfheerenlanden hanteert de zogenaamde 100%-norm. Dit betekent dat inwoners met een inkomen op of onder bijstandsniveau en een beperkt bedrag aan spaargeld in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Gemeenten mogen wel zelf bepalen of en voor welke belastingen zij kwijtschelding verlenen. Kwijtschelding van gemeentelijke heffingen is toegepast voor de "onvermijdelijke" belastingen:
 - Afvalstoffenheffing
 - Rioolheffing: waarbij kwijtschelding mogelijk is voor een waterverbruik tot 300 m³.
- In 2022 is voor de afvalstoffenheffing in totaal een bedrag van 310 en voor de rioolheffing een bedrag van 168 aan kwijtschelding verleend.
- In 2022 is voor de belastingopbrengsten, met uitzondering van de onroerendezaakbelastingen, een verhoging van 1,4% toegepast.
- Bij amendement op de begroting 2022-2025 is op 11 november 2021 vastgesteld de opbrengst onroerendezaakbelasting 2022 met 3% te laten stijgen in plaats van gemiddeld met 10%.
- Op 9 juni 2022 is door de Raad de eerste wijziging verordening precariobelasting 2022 vastgesteld. Hierin is opgenomen geen precariobelasting 2022 op te leggen op terrassen van horecaondernemers. Dit in verband met de nasleep van de coronapandemie en de financiële gevolgen hiervan voor ondernemers.

Overzicht tarieven

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De opbrengst van de OZB behoort tot de algemene dekkingsmiddelen en mag vrij worden besteed. De OZB-tarieven worden uitgedrukt in een vast percentage van de economische waarde van de onroerende zaken (WOZ-waarde). Ze worden berekend door de geraamde opbrengst te delen door de te belasten waarde, het heffingsareaal. De waarde wordt getaxeerd in overeenstemming met de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) en wordt ieder jaar opnieuw vastgesteld. De taxaties zijn gebaseerd op het marktniveau op 1 januari van het jaar voorafgaand aan het belastingjaar. De waardeschommelingen worden vereffend via de tarieven, zodat de hertaxatie zelf niet leidt tot een verhoging van de belastingdruk. In overeenstemming met het vastgestelde amendement bij de begroting 2022 is een inflatiecorrectie van 3 % toegepast.

Afvalstoffenheffing

De kosten van de afvalinzameling en -verwerking van particuliere huishoudens worden via de afvalstoffenheffing verhaald. Uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is 100% kostendekkendheid. In de tarieven wordt een onderscheid gemaakt tussen één- en meerpersoonshuishoudens.

Rioolheffing

Op grond van de Wet verankering en bekostiging gemeentelijke watertaken hebben gemeenten de zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Een gemeente kan rioolheffing heffen om deze zorgplicht te betalen (artikel 228a van de Gemeentewet). Uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is 100% kostendekkendheid.

Soort heffing	2022
Onroerende zaakbelasting	
Woningen:	
- Eigenarenheffing in procenten van de WOZ waarde	0,1002
Niet-woningen	
- Eigenarenheffing in procenten van de WOZ waarde	0,2799
- Gebruikersheffing in procenten van de WOZ waarde	0,2184
Afvalstoffenheffing	
- Éénpersoonshuishouden	328
- Meerpersoonshuishouden	412
Rioolheffing	194

Gerealiseerde inkomsten

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verwachte opbrengsten in 2022 en de werkelijke opbrengsten.

(x € 1.000)	Begroot 2022	Werkelijk 2022
Belastingen		
Onroerendezaakbelasting op woningen (eigenaren)	8.175	8.162
Onroerendezaakbelasting op niet-woningen (eigenaren)	3.340	3.342
Onroerendezaakbelasting op niet-woningen (gebruikers)	2.262	2.358
Toeristenbelasting	218	339
Precariobelasting	53	25
Reclamebelasting	188	176
Parkeerbelasting	509	473
Totaal belastingen	14.745	14.875
Heffingen		
Rioolheffing	5.253	5.333
Afvalstoffenheffing	9.271	9.233
Begraafrechten	893	863
Leges omgevingsvergunningen	3.386	3.587
Leges Burgerzaken	439	517
Overige leges	559	548
Marktgelden	65	65
Totaal heffingen	19.866	20.146

Meerjarig overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten (bedragen in € 1.000)

Belastingsoort	2019	2020	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen	11.916	11.953	13.381	13.862
Rioolheffing	6.666	7.159	5.843	5.333
Afvalstoffenheffing	4.991	6.359	7.581	9.233
Begraafrechten	801	1.085	1.129	863
Vergunningen	2.408	3.364	3.914	3.587
Leges Burgerzaken	477	599	481	517
Toeristenbelasting	213	228	255	339
Precariobelasting	840	948	951	25
Parkeerbelasting	521	390	427	473
Reclamebelasting	57	61	114	176
Overige Leges	38	514	643	548
Marktgelden	82	59	56	65
Totale opbrengsten	29.010	32.719	34.775	35.021

Woonlasten (lastendruk)

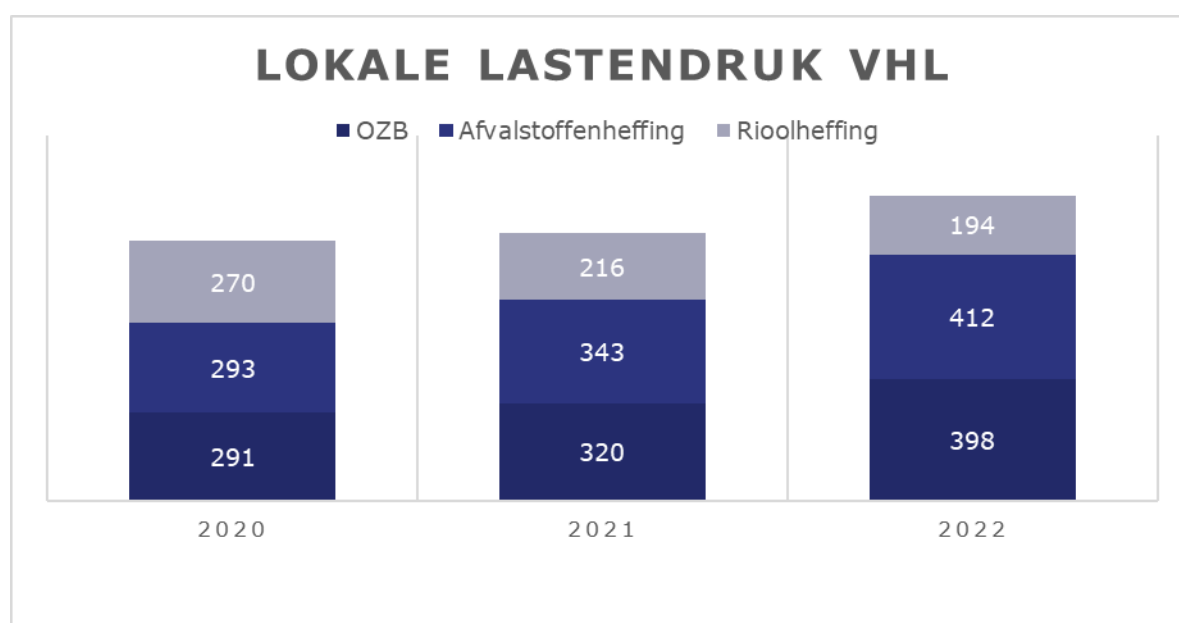
Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Jaarlijks wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) een onderzoek uitgevoerd naar de gemeentelijke woonlasten. Het onderzoek is erop gericht de gemeentelijke tarieven, belastingopbrengsten, de belastingdruk en de woonlasten per gemeente te vergelijken. Het COELO heeft over 2022 deze gegevens beschikbaar gesteld via de Atlas van de lokale lasten. In de COELO Atlas wordt het rangnummer bepaald als volgt: nummer 1 heeft de laagste woonlasten en nummer 349 de hoogste. Gemeente Vijfheerenlanden heeft rangnummer 280 in de COELO Atlas.

In onderstaand overzicht worden de woonlasten van huishoudens weergegeven. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Coelo Atlas van de lokale lasten. Er wordt onderscheid gemaakt tussen éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.

Gemeente	Bruto woonlasten éénpersoonshuishoudens		Bruto woonlasten meerpersoonshuishoudens	
	2021	2022	2021	2022
Vijfheerenlanden	809	920	879	1.004
Gorinchem	696	797	801	905
Nieuwegein	613	651	770	810
West-Betuwe	1.036	1.123	1.050	1.134
Molenlanden	637	726	800	893

Lokale lastendruk gemeente Vijfheerenlanden

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld (fictief huishouden). De bedragen zijn gebaseerd op een gezin in een woning met een gemiddelde waarde voor belastingjaar 2022: € 398.

Kostendekkendheid belangrijkste retributies

Het BBV schrijft voor, dat in de paragraaf lokale heffingen inzicht wordt gegeven in de mate van kostendekkendheid van de verschillende tarieven. Hiermee wordt beoogd transparantie te bieden in de tarieven waarbij sprake is van kostenverhaal. De toerekening (waar van toepassing) van overhead, BTW, kwijtschelding en straatvegen vindt daarbij extracomptabel plaats. Dat betekent dat het overheaddeel op de afzonderlijke programma's niet aan deze programma's zijn toegerekend. De volgende overzichten laten zien van welk percentage kostendekkendheid sprake is. De kostendekkendheid is bepaald door de totale baten te delen door de lasten die mogen worden toegerekend.

- **Afvalstoffenheffing**

Voor het product afvalinzameling geldt dat de baten niet boven de kosten mogen uitkomen. Tarieven van de afvalstoffenheffing worden tegenwoordig sterk bepaald door milieueisen voor het gescheiden aanleveren van het afval. Daarnaast spelen verwerkingskosten van het afval een rol. De afvalstoffenheffing is meer dan kostendekkend. Conform de voorschriften mag niet het hele resultaat gestort worden. Uit de analyse van het resultaat blijkt dat er 377 gestort mag worden in de voorziening afvalstoffenheffing in 2022. Dit bedrag komt voort uit een te hoog vastgesteld tarief. Tariefvoordelen vallen niet vrij in het rekeningresultaat, maar worden toegevoegd aan de voorziening. De stand van de voorziening op 31-12-2022 is 377. Zie voor meer informatie de toelichting opgenomen in programma 7 en bij de voorzieningen bij de balans.

- **Rioolheffing**

De rioolheffing is een belasting waarvan de opbrengt door de gemeente gebruikt wordt voor het rioolbeheer. Daaronder valt het uitvoeren van inspecties, reiniging, kolkenzuigen, de vervanging van bestaande rioleringen, de kosten van noodzakelijke verbeteringsmaatregelen en de inzameling en verwerking van hemel- en grondwater. De rioolheffing is meer dan kostendekkend en daarom wordt 521 gestort in de voorziening riolering in 2022. De stand van de voorziening op 31-12-2022 is 10.023. Zie voor meer informatie de toelichting opgenomen in programma 7 en bij de voorzieningen bij de balans.

- **Begraafrechten**

Lijkbezorgingsrechten worden geheven voor het verlenen van diensten, bijvoorbeeld het begraven, en voor het gebruik van voorzieningen op gemeentelijke begraafplaatsen. Er is geen voorziening begraafrechten ingericht.

(x € 1.000)			
Berekening kostendekking	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	Begraafrechten
Kosten taakvelden (incl. omslagrente)	6.832	3.510	929
Corona reserve	-12,50		
Inkomsten taakvelden (excl. heffingen)	-185	-3	-0,482
Netto kosten taakveld	6.635	3.506	929
Toe te rekenen overhead	18	322	439
Toe te rekenen BTW	1.409	591	
Kwijtschelding taakveld 6.3	307	171	
Straatvegen taakveld 2.1 30%	212	222	
A kwaliteit beheer begraafplaats div taakvelden			38
Totale kosten	8.581	4.812	1.405
Opbrengst heffingen	9.233	5.333	866
Tekort (+) Overschot (-)	-652	-521	539
Dekkingspercentage	108%	111%	62%

- **Leges**

Leges zijn retributies voor diensten die door de gemeente worden verleend, vaak gaat het om de aanvraag van vergunningen of documenten. Denk aan bouwvergunningen, paspoorten of een uittreksel uit het bevolkingsregister. Ook activiteiten van het gemeentearchief kunnen in de legesverordening worden geregeld. Alle diensten met betrekking tot Burgerzaken vallen onder Titel 1. Verstrekkingen van onder andere bouwvergunningen vallen onder Titel 2. Vergunningen met betrekking tot bijvoorbeeld evenementen en horeca vallen onder Titel 3. Op begrotingsbasis mag het dekkingspercentage van de gehele legesverordening (Titel 1, 2 en 3) niet boven de 100% uitkomen.

(x € 1.000)	Titel 1 Algemene Dienstverlening	Titel 2 Fysieke leefomgeving	Titel 3 Europese diensttrichtlijn
Berekening kostendekking			
Kosten taakvelden (incl. omslagrente)	650	2.520	65
Inkomsten taakvelden (excl. heffingen)	0	0	0
Netto kosten taakveld	650	2.520	65
Toe te rekenen overhead	318	764	19
Toe te rekenen BTW	3	215	0,028
Totale kosten	971	3.498	84
Opbrengst heffingen	972	3.813	41
Tekort (+) Overschot (-)	-0,320	-315	43
Dekkingspercentage	100%	109%	48%
Dekkingspercentage gehele legesverordening	106%		

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen

1. Algemeen

Zeker na de invoering van de 3 grote decentralisatieoperaties is er sprake van oplopende kosten bij de gemeenten. De laatste jaren is de spanning op de begroting nog verder opgelopen door onverwachte kosten door de Coronacrisis, sterk opgelopen inflatie en (compensatie van) hogere energiekosten.

Het belang van een gezonde buffer om (financiële) risico's te kunnen opvangen wordt steeds groter. De gemeente wil voorkomen dat elke niet begrote, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen. Deze buffer wordt het "weerstandsvermogen" genoemd.

Deze paragraaf laat zien dat we als gemeente een gezonde buffer hebben en zelfs boven de norm uitkomen zoals opgenomen in het Coalitieakkoord 2022-2026. Daarmee is er ruimte om de mogelijk toekomstige financiële gevolgen van bedreigingen die door externe ontwikkelingen op ons afkomen (zoals een mogelijke economische recessie, vergrijzing, energiecrisis e.d.) voor enige jaren op te kunnen vangen. Dit valt af te leiden uit het risicoprofiel bij deze jaarrekening 2022.

2. Beleidskader

Met risicomanagement krijgt de gemeente inzicht in de risico's. Doel is het vergroten van het risicobewustzijn, het beheersen van de risico's en het kunnen bepalen van een gezonde buffer (het weerstandsvermogen). Inzicht in de risico's stelt ons in staat om verantwoorde besluiten te nemen. De Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Vijfheerenlanden 2023-2026, die in februari 2023 door de gemeenteraad is vastgesteld, bevat hiervoor het beleidskader.

In deze nota wordt o.a. het gestructureerde proces van de inventarisatie en kwantificatie van risico's en vervolgens toegepaste risico-simulatie beschreven. Dit resulteert uiteindelijk in het totale risicoprofiel (zie hieronder) van de gemeente. Ook is aangegeven dat we de vrij aanwendbare algemene reserves en de post onvoorzien tot de beschikbare weerstandscapaciteit rekenen.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en het totaalbedrag aan financiële risico's geeft uitsluitsel over het weerstandsvermogen van de gemeente. Dit wordt uitgedrukt via: de **weerstandsratio**.

Deze weerstandsratio dient ten minste 1,0 te zijn. Dat wil zeggen dat de beschikbare weerstandscapaciteit (de teller) minstens gelijk is aan het risicobedrag (de noemer). Er zijn dan net genoeg middelen aanwezig zijn om de risico's op te vangen.

Gelet op de huidige externe ontwikkelingen die mogelijk tot hoge uitgaven kunnen leiden, is in het coalitieakkoord bekrachtigd dat er wordt gestreefd naar een weerstandsratio van **minimaal 2,5**. Mocht de ratio lager uitvallen, dan wordt een voorstel met te treffen maatregelen aan de gemeenteraad voorgelegd om de ratio weer op niveau te krijgen.

Onderstaand wordt respectievelijk nader ingegaan in gegaan op het risicoprofiel (de 10 majeure risico's) en de ontwikkeling van de beschikbare weerstandscapaciteit voor de komende jaren. De grootste afwijkingen ten opzichte van de laatste inventarisatie bij de begroting 2023 worden toegelicht.

3. Risicoprofiel

Om de benodigde weerstandscapaciteit (het totale risicobedrag) te bepalen wordt tweemaal per jaar (bij begroting en jaarrekening) geïventariseerd welke financiële risico's de gemeente loopt waarvoor geen beheersmaatregelen of voorzieningen zijn getroffen en geen verzekering is afgesloten.

In totaal zijn er 31 risico's in kaart gebracht. Deze risico's zijn op basis van de financiële gevolgen in klassen ingedeeld en in een zogenaamde risicokaart geplaatst.

Risicokaart

Financieel (x €1.000)	Bruto				
$x > € 1.000$	2	5	7	4	
$€ 500 < x < € 1.000$			5		
$€ 250 < x < € 500$				1	
$€ 100 < x < € 250$					
$€ 50 < x < € 100$					
Geen financiële gevolgen	5	1		1	
Kans	10%	25%	50%	75%	90%

Deze risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van onze organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

In de risicokaart zijn ook een zevental risico's opgenomen die geen (directe) financiële gevolgen hebben. Deze risico's hebben bij optreden een effect op de kwaliteit, tijd, reputatie/imago, veiligheid en duurzaamheid. Een van deze zeven risico's betreft het risico door het ontbreken van voldoende ambtelijke capaciteit. Ook een van de risico's die eigenlijk ook in het rode gebied thuishoort omdat dit ook de continuïteit van de organisatie bedreigt.

In onderstaand risicoprofiel zijn alleen de tien belangrijkste risico's opgenomen. Deze 10 risico's, die afzonderlijk worden toegelicht, bepalen voor ruim 72% het benodigde weerstandsbedrag. De overige kleinere risico's (in totaal 21 risico's) zijn als een totaalbedrag in het onderstaand geactualiseerde risicoprofiel opgenomen.

RISICOPROFIEL MET DE TOP 10 BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S (MET DE HOOGSTE INVLOED)

Risico nr.	Risico	Risico-eigenaar: team/project en portefeuillehouder	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R85	Risico bereikbaarheidsproblematiek a.g.v. uitblijven structurele investeringen door ontbreken fondsvorming	Team: fysieke leefomgeving Portefeuillehouder: Dhr. T. Meijdam	Financieel - bruto risico van € 12,5 miljoen minus € 6,25 miljoen maatregelen = € 6,25 miljoen mogelijke impact. Kans op 50% i.v.m. wegvallende fondsvorming.	Geïmplementeerd - Streven naar fondsvorming. Binnen Grex Broekgraaf is rekening gehouden met een bijdrage van € 2,75 milj. en is € 1 milj. gestort in de reserve infrastructurele werken. Het risico naar huidig prijspeil van € 12,5 is daarmee gehalveerd tot € 6,25 milj.	50%	Max. € 6.250 Netto € 3.125	13.06%
R92	Nieuwe huisvesting Vijfheerenlanden (grootschalige renovatie en uitbreiding gemeentehuis L'dam in 2025/2026) nieuw	Project: nieuwe huisvesting Portefeuillehouder: Dhr. T. van Maanen	Financieel - Op basis van de risico-analyse ontwerpfase (zaak 349988) van 25-01-22 wordt rekening gehouden met een risico van 25% op overschrijding op het totaalkrediet. Binnen de exploitatie is rekening gehouden met jaarlijkse inflatie waardoor 10% van het bruto risico gedekt is. Dan is sprake van een netto risico van 15% van € 20 milj. = € 3 milj.	Actief - Binnen exploitatie is rekening gehouden met 10% inflatie. Pas wanneer 25% kostenstijging vertaling krijgt in het uitvoeringskrediet, kan dit risico teruggebracht worden naar nul.	75%	max.€ 3.000 Netto € 2.250	10.94%
R98	Nieuwe huisvesting Vijfheerenlanden: risico afboeking boekwaarde oud gedeelte stadskantoor Vianen	Project: Nieuwe huisvesting Portefeuillehouder: Dhr. T. van Maanen	Financieel - Er wordt rekening gehouden met een risico van 50% van de nog aanwezige boekwaarde = 50% van € 5 milj. = € 2,5 milj.	In voorbereiding - Er wordt een markt-analyse opgesteld op basis waarvan het mogelijke schadebedrag exacter bepaald kan worden. Als dit ook verdisconteerd wordt door verhoging van het krediet en/of jaarlijks budget van € 2,8 milj., kan dit risico weer op nihil worden gesteld.	75%	max.€ 2.500 netto € 1.875	9.09%

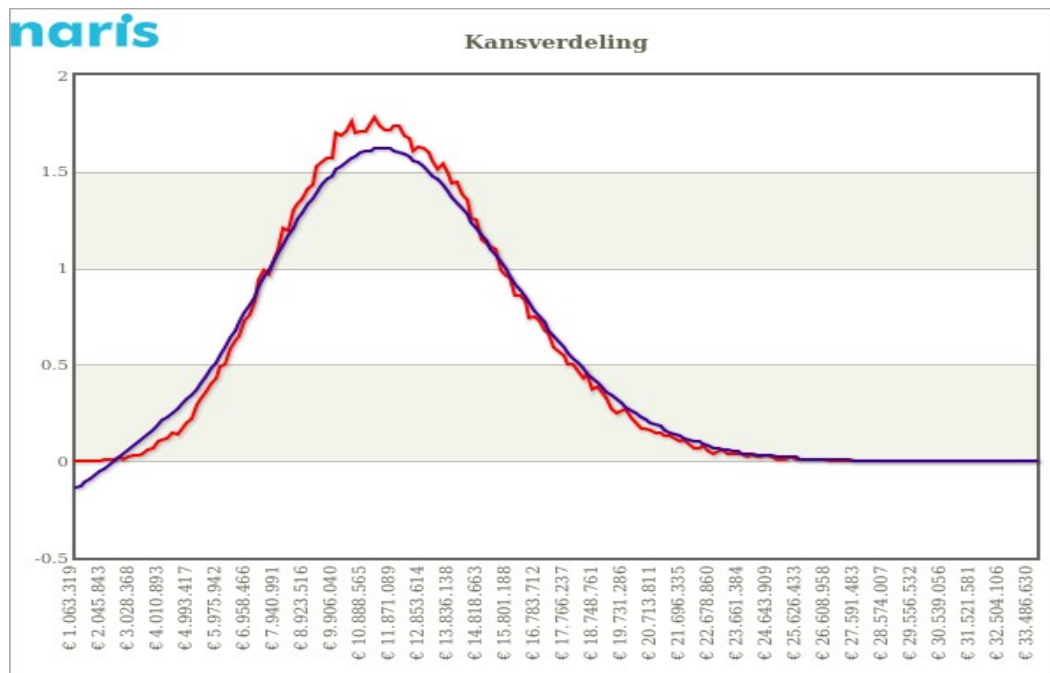
R30	Grondexploitatie Broekgraaf	Team: fysieke leefomgeving Portefeuillehouder: Dhr. T. Meijdam	Financieel – O.b.v. laatst vastgestelde Grex Broekgraaf van maart 23. Deze grondex- ploitatie is op dit moment het meest risicovol en is als indivi- dueel risico opgenomen. De risico's op de andere minder risicovolle grondexploitaties zijn onder risico 42 opgenomen.	Suggestie – Er zijn optimalisatie- mogelijkheden/kansen o.b.v. Grex maart 2023. In de risico-analyse van deze Grex zijn er voor € 2,6 milj. bruto of € 0,85 milj. netto aan optimalisaties mogelijk. Met deze kansen is voorzichtigheidshalve nog geen rekening gehouden.	32%	max.€ 7.440 netto: € 2.400	8.77%
R13	Prijsstijgingen bouwsector	Team: fysieke leefomgeving Portefeuillehouder: Dhr. T. Meijdam	In dit verband gekeken naar de structurele gevolgen door met name hogere afschrijvingslasten (risico op hogere rente dan de huidige 1% rekenrente is door arrangement met BNG tot aan 2026 vrijwel nihil) uitgaande van huidige 20% tot 30% prijs- stijgingen binnen de bouw- sector. Deze 20% tot 30% prijsstijgingen leiden op basis van het huidig investeringsplan tot € 20 milj. meer investe- ringen. Bij een afschrijvings- termijn van 25 jaar tegen 1% rekenrente gaat het om een extra kapitaallast van € 1 milj. per jaar. Vanwege het structu- rele karakter vermenigvuldigen we dit bedrag met 200% waar- door de maximale impact € 2 milj. is. Waarschijnlijkheids- percentage is op 75% gezet.	Geïmplementeerd - Er is voor de komende jaren een gunstige financieringsconstructie voor nieuwe investeringen vastgelegd. Wanneer in het investeringsprogramma met deze prijsstijgingen in de bouw rekening wordt gehouden, dan verlagen we daarmee het risicobedrag.	75%	max.€ 2.000 netto: € 1.500	7.29%

R95	Energiearmoede voor groepen inwoners en maatschappelijke instellingen buiten scope van de maatregelen van het kabinet	Team: Sociaal domein Portefeuillehouder: Dhr. C. Bel	Financieel - Voorstel begroting 2023: risico bepalen op € 0,8 milj. Hierbij is uitgegaan van € 0,4 milj. voor het dempen van de nadelige effecten voor inwoners en hetzelfde bedrag voor maatschappelijke instellingen. Dit is gebaseerd op 10% van het subsidiebedrag per jaar. Aangezien het een structureel risico betreft, wordt het berekende bedrag vermenigvuldigd met factor 2 = € 1,6 miljoen.	In voorbereiding - Landelijk zijn er voor 2022 en 2023 maatregelen aangekondigd om de energiearmoede voor groepen inwoners en maatschappelijke instellingen te beperken. Deze compensatie zal waarschijnlijk niet voldoende zijn of alle groepen bereiken; de gemeente moet zich op voorbereiden dat we ook zelf met aanvullende maatregelen moeten komen. Op dit moment wordt ook een voorstel voorbereid voor het instellen van een fonds (ten laste van de algemene reserve) voor het dempen van de nadelige effecten voor maatschappelijke instellingen en inwoners. Wanneer dit fonds beschikbaar is, kan het risico hier verlaagd worden.	75%	max.€ 1.600 netto € 1.200	5.80%
R96	Algemene uitkering: samen trap op en af. Wanneer er bij een laagconjunctuur bezuinigd wordt dan nemen de middelen die het Rijk stort in het gemeentefonds evenredig af. Ook zal bij een laagconjunctuur de groei van het aantal woonruimten en inwoners afnemen	Team: Financiën Portefeuillehouder: Dhr. T. van Maanen	Het risico van trap op en af is weer actueel geworden. De impact van dit risico berekenen we door 2% (1% op verdeelmaatstaven en 1% op de uitkeringsbasis) als jaarlijkse impact aan te houden. De totale omvang van de alg. uitkering is de afgelopen jaren sterk gestegen en bedraagt nu zo'n € 105 milj. In overleg met de VNG heeft het kabinet besloten om het volumedeel van de alg. uitk. t/m 2025 constant te houden op het niveau 2022. Risico is daardoor 1% x € 105 milj. = € 1,05 x 2 = € 2,1 milj.	Actief - Ontwikkelingen in circulaire over de algemene uitkering blijven volgen en hierop acteren. Toevoegingen in verband met volumetoename en compensaties voor specifieke uitgaven reserveren voor de doeleinden waarvoor gelden beschikbaar zijn gesteld. Ageren richting VNG (bij VNG-congres) en gezamenlijk met andere gemeenten een front vormen.	50%	max.€ 2.100 netto € 1.050	4.41%

R59	Verkeersonveilige situaties/ fietsvoorzieningen	Team: fysieke leefomgeving Portefeuillehouder: Dhr. T. Meijdam	Financieel - Verkeersonveilige situatie voor fietsers, waardoor ongevallen met dodelijke afloop. Imagoschade. Bruto risico = € 4 milj., kans 25%	Suggestie - Streven naar vorming fonds voor uitvoering mobiliteitsagenda, mede met hulp van cofinanciering.	25%	max.€ 5.000 netto: € 1.250	4.38%
R12	extra bijdragen aan verbonden partijen (GR, deelnemingen, garantstellingen)	Team Control Portefeuillehouder: Dhr. T. van Maanen	Financieel - Het algemeen bestuur van GR-en kan besluiten nemen die financiële consequenties voor de gemeente hebben. Daarnaast Loopt de gemeente risico om met risico's bij GR-en geconfronteerd te worden.	Uitbreiding sturing/ controle op situatie bij GR-en, mede aan de hand van hun P&C-documenten en advisering portefeuillehouders die zitting hebben in DB en/of AB. Bovendien hebben verschillende GR-en een eigen weerstandsvermogen om risico's te kunnen opvangen.	25%	max.€ 5.000 netto: € 1.250	4.29%
R1	WWB meer aanvragen zonder compensatie BUIG budget	Team: Werk en Bijstand Portefeuillehouder: Mw. S. Hitipeuw	Sinds de fusie vallen we als VHL in een andere grootteklasse. Het BUIG-budget voor VHL wordt volledig bepaald o.b.v. objectieve maatstaven. De kans van het optreden fin. nadeel wordt ingeschat op 50%. Gebaseerd op omvang van het totaalbudget en ervaringscijfers, vinden wij het tot nu toe gebruikte risicobedrag van € 1 milj. realistisch. Gaat om een structureel risico, dus verdubbelen we het risicobedrag.	Suggestie - betere prognose, aansluiting prognosemodel op basis van Big data van andere partijen	50%	max.€ 2.000 Netto: € 1.000	4.15%
Totaal 10 grootste risico's					46%	Max.: € 36.890 Netto: € 16.900	72,18%
Overige risico's (totaal 21 risico's)					21%	Max.: € 34.228 Netto: € 7.189	27,82%
Totaal alle risico's					34%	Max: € 71.118 Netto: € 24.089	100%

	MAXIMAAL GEVOLG	VERWACHT GEVOLG	INVLOED% WEERSTAND
GROOTSTE RISICO'S (TOP 10)	€ 36.890	€ 16.900	72,18%
OVERIGE RISICO'S (21 STUKS)	€ 34.228	€ 7.189	27,82%
TOTAAL ALLE RISICO'S	€ 71.118	€ 24.089	100%

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 71.118) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Figuur 1 en de bijhorende tabel tonen de resultaten van de risicosimulatie. Daarbij wordt uitgegaan van een zekerheidspercentage van **90%**.

Tabel 2: Benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages	
Percentage	Bedrag (afgerond)
.....	
80%	€ 15.072
85%	€ 15.904
90%	€ 16.978
95%	€ 18.572

Uit de grafiek en de bijbehorende tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van **€ 17 miljoen** (benodigde weerstandscapaciteit).

4. Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Vijfheerenlanden bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken. Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2023-2026 tellen we alleen de algemene reserves tot de aanwezige weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is de aanwezige capaciteit op balansdatum 31-12-2022 voor resultaatbestemming weergegeven.

Tabel 3: Beschikbare weerstandscapaciteit				
Weerstand	Startcapaciteit	Bijboekingen	Afboekingen	Huidige capaciteit
Algemene risicoreserve	29.786	16.573	-/- 5.404	40.955
Reserve grondexploitatie	3.346	242	-/- 719	2.870
Reserve sociaal domein	772	2.872	-/- 632	3.012
Totale incidentele weerstandscapaciteit	€ 33.904	€ 19.687	-/- € 6.755	€ 46.837
Structurele weerstandscapaciteit: de ruimte binnen post onvoorzien: 4 x € 50 per jaar = € 200				€ 200
Totale weerstandscapaciteit				€ 47.037

5. Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 47.037	=	2,77
weerstandsvermogen	Benodigde weerstandscapaciteit	=	€ 16.978		

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van de berekende ratio.

Tabel 4: Weerstandsnorm		
Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

De ratio van de gemeente Vijfheerenlanden valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen. **De uitkomst van 2,77 is zelfs 0,27 hoger dan de in het coalitieakkoord vastgelegde norm van minimaal 2,50.** De beschikbare weerstandscapaciteit van € 47 miljoen is op dit moment € 4,5 miljoen hoger dan de norm (€ 17 miljoen x 2,5 = € 42,5 miljoen).

In vergelijking tot de laatste berekening van de weerstandsnorm in het kader van de begroting 2023 (najaar 2022), is de ratio niet gewijzigd en op 2,77 gebleven. Het nieuwe financieel risico door het mogelijk afboeken van een deel van de boekwaarde stadskantoor Vianen wordt exact opgevangen door een hogere aanwezige weerstandscapaciteit. Beide ontwikkelingen worden hieronder nader toegelicht.

6. Nieuwe ontwikkelingen

Nieuw financieel risico: afboeken deel boekwaarde stadskantoor Vianen.

Gemeenteraad heeft in vergadering van februari 2023 besloten om het oude gedeelte stadskantoor Vianen niet te willen afstoten maar te willen behouden. Dit kan betekenen dat we een deel van de aanwezige boekwaarde die drukt op dit kantoor (in totaal zo'n € 5 miljoen) te zijner tijd volledig uit eigen middelen moeten afboeken. Binnen de investering voor het nieuwe gemeentehuis is namelijk rekening gehouden met het afstoten van dit oude gedeelte. We hebben het risico voorlopig ingeschat op € 2,5 miljoen, ofwel de helft van het bedrag van de boekwaarde. Er wordt momenteel een marktanalyse opgesteld op basis waarvan het risicobedrag exacter bepaald kan worden. Dit nieuwe risico is met name de oorzaak dat de benodigde weerstandscapaciteit is toegenomen van € 15,2 miljoen (afgelopen najaar 2022 bij begroting 2023) naar € 17 miljoen in het voorjaar 2023.

Hogere aanwezige weerstandscapaciteit: hogere algemene reserves.

In het najaar van 2022 is de aanwezige weerstandscapaciteit nog becijferd op bijna € 42,1 miljoen. Zonder rekening te houden met bestemming van het voordelig resultaat op deze jaarrekening, bedraagt de werkelijk aanwezige weerstandscapaciteit in totaal € 47 miljoen, ofwel € 4,9 miljoen hoger dan verwacht. De algemene reserves zijn in werkelijkheid € 4,9 miljoen hoger uitgevallen dan de voorzichtige schatting afgelopen najaar 2022 voor de begroting 2023.

Bij de begroting schatten we de omvang van de algemene reserves "conservatief" in. Dit wil zeggen: verwachte inzet van de algemene reserves voor verplichtingen nemen we voor het volledige bedrag mee terwijl mogelijke voordelige resultaten pas meegenomen mogen worden wanneer deze ook daadwerkelijk gerealiseerd zijn. In de jaarrekening 2022 nemen we uiteraard de werkelijke stand op.

Doordat de aanwezige weerstandscapaciteit € 4,9 miljoen hoger is uitgevallen, kan de € 1,8 miljoen hogere benodigde weerstandscapaciteit ruimschoots opgevangen worden en is de ratio niet gewijzigd en op 2,77 blijven staan.

7. Is er ruimte om af te romen?

Alhoewel de weerstandsnorm van 2,77 op dit moment 0,27 hoger is dan de in het coalitieakkoord vastgelegde norm van 2,50, zien we nu nog geen mogelijkheden om de omvang van de algemene reserves af te romen. We verwachten dat een deel van de algemene reserves (zoals de sociaal domein en reserve grondexploitatie) komende jaren moet worden ingezet. Daarnaast zijn er nog vele externe ontwikkelingen die op de gemeente afkomen (een mogelijke economische recessie, vergrijzing, energiecrisis, opvang asielzoekers, e.d.) met mogelijk grote financiële impact.

Daarnaast hebben wij ook in onze organisatie met capaciteitsknelpunten te maken. In de paragraaf bedrijfsvoering bij deze jaarrekening en de nieuwe kadernota voor 2024 wordt hier al nader op ingegaan. Dit capaciteitsknelpunt heeft in eerste instantie mogelijke gevolgen voor de realisatie van de doelen die we nastreven, maar kan uiteindelijk ook financiële gevolgen hebben.

Om die reden wordt het aanwezige weerstandsvermogen volledig intact gehouden en wordt het waar mogelijk nog verder vergroot om de solvabiliteit te verbeteren. Over de solvabiliteit en andere financiële kengetallen wordt in het tweede deel van deze paragraaf verder ingegaan.

8. Financiële kengetallen

In onderstaand overzicht worden de financiële kengetallen zoals de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio van de gemeente Vijfheerenlanden weergegeven:

Financiële kengetallen	Rekening 2021	Begro- ting 2022	Rekening 2022	Cate- gorie A Vol- doende	Cate- gorie B Matig	Cate- gorie C Onvol- doende
Kengetallen over de weerbaarheid :						
• Netto schuldquote	90,90%	103,40%	84,4%	<90%	90-130%	>130%
• Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	80,30%	92,50%	75,3%	<90%	90-130%	>130%
• Solvabiliteitsratio	27,20%	19,40%	26,3%	>30%	20-30%	<20%
• Kengetal grondexploitatie	6,80%	5,40%	4,6%	<20%	20-35%	>35%
Kengetallen over de flexibiliteit:						
• Structurele exploitatieruimte	5,40%	3,1%	6,9%	>0%	n.v.t.	<0%
• Belastingcapaciteit	113,10%	116,80%	123,8%	<95%	95-105%	>105%
• Onbenutte belasting-capaciteit OZB	1,70%	2,50%	2,7%	>0%	n.v.t.	<0%
• Saldo van baten en lasten	5,00%	3,10%	4,7%	>0%	n.v.t.	<0%

Duiding van de kengetallen in bovenstaande tabel.

Als we deze kengetallen in samenhang beoordelen, kunnen we onze huidige financiële conditie als voldoende beoordelen.

De kengetallen schuldquote, solvabiliteit en kengetal grondexploitatie zeggen iets over de weerbaarheid. De scores op solvabiliteit is matig. De scores op de kengetallen van 'Netto

schulddquote', 'Netto schulddquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' en grondexploitatie zijn daarentegen voldoende.

De score op de 'Netto schulddquote' en die van de 'Netto schulddquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen' is in vergelijking tot de jaarrekening 2021 en de begroting 2022 verbeterd. Dit wordt veroorzaakt doordat er volgens de financieringsconstructie uit 2021 jaarlijks geld wordt aangetrokken om de voorgenomen investeringen te kunnen financieren. De investeringen bleven gemeente breed achter door onder andere capaciteitsproblemen. Hierdoor is in 2022 €20 miljoen overtollig geld uitgezet op een deposito van 2 jaar tegen 0,5% rente.

Wanneer de voorgenomen investeringen ook voor de komende jaren achterblijven, dan zullen de kengetallen voor de beide 'Netto schulddquotes' verder verbeteren.

De solvabiliteitsratio is ten opzichte van de jaarrekening 2021 licht gedaald. Ten opzichte van de begroting 2022 is de solvabiliteitsratio echter gestegen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een positief jaarrekeningresultaat over 2022.

Naast het toevoegen van een dergelijk voordelig saldo, worden ook netto-opbrengsten uit verkoop van vastgoed aan het eigen vermogen toegevoegd voor verdere verbetering van de solvabiliteit.

De kengetallen die de flexibiliteit van onze jaarlijkse exploitatie beoordelen (vooral structurele exploitatieruimte en onbenutte belastingcapaciteit ozb) staan op groen. Er is nog financiële ruimte binnen de exploitatie en onbenutte belastingcapaciteit ozb aanwezig om nadelen op te vangen.

De aanwezige ruimte binnen de onbenutte belastingcapaciteit Ozb is echter wel relatief omdat de totale woonlasten van een gezin in Vijfheerenlanden al ruim boven het landelijk gemiddelde ligt. In de tabel scoort de gemeente hier dan ook een onvoldoende. De flexibiliteit binnen de onbenutte belastingcapaciteit ozb is eigenlijk louter van belang voor de houdbaarheid van de gemeentefinanciën op de middellange termijn. We hebben dan als het ware nog een onbenutte belastingcapaciteit achter de hand om een nieuwe crisis op middellange termijn op te vangen. Voor de kortere termijn (de komende vier jaar) is de ruimte om de woonlasten verder te verhogen eigenlijk niet aanwezig.

De aanwezige financiële ruimte binnen onze exploitatie komt in de komende jaren bovendien onder druk te staan. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de verwachte nadelige uitkomsten van de herverdeling van het gemeentefonds vanaf 1-1-2023, de terugval van de inkomsten uit het gemeentefonds doordat de rijksuitgaven dalen vanaf 2026 (2026= het Klifjaar). Daarnaast hebben we te maken met sterk oplopende uitgaven voor de jeugdzorg. Daar bovenop moeten we in onze exploitatie ruimte vrijmaken om de kapitaallasten van nieuwe investeringen op te vangen.

Conclusie: Op dit moment is de financiële conditie van de gemeente voldoende maar door verschillende ontwikkelingen staat de conditie wel onder druk en zal komende jaren verslechteren wanneer geen maatregelen worden getroffen.

Hierna gaan we ter info afzonderlijk in op de verschillende kengetallen.

Netto schulddquote (NSQ) en netto schulddquote inclusief alle verstrekte leningen

De netto schulddquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Deze kengetallen geven daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Normaal ligt de netto schulddquote van een gemeente tussen 0% en 90%. Als de netto schulddquote tussen 90% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). De schuld moet dan niet verder stijgen. Als de netto schulddquote boven de 130% uitkomt, dan

bevindt de gemeente in de gevarezone (rood). Dan moeten maatregelen getroffen worden om de schuld te verlagen. (Bron: VNG -website).

In vergelijking tot de begroting laat de jaarrekening 2022 op balansdatum 31-12-2022 een lagere netto schuldquote zien. Een score van 84,4% geeft aan een voldoende score. Gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (waar de gemeente rente en aflossing voor ontvangt), komt de schuldquote op 75,3% uit en wordt eveneens als voldoende aangemerkt.

Beide schuldquotes zijn aanzienlijk lager uitgevallen dan bij begroting 2022 werd verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat door het achterblijven van investeringen er meer hogere uitzettingen waren met een rente typische looptijd van < en > langer dan 1 jaar dan begroot.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit is ten opzichte van de begroting 2022 procentueel gestegen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het positieve jaarrekeningresultaat 2022 waardoor de solvabiliteitsratio naar 26,3% is gestegen. Een score die als matig wordt aangemerkt.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben (zowel positief als negatief). Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor 2022.

Het percentage is de waarde van bouwgronden in relatie tot de totale baten exclusief de reserves. In het kengetal zijn alleen de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers opgenomen, hierbij gaan de lasten voor de baten uit. De jaarlijkse actualisaties van de grondexploitaties geven dan ook een beter inzicht in de verwachte ontwikkeling voor de komende jaren. Door de goede resultaten op de grondexploitatie Broekgraaf, waardoor de boekwaarde op dit complex met ongeveer € 4 miljoen is afgenomen, heeft geresulteerd in de verbeterde uitkomst.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de jaarlijkse exploitatie beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende exploitatie, een positief percentage wil zeggen dat er ruimte aanwezig is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie. In 2022 resteert er voor mutatie van de reserves een voordelig resultaat van € 7,09 miljoen (ofwel een positief percentage van 6,9%).

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in 2022. De woonlasten van een huishouden in Vijfheerenlanden ligt ruim boven het landelijk gemiddelde.

Onbenutte belastingcapaciteit ozb.

De onbenutte belastingcapaciteit ozb wordt gerelateerd aan de norm die wordt gehanteerd om als gemeente in aanmerking te kunnen komen voor een zogenaamde artikel 12-bijdrage uit het gemeentefonds. Wil een gemeente voor een dergelijke aanvullende bijdrage in aanmerking komen, moet de gemeente een redelijk tarief ozb hanteren van minimaal 0,1800% voor 2022 over zowel de WOZ-waarde woningen en niet-woningen. Hierbij wordt uitgegaan dat er sprake is van 100% kostendekking bij de afvalstoffenheffing en rioolrechten.

Het tarief voor woningeigenaren zit nog ruimschoots onder dit percentage. Voor niet-woningen hanteren we een hoger tarief. Wanneer de werkelijke opbrengst uit OZB vergelijken met de opbrengst op basis van het redelijk tarief ozb van 0,1800% is er in 2022 een onbenutte belastingcapaciteit ozb van afgerond € 4,9 miljoen, ofwel 2,7% van de totale inkomsten van de gemeente. Een uitkomst die redelijk vergelijkbaar is met de begroting 2022.

	Kengetal (bedragen x € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022	rekening 2022
1A Netto Schuldquote				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	172.505	188.690	187.755
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	8.641	7.377	8.267
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	13.927	10.471	11.177
D	Financiële activa (cf. art 36 lid d, e en f)	0		20.000
E	Uitzettingen < 1 jaar	32.438	21.255	26.907
F	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	1.320	1.389	1.373
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	8.405	5.337	7.202
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	168.252	172.685	179.814
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	90,9%	103,4%	84,4%
	Per inwoner	€ 2.755,14	€ 3.217,24	€ 2.528,61
1B Netto Schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)				
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	172.505	188.690	187.755
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	8.641	7.377	8.267
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	13.927	10.471	11.177
D	Financiële activa (cf. art 36 lid b,c, d, e en f)	17.745	18.792	36.335
E	Uitzettingen < 1 jaar	32.438	21.255	26.907
F	Liquide middelen (cf art 40 BBV)	1.320	1.389	1.373
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	8.405	5.337	7.202
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	168.252	172.685	179.814
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	80,3%	92,5%	75,3%
	Per inwoner	€ 2.435,41	€ 2.878,65	€ 2.256,36
2. Solvabiliteitsratio				
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	80.176	53.695	81.287
B	Balanstotaal	294.520	277.462	308.954
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	27,2%	19,4%	26,3%
3 Kengetal grondexploitatie				
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	11.441	9.289	8.327
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	168.252	172.685	179.814
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	6,8%	5,4%	4,6%
4 Structurele exploitatieruimte				
A	Structurele lasten	151.492	167.274	166.797
B	Structurele baten	161.726	172.685	175.967
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	2.086		0
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	985		3.169
E	Totaal baten	168.252	172.685	179.814
	Structurele exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E x 100%)	5,4%	3,1%	6,9%
5 Belastingcapaciteit, woonlast meerpersoonshuishouden				
A	OZB lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	320	341	398
B	Rioolheffing voor een gezin	216	194	194
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	343	412	412
D	Eventuele heffingskorting	0		
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	879	947	1004
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin	777	811	811
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	113,1%	116,8%	123,8%
6. Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten				
	Onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting	2907	4284	4.878
	Totaal baten	168.252	172.685	179.814
	Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	1,7%	2,5%	2,7%
7 Saldo van baten en lasten in percentage van de inkomsten				
A/B	Saldo van baten en lasten	8.472	5.411	8.365
E	Totaal baten	168.252	172.685	179.814
	Saldo van baten en lasten in percentage van de inkomsten	5,0%	3,1%	4,7%

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De openbare ruimte wordt beheerd en onderhouden op basis van wettelijke regels, zorgplicht en de bedoelde functionaliteit en kwaliteit zoals die in de beleidskaders en beleidsplannen is benoemd. De gemeente Vijfheerenlanden zet zich in voor een veilige, groene en leefbare openbare ruimte. Om dit doel te bereiken investeren wij in kapitaalgoederen.

Deze paragraaf beschrijft de onderwerpen die gezamenlijk de kapitaalgoederen vormen (= in bezit zijnde gemeentelijk vastgoed en openbare ruimte) en hoe zij worden beheerd.

Beheerplannen

De kapitaalgoederen zijn onderverdeeld in vier beheerprogramma's waaronder tien beheerplannen vallen. Het te hanteren beleidskader is verwerkt in de beheerstrategie die beschreven is in de beheerplannen.

Beheerprogramma Wegen

- Wegbeheer
- Civiele kunstwerken
- Openbare verlichting

Beheerprogramma Groen

- Groenbeheer
- Speelruimteplan
- Straatmeubilair/Bewegwijzering
- Creatieve kunstwerken

Beheerprogramma Water

- Rioolbeheer
- Baggeren/Beschoeiingen

Beheerprogramma Gebouwen

- Gebouwen

Beheerplannen	Vaststelling	Looptijd	Voorziening	Achterstallig	Achterstand
Wegen	2021	4	Nee	Nee	Ja
Civiele kunstwerken	2021	4	Ja	Nee	Ja
Openbare verlichting	2019	5	Nee	Nee	Nee
Groen	2023	4	Nee	Nee	Ja
Spelen	2021	4	Nee	Nee	Ja
Straatmeubilair	2022	5	Nee	Nee	Ja
Creatieve kunstwerken	2023	4	Nee	Nee	Ja
Riolering (GRP)	2020	5	Nee	Nee	Nee
Baggeren / Beschoeiingen	2021	5	Nee	Nee	Nee/ Ja
Gebouwen / Vastgoed	2021	5	Ja	Nee	Ja

Kwaliteitsniveaus

In de beleids- en beheerplannen worden diverse kwaliteitsniveaus voor de buitenruimte en gebouwen gehanteerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende niveaus:

- A+ Zeer goed
- A Goed
- B Voldoende
- C Matig
- D Slecht

Alle begraafplaatsen in Vianen, Leerdam en Zederik worden onderhouden op niveau A. De overige buitenruimte wordt onderhouden op niveau B. Bij het vaststellen van de plannen heeft de raad haar keuze bepaald.

Areaal

In onderstaande tabel staan de kengetallen per kapitaalgoed op basis van gehouden inspecties die zijn verwerkt in de beheerplannen.

Kapitaalgoederen VHL	Omschrijving	Aantal	Eenheid
Wegen	asfalt, elementverharding, halfverharding	2.607.393	m2
Openbare verlichting	aantal lichtpunten	13.917	stuks
Groen	gras, bermen, heesters, hagen, vaste planten, bosplantsoen, bos	283	ha
Bomen	solitaire bomen, laanbomen, straatbomen	20.827	stuks
Straatmeubilair	banken, afvalbakken, verkeersborden, palen	24.854	stuks
Hekwerken*	speelplaatsen, langs het water, etc.	9.639	m1
Water	watergangen	55.922	m1
Riolering	vrijverval riolering, drukriolering, persleiding	596	km
Gemalen	minigemalen, gemalen, bergbezinkvoorziening, vacuumstations etc.	1395	stuks
Baggeren	watergangen te baggeren	55.922	m1
Beschoeiing	hardhout, kunststof etc.	49.312	m1
Spelen	Een speelplaats bestaat uit verschillende speeltoestellen	197	stuks
Speeltoestellen	voor diverse leeftijdscategorieën	1.040	stuks
Gebouwen	schoolgebouwen, kerktorens, stadhuizen, dorpshuizen, etc.	120	stuks
Civiele Kunstwerken	bruggen, duikers, steigers, kademuuren, etc.	192	stuks
Creatieve Kunstwerken	beeldende kunst	90	stuks

* historische hekwerken van bouwkundige aard zijn ondergebracht bij gebouwen

Uit te voeren onderhoud

Voor alle beheerplannen geldt dat uitvoering wordt gegeven aan het jaarlijks regulier onderhoud. Van alle beheerplannen werden de onderstaande werkzaamheden verricht.

Beheerplannen

Wegen

Wegenbeleid- en Beheerplan

Met de vaststelling van het Wegenbeleidsplan 2021-2025 is besloten dat de wegverhardingen in de gemeente Vijfheerenlanden minimaal aan B-niveau moeten voldoen. Om de te controleren verhardingen aan het vastgestelde kwaliteitsniveau te laten voldoen, voeren we eens in de twee jaar een globale wegininspectie uit. Als verhardingen door ernst en omvang van schades niet aan de afgesproken kwaliteit voldoen, wordt een onderhoudsmaatregel gepland om de afgesproken kwaliteit te behalen.

Onderzoek

Om meer inzicht te krijgen in de kwaliteit van de asfaltverhardingen is eind 2022 opdracht gegeven voor een wegbouwkundig onderzoek. Met dit onderzoek verwachten we meer inzicht te krijgen in de restlevensduur van de wegfundering, opbouw en kwaliteit van de verschillende asfaltenlagen. Op basis van de onderzoeksresultaten willen we een verantwoorde onderhouds- en vervangings-strategie voor de asfaltverhardingen in Vijfheerenlanden opzetten.

De aangekondigde twee jaarlijkse globale visuele wegininspectie is uitgevoerd. Hiermee hebben we inzicht in de huidige kwaliteit en de onderhoudsbehoefte en maatregelkosten voor komende jaren.

Asfaltverhardingen

In 2022 zijn we verder gegaan met de uitvoering van planmatig onderhoud aan de asfaltverhardingen. Daarbij is ca. 14.500m² deklaag van rijbanen en fietspaden vervangen. De projecten zijn o.a. uitgevoerd aan de Parallelweg, Schaikseweg en Zuid-Hollandweg in Leerdam, de Steenovenweg in Schoonrewoerd, de Lexmondsestraatweg en het fietspad aan de Langeweg in Vianen. Daarnaast zijn er op diverse locaties reparaties uitgevoerd en klinkervakken of sleuven als gevolg van graafwerkzaamheden door nutsbedrijven hersteld. Dit is o.a. gebeurd in Leerdam, Lexmond, Meerkerk, Vianen en Zijderveld. Met deze maatregel is het risico op gevolgschade of kapitaalvernietiging verkleind.

Wegmarkeringen

In verband met bovenstaande werkzaamheden en meldingen in het Zaaksysteem, zijn op diverse locaties de wegmarkeringen opnieuw aangebracht.

Elementenverhardingen

Bij rioolvervanging- en herstraat-projecten is gelijktijdig de oude verharding vervangen (4.900 m²).

De werkzaamheden vanuit het raamcontract onderhoud elementenverharding 2021-2022 hebben een doorloop. In totaal is er in 2022 ca. 26.500 m² herstraat. Eind 2022 is het raamcontract voor de duur van 1 jaar verlengd.

De overdracht door de Provincie Utrecht van de oude provinciale wegen vanaf de rondweg naar de dorpskern van Schoonrewoerd vindt in 2023 plaats.

Civiele kunstwerken

Alle civiele kunstwerken zijn gereinigd en de brug naar de begraafplaats in Hei en Boeicop is vervangen. Er is gestart met de aanbesteding voor een raamcontract tbv onderhoud en reparaties civiele kunstwerken welke in Q2 2023 verstuurd gaat worden. Het onderhoud en noodzakelijke reparaties aan dekplanken, leuningen, metselwerk en aansluitend straatwerk zijn uitgevoerd. Tevens zijn de "betonrot" schades nu grotendeels hersteld en zijn alle kunstwerken vrijgemaakt van struiken en of andere begroeiingen. De kademuur in Leerdam is grotendeels hersteld maar nog niet gereed.

Openbare Verlichting

De openbare verlichting is beheerd conform de uitgangspunten die staan beschreven in het beleid-, beheer- en vervangingsplan 2020-2024 (vastgesteld in 2019).

Het dagelijks beheer en onderhoud is door bureau OVL uitgevoerd. In 2022 zijn 459 verouderde armaturen verspreid over het gebied voor Vijfheerenlanden vervangen door armaturen voorzien van led.

Groen/Bomen

De vaststelling van de Groenbeleidsplannen heeft vertraging opgelopen. Nieuw aanlevermoment is mei 2023.

Naast het reguliere groenbeheer worden invasieve exoten zoals de Japanse Duizendknoop en de Reuzenberenklauw actief bestreden. Verder voeren we een wijziging door in het huidige maaibeheer. Er wordt zoveel mogelijk gekeken waar gazons omgevormd kunnen worden naar kruidenrijke bermen.

Verder is er op diverse locaties binnen de gemeente overbodige verharding omgevormd naar ecologisch groen door onder andere trottoirs te versmallen.

Er is gewerkt aan een groenplan voor het bedrijventerrein de Hagen en de Biezen in Vianen. Dit in samenwerking met de Bedrijven Investeringszone (BIZ) om de uitstraling van het terrein te verbeteren en een bijdrage te leveren aan het biodiversiteitsherstel binnen onze gemeente.

Speelruimteplan

In 2022 hebben we diverse nog "losse" projecten afgerond. Ook hebben we uitvoering gegeven aan de renovatie van de speelplaatsen voor de kern Hagestein volgens het beleidsplan. We hebben het participatie traject voor de wijk Vianen Centrum uitgewerkt in een ontwerp. En ook is het participatie traject voor de wijk Leerdam Noord uitgevoerd en de resultaten hiervan verwerkt. Er zijn twee inspectierondes uitgevoerd.

Er zijn extra speelvoorziening aangelegd in Park Monnikenhof als onderdeel van het participatieproject. De speelplaats aan de Doelakkerweg is gerenoveerd als onderdeel van het rioleringsproject in deze straat. Er is opdracht gegeven tot de aanleg van een speelplaats aan het Lingeplein op basis van het participatietraject en als onderdeel van het project Achter de Pijp.

Vanuit de renovatie-planning 2021 is de speelplaats in Hagestein gerenoveerd en ligt er een nieuw ontwerp voor het centrum van Vianen welke op korte termijn met de buurt zal worden gedeeld.

Vanuit de planning 2022 is het participatietraject voor Leerdam Noord en Ter Leede gehouden. Op basis van de uitslag zullen er ontwerpen worden gemaakt voor de te renoveren speelplaatsen. In Q3 is weer een operationele / functionele inspectie voor alle speeltoestellen uitgevoerd. Constateringen worden beoordeeld en het herstellen van gebreken daarna uitgezet.

Straatmeubilair/Bewegwijzering

Alle straatmeubilair-objecten zijn geïnventariseerd en verwerkt in het beheersysteem. Daarnaast is een beleid- en beheerplan straatmeubilair opgesteld voor de periode 2023-2027. Straatmeubilair dat niet meer voldeed aan de vastgestelde kwaliteit B is vervangen of hersteld.

Creatieve kunstwerken

In 2022 hebben we regulier onderhoud uitgevoerd aan een gedeelte van onze creatieve kunstwerken. Dit betekent het schoonmaken en herstellen daar waar nodig. In het bijzonder zijn er achterstallige werkzaamheden uitgevoerd aan: Het Alliantiewapen van Brederode – Van Solms Braunfeld (is gerenoveerd) de beren en ode aan Jacoba in Leerdam. De sokkel van het melkmeisje in Leerdam is vervangen en het bronzenbeeld is gepatineerd. Hardnekkige storing van de verlichting van de kubussen op Dr. Reilinghplein is verholpen, tevens een aantal neonbuizen vervangen.

Van de 92 kunstwerken zijn er 20 onderhouden.

In 2022 is er een aanbesteding geweest om alle creatieve kunstwerken te onderhouden en eventueel achterstallig werk in te halen. Opdracht is verstrekt voor de komende drie jaar aan een extern bureau om alle kunstwerken te onderhouden en in 2023 het achterstallig onderhoud weg te werken. Het beheerplan wordt in Q1 2023 vastgesteld.

Riolering

Gemeentelijk rioleringsplan

In 2022 heeft de gemeente 1142 meter oude gemengde riolering vervangen voor gescheiden riool. De projecten zijn uitgevoerd in de Boeylaan Leerdam, Doelakkerweg Ameide, Pr. Bernhardstraat Vianen, De Tol Ameide en A.M. Schuurmanplein in Lexmond. Bij het vervangen van het riool is meer dan 10.000 vierkante meter oppervlakte afgekoppeld van het gemengde en vuilwaterriool, bovengenoemde werkzaamheden verkleinen de kans op wateroverlast.

Naast vervanging is er 2 kilometer riolering gerenoveerd door middel van relining. Dit is voornamelijk gebeurd in wijk Zederik-Zuid Vianen (960 m), Kedichem (690 m) en enkele rioolstrengen in de kernen Leerdam en Lexmond.

In het kader van klimaatadaptatie is meer dan 3000 vierkante meter omgevormd tot groene parkeerplaatsen. De parkeerplaatsen zijn onder andere gerealiseerd op het Europaplein in Leerdam, Nieuweweg Hei en Boeicop en het Laantje van Van Iperen Leerdam. Bij de Koningin Emmalaan Leerdam zijn 4 Wadi's aangelegd.

Eind 2022 is c.a. 2014 m1 gescheiden riolering gerealiseerd aan de:

- Boeylaan Leerdam
- Doelakkerweg/Liesveldweg Ameide
- Pr Bernhardstraat Vianen
- A.M. Schuurmanplein Lexmond
- De Tol Ameide
- Langendijk/Walsland Vianen

Gemalen

Het project renovatie 100 minigemalen uit 2021 in Lexmond, Meerkerk en Nieuwland is in 2022 afgerond. In 2022 zijn nog eens 70 minigemalen van de voorgenomen 100 gerenoveerd en voorzien van telemetrie. Van 6 hoofdgemalen is de besturing vervangen. Daarnaast zijn ook diverse pompen in gemalen vervangen. De regenwatergemalen aan de Groenekade en de Franciscushof in Vianen zijn opgeheven en verwijderd.

Baggeren/Watergangen

We hebben de verplichting om gemeentelijke watergangen langdurig op diepte te houden. Daarom baggeren we planmatig maar niet jaarlijks. Alle geplande baggerwerkzaamheden voor 2022 zijn afgerond.

De overdracht van stedelijk water heeft een vertraging opgelopen bij het Waterschap Rivierenland. De planning voor de overdracht staat nu gepland voor 2023.

Beschoeiingen en oevers

Het vervangen van de beschoeiing langs de Meent in Leerdam en aanleg natuurvriendelijke oever Leerdam-Noord is in uitvoering en gereed in het 1^e kwartaal 2023. In Vianen is project Buitenlandpoort fase 1 afgerond, hierin is 186 meter oever-

bescherming vervangen. Daarnaast is er 151 meter oeverbescherming vervangen langs Amaliastein. In het Monnikenhof is een natuurvriendelijke oever aangelegd met een lengte van 350 meter. In Leerdam is er 350 meter natuurvriendelijke oever aangelegd ter hoogte van de Esdoornstraat.

Gebouwen

In 2022 zijn we gestart met de uitvoering van het in 2021 vastgestelde beheerplan. De werkzaamheden die zijn uitgevoerd zijn gebaseerd op de uitgevoerde inspectie conform de NEN 2767 en het voortschrijdend inzicht op de objecten, rekening houdend met de verduurzaming voor maatschappelijk vastgoed. Ook hebben er vele (bouw)activiteiten plaatsgevonden die geen onderdeel uitmaken van het beheerplan.

Enkele onderhoudsactiviteiten die in 2022 uitgevoerd zijn:

- Bij alle panden zijn de inspecties en documenten die nodig zijn in kader van wet en regelgeving opgesteld, compleet en in orde gemaakt
- vernieuwen leibedekking oudbouw Stadhuis in Vianen
- verduurzamen brandweerkazerne in Vianen, Hagestein en Ameide, Aula Hagestein door o.a. alle gevelruiten te vervangen door HR++ glas.
- vervangen dakbedekking en plaatsen zonnepanelen gymzaal de Copper in Hei en Boeicop, omliggende straatwerk is hersteld en het buitenschilderwerk uitgevoerd
- vernieuwen sportvloer de Linde in Meerkerk, akoestische wandpanelen aangebracht, vloertegels in kleedruimtes en douches voorzien van een vloercoating, 3 nieuwe ketels geplaatst en verlichting aangepast naar LED. Tevens is het buitenschilderwerk uitgevoerd.
- vervangen buitentrap bij theekoepeltje in Vianen, buitenschilderwerk uitgevoerd en 2 luiken vernieuwd.
- opnieuw geschilderd / gecoat wanden en vloeren en vervangen plinten in de brede school Bijenkorf
- vervangen speeltoestellen en klein speelmateriaal speelruimte Bijenkorf
- reinigen ventilatiekanalen kinderdagverblijf Krullevaar
- opnieuw gecoat vloeren van de toiletten in Kind centrum Het Kristal
- vervangen dakbedekking peuterspeelzaal Klaproos in Nieuwland
- vervangen ketels en circulatiepomp restaurant Berenschot

Achterstand onderhoud zoals in 2021 is er ook dit jaar bij verschillende beheerdisciplines sprake van een lichte achterstand in het onderhoud. In nieuwe planningen is hier zo goed als mogelijk rekening mee gehouden om deze achterstanden weg te werken.

Achterstallig onderhoud

Met achterstallig onderhoud wordt bedoeld dat het onderhoud in kwaliteitsniveau is verminderd. Op dit moment is hier geen sprake van. Dit is mede te danken door het vaststellen van de nieuwe beheerplannen.

Exploitatiebudgetten (dagelijks onderhoud)

Naast voorzieningen c.q. reserves voor beheer en onderhoud van kapitaalgoederen is er in de begroting bestaand beleid van de gemeente Vijfheerenlanden sprake van verschillende budgetten voor de diverse kapitaalgoederen. In het volgende overzicht is weergegeven welk bedrag aan onderhoudsbudgetten binnen de taakvelden beschikbaar zijn voor de verschillende kapitaalgoederen.

Met ingang van 2022 zijn de stortingen in de voorzieningen nu ook begroot. Er zijn alleen onderhoudsvoorzieningen bij Civiele kunstwerken en Gebouwen.

Opgenomen in de exploitatie (bedragen in € 1.000)

Beheerprogramma	Beheerplan	Begroting	Werke-lijk	Begroting	Begroting	Begroting
		2022	2022	2023	2024	2025
Wegen	Wegbeheer	2.511	2.402	2.206	2.212	2.212
	Civiele kunstwerken	71	65	71	71	71
	Openbare verlichting	301	274	297	297	297
	Totaal	2.883	2.741	2.574	2.580	2.580
Groen	Groenbeheer	1.963	1.989	1.987	2.015	2.015
	Speelruimteplan	84	81	104	114	89
	Sportvelden	213	205	213	213	213
	Creatieve kunstwerken	19	19	45	45	45
	Totaal	2.279	2.294	2.349	2.387	2.362
Water	Rioolbeheer	763	686	805	805	805
	Baggeren / beschoeiingen	550	387	560	560	560
	Totaal	1.313	1.073	1.365	1.365	1.365
Gebouwen	Totaal gebouwen	544	486	552	552	552
	Totaal	7.019	6.594	6.840	6.884	6.859

Groot onderhoud.

Beheerpro-gramma	Beheerplan	Begroting	Werke-lijk	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
		2022	2022	2023	2024	2025	2026
Wegen	Civiele kunstwerken	38	58	27	88	19	68
Gebouwen	Brede Scholen	13	80	212	45	51	10
	Gebouwen v Stichtingen	15	13	189	57	135	4
	Gemeentelijk vastgoed	492	970	516	446	675	306
	Totaal gebouwen	520	1.063	917	548	860	320
	Totaal	558	1.121	944	636	879	388

Voorzieningen beheer en onderhoud kapitaalgoederen (bedragen in € 1.000)

Voorzieningen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Dotaties	Onttrekking	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Kunstwerken	15	108	58	0	65

Onderhoud Brede Scholen	281	102	80	0	303
Onderhoud gebouwen van stichtingen	245	86	13	0	318
Onderhoud gemeentelijke vastgoed	2.266	475	1.050	0	1.691
Totaal voorzieningen ter egalisatie	2.807	771	1.201	0	2.377

In de raadsvergaderingen van 4 februari 2021 en 8 juli 2021 zijn de Meer Jaren Onderhoud Programma's Kunstwerken en Vastgoed vastgesteld. Bij dat besluit zijn deze voorzieningen gevormd.

Investerings bestedingsplan 2022

Hier staat de voortgang van de investeringskredieten die in de begroting 2022 beschikbaar zijn gesteld.

In de bijlage Overzicht restant kredieten ziet u het verloop van alle andere investeringen.

Omschrijving (x € 1.000)	Begroot 2022	Werkelijk uitgaven 2022	Werkelijk inkomsten 2022	Restant jaarrekening 2022
Vervanging armaturen 2022	238	169		69
Vervanging lichtmasten 2022	108	15		94
Verbetering wegfunderingen 2022	275	0,300		275
Biodiversiteitsherstel 2022	144	86		58
Aanleg ecologische bermen 2022	55	0		55
Vervanging speelvoorzieningen 2022	212	1		211
Vervanging van oeverbescherming 2022	290	84		206
Mechanisme gemalen riolering - jaarschijf 2022	955	159		796
Vervangen riolering - jaarschijf 2022	3.642	615	-14	3.041
Klimaatadaptieve maatregelen riolering 2022	400	169		231
Aanleg drainage begraafplaatsen 2022	50	0		50
	6.369	1.298	-14	5.085

Paragraaf 4: Financiering

Inleiding

In deze paragraaf verantwoorden we de uitvoering van het beleid op het gebied van de treasury. Hierbij wordt inzicht gegeven over hoe de gemeente is omgegaan met het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen, zowel op de korte als op de lange termijn. Tevens worden de risico's in beeld gebracht en eventuele genomen maatregelen om deze risico's te beheersen vermeld.

Doelstelling beleid

Het gemeentelijke beleid is erop gericht om inzicht te hebben in de lange termijn ontwikkeling van de financiële positie van de gemeente. En de consequenties die dit heeft voor het aangaan en verstrekken van geldleningen alsmede het verstrekken van garanties. Dit laatste is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Hierbij mogen geen overmatige risico's worden gelopen. Het gebruik van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm is bedoeld als normstellend.

Kaders

De gemeentelijke treasuryfunctie wordt uitgevoerd op basis van het bij raadsbesluit van 21 maart 2019 vastgestelde Treasurystatuut gemeente Vijfheerenlanden 2019. Hierin is de meest actuele wet- en regelgeving verwerkt. Dit betreft onder meer de Wet Fido (Wet financiering decentrale overheden), de Wet Hof (Wet houdbare overheidsfinanciën) en het schatkistbankieren.

In de Wet Fido worden voor de gemeentelijke treasuryfunctie duidelijke kaders gegeven ten aanzien van risicobeheersing en transparantie. Risicobeheersing richt zich daarbij vooral op rente- en kredietrisico's. Er moet uit blijken dat de uitvoering van de financieringsfunctie uitsluitend de publieke taak dient, dat het beheer prudent is en dat aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm wordt voldaan.

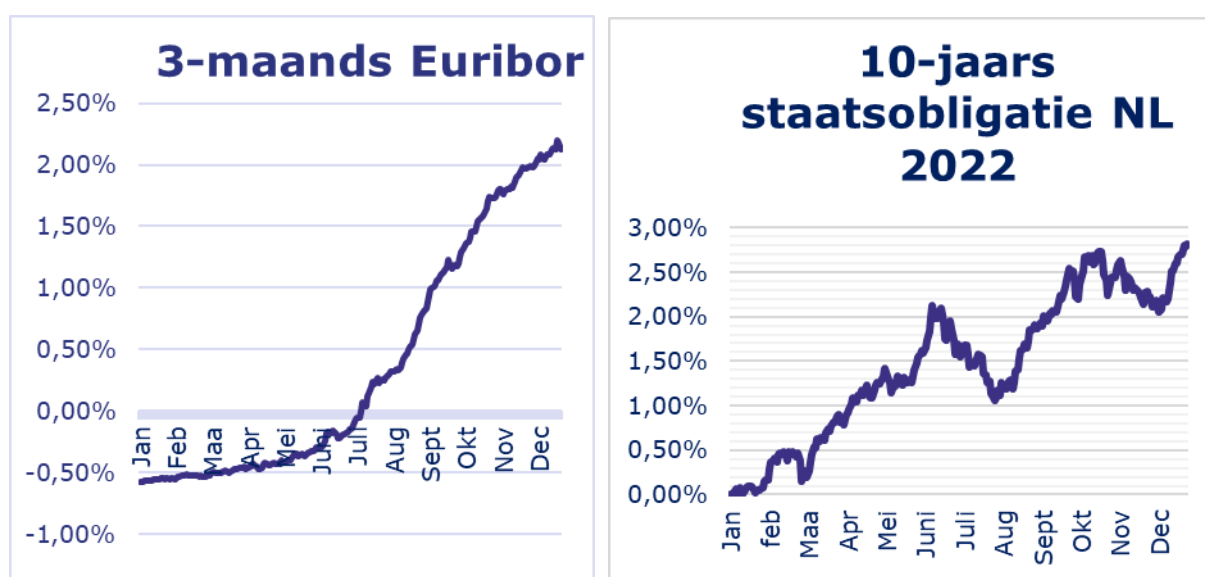
De Wet Hof bevat regels om er voor te zorgen dat Nederland voldoet aan de EMU norm van maximaal 3% tekort op de begroting. Om dit te bereiken mag volgens de Wet Hof de overheid in een jaar niet meer geld uitgeven dan ze in dat jaar aan geld binnen krijgt. Gemeenten, provincies en waterschappen dragen bij aan het begrotingstekort van de collectieve sector. De Wet Hof bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook de lokale overheid zich moet houden aan de strengere begrotingsregels. Dit heeft gevolgen voor het doen en plannen van investeringen.

Schatkistbankieren is bedoeld voor instellingen die een wettelijke of publieke taak uitvoeren en hiervoor gelden van het Rijk ontvangen. Dit houdt in dat zij de publieke gelden aanhouden bij het ministerie van Financiën. Publiek geld verlaat de schatkist niet eerder dan noodzakelijk is voor de uitvoering van die publieke taak.

Ontwikkelingen

De rente op de kapitaalmarkt heeft een 2022 een sterk stijgend en grillig verloop gekend vanwege de renteverhogingen van de Europese Centrale bank (ECB). Deze renteverhogingen waren een reactie op de historische stijging van de inflatie door de heropening van de economie na de coronapandemie en de Russische invasie van Oekraïne. Begin januari bedroeg de rente voor 10-jarige staatsleningen nog 0%, hierna steeg deze sterk door tot ongeveer 2,0% in juni, om daarna weer te sterk te zakken tot 1% in augustus, om weer sterk te stijgen tot 2,7% in oktober. De rente is vervolgens gedaald naar 2% begin december. De rente is in december weer sterk toegenomen naar 2,80%. De 3-maands Euribor begon met een negatieve rente van 0,57% in januari. Sinds juni 2022 is de Euribor sterk stegen naar 2% in december. Door de relatief hoge rentestand is geen extra financiering aangetrokken in 2022. Deze stijging heeft dus geen effect op de financiering van gemeente Vijfheerenlanden.

Onderstaand het verloop van de 3 maands Euribor en de 10-jarige staatsleningen in grafieken:

Toekomstige ontwikkelingen

De toekomstige ontwikkelingen van de rente zijn op lange termijn lastig of zelfs onmogelijk in te schatten vanwege vele onbekende factoren, zo meldt het CBS. De verwachtingen voor de rentestanden op korte termijn zijn beter te voorspellen en zijn van belang voor het mogelijk aantrekken van extra financiering voor gemeentelijke uitgaven. De Europese Centrale bank (ECB) verwacht een stijgende rente in de eerste helft van 2023 om de inflatie te drukken, de tweede helft van 2023 is een renteverlaging te verwachten. De Nederlandse Bank verwacht meerdere renteverhogingen van een half procent tot de zomer van 2023 met vervolgens mogelijke rentedalingen in de tweede helft van 2023. De inflatie zal in de komende jaren hoog blijven, waardoor de ECB genoodzaakt zal worden om inflatie te remmen. Eén van de manieren om de inflatie te drukken is door middel van een hogere rente, waardoor consumptie van goederen en investeringen van bedrijven worden gedrukt. De inflatie zal in de komende jaren rond de 5% per jaar liggen volgens het Internationaal Monetair Fonds (IMF). De Rabobank verwacht een inflatie voor 2023 en 2024 van respectievelijk 5,6 procent en 4,6 procent in Nederland. Dit is een sterke afname ten opzichte van 2022, maar de inflatie blijft

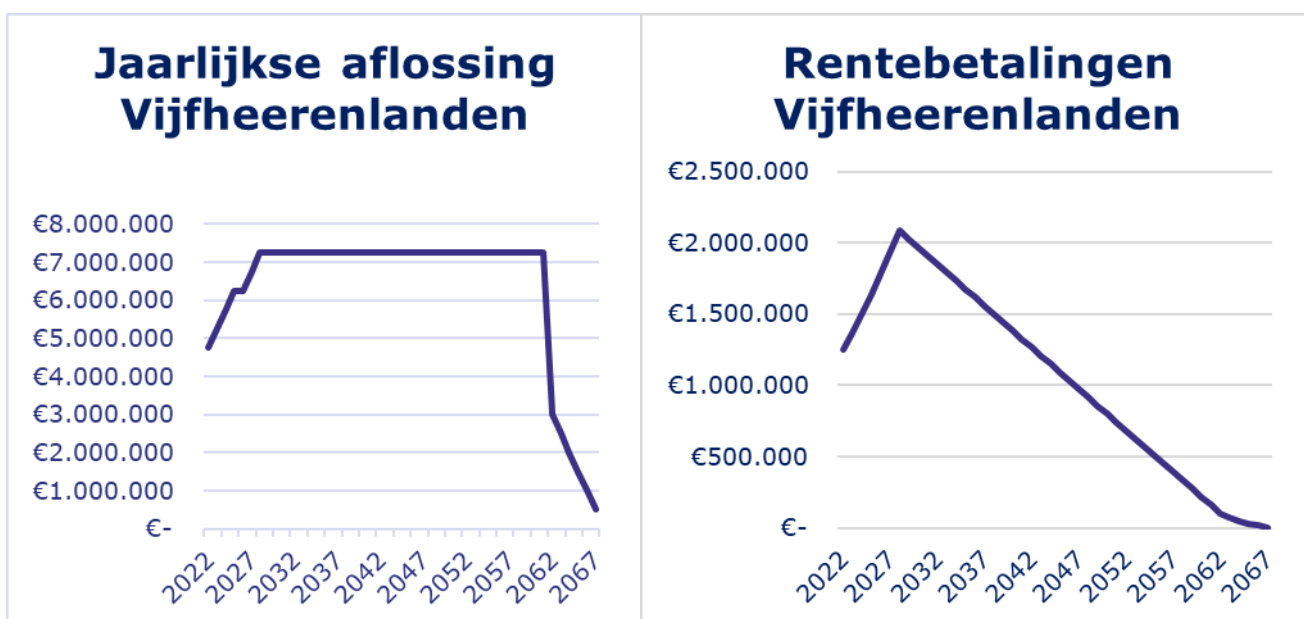
historisch hoog. De 10-jarige staatsobligatie zal een grillig verloop houden de komende jaren door veranderende omstandigheden in de wereld. Deze verwachtingen hangen sterk af van de situatie in Oekraïne gedurende 2023 en eventuele jaren daarna. Daarnaast kan de inflatie hoger of lager uitpakken dan verwacht, waardoor de ECB genoodzaakt wordt om een andere strategie te implementeren.

Ontwikkelingen Vijfheerenlanden

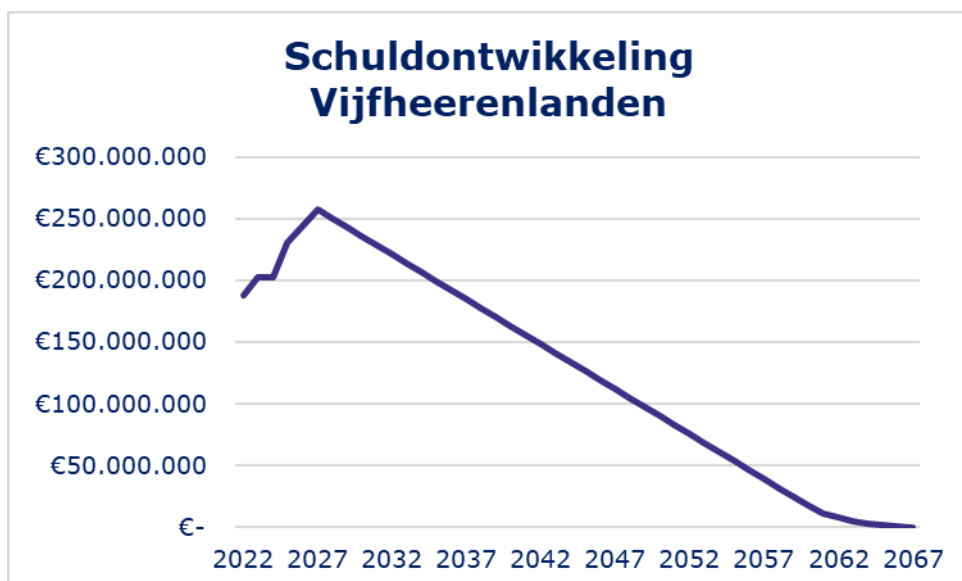
Met het financieringsarrangement, zoals afgesloten in 2021 zijn er leningen aangetrokken die in de jaren 2022 t/m 2027 worden opgenomen. Jaarlijks een bedrag van € 20 miljoen per 1^e werkdag van de maand juli. Dit om toekomstige investeringen, waaronder de € 80 miljoen uit het investeringsprogramma, te kunnen financieren met een lage vaste rente (0,8%-1,05%) en voor een langdurige periode (40 jaar). Het investeringsprogramma verloopt echter langzamer dan gedacht bij het aantrekken van de leningen. Hierdoor is er tijdelijk overliquiditeit ontstaan. Doordat de marktrente in het afgelopen jaar is gestegen, kunnen deze overtollige middelen uitgezet worden in deposito's tegen een vergelijkbare rente, als waarvoor de leningen zijn aangetrokken. Hierdoor brengt het aanhouden van deze leningen geen extra lasten met zich mee. Dit wordt verkozen boven het terug verkopen aan de BNG. Immers op termijn zullen de investeringen wel plaats gaan vinden en als er dan nieuwe leningen aangetrokken moeten worden, zullen deze een hogere rentevergoeding bevatten.

Toekomstige ontwikkelingen Vijfheerenlanden

De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2021 volgens het financieringsarrangement meerdere nieuwe leningen afgesloten, die in de komende jaren worden opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente Vijfheerenlanden meerdere leningen uitstaan bij de Nederlandse Waterschap Bank (NWB), de Bank Nederlandse Gemeente (BNG) en Aegon. Onderstaand staat de verwachte aflossingen van deze leningen in de komende jaren in een grafiek. Daarnaast staan de rentebetalingen voor de komende jaren. Deze gegevens zijn op basis van de huidige aangegane langlopende leningen.

Vijfheerenlanden neemt elk jaar een nieuwe BNG-lening op van € 20 miljoen euro, waardoor de jaarlijkse aflossingen en rentebetalingen toenemen tot 2028. De aflossingen blijven vervolgens constant tot 2061 met een bedrag van € 7,25 miljoen, omdat geldleningen nog niet volledig zijn afgelost. Vijfheerenlanden heeft geldleningen op lineaire basis, waardoor de rentebetalingen afnemen van jaar op jaar.

Bovenstaand staat de schuldontwikkeling van Vijfheerenlanden voor de komende 45 jaar. De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2022 een schuld van € 187,8 miljoen euro. Deze schulden zullen oplopen tot € 257,0 miljoen euro in 2027. Vervolgens zal deze constant worden afgelost met € 7,2 miljoen euro tot 2061. Deze cijfers kunnen veranderen, als er in de toekomst nieuwe financiering wordt aangetrokken.

Risicobeheer

Risicomanagement is het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van beheersmaatregelen. Hiermee worden activiteiten bedoeld waarmee de kans van optreden of de gevolgen van risico's worden beïnvloed. De risico's die binnen onze gemeente worden gelopen bij de uitvoering van de treasuryfunctie bestaan voornamelijk uit renterisico's. Om die risico's te beperken en te beheersen geldt er een kasgeldlimiet en is er een renterisiconorm ontwikkeld. Daarnaast verdient vooral het kredietrisico aandacht. Dit is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen. In het treasurystatuut zijn algemene uitgangspunten opgenomen om dit risico te beperken.

De treasury activiteiten kunnen worden beïnvloed door zowel interne als externe ontwikkelingen. De interne ontwikkelingen bestaan uit het oppakken van grondbeleid, investeringsplannen en besluitvorming over uit- of inbesteden van taken. De belangrijkste externe ontwikkelingen zijn (internationale) economische indicatoren en de invloed hiervan op de geld- en kapitaalmarkt, alsmede wijzigingen in wet- en regelgeving. Het voorspellen van de renteontwikkeling is een lastige en bijna onmogelijke opgave, zeker op lange termijn. Niettemin kan het waardevol zijn om de bepalende factoren achter de rente in kaart te brengen, zodat een beeld ontstaat van de risico's en onzekerheden omtrent het verloop van de rente in de toekomst. Mede daarom is er dan ook sprake van regelmatig contact met verschillende financiële instellingen. Voorbeelden hiervan zijn de BNG Bank, de Nederlandse Waterschapsbank en geldmakelaars.

Renterisico's

Renterisico vlottende schuld (kasgeldlimiet) (in € 1.000)

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie (de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan) is de zogenaamde kasgeldlimiet van belang. Dit betreft het bedrag, dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. De vastgestelde kasgeldlimiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. De uitkomst van deze berekening wordt getoetst aan de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet. Wanneer de vlottende schuld dit percentage van 8,5% overschrijdt moet de vlottende schuld worden omgezet naar vaste (langlopende) schuld. Daarnaast kan overschrijding leiden tot een strenger toezichtregime.

Berekening kasgeldlimiet	2022	Toelichting
Begrotingstotaal	161.000	De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2022 geen kasgelden nodig gehad. Dit door het op 8 juni 2021 afgesloten financieringsarrangement.
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	
Kasgeldlimiet	13.685	

Renterisico vaste schuld (renterisiconorm) (in € 1.000)

Het renterisico wordt gedefinieerd als het bedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteaanpassing onderhevig is. De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar (vaste schuld). Het doel is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico ten aanzien van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt.

Berekening renterisiconorm	2022	Toelichting
1. Renteherzieningen	0	Jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen mogen maximaal 20% betreffen van het begrotingstotaal. Dit bedrag betreft het saldo van opgenomen én uitgezette leningen. Vanuit de wet Fido geldt hiervoor een limiet van 20% van de stand van de vaste schuld per 1 januari. De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2022 wel voldaan aan de renterisiconorm, dit als gevolg van de algehele herfinanciering.
2. Aflossingen	4.750	
3. Renterisico (1+2)	4.750	
4a. Begrotingstotaal	161.000	
4b. Renterisico normpercentage	20%	
4. Renterisiconorm	32.200	
5. Ruimte (4-3)	27.450	

In het financieringsarrangement 2021 heeft de gemeente Vijfheerenlanden leningen aangetrokken met een relatief laag vastgezet rentepercentage van 0,727%. Bij deze herfinanciering van de leningen is gekozen om de oude leningen, vaak met een hoog rentepercentage, af te lossen en hiervoor een nieuwe financiering aan te gaan voor 40 jaar. Hiermee wordt voor de komende 40 jaar de te betalen rente vastgezet op het relatief lage niveau van 2021. Daarnaast wordt er voor de jaren 2022-2027 jaarlijks een bedrag van € 20 miljoen (looptijd van 40 jaar) aan leningen opgenomen. Dit tegen een rente oplopend van 0,77 % in 2022 t/m 1,045% in 2027. Hiermee hebben renteschommelingen nauwelijks effect voor de begroting.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen zich op twee manieren manifesteren. Ten eerste is er het risico dat direct wordt gelopen op door de gemeente verstrekte leningen en uitgezette beleggingen.

Ten tweede kan er sprake zijn van indirecte kredietrisico's. Bijvoorbeeld bij te verstrekken en al verstrekte gemeentegaranties (ook wel borgstellingen genoemd).

Kredietrisico op verstrekte gelden aan derden (in € 1.000)

De gemeente Vijfheerenlanden heeft vanuit haar publieke taak leningen (door)verstrekkt en beleggingen gerealiseerd. In het hiernavolgende overzicht zijn de uitgezette gelden vermeld.

Uitzettingen (publieke taak)	31-12-2022
1. Stichtingen en hypotheke	11.611
2. Starters/Duurzaamheid	4.724
3. Deelnemingen	12.384
4. Depositie Rijksschatkist	20.000
Totaal	48.719

Toelichting:

Ad 1: Dit betreft verstrekte leningen aan:

- Dorpshuizen 't Spant (Ameide), het Bosch (Lexmond), het Brandpunt (Nieuwland) en St. de Schakel (Leerbroek);
- Sportaccommodaties SC Everstein (Everdingen) en sportstichting Lexmond (Lexmond);
- Stichting Darius (Leerdam);
- Brede school De Prenter (Vianen);
- Nationaal Glasmuseum (Leerdam) en
- Hypotheken voor ambtenaren (van de voormalige gemeente Vianen).

Ad 2: Dit betreft leningen aan huiseigenaren via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn) voor de financiering van starters- en duurzaamheidsleningen.

Ad 3: Onderstaand de specificatie van de beleggingen/deelnemingen in de jaarrekening 2022:

Deelnemingen (publieke taak)	2022
Aandelen netwerkbedrijf Stedin	6.571
3% preferente aandelen Stedin	3.860
Aandelen BNG	193
Participaties ROM-S Zederik/Leerdam	9
Aandelen ROM-S Beheer BV	696
Aandelen Oasen	25
Deelneming Merwede-Lingelijn	30
Achtergestelde lening Glasmuseum	1.000
Totaal	12.384

Toelichting

Over het aandelenbezit wordt koersrisico gelopen. De aandelen worden echter niet op de beurs verhandeld, waardoor optredende waarde fluctuaties niet zo grillig verlopen. De waarde wordt meer bepaald door de intrinsieke waarde van het bedrijf en niet door "vraag en aanbod" op de beurs.

In juni 2021 is deelgenomen aan een kapitaalstorting voor Stedin. Hiervoor zijn preferente aandelen verkregen. Deze aandelen leveren een jaarlijks gegarandeerd rendement van 3% op.

De achtergestelde lening aan het Glasmuseum voldoet aan alle kenmerken van een kapitaalstorting. Volgens de voorschriften moet deze daarom opgenomen worden als deelneming.

Ad 4: Dit betreft de uitzetting van de € 20 miljoen opgenomen lening, welke door vertraging in de investeringen niet direct nodig was. Dit bedrag is voor twee jaar uitgezet via een deposito in 's Rijksschatkist.

Kredietrisico ten aanzien van gemeentegaranties (borgstellingen).

De gemeente Vijfheerenlanden staat jegens diverse geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen, die door diverse organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken en bedoeld zijn voor activiteiten die in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak. Deze borgstellingen beperken zich hoofdzakelijk tot organisaties in de verenigingssfeer (bijv. sportverenigingen); garantieverlening op grond van deelnemingen en woningcorporaties.

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een vijftal bankborgtochten afgegeven. Dit hield in dat de voormalige gemeente Leerdam en Vianen tot een bedrag garant stond voor de verplichtingen van deze organisaties. In totaal bedragen deze bankborgtochten per ultimo 2022 € 43.

De gemeente Vijfheerenlanden staat daarnaast borg voor leningen van woningstichtingen voor een totaalbedrag van € 4,4 miljoen per ultimo 2022. Daarnaast is voor in totaal € 307 miljoen aan borgstelling ondergebracht bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Woningbouwcorporaties kunnen op deze manier leningen aantrekken, waarbij het WSW borg staat voor deze leningen. Voordat het WSW overgaat tot borgstelling dient de gemeente een achtervang overeenkomst te sluiten. De achtervang wordt gevormd door het Rijk en alle gemeenten die zo'n achtervang overeenkomst zijn aangegaan. Het risico dat een 'achternager' loopt is dus zeer beperkt.

Naast bovengenoemde borgstellingen staat de gemeente Vijfheerenlanden ook garant voor leningen voor particulier woningbezit. Nieuwe garantstellingen worden sinds 1994 niet meer verstrekt. De gemeente is voor de hoogte van het garantbedrag afhankelijk van de opgave van de geldgevers. Uit deze opgaven blijkt, dat de gemeente nog voor een bedrag van € 1,56 miljoen garant staat. Hierin is niet opgenomen een bedrag van € 86 waarvoor geen opgave van de geldgevers is ontvangen. In de opgaven van de garantstellingen zitten ook leningen waarbij een verzekering is afgesloten voor de aflossing van de leningen. Tegenover de opgave van de uitstaande leningen staan verzekeringspolissen voor een waarde van € 1,19 miljoen.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat er op de korte termijn niet genoeg geld in kas is om aan financiële verplichtingen te voldoen. Om deze reden is er een liquiditeitsplanning opgesteld. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen.

Debiteurenbeheer

Het privaatrechtelijk debiteurenbeheer is gericht op het beperken van de uitstaande debiteurenomvang. Enerzijds gericht op het traject van totstandkoming van de nota en anderzijds gericht op de tijdige inning.

Het publiekrechtelijk debiteurenbeheer (bijvoorbeeld wat betreft belastingen) is gericht op het beperken van de uitstaande debiteurenomvang. Enerzijds gericht op het opleggen van de aanslag en anderzijds gericht op de tijdige inning.

Crediteurenbeheer

Bij de betalingen van facturen werd rekening gehouden met de uiterste vervaldagen en/of te behalen kortingen wegens kredietbeperking. Daarbij staat een tijdige betaling voorop. Met behulp van de mogelijkheden binnen het financieel systeem kan de afwikkeling van de ingekomen facturen nauwlettend worden gecontroleerd.

Financieringspositie en -behoefte

Saldo- en kasbeheer

Vanaf 2014 zijn alle decentrale overheden verplicht om deel te nemen aan het schatkistbankieren. Schatkistbankieren wordt uitgevoerd door het Agentschap van de Generale Thesaurie (Ministerie van Financiën) en houdt in dat via een rekening-courant verhouding met het Agentschap de dagelijkse tekorten of overschotten worden afgeroomd. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mag worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Er wordt gestreefd naar een licht positief saldo in de rekening courant. Bij het beoordelen van het saldo wordt rekening gehouden met de (verwachte) in- en uitgaande geldstromen. Overtollige middelen worden (zoals hierboven toegelicht) aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Vanzelfsprekend blijven decentrale overheden volledig vrij in de besteding van hun middelen zonder dat het Agentschap daar enige vorm van toezicht op uitoefent of kan uitoefenen. De schatkist biedt overigens geen leen- of roodstandfaciliteit aan. Voor het betalingsverkeer blijven decentrale overheden dus aangewezen op het bankwezen.

Langlopende Leningen (in € 1.000)

In juni 2021 is er een nieuw financieringsarrangement met de BNG en NWB aangegaan. Hierbij zijn de lopende leningen vervroegd afgelost. Hiervoor is bij beide geldverstrekkers een nieuwe lening afgesloten met de looptijd van 40 jaar, lineair af te lossen. Daarbij is ook de lopende kasgeldlening omgezet naar een langlopende lening. Doel van de omzetting was om de rente te verlagen en voor een langere periode vast te zetten. Dit zodat de renteverplichtingen voor een langere tijd zeker is gesteld. Hiervoor is wel een agio betaald van € 14.161 miljoen. Door deze omzetting naar lagere rentepercentages zijn ook de projectfinancieringen vervallen.

Verder bevat het arrangement, dat we in de jaren 2022-2027 jaarlijks rond 1 juli, telkens een bedrag van € 20 miljoen opnemen. Dit tegen een rente oplopend van 0,77 % in 2022 t/m 1,045% in 2027. Dit om de verwachte toekomstige investeringen te kunnen financieren. Hierdoor hebben renteschommelingen, de eerstvolgende jaren, nauwelijks effect voor de begroting.

Voor een overzicht van het verloop van de langlopende geldleningen wordt verwezen naar de tabel bij de balans, vaste schulden.

De netto rentelast van de langlopende leningen voor 2022 bedroeg € 1,308 miljoen.

Renteschema (in € 1.000)

Het omslagpercentage voor te activeren kapitaaluitgaven bedraagt in 2022 0,55%. Over de boekwaarde van de grondexploitaties wordt een percentage toegerekend op basis van het gemiddelde percentage over de langlopende leningen (verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen). Het berekende percentage bedraagt eveneens 0,55%.

Nr.	Omschrijving	Bedrag
	De externe rentelasten over de lange financiering	1.308
	De externe rentelasten over de korte financiering	3
a	Totaal rentelasten	1.311
b	De externe rentebaten	-307
	Saldo van rentelasten en rentebaten	1.004
c1	De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	-68
c2	Rentebaten van projectfinanciering die aan taakvelden is toegerekend	0
	Saldo door te berekenen externe rente	936
d	Rente over eigen vermogen	0
d	Rente over voorzieningen	0
	Aan taakvelden toe te rekenen rente	936
	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	927
f	Renteresultaat op het taakveld treasury	9

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer heeft ook in 2022 zo veel mogelijk via de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) plaatsgevonden. Deze bank wordt ook in de gelegenheid gesteld, naast andere banken, offertes uit te brengen bij het aangaan van leningen. Er heeft periodiek ambtelijk overleg plaatsgevonden met de BNG.

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Inleiding

Kernwaarden

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de in 2022 gerealiseerde resultaten met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. De gemeente Vijfheerenlanden werkt vanuit vijf kernwaarden. Wij willen in staat zijn om op efficiënte manier uitvoering te geven aan onze basisdienstverlening en op effectieve manier de wettelijke taken uitvoeren. Anderzijds willen wij maatwerk leveren als de opgave hier om vraagt. We kijken dan naar wat er wel kan in plaats van wat er niet kan (1: Wij zijn wendbaar). Daarbij zeggen we wat we doen en doen we wat we zeggen, ons handelen is dus transparant (2: Wij zijn betrouwbaar). Wij zorgen er actief voor dat we onze doelen bereiken op een zo efficiënt mogelijke manier (3: Wij zijn resultaatgericht). Daarbij werken wij bij de aanpak van maatschappelijke vraagstukken actief samen met inwoners, ondernemers en met onze maatschappelijke partners. We vertrouwen op de kracht van onze samenleving en waar nodig bieden we een helpende hand. We kunnen het dus niet alleen. Soms leggen wij verbandingen, soms stellen we de regels, soms voeren we de regie en soms voeren we uit. Inwoners verwachten een gemeente die meedenkt, mogelijk maakt en begrijpt wat de bedoeling is (4: Wij zijn verbindend). Het resultaat van dit alles is toekomstbestendig, met oog op de generaties na ons (5: Wij zijn duurzaam). Het onderhouden van deze kernwaarden is een doorlopend proces.

Zelforganisatie

Deze kernwaarden zijn vertaald in de wijze waarop onze gemeentelijke organisatie is ingericht en onze medewerkers werkzaam zijn. We zijn een compacte organisatie met weinig lagen. De gemeenteraad, het college en de medewerkers van Vijfheerenlanden werken nauw met elkaar samen. Vijfheerenlanden heeft betrouwbare en flexibele medewerkers en teams, die de competenties in huis hebben die nodig zijn voor de rol die ze vervullen. Ze zijn gemotiveerd om het gewenste resultaat te behalen. Zelforganisatie is daarbij een belangrijk uitgangspunt. De zelforganiserende teams zijn resultaatverantwoordelijk, zij realiseren zelf teamdoelen en bepalen ook zelf hoe ze dat doen. Zelforganisatie sluit aan bij de wens om medewerkers meer verantwoordelijkheid te geven en inwoners en ondernemingen centraal te stellen. Zelforganisatie is echter binnen onze organisatie geen dogma. De mate van toepassing van zelforganisatie wordt dan ook situationeel bepaald.

Prioriteitenstelling 2022

In 2022 is de Raad twee keer geïnformeerd over het personeelstekort waar de gemeente Vijfheerenlanden mee te maken had en ook nog heeft. Ook is de raad twee keer geïnformeerd over de wachtlijstenproblematiek bij de Wmo. In alle sectoren kampt men met personeelstekort. Het is een maatschappelijk probleem dat overal wordt gevoeld. Ook de gemeente Vijfheerenlanden kent op een aantal onderdelen een tekort aan medewerkers. De oorzaken hiervan zijn: langdurig ziekteverzuim, krapte op de arbeidsmarkt en inzet voor Oekraïense vluchtelingen. Dit heeft ertoe geleid dat in een aantal onderdelen van de organisatie de werkdruk te hoog werd. Dit maakte het noodzakelijk dat het college keuzes heeft gemaakt in de werkzaamheden van de teams. Als medewerkers, ondanks de hoge werkdruk, door hun arbeidsethos en gedrevenheid alle afspraken willen nakomen is het risico groot dat de overblijvende medewerkers uiteindelijk ook te zwaar worden belast. Dan keert de wal het schip. Bij de gemaakte keuzes is de focus vooral gelegd op het nakomen van de dienstverleningsnormen en de wettelijke taken en op een efficiëntere omgang van vraagstukken (met name bij ruimtelijke ontwikkeling en het sociaal domein). Deze focus heeft er onder meer toe

geleid dat er in de tweede helft van 2022 flinke stappen zijn gezet bij het terugbrengen van de wachtlijsten bij de Wmo. Hierover is de raad begin 2023 geïnformeerd.

Dienstverlening

Aanbevelingen onderzoek Rekenkamer naar digitale dienstverlening

Door de Rekenkamer is in 2021 de digitale dienstverlening van de gemeente Vijfheerenlanden onderzocht. Inwoners en bedrijven blijken tevreden te zijn met de digitale dienstverlening. Wel constateert de Rekenkamer, dat er gemeentelijk geen duidelijk streefbeeld of doel is geformuleerd waaraan digitale dienstverlening moet voldoen. De Rekenkamer concludeert dat door het ontbreken van het streefdoel en bijhorende kaders, de raad haar controlerende rol zeer beperkt kan invullen. Naar aanleiding hiervan heeft de Rekenkamer diverse aanbevelingen aan het college gedaan. Deze hebben tot doel de regievoering op digitale dienstverlening te verbeteren. Dit onder meer door het ambitieniveau voor digitale dienstverlening te vertalen naar servicenormen; het operationaliseren en concretiseren van de gemeentelijke ambities wat betreft de verdere digitalisering van diensten en producten en het formaliseren van het informele en impliciete afwegingskader van de te digitaliseren producten of diensten. Naar aanleiding van deze aanbevelingen is in 2022 een proces gestart dat in de loop van 2023 moet leiden tot een aangepast dienstverleningsconcept voor de gemeente Vijfheerenlanden. Daarbij wordt gezocht naar een optimum tussen externe verwachtingen, haalbaarheid binnen de organisatie en een doelmatig en passend kostenniveau. Als belangrijk onderdeel van dit proces is in 2022 middels het uitvoeren van een enquête input opgehaald bij inwoners en bedrijven. De resultaten daarvan zijn begin 2023 beschikbaar gekomen. Deze resultaten zijn ook gepresenteerd aan de raad bij de bespreking van een opinievoorstel waarbij gewenste openingstijden, de digitale en fysieke dienstverlening en afhandeltermijnen concrete gespreksonderwerpen waren.

Openingstijden

In de Kadernota 2022 is als uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid het zogenaamde combinatieperspectief vastgesteld. Hierin is vanaf 2022 geen extra budget beschikbaar gesteld voor de gemeentelijke dienstverlening aan de balies. Dat betekent dat de dienstverlening alleen op één locatie zou kunnen plaatsvinden. Dit is echter niet zo uitgevoerd, maar vertaald in een model waarbij er op elke doordeweekse dag een openstelling op minimaal één van de drie locaties is. Dat wil zeggen maandag en dinsdag in Leerdam, woensdag en donderdag in Vianen en vrijdag in Meerkerk. Op dinsdag is er in Leerdam een avondopenstelling en op woensdag in Vianen. Ook wordt er op de locatie Leerdam in de ochtend maatwerk aangeboden. Het betreft dan met name specifieke producten als (her)vestiging uit het buitenland, en spoedaanvragen reisdocumenten en rijbewijzen. De aangepaste openingstijden van de drie locaties passen bij de huidige personele bezetting, die opgenomen is in de personeelsbegroting. Sinds de extra avondopenstelling in Vianen is de gemiddelde beoordeling van het dienstverleningsaspect "doorlooptijd" gestegen van het cijfer 7,84 naar een 8,12. Vooral de toegenomen tevredenheid onder de baliebezoekers in Vianen is van invloed op de betere beoordeling.

Wet Kwaliteitsborging

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is in 2022 niet ingevoerd. In een ontwerp-Koninklijk Besluit dat minister De Jonge eind 2022 heeft aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer is nu 1 januari 2024 als de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet opgenomen. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen zal gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden. De veranderingen uit de Wkb gelden (naar verwachting) tot en met 2025 alleen voor eenvoudige bouwwerken. Dit zijn bijvoorbeeld eengezinswoningen en kleinere bedrijfspanden. Vanaf 2026 volgen de andere bouwwerken. Hierdoor kunnen bouwbedrijven en gemeenten stap voor stap ervaring opdoen met het nieuwe toezicht in de bouw. De Omgevingswet en de Wkb delen meer

dan alleen de beoogde datum van inwerkingtreding. De raakvlakken tussen beide wetten zijn immers groot en beide wetten hebben ingrijpende consequenties voor de gemeentelijke werkprocessen en de informatievoorziening. Met de invoer van de Wkb verschuift de focus in de bouw van het vooraf verkrijgen van een vergunning naar het tijdens en achteraf kunnen aantonen dat wordt voldaan aan kwaliteitseisen. Overheden zijn dan niet meer verantwoordelijk voor de bouwtechnische toetsing en toezicht op bouwwerken die worden gebouwd. Maar de gemeente blijft, naast de omgevingsveiligheid wel verantwoordelijk voor de handhaving, de ruimtelijke ordening en de ruimtelijke kwaliteit.

Dienstverlening in een steeds meer mondige samenleving

Het is ons streven dat iedereen die werkzaam is voor de gemeente Vijfheerenlanden dienstverlening hoog in het vaandel heeft staan. Aan het loket, in het dorpshuis en op straat. We benutten deze contacten om goed te luisteren naar wat nodig is. Elke medewerker is aanspreekbaar. In de uitvoering van onze werkzaamheden constateren wij dat de burger in toenemende mate mondiger wordt. Vanzelfsprekend is dat prima. Dat verbetert de interactie tussen organisatie en samenleving en leidt tot betere dienstverlening. Helaas moeten wij ook constateren dat in toenemende mate onze medewerkers te maken krijgen met agressie. Agressie die zich veelal uit in verbale woede en in bedreigingen. Vijfheerenlanden is als werkgever wettelijk verplicht om ervoor te zorgen dat de werkzaamheden door het personeel goed en veilig uitgevoerd kunnen worden. De bescherming van onze medewerkers dient ook afdoende geregeld te zijn. In 2022 hebben wij daartoe ons agressieprotocol geactualiseerd. Vanaf medio 2022 registreren wij ook alle meldingen van medewerkers van bedreigingen. In de tweede helft van 2022 was er sprake van 9 meldingen, waarbij er bij één melding ook aangifte is gedaan bij de Politie.

Informatievoorziening en informatieveiligheid

Informatiebeleid en plaats- en tijdonafhankelijk werken

Vijfheerenlanden is in 2022 de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeleid en automatisering blijven volgen. Het plaats- en tijdonafhankelijk werken is inmiddels helemaal in onze organisatie doorgevoerd. De digitale werkomgeving waarbinnen onze medewerkers werkzaam zijn is in 2022 vrijwel volledig vernieuwd, waarbij de laatste medewerkers begin 2023 naar de nieuwe omgeving zijn overgegaan. Zowel de aangeboden functionaliteit als de veiligheid zijn verder verbeterd. De uitrol van nieuwe hardware en telefonie is in 2022 minder snel gegaan dan gewenst. Dit als gevolg van leveringsproblemen bij de leverancier. Het streven is nu om deze vernieuwing in 2023 af te ronden. De ingezette beweging naar de Cloud in de vorm van Software as a Service (SaaS) is in 2022 doorgezet. Zo is het nieuw aanbestede financieel pakket volledig in de Cloud ondergebracht. Implementatie vindt plaats in 2023 en ingebruikname in 2024.

Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU)

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) ondersteunt gemeenten door gezamenlijk vraagstukken en uitdagingen op te pakken waar gemeenten mee te maken hebben. Dit betreft ook de inrichting van de informatiesamenleving. Voor informatievoorziening en informatieveiligheid gebruiken wij bijvoorbeeld de standaard die aangeleverd worden door Informatiebeveiligingsdienst (IBD), de Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur (GGI) en het common ground principe (de basis voor de nieuwe, moderne, gezamenlijke infrastructuur van en voor gemeentes waarbij het uitgangspunt is om data en applicaties te scheiden). In dit kader was het een tegenvaller dat in 2022 de VNG heeft besloten om het contract op te zeggen dat zij - mede namens veel samenwerkende gemeenten - in 2019 had gesloten met een leverancier ter levering van zogeheten SIEM ("security information and event management") en SOC ("security operations center") diensten. Doel van de SIEM/SOC is kwetsbaarheden in de ICT-structuur te ontdekken en

verdacht gedrag in een vroeg stadium te signaleren. Reden voor de contractbeëindiging was het feit, dat er in tijd tussen het opstellen van het bestek van de aanbesteding en de daarvoor gecontracteerde oplossing nieuwe ontwikkelingen in de manier van werken zijn ontstaan en daardoor ook in het omgaan met bedreigingen. De in 2019 afgesloten overeenkomst bood volgens de VNG onvoldoende mogelijkheden om deze nieuwe ontwikkelingen te ondersteunen. Als gevolg van één en ander moet de gemeente Vijfheerenlanden vooralsnog de eigen wijze van werken continueren. Mogelijkerwijze sluiten wij in 2023 aan op een eventueel nieuw initiatief van de VNG.

Wet Open Overheid

De Wet open overheid (de Woo) is per 1 mei 2022 in werking getreden. Deze wet is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Waar de Wob zich richtte op het op aanvraag (passief) ter beschikking stellen van informatie, is de Woo gericht op het actief ter beschikking stellen van informatie. De Woo heeft als doel overheden transparanter te maken. Dit betekent dat de eigen informatiehuishouding hierop ingericht moet worden. Dit kan op gefaseerde wijze doordat de Woo gefaseerd - per informatiecategorie - wordt ingevoerd. Zo moest op 1 mei 2022 een contactpersoon worden aangewezen en moesten vanaf 1 juli 2022 de organisatiegegevens en bereikbaarheidsgegevens van het bestuursorgaan openbaar worden gemaakt inclusief de wijze waarop een verzoek om informatie kan worden ingediend. Resterende categorieën zullen volgen nadat deze bij Koninklijk Besluit zijn vastgesteld. Naar verwachting wordt de eerstvolgende categorie per 1 juli 2023 verplicht gesteld. Dit betreft de Raadsstukken en Bestuursstukken van decentrale overheden. Deze informatie wordt al door VHL gedeeld en daarmee voldoen wij ook aan de eerstvolgende Woo-eis. De planning van de uitrol van de Woo is de afgelopen jaren sterk afhankelijk geworden van de ontwikkeling van Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI). Op 23 december 2022 heeft de Minister van Binnenlandse Zaken echter besloten dat PLOOI niet verder wordt ontwikkeld. Vooralsnog is een alternatief niet beschikbaar.

Privacy en informatiebeveiliging

In 2022 is het bewustwordingsniveau verhoogd door onze medewerkers te helpen bij het melden van incidenten. Dit is gedaan door bewustwording en het geven van een kleine beloning bij het melden van een incident. Hiermee wordt duidelijk voor onze medewerkers dat melden juist het begin is van verbetering. En niet het melden van een fout. Daarnaast is er werk gemaakt van de audit op de Wet politiegegevens. De uitkomsten van de uitgevoerde audit zijn gebruikt om voor 2023 een verbeterplan op te stellen. Daarnaast is er een risico-inventarisatie en GAP analyse uitgevoerd op de stand van zaken implementatie van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Dit heeft ons geholpen om de belangrijkste aandachtspunten in kaart te brengen.

HRM

Arbeidsmarktbeleid

De afgelopen jaren is de mobiliteit in onze organisatie toegenomen. Dit uit zich in een toenemend vertrek van medewerkers uit onze organisatie, maar ook in een gelijke instroom van nieuwe medewerkers. En dit speelt niet meer alleen bij sectoren waar sprake is van een buitengewoon gespannen arbeidsmarkt, zoals ruimtelijke ordening en informatisering. Deze ontwikkeling vraagt om een herziening van ons arbeidsmarktbeleid die gericht is op het behouden van medewerkers voor onze organisatie en - als dat niet lukt - hen zo snel en goed als mogelijk te vervangen. Daartoe is in 2022 is een plan voor arbeidsmarktbeleid opgesteld. Kern hiervan is dat wij continu werken aan het werven en behouden van medewerkers. Zo werken we nog meer kandidaat gericht en wordt in 2023 gestart met het aanbieden van traineeships. Om medewerkers te behouden bieden we actief doorgroeimogelijkheden aan, leiden we intern op en kennen we arbeidsmarkttoelages toe. In 2023 willen we onze positie als werkgever verder

versterken door ons nog meer te richten op arbeidsmarktcommunicatie, recruitment en behoud van medewerkers. Onderdeel hiervan is ook dat wij nieuwe medewerkers beter willen laten kennismaken met en introduceren in onze organisatie. Daartoe is in 2022 het zogenaamde "onboarding" beleid ontwikkeld. Onboarding is het proces waarbij wij nieuwe medewerkers kennis laten maken met de gemeente Vijfheerenlanden. Dat betreft niet alleen het snel en praktisch ingewerkt worden. De nieuwe medewerker moet immers dezelfde taal gaan spreken, de bedrijfsvisie ademen, de weg weten in de nieuwe werkomgeving en zich daar welkom en comfortabel voelen. Dat betreft dus bijvoorbeeld ook het aanbieden van interne cursussen en workshops.

Ziekteverzuim

In Vijfheerenlanden schommelde het ziekteverzuim in 2021 zo ongeveer rond de streefwaarde (5%) en rond het jaargemiddelde (4,92%) van 2020. Begin 2022 is het verzuim echter sterk gestegen naar ruim 8% in het eerste kwartaal. Deze stijging is ongetwijfeld veroorzaakt door het ontstaan (eind 2021) van de Omikron-variant van corona. In de loop van 2022 is het ziekteverzuim gedaald tot onder de 6% in het derde kwartaal. Eind 2022 is het ziekteverzuim weer iets toegenomen. Door de bedrijfsarts wordt ons ziekteverzuimbeleid en onze aanpak van het ziekteverzuim als adequaat beoordeeld. De beïnvloeding van het langdurige ziekteverzuim is lastig, omdat dit verzuim vaak van medische aard is. Dit is lastig te beïnvloeden. We richten ons in ons ziekteverzuimbeleid dan ook op het frequent medisch verzuim en op het voorkomen van psychisch verzuim. In het kader van dit laatste is in 2022 een bedrijfsmaatschappelijk werker aangesteld en door de netwerkmanagers een workshop gevolgd over psychisch verzuim.

Huisvesting: blijvend nieuwe verdeling tussen thuiswerken en op kantoor werken

De coronabeperkingen hebben vanaf maart 2020 het thuiswerken en het digitaal samenwerken enorm gestimuleerd. Deze nieuwe inzichten zijn verwerkt in de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de nieuwe huisvesting van de ambtelijke organisatie en de raad. Bij deze uitgangspunten is uitgegaan van een kader waarbij de huidige (maar wel voor loon- en prijsontwikkeling te indexeren) huisvestingsbudgetten kaderstellend zijn voor de omvang van de toekomstige huisvestingsbudgetten (na realisatie van de nieuwe huisvesting). Hierbij is een ruimtestaat gehanteerd waarbij rekening is gehouden met een flexfactor van 0,5. Bij een gemiddelde werkplek van 7 m², leidt dit in totaal tot 210 werkplekken. Naast deze werkplekken is er in de ruimtestaat voldoende ruimte gereserveerd voor vergaderen, ontmoeten en informele werkplekken, de zogenaamde aanlandplekken. In 2022 is gewerkt aan een programma van eisen voor de nieuwe huisvesting. De gemeenteraad is hierbij vertegenwoordigd door de griffie en een focusgroep. Het programma van eisen is op 28 november 2022 door de stuurgroep van het project vastgesteld. Zoals bekend is de bibliotheek in Leerdam momenteel gehuisvest in het gemeentehuis Leerdam. In de kaders die zijn vastgesteld door de raad op 4 februari 2021, is opgenomen dat wanneer een scenario impact heeft op de huisvesting van een bestaande maatschappelijke partner, de betreffende huisvesting onderdeel wordt van het scenario. Daarmee is met de keuze voor huisvesting in Leerdam, ook de huisvesting van de bibliotheek onderdeel van de opgave geworden. Om invulling te geven aan deze opgave zijn parallel aan het opstellen van het programma van eisen in 2022 gesprekken gevoerd met de Bibliotheek Lek & IJssel over de huisvesting van de bibliotheek. Dit heeft geleid tot een voorstel dat in het eerste kwartaal van 2023 aan de raad wordt voorgelegd. Na de afronding van het programma van eisen is gestart met de aanbesteding van de architect. Deze aanbesteding wordt in het eerste kwartaal van 2023 afgerond. Vervolgens zal het ontwerpproces worden opgestart.

Organisatieontwikkeling

Interne beheersing en sturing en verantwoording

In de jaarlijkse Management Letter en het accountantsrapport neemt onze accountant de gemeentelijke organisatie de maat vanuit het oogpunt van interne beheersing en sturing en verantwoording. In dit kader zijn in beide documenten door onze accountant de nodige aanbevelingen gedaan ter verbetering van deze sturing en verantwoording, van rechtmatigheid en getrouwheid. De opvolging van deze aanbevelingen in maatregelen en acties en van de overige bedrijfsvoeringprioriteiten (uit eigen verbeter- en ontwikkelplannen) wordt gedaan door het MT Bedrijfsvoering. Daarbij worden in het Prioriteitenplan verbetering bedrijfsvoering samenhangende maatregelen en acties inhoudelijk met elkaar in verband gebracht. Bijvoorbeeld alle verbeter suggesties van de accountant met betrekking tot de informatiewaarde van onze planning & controldocumenten worden gezamenlijk uitgewerkt (als onderdeel van de uitwerking van de houtskoolschets).

Prioriteitenplan verbetering bedrijfsvoering

Bij de uitvoering van het Prioriteitenplan verbetering bedrijfsvoering worden twee ontwikkelniveaus onderscheiden, te weten team- en organisatieniveau. De teamontwikkeling vindt plaats in nauw overleg tussen team en netwerkmanager. De bemoeienis van het MT-bedrijfsvoering kan hier minimaal zijn. Ontwikkelingen op organisatieniveau worden echter centraal aangestuurd. Bij deze ontwikkelopgaven heeft de directie de rol van opdrachtgever en is het MT-bedrijfsvoering het overleg waarin monitoring en facilitering belegd worden.

In 2022 is de uitvoering van het ontwikkelplan financiële functie inhoudelijk grotendeels afgerond. Daarmee is de financiële basis op orde gebracht, iets dat ook tot uitdrukking werd gebracht door het oordeel van de accountant wat betreft de getrouwheid en rechtmatigheid van de Jaarstukken 2021. Nog openstaande actiepunten van het ontwikkelplan zijn inhoudelijk veelal gekoppeld aan de implementatie in 2023 van het nieuw aanbestede financieel pakket en aan het nog aan te besteden financieel informatiesysteem. Daarmee is de inhoud van het Prioriteitenplan verschoven van "basis op orde" naar inhoudelijke doorontwikkeling.

Ontwikkeling P&C cyclus

Onderdeel van die inhoudelijke doorontwikkeling is de ontwikkeling van de P&C cyclus. De ambitie voor 2022 was om alle P&C producten inhoudelijk te verbeteren en (mede) in te richten conform de informatiewensen van de raad. Daartoe is in februari 2022 een inhoudelijk gesprek met de Auditcommissie gevoerd waarin zowel de opzet en werking van de huidige P&C cyclus is geëvalueerd alsook de wensen zijn geïnventariseerd voor een inhoudelijke doorontwikkeling. Geïnventariseerde wensen waren onder meer:

- Een bestuursrapportage die opgesteld wordt vanuit het principe van "management by exception".
- Een steviger onderscheid tussen Kadernota en Programmabegroting, waarbij de Kadernota zich alleen richt op kaderstellende besluiten, die verder inhoudelijk worden uitgewerkt in de Programmabegroting.
- Een betere inhoudelijke aansluiting tussen programma's en paragrafen. Daardoor wordt dubbele informatie voorkomen en kan de focus bij de programma's liggen op besluitvormings-informatie en effectsturing (kpi's) en in de paragrafen op achtergrondinformatie.
- Een andere indeling van de programma's waardoor deze beter aansluiten bij de organisatie, bij de inrichting van de drie raadscommissies én bij de paragrafen.
- Een kritische beoordeling op de [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl) indicatoren en een keuze welke indicatoren beleidsrelevant zijn voor de gemeente Vijfheerenlanden.

- Het behandelen van P&C documenten in alle vakcommissies van de raad (voor wat betreft de relevante onderdelen).

In 2022 heeft dit geleid tot een daling van het aantal programma's zoals opgenomen in de programmabegroting 2023 van negen naar zes. Ook is eind 2022 door de auditcommissie besloten tot een aangepaste opzet voor de bestuursrapportages. Daarbij blijven de twee bestuursrapportages bestaan, maar wordt in deze rapportages gerapporteerd op bestuurlijk relevante afwijkingen, dus management by exception. Deze aanpassingen worden in 2023 doorgevoerd. In 2023 wordt verder invulling gegeven aan de doorontwikkeling waarbij vooral de invoering van kritische prestatie-indicatoren en de inhoudelijke aansluiting tussen programma's en paragrafen zal worden geconcretiseerd. De Auditcommissie is hierbij inhoudelijk betrokken.

Onderzoeken artikel 213a

Audit 1: effectiviteit (tijdelijke) pilotprojecten in het sociaal domein

De uitvoering van deze audit is doorgeschoven naar 2023. Inmiddels is het plan van aanpak voor dit onderzoek door het college vastgesteld en ter informatie aan de raad toegezonden. Met de uitvoering van het onderzoek is gestart.

Audit 2: efficiency en effectiviteit wijk- en dorpsbeleid en budget inwonerinitiatieven

De uitvoering van deze audit is doorgeschoven naar 2023. Inmiddels is het plan van aanpak voor dit onderzoek door het college vastgesteld en ter informatie aan de raad toegezonden. Met de uitvoering van het onderzoek is gestart.

Rechtmatigheidsonderzoek 2022

Inleiding

Vanaf het begrotingsjaar 2023 moet het college van burgemeester en wethouders zelf een verklaring afgeven over de financiële rechtmatigheid van hun handelen. Dat doet de accountant dan niet meer. De accountant zal echter in het kader van de controle op de getrouwheid wel de rechtmatigheidsverklaring van de gemeente controleren op dit aspect. De gemeente Vijfheerenlanden heeft zich vanaf 2020 op deze wijziging voorbereid. De afgelopen jaren is het college over de resultaten hiervan gerapporteerd. Met ingang van de jaarstukken 2022 gebeurt dit ook aan de raad, in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overzicht bevindingen

Om tot een rechtmatigheidsverklaring te kunnen komen doet het college onderzoek naar onder meer de opzet, bestaan en werking van de gemeentelijke processen. De wijze waarop dit onderzoek wordt uitgevoerd wordt jaarlijks beschreven in het door het college vast te stellen IC-plan. Dit IC-plan is in 2022 conform uitgevoerd en de resultaten van de werkzaamheden zijn tijdig afgerond en opgenomen in het controledossier van de accountant.

Hieronder is een schematisch overzicht opgenomen van de bevindingen per proces. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn negen criteria van belang. Hiervan worden er zes inhoudelijk afgedekt door de in deze jaarstukken opgenomen balans, het overzicht van baten en lasten en de toelichting hierop. Drie criteria zijn expliciet onderdeel van interne controle. Dit betreft het begrotingscriterium (passen alle begrotingsafwijkingen binnen het kader van de door de raad vastgestelde begroting), het voorwaarden criterium (voldoet de aanwending en inning van gemeentelijke gelden aan de financiële regels zoals vastgesteld door de raad in verordeningen en door hogere overheden in wetgeving) en het MO(F) criterium (is er sprake van misbruik van gemeentelijke gelden door onjuiste

informatieverstrekking, is er sprake van oneigenlijk gebruik van gelden omdat deze in strijd zijn met doel en strekking van regelgeving of is er sprake van fraude).

Proces c.q. onderwerp	Begroting	Voorwaarden	MO(F)
Automatisering	●	●	●
Tarieven belastingen en retributies	●	●	●
Kwijtscheldingen belastingen	●	●	●
Burgerleges	●	●	●
Crediteuren	●	●	●
Spendanalyse (inkoop en aanbesteden)	●	●	●
Debiteuren	●	●	●
Gemeenschappelijke regelingen	●	●	●
Grondexploitaties	●	●	●
Helsdingen	●	●	●
Verhuuropbrengsten	●	●	●
Personeel	●	●	●
Inhuur derden	●	●	●
Jeugdzorg	●	●	●
Wmo	●	●	●
Leerlingenvervoer	●	●	●
Omgevingsvergunningen	●	●	●
Subsidieverstrekking	●	●	●
Subsidieontvangsten	●	●	●
Kapitaallasten	●	●	●

Bij een groen bolletje is er geen sprake van bevindingen die de (financiële) rechtmatigheid beïnvloeden. Bij een oranje bolletje is er sprake van bevindingen die aandacht behoeven omdat deze een risico voor deze rechtmatigheid kunnen betekenen (maar de rechtmatigheid in 2022 nog niet beïnvloeden). Bij een rood bolletje is er sprake van bevindingen die de financiële rechtmatigheid in 2022 beïnvloeden.

Toelichting bevindingen begrotingscriterium

Bij de controle op het begrotingscriterium wordt gecontroleerd of alle begrotingsafwijkingen passen binnen het kader van de door de raad vastgestelde begroting. Tijdens de uitgevoerde interne controles zijn geen afwijkingen geconstateerd. In deze Jaarstukken 2022 wordt echter toegelicht dat het proces personeel op programma 0 deels verantwoordelijk is voor een geconstateerde begrotingsonrechtmatigheid. Dit betreft de extra kosten samenhangend met het vertrek van het voorgaande college. Dit betreft extra salariskosten, de kosten van vorming van een wachtgeldvoorziening en kosten voor arbeidsmarktbegeleiding. Overigens blijven de kosten van het proces personeel organisatiebreed binnen de vastgestelde begroting. Alleen op programma 0 is er dus een overschrijding. Naar zijn aard betreft dit nadeel een begrotingsonrechtmatigheid, maar aangezien het hier de uitvoering van wet- en regelgeving betreft, betreft de accountant deze niet in zijn oordeel.

Toelichting bevindingen voorwaardencriterium

Bij de controle op het voorwaardencriterium wordt gecontroleerd of de wijze van aanwending en inning van gemeentelijke gelden voldoet aan de financiële regels zoals opgenomen in landelijke wetgeving en in door de raad vastgestelde verordeningen. Bij het proces "inkoop en aanbesteden" (spendanalyse) is er sprake van een drietal onrechtmatigheden. Dit betreft crediteuren (leveranciers of dienstverleners) die niet Europees zijn aanbesteed, terwijl de totale omzet op gelijksoortige opdrachten in de periode 2019-2022 veronderstelt dat dit wel had moeten. Het betreft opdrachten met betrekking tot stedenbouwkundige inzet (€ 106 onrechtmatig), straten maken (€ 88

onrechtmatig) en de levering van speeltoestellen (€ 28 onrechtmatig). De totale onrechtmatigheid is daarmee een bedrag van € 222. Dit is een laag bedrag. Bij het proces "grondexploitaties" is er bij het deelproces grondverkoop bij een beperkt aantal grondverkoop sprake van prijsafspraken die zijn gemaakt op basis van advisering door makelaars. Deze adviezen zijn echter niet aanwezig in het dossier. De bij deze grondverkoop in rekening gebrachte prijzen zijn echter wel marktconform en daarmee verklaarbaar.

Bij het proces "verhuuropbrengsten" is geconstateerd, dat het proces van verhuur van gemeentelijke objecten en accommodaties nog niet op orde is. Dit is onder meer zichtbaar in de bevinding dat alle gemeentelijke verhuurcontracten inmiddels zijn geïnventariseerd, maar nog niet allemaal inhoudelijk zijn geactualiseerd. Daardoor kan er geen absolute uitspraak worden gedaan over de volledigheid van verhuuropbrengsten. Bij het proces "jeugdzorg" is sprake van zichtbare verbeteringen, maar het verbeterproces is nog niet afgerond. Dat betekent bijvoorbeeld dat er soms voorzieningen worden doorgezet naar RBL zonder dat de bijbehorende beschikking al beschikbaar is en er dus formeel ook nog geen besluit is genomen. Bovendien komt de inhoud van de beschikking (wat betreft recht, hoogte en duur) niet altijd overeen met datgene wat met betrekking tot deze beschikking is opgenomen in het proces ondersteunende Gidso systeem. Ook de verstrekking van persoonsgebonden budgetten (pgb) blijft een aandachtspunt. Zo is bijvoorbeeld niet altijd een financiële onderbouwing beschikbaar (in de vorm van een begrotingsplan en een totstandkoming tarief) bij de verstrekking van een pgb. Ook ontbreekt een enkele keer de aansluiting tussen het vastgelegde pgb-budget bij de Sociale Verzekerings Bank (SVB) en de voorziening zoals opgenomen in de beschikking. Bij de pgb's is ook de controle op de feitelijke prestatielevering een aandachtspunt. Deze controle wordt niet altijd uitgevoerd of de resultaten van deze controle zijn niet altijd zichtbaar aanwezig in het dossier. Voor de accountant telt dit als een onzekerheid.

Ook bij het proces "Wmo" zijn in 2022 soms voorzieningen verstrekt, zonder dat de daarvoor noodzakelijke beschikking al was afgegeven. Dit is vooral gebeurd tijdens het wegwerken van de achterstanden en wachtlijsten bij het Wmo proces. De raad is over deze achterstanden tweemaal geïnformeerd. Met het wegwerken van deze achterstanden is in 2022 flinke voortgang geboekt.

Bij het proces "subsidieverstrekking" is geconstateerd dat niet altijd door de subsidieaanvrager alle benodigde gegevens worden aangeleverd die conform de verordening zijn vereist. Ondanks dit wordt soms toch de subsidie verstrekt. Ook bij dit proces wordt de controle op de feitelijke prestatielevering (zoals vastgelegd in de beschikking) niet altijd uitgevoerd of zijn de resultaten van een eventuele controle niet in het dossier vastgelegd. Tenslotte is bij dit proces geconstateerd dat er in 2022 geen nadere regels subsidieverstrekking dorpshuizen zijn vastgesteld. Daarmee zijn vanaf 2023 de middelen een open-einde regeling aan dorpshuizen te verstrekken subsidies onrechtmatig.

Toelichting bevindingen MO(F) criterium

Bij de controle op het MO(F) criterium wordt gecontroleerd of er sprake is van misbruik van gemeentelijke gelden door onjuiste informatieverstrekking, van oneigenlijk gebruik van gelden omdat dit gebruik in strijd is met doel en strekking van regelgeving of dat er is sprake van fraude. Tijdens het uitvoeren van de interne controle 2022 zijn alle bovenstaande processen gecontroleerd. Deze controle heeft niet geleid tot feitelijke constatering van misbruik, oneigenlijk gebruik of fraude met betrekking tot de inzet en aanwending van gemeentelijke middelen.

Eind 2022 is echter ook gestart met het uitvoeren van een interne frauderisicoanalyse. Dit als onderdeel van de uitvoering van het vernieuwde risicomanagementbeleid. In de

interne frauderisicoanalyse zijn alle belangrijke gemeentelijke processen onderzocht op hun opzet, inrichting en feitelijke werking. Deze interne frauderisicoanalyse zal in april 2023 door het college worden vastgesteld en vervolgens ter informatie aan de auditcommissie worden aangeboden.

Tijdens de interne frauderisicoanalyse is geconstateerd dat vrijwel altijd de opzet van de belangrijke gemeentelijke processen op orde is, maar dat bij een aantal processen de inrichting van deze processen kan worden verbeterd (bijvoorbeeld door het meer toepassen van functiescheiding, het vierogen-principe en interne controles in de lijn), waardoor ook de werking van deze processen kan worden geoptimaliseerd. De processen die dit betreft zijn in voorgaande grafiek met een oranje bolletje aangeduid.

Conclusie

De voorgaande bevindingen illustreren, dat de verbetering van de financiële rechtmatigheid die de afgelopen jaren door de gemeente Vijfheerenlanden is ingezet (en die in 2021 leidde tot een goedkeurende verklaring van de accountant voor rechtmatigheid) in 2022 verder is voortgezet. Verwacht wordt dan ook dat de accountant ook over het begrotingsjaar 2022 een goedkeurende verklaring zal verstrekken wat betreft financiële rechtmatigheid.

Dat laat onverlet, dat er nog altijd een aantal gemeentelijke processen is, waar sprake is van financiële onrechtmatigheden (rood) of risico's op onrechtmatigheden (oranje). Het aantal bevindingen binnen deze processen is echter afgenomen, waardoor deze processen meer en meer op orde komen. Ook bij het proces inkoop en aanbesteden (spendanalyse) is sprake van een financiële onrechtmatigheid. Dit bedrag is echter (gerelateerd aan het totale bedrag aan gemeentelijke inkoop) gering, waardoor desondanks gesteld kan worden dat de opzet, inrichting en werking van dit proces op orde is.

Bij een aantal gemeentelijke processen is het uitvoeren van controles op prestatielevering, en de zichtbare vastlegging van deze controles, echter nog wel een aandachtspunt. Dit betreft bijvoorbeeld processen als jeugdzorg, Wmo en te verstrekken subsidies. De accountant zal dit beschouwen als onzekerheden en nader betrekken bij zijn oordeel.

Aanbevelingen

De voorgaande bevindingen leiden tot een aantal aanbevelingen voor verbetering:

1. Het proces inkoop en aanbesteding loopt goed. De omvang van de financiële onrechtmatigheid is (afgezet tegen het totaalbedrag aan inkopen) gering en sterk gedaald in vergelijking met voorgaande jaren. Toch wordt aanbevolen halverwege het jaar 2023 dreigende risico's op het overschrijden van de Europese aanbestedingsgrens in kaart te brengen en daarop te acteren.
2. Blijvende aandacht voor de controle op prestatieleveringen is bij de processen subsidies, Wmo, jeugd en crediteuren van belang. Aanbeveling is om de controle op geleverde prestaties en de vastlegging daarvan te borgen in de processen en/of af te dwingen door de ondersteunende systemen.
3. Bij de processen jeugdzorg en Wmo dient het doorzetten van een voorziening naar RBL of een zorgaanbieder niet plaats te vinden zonder onderliggende (juiste) beschikking. Aanbevolen wordt dan ook om in deze processen te borgen, dat een voorziening slechts doorgezet kan worden op basis van een juiste onderliggende beschikking.
4. Daarnaast dient in het proces jeugdzorg geborgd te worden dat een zichtbare controle plaatsvindt op de inhoudelijke aansluiting van het recht, hoogte en duur van de voorziening (zoals opgenomen in de beschikking) met de in Gidso opgenomen gegevens en het opgestelde actieplan.
5. Aan de hand van een ingediend begrotingsplan en het tarief per eenheid van de te verlenen hulp door zorgverlener wordt de hoogte van het PGB vastgesteld. Om deze

hoogte goed te kunnen bepalen moet in het proces geborgd worden dat er geen PGB wordt verstrekt zonder begrotingsplan en een onderbouwing van het PGB tarief. De onderbouwing en de berekening van het tarief dient onderdeel te zijn van het actieplan. Voordat de PGB voorziening wordt doorgezet naar de SVB dient een zichtbare controle op deze aspecten te worden uitgevoerd.

6. Het opgenomen budget aan PGB bij de SVB moet aansluiten op het budget PGB uit de beschikking en Gidso. Aanbevolen wordt, ook om in het proces jeugdzorg te borgen dat een zichtbare controle plaatsvindt op de aansluiting van het budget PGB voorziening bij de SVB met het budget zoals opgenomen in de beschikking en Gidso.
7. Ten aanzien van formele onrechtmatigheden over de naleving van in wetgeving en gemeentelijke verordeningen opgenomen termijnen wordt geadviseerd in de ondersteunende systemen een bewaking van termijnen op te nemen. Ook wordt geadviseerd om in gemeentelijke verordeningen opgenomen termijnen kritisch te beoordelen op uitvoerbaarheid en noodzakelijkheid.

Verplichte onderdelen paragraaf bedrijfsvoering

In artikel 20 van de Financiële Verordening heeft uw raad vastgelegd dat het college in de paragraaf bedrijfsvoering zowel bij de begroting als de jaarstukken verplicht is om de volgende informatie op te nemen:

Omschrijving	Begroting 2022	Rekening 2022	Vershil
Salariskosten (in € 1.000)	31.604	27.627	3.977 V
Omvang personele formatie (in fte)	386,8	412,5	+ 25,7
Omvang personele bezetting (in fte)	366,9	376,6	+ 9,7
Kosten inhuur derden (in € 1.000)	4.086	7.780	3.694 N
Huisvestingskosten (in € 1.000)	2.039	1.543	496 V
Automatiseringskosten (in € 1.000)	3.373	2.929	444 V
Omvang personele formatie Griffie (in fte)	4,6	4,6	0
Omvang raads- en griffiebudget (in € 1.000)	1.220	1.160	60 V
Omvang budget rekenkamer (in € 1.000)	58	69	11 N
Omvang budget accountant (in € 1.000)	94	96	2 N
Omvang formatie College (in fte)	6,9	6,9	0
Omvang budget College (in € 1.000)	2.170	2.166	4 V
Totaal formatie (in fte)	398,3	424,0	+ 25,7
Totaal kosten (in € 1.000)	44.644	43.370	1.274 V

Toelichting:

In 2022 is de formatie vooral toegenomen door het omzetten van inhuurfuncties in het sociaal domein naar vaste functies. Ook is er sprake van formatie-uitbreiding als gevolg van de besluiten omtrent nieuw beleid naar aanleiding van het Coalitieakkoord en het toevoegen van tijdelijke functies (gedekt door tijdelijk budget. Net zoals in de afgelopen jaren is er ook in 2022 intensief gestuurd op het totaal van salariskosten en inhuurkosten. De financiële ruimte die ontstaat als gevolg van vacatures wordt gebruikt om in te huren op die functies waar inhuur het meest noodzakelijk is. Per saldo resteert een klein voordeel op deze kosten (283 V). Het financiële voordeel dat in voorgaande tabel wordt gepresenteerd van 1.274 V wordt echter vooral verklaard door meevallende uitgaven bij de huisvestingskosten (496 V) en de automatiseringskosten (444 V). Het voordeel bij de huisvestingskosten wordt allereerst verklaard door de lagere bezetting op de drie gemeentehuizen. Het deels thuiswerken is inmiddels verankerd in onze organisatie en dat leidt tot lagere facilitaire uitgaven. Ook wordt een deel van het

voordeel verklaard, doordat anticiperend op de nieuwe huisvesting in 2026 bepaalde uitgaven niet meer worden gedaan. Het voordeel bij de automatiseringskosten wordt vooral verklaard door het niet tijdig leveren van bestellingen door leveranciers. Dit betreft bijvoorbeeld de vernieuwing van onze telefoons en laptops. Maar bijvoorbeeld ook de vertraagde implementatie van nieuwe systemen. Deze leveringen zullen nu plaatsvinden in 2023.

Paragraaf 6: Verbonden partijen

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de verbonden partijen van de gemeente Vijfheerenlanden. Dat is voor de raad van belang omdat de raad een kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol heeft. De gemeente is namelijk verantwoordelijk voor: 1) de aansturing van de verbonden partij; 2) de controle op de verbonden partij; 3) de financiële consequenties vanuit de verbonden partij voor de eigen organisatie; en 4) de maatschappelijke consequenties die voortvloeien uit de verbonden partij.

Wettelijk kader

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) Provincies en Gemeenten verplicht gemeenten tot het opnemen van verantwoordingsinformatie over verbonden partijen in de P&C-documenten (begroting/jaarrekening). Een verbonden partij is "een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft". Een financieel belang is "een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt". Een bestuurlijk belang is "zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht". Bestuurlijk belang wordt uitgevoerd door zitting in het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) of Raad van Commissarissen (RvC) bij de desbetreffende verbonden partij.

Belang van de verbonden partijen voor de gemeente

Het belang voor de gemeente om met een verbonden partij in zee te gaan is om beleidsdoelstellingen op de meest doelmatige wijze uit te laten voeren zoals de gemeente dat voor ogen heeft. Het gaat hier om het behartigen van het publieke belang in samenwerking met de verbonden partij. Het aangaan van een relatie met een verbonden partij levert de kennis en kunde voor de gemeente om een publieke taak te vervullen, daarnaast kan de samenwerking ook financiële voordelen opleveren (efficiëntere manier van werken door de verbonden partij, lasten verlichting door schaalvoordelen of doordat kosten gezamenlijk gedragen kunnen worden doordat de verbonden partij voor meerdere gemeenten werkzaam is).

Beleidsvoornemens

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen is het gewenst om verbonden partijen te sturen en te monitoren. Besluiten worden genomen in het bestuur van de verbonden partijen en niet in de gemeenteraad zelf. Op basis van het bestuurlijk belang voert de gemeente invloed uit in het Dagelijks Bestuur, Algemeen Bestuur, Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) of Raad van Commissarissen (RvC) bij de desbetreffende verbonden partij. De raad kan ook, ondersteund door de ambtelijke organisatie, een zienswijze indienen bij de P&C-producten van de verbonden partij. Op

deze manier wordt geborgd dat de gemeentelijke belangen in acht worden genomen en worden behartigd door de verbonden partij.

Overzicht verbonden partijen

In het vervolg van de paragraaf worden de verbonden partijen in deze paragraaf ingedeeld conform artikel 15 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) Provincies en gemeenten ingedeeld in de onderstaande categorieën:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Vennootschappen en coöperaties;
3. Stichtingen en verenigingen;
4. Overige verbonden partijen.

Deze paragraaf biedt inzicht per verbonden partij door de volgende informatie op te nemen:

- Naam verbonden partij;
- Vestigingsplaats;
- Doel;
- Programma('s) waarop de gemeentelijke bijdrage is verantwoord;
- Deelnemende partijen;
- Openbaar belang;
- Bestuurlijk belang;
- Financieel belang;
- Risico's voor de financiële positie van de gemeente;
- Actuele ontwikkelingen bij de verbonden partij.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)
Vestigingsplaats: Utrecht
Doel: Het doel van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Utrecht is om de kwaliteit van de crisisbeheersing en noodhulpverlening in de regio Utrecht te verbeteren. Dit zijn het uitvoeren van taken op het gebied van brandweertzorg (bestrijding en preventie) en uitvoeren van geneeskundige hulpverleningsorganisatie (GHOR).
Programma: Programma 1 Veiligheid
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Openbaar belang dat wordt behartigd: Veiligheid
Bestuurlijk belang: het Algemeen Bestuur wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten, namens de gemeente Vijfheerenlanden is dat de heer S. (Sjors) Fröhlich.
Financieel belang: De gemeente betaalt jaarlijks een bijdrage op basis van de ijkpunten van het gemeentefonds, subcluster Brandweer en Rampenbestrijding. De betaalde bijdrage in 2022 is € 3.822.658.
Risico's: De VRU definieert € 0,5 miljoen aan risico's. De weerstandscapaciteit van de VRU bedraagt € 1,4 miljoen. Het grootste risico met een kans van 75% is taakdifferentiatie tussen vrijwilligers en beroepskrachten.
Ontwikkelingen 2022: Uitvoering van het Beleidsplan VRU 2020-2023.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
Vestigingsplaats Zeist
Doel: GGDrU levert een bijdrage aan vijf maatschappelijke effecten:

• Inwoners wonen, leven, gaan naar school en werken in een veilige omgeving waar aandacht is voor gezondheid en elkaar. • Een gezonde en veilige start voor elk kind. • Iedereen kan zich ontwikkelen en ontplooiën. • Iedereen kan meedoen. • Bedreigingen van de publieke gezondheid worden bestreden.
Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu
Deelnemende partijen: Alle gemeenten in de provincie Utrecht nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Openbaar belang: Bescherming en bevordering van de volksgezondheid op basis van de Wet publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur van de GGDrU door wethouder de heer M.F.M. (Marcel) Verweij tot mei 2022. Vanaf mei 2022 vertegenwoordigt wethouder de heer K. (Kees) Bel de gemeente Vijfheerenlanden.
Financieel belang: De werkelijke bijdrage (voor alleen de wettelijke taken) voor 2022 is € 1.877.287. Dit betreft de inwonerbijdrage Algemene Publieke Gezondheid (APG) en de kindbijdrage Jeugdgezondheidszorg (JGZ). Ontwikkeling 2022: Kosten GGID: €237. Kosten nieuw kinddossier: €29
Risico's: De GGDrU heeft in de jaarrekening 2021 risico's geïnventariseerd tot een hoogte van € 1.128. Tegenover de risico's staat een weerstandsvermogen van € 2.592. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 2,298. Hiermee zijn de genoemde risico's financieel ruim afdoende afgedekt. Uit het laatste bestuurlijk gedeelte Ombuigingenplan blijkt echter dat de Algemene Reserve naar verwachting de komende jaren zal teruglopen naar een saldo van circa € 850 wat in de buurt komt van het minimum niveau van de benodigde weerstandscapaciteit op basis van de huidige risico-inventarisatie. Door het afboeken van de GGID-investeringen voortkomend uit het stoppen met GGID ontstond een negatief vermogen dat aangezuiverd moest worden. Het AB heeft verzocht de incidentele benodigde bijdrage van gemeenten zo beperkt mogelijk te houden. Dat brengt met zich mee dat de algemene reserve zal worden ingezet tot het maximale niveau, namelijk minimaal benodigde weerstandsvermogen. Verdere onttrekkingen uit de algemene reserve zijn dan niet meer mogelijk. (Begrotingswijziging 2023-01)
Ontwikkelingen 2022: Het Algemeen Bestuur heeft op 30 januari 2019 de Bestuursagenda 2019-2023 vastgesteld. De inhoudelijke prioriteiten in de bestuursagenda zijn: - Kansrijk opgroeien - Gezonde leefomgeving - Langer gelukkig en gezond zelfstandig - Eigentijds besturen - Doorontwikkeling interne organisatie In maart 2022 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden, daarmee is ook voor GGDrU een nieuwe bestuursperiode gestart. Dit betekent dat 2022 in het kader heeft gestaan van kennismaken met nieuwe raadsleden en algemeen bestuursleden, het afronden van de huidige bestuursagenda. Een nieuw bestuur betekent ook een nieuwe bestuursagenda 2023-2027. Deze is inmiddels vastgesteld en gaat met het nieuwe bestuur verder met de uitwerking van de adviezen van het vorige bestuur. Wel heeft er een herordening plaats gevonden en wordt er in de bestuursagenda 2023-2027 uitgegaan van drie inhoudelijke pijlers: - Gezonde leefomgeving

- Kansrijk opgroeien
- Langer gezond zelfstandig

Ontwikkelingen GGID:

Op 2 november 2022 heeft het algemeen bestuur van GGD regio Utrecht besloten te stoppen met het ontwikkelen van GGID (digitaal dossier voor de jeugdgezondheidszorg). De kosten voor Vijfheerenlanden ten gevolge van het afboeken van de investeringen in GGID zijn uitgevallen op €237,-. Om te komen tot een nieuw digitaal kinddossier is een extra investering gedaan van €29,-.

Reinigingsdienst Waardlanden

Vestigingsplaats: Gorinchem

Doel: Reinigingsdienst Waardlanden verzorgt de inzameling van huishoudelijk afval en grondstoffen (zoals papier en glas) voor de gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden. De werkzaamheden zijn gericht op het zo veel mogelijk hergebruiken van grondstoffen en het voorkomen van (rest)afval. Ze zetten zich ervoor in dat het afval goed wordt gescheiden en dat producten en materialen worden hergebruikt of gerecycled. Zo wordt er verantwoord omgegaan met schaarse grondstoffen en met energie. Dit levert grote milieuwinst op. Ook verzorgt Waardlanden de informatievoorziening en voorlichting aan inwoners over het scheiden van afval/grondstoffen.

Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden.

Openbaar belang: Het verwijderen van het huishoudelijk afval, als bedoeld in de Wet Milieubeheer van de deelnemende gemeenten, is de belangrijkste taak van de dienst.

Bestuurlijk belang: Wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen vertegenwoordigde de gemeente Vijfheerenlanden tot mei 2022. Wethouder heer T. (Teus) Meijdam vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur vanaf mei 2022.

Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2022 is € 6.426.

Risico's: De risico's van Waardlanden kunnen geschaard worden onder de normale bedrijfsrisico's en worden berekend op afgerond € 800. Waardlanden beschikt over een weerstandsvermogen van €1.033.

Ontwikkelingen 2022: De voorbereidingen op de invoer van het nieuwe afvalbeleid zoals vastgesteld in de Strategienota 2021-2025 hebben in 2022 voor een groot deel zijn beslag gekregen. De uitvoering heeft echter wel vertraging opgelopen waardoor de planning is aangepast. Voor 2022 heeft dat geen financiële gevolgen.

Gevudo

Vestigingsplaats: Dordrecht

Doel: De GR heeft tot doel het behartigen van aandeelhoudersbelangen van de deelnemers In NV HVC, In de ruimste zin des woords, en het daarbij uitoefenen van stemrecht in de aandeelhoudersvergaderingen van NV HVC.

Het hoofddoel van de HVC is: ten algemenen nutte werkzaam zijn op het gebied van het afvalbeheer en de daarmee verbonden opwekking van elektriciteit, benutting van overige vrijgekomen warmte en opwerking van reststoffen tot nieuwe restproducten.

Programma: Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Deelnemende partijen: De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem,

Hardinxveld Giessendam, Hendrik Ido Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.
Openbaar Belang: De GR Gevudo neemt namens de gemeenten deel in andere rechtspersonen met een soortgelijk of aanverwant doel in afvalverwerkingsactiviteiten op (boven) regionale schaal. In 2005 is besloten tot verkoop van NV Gevudo aan de huisvuilcentrale (HVC) in Alkmaar. Door de verkoop van de N.V. Gevudo aan de HVC neemt de GR Gevudo namens de deelnemende gemeenten voor 18,15% deel in de HVC.
Bestuurlijk belang: De GR Gevudo levert 1 commissaris in de huisvuilcentrale (HVC). De gemeenschappelijke regeling Gevudo kent 3 bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen vertegenwoordigde de gemeente Vijfheerenlanden tot mei 2022. Wethouder heer T. (Teus) Meijdam vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur vanaf mei 2022.
Financieel belang: : De gemeente Vijfheerenlanden ontvangt provisie vanuit de GR Gevudo. De provisie van 2022 is € 119.
Risico's Gevudo: De Gevudo is een houdstermaatschappij en voert zelf geen operationele taken uit. De liquiditeitspositie van Gevudo is daarom nauwelijks nog van belang. De risico's van Gevudo vanuit de HVC komen echter voor rekening van de deelnemers.
Risico's NV HVC: Als gevolg teruglopend aanbod in te verbranden afval, door de ambities van overheden om meer afval te scheiden, is er in beginsel een financieel risico voor HVC. Gelet op het huidige afvalaanbod verwacht HVC de komende jaren echter geen knelpunten. De financieringen van de ovens zijn in de laatste fase van aflossing. HVC levert ook energie; de marge op eigen productie is echter sterk afhankelijk van wat de marktprijzen doen, regulering, evt. SDE en de afnamehoeveelheid. Het jaarresultaat van de onderneming en daarmee o.a. de beoogde solvabiliteitsverbetering kan daardoor wel sterk beïnvloed worden.
Ontwikkelingen 2022: Voor 2022 is (wederom) een sluitende exploitatie gerealiseerd.

ODRU
Vestigingsplaats: Utrecht
Doel: de Omgevingsdienst voert taken en beleid uit op het gebied van omgeving, milieu en duurzaamheid. Elke gemeente bepaalt zelf welke taken de Omgevingsdienst voor haar uitvoert binnen de volumeafspraken die zijn vastgelegd. De taken hebben betrekking op zaken als afvalmanagement, bodem en water, beleid en juridische (handhaving) zaken, duurzaam bouwen, klimaat en energie, externe veiligheid, geluid, lucht en licht, milieucommunicatie, archeologie, asbest en (omgevings)vergunningverlening.
Programma: Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, De Bilt, Montfoort, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar belang: Samen met onze gemeenten werken we aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving voor onze inwoners en bedrijven. Dit doen we op een maatschappelijk bewuste manier.
Bestuurlijk belang: De Omgevingsdienst heeft een Algemeen Bestuur. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen elk een lid en plaatsvervangend lid aan. De gemeente Vijfheerenlanden werd in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder de heer H.D. (Huib) Zevenhuizen tot mei 2022. Wethouder de heer J.

(John) van der Velden heeft deze werkzaamheden overgenomen vanaf mei 2022. Hij is tevens lid van de auditcommissie. De burgemeester vervult sinds voorjaar 2022 de rol van technisch/onafhankelijk voorzitter.

Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2022 is € 1.332.

Risico's (begroot): De ODRU heeft in de geactualiseerde notitie Weerstandsvermogen zijn de risico's in kaart gebracht en gekwantificeerd op € 809 in de begroting 2023. Hierin wordt aangesloten op de methodiek van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR). In deze methodiek wordt gewerkt met waarderingscijfers en bandbreedten in de ratio's voor het weerstandsvermogen. Conform de systematiek wordt uitgegaan van waarderingscijfer C, wat een weerstandsvermogen betekent met een bandbreedte tussen 1,0 tot 1,4. De huidige weerstandscapaciteit bedraagt € 703, waarmee de weerstandsratio uitkomt op 0,87. Dit valt buiten de vastgestelde bandbreedte van 1,0 en 1,4. Bij vaststelling van de jaarrekening 2021 is besloten om € 106 van het resultaat te doteren aan de Algemene Reserve om de weerstandscapaciteit weer op peil te krijgen.

Ontwikkelingen 2022: Bij het opstellen van de begroting 2022 was de verwachting nog dat de Omgevingswet in 2022 in werking zou treden, dat is niet gebeurd (zoals het er nu naar uit ziet, wordt dat 1 januari 2024). Er is wel doorgewerkt aan de voorbereiding van de invoering, bijvoorbeeld als het gaat om de bodemtaken die van de provincie naar de gemeente overkomen en bij de ODRU zullen worden ondergebracht.

In 2022 is de regionaal (provinciebrede) Uitvoerings- & Handhavingsstrategie (U&H-strategie) door alle partijen vastgesteld, ook door Vijfheerenlanden.

Net als voorgaande jaren was het aantal meldingen op basis van artikel 8.40 van de Wet milieubeheer hoger dan verwacht. Dit lijkt structureel te zijn.

In totaal zijn er in 2022 615 vergunningen, adviezen, meldingen en besluiten door de ODRU afgehandeld.

Wat toezicht betreft: het programmatisch toezicht is volgens plan uitgevoerd, er is een kleine overschrijding van 2%. Wel zijn er wederom meer uren nodig geweest voor toezicht&handhaving sloop/asbest. Opvallend is verder het toegenomen aantal uren voor strafrecht: er is zeven keer een proces-verbaal opgemaakt, er zijn drie bestuurlijke strafbeschikkingen afgegeven en er is een strafrechtelijke waarschuwing geregistreerd

OVL

Vestigingsplaats: Hardinxveld-Giessendam

Doel: Kerntaak van Bureau OVL is het uitvoeren van het beheer van de openbare verlichting en de centrale aansturing en bewaking op de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden hieraan. Bureau OVL fungeert op dit terrein ook als het kenniscentrum voor de deelnemers en voert in opdracht projecten voor de gemeenten uit.

Programma: Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht en Vijfheerenlanden.

Openbaar belang: Beheer openbare verlichting.

Bestuurlijk belang: de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten vormen het Algemeen Bestuur. De gemeente Vijfheerenlanden werd in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigd door wethouder mevrouw C. (Christa) Hendriksen tot mei 2022. Wethouder de heer T. (Teus) Meijdam heeft deze werkzaamheden overgenomen.

Financieel belang: De werkelijke bijdrage voor 2022 is € 154.

Risico's: Algemene risico's in het kader van de bedrijfsvoering. Het gewenste weerstandsvermogen volgens de financiële verordening van Bureau OVL bedraagt €

187,- De gewaardeerde risico's bedragen €152,-. Het weerstandsvermogen bedraagt ultimo boekjaar €100,-. Bureau OVL gaat voorstellen om het weerstandsvermogen aan te vullen met het te verdelen positieve resultaat uit 2022.

Ontwikkelingen 2022: In 2022 heeft Bureau OVL haar interne processen geoptimaliseerd en is de dienstverlening sterk verbeterd. Per 1 april 2022 is Citytec als nieuwe onderhoudsaannemer van start gegaan. Citytec is via een Europese aanbesteding gecontracteerd op prijs/kwaliteit.

In de jaarrekening van Bureau OVL is te zien dat een hogere projectomzet is gerealiseerd. Bij gebrek aan een contractaannemer voor projecten heeft Bureau OVL tijdelijk gezorgd voor de inkoop van de materialen en de aanbestedingen zijn meervoudig onderhands aanbesteed. Vanaf 2023 worden projecten uitgevoerd door middel van een raamovereenkomst. De raamovereenkomst wordt begin 2023 Europees aanbesteed.

Avres

Vestigingsplaats: Gorinchem

Doel: Wij helpen mensen zich te ontwikkelen op gebied van werk, geld en sociaal netwerk. Door:

1. Mens centraal

We ontwikkelen op gebied van werk, sociale omgeving, invulling van vrije tijd en ontwikkeling van sociale vaardigheden.

Mogelijk maken wat nodig is. Het individuele willen en kunnen van mensen staat centraal. Vervolgens zoeken we de benodigde middelen.

2. Ontwikkeling

Gericht op bereikbaar maken van betaald werk en vergroten van zelfredzaamheid.

3. Netwerkorganisatie

Verbinder van mogelijkheden in een netwerk van partners

Programma: Programma 6 Sociaal domein

Deelnemende partijen: De gemeenten Molenlanden, Gorinchem en Vijfheerenlanden nemen deel in deze gemeenschappelijke regeling.

Publiek belang: Avres behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten bij de uitvoering van hun taken in het kader van de Wet Werk en Bijstand, de Participatiewet, de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en andere regelingen op het gebied van het gemeenschappelijk sociale zekerheidsbeleid.

Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden was in het Dagelijks Bestuur vertegenwoordigd door wethouder de heer C. (Cees) Taal en in het Algemeen Bestuur door de wethouders de heer M.F.M. (Marcel) Verweij en de heer C. (Cees) Taal tot mei 2022. Deze werkzaamheden zijn door wethouder De heer J. (Joop) van Montfoort en in het Algemeen Bestuur door de wethouders de heer K. (Kees) Bel en de heer J. (Joop) van Montfoort overgenomen.

Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2022 is € € 27.717

Risico's: De weerstandscapaciteit bedraagt € 6.516. De grootste risico's zijn:

- Tekort op het BUIG-budget
- Toename van het aantal cliënten

Het totaal van de risico's bedraagt € 3.830, de weerstandscapaciteit is voldoende voor de risico's.

Ontwikkelingen 2022: Avres heeft in 2022 een meerjarig sluitende begroting ingediend, waar dit in 2021 in eerste instantie niet het geval was. De verwachting is dat Avres binnen haar reguliere middelen blijft in 2022. Wel wordt er aanvullende dienstverlening geleverd n.a.l.v. ontwikkelingen in 2022, te weten het leefgeld voor Oekraïners en de energietoeslag. Voor wat betreft de energietoeslag zijn de Rijksvergoedingen niet voldoende, zowel vanwege een te lage inschatting van het gebruik door het Rijk als de keuze om het in Vijfheerenlanden op 130% uit te voeren.

Deze kosten worden, conform afspraak, één op één afgerekend met de deelnemende gemeenten, net als minimabeleid (waar de kosten ook stijgen, in verband met de jaarlijkse inflatiecorrectie en de verhoging van de draagkrachtgrens naar 130%). Na vaststelling van het Ambitiedocument is een Ambitiefonds ontwikkeld om bij te dragen aan de doelen in het Ambitiedocument. De middelen hiervoor zijn uit de algemene reserve gehaald. Uw raad heeft hiermee ingestemd bij de begroting 2023 Avres (d.d. 30-6-2022). Het weerstandsvermogen bleef binnen de gestelde kaders na onttrekking van de gelden voor het Ambitiefonds (te weten 170%, binnen de marge van 140% en 200%).

Regionaal Archief Zuid-Utrecht (RAZU)

Vestigingsplaats: Wijk Bij Duurstede

Doel: Het doel en de taken van het Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU), v.m. RHC Zuidooost Utrecht, worden in artikel 3 en 5 van de gemeenschappelijke regeling RAZU beschreven als:

1. De zorg voor en het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten, zoals nader omschreven in de Archiefwet 1995.
2. Het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemende gemeenten voor zover deze niet zijn overgebracht.
3. Het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen, beheren en bewaren van een zo compleet mogelijke collectie bronnen op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

Programma: Programma 5 Sport, cultuur en recreatie.

Deelnemende partijen: De gemeenten Bunnik, Houten, Utrechtse Heuvelrug, Rhenen, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden.

Openbaar belang: Toegankelijkheid voor inwoners en andere belangstellenden/belanghebbenden. Het historisch archief op een goede manier behouden.

Bestuurlijk belang: De portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten vormen het Algemeen Bestuur. Burgemeester de heer S. (Sjors) Fröhlich vertegenwoordigt daarin de gemeente Vijfheerenlanden. De stemverhouding is geregeld in artikel 8 van de gemeenschappelijke regeling: Ieder lid van het bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Dit levert de volgende stemverdeling op: Bunnik 2 stemmen, Houten 6 stemmen, Rhenen 3 stemmen, Utrechtse Heuvelrug 5 stemmen, Vijfheerenlanden 6 stemmen en Wijk bij Duurstede 3 stemmen.

Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2022 is € 249

Risico's: Het RAZU heeft op de balans geen eigendommen, zodat in dat opzicht geen risico aanwezig is. Een eventueel negatief exploitatiesaldo wordt door de deelnemende gemeenten afgewikkeld conform de artikelen 26 tot en met 28 van de gemeenschappelijke regeling (GR). In feite is daarmee een groot deel van de risico's afgedekt. De archieven en collecties die zich in de archiefbewaarplaats bevinden, zijn niet verzekerd. Dat is een keuze die door veel archiefdiensten en musea wordt gemaakt, gezien de beperkte risico's en de hoge verzekeringskosten.

In 2022 is er door de RAZU voortvarend gestart met de verdere uitvoering tot het realiseren van een e-depot in lijn met de informatiekundige visie Common Ground van de VNG. Het doel is 1. een eigen e-depot voorziening realiseren en 2. binnen de Common Ground community werken aan de borging van duurzame toegankelijkheid. Het zal de gemeente ontzorgen omdat de ontwikkeling en beheer ligt bij het RAZU. Een risico is of het RAZU voldoende personele capaciteit houdt om het e-depot te realiseren en de

gemeente hierbij te begeleiden. 2021 zal meer zicht geven op de contouren van deze financiële en personele risico's.
Ontwikkelingen 2022: Er wordt voortvarend gewerkt aan de ontwikkeling van een e-depot. Het beleidsplan 2019-2022 is afgelopen en er wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan voor de periode 2023-2026.

Regio AV
Vestigingsplaats: Gorinchem
Doel: De GR AV omvat de gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden. Deze gemeenten werken op een aantal maatschappelijke opgaven met elkaar, provincies, waterschap, maatschappelijke organisaties, bedrijven, inwoners en omliggende gemeenten en samenwerkingsverbanden samen in het kader van het programma 'Grenzeloos Samenwerken'.
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie
Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Molenlanden en Vijfheerenlanden.
Openbaar belang: Inhoud geven aan samenwerking op bovenlokale thema's betreffende verkeer en vervoer, volkshuisvesting, economie, toerisme, ruimte, duurzaamheid, cultuur en maatschappelijke ondersteuning
Bestuurlijk belang: De gemeente Vijfheerenlanden is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur door de burgemeester de heer S. (Sjors) Fröhlich en wethouder de heer M.F.M. (Marcel) Verweij tot mei 2022. Wethouder heer T. (Ton) van Maanen vervangt de heer M.F.M. (Marcel Verweij) vanaf mei 2022. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in het Dagelijks Bestuur. Bij de besluitvorming in het algemeen bestuur beschikt elke deelnemende gemeente over één stem per gemeente. Besluiten in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur worden genomen bij meerderheid van stemmen.
Financieel belang: De werkelijke bijdrage in 2022 is € 116. De betaalde bijdragen voor deelname aan de Regionaal Maatschappelijke Agenda is € 91,-
Risico's: Normale bedrijfsrisico's die niet zijn gekwantificeerd. Het weerstandsvermogen bedraagt € 170. Het weerstandsvermogen bedraagt € 140. De weerstandsratio komt hierbij op 1.
Ontwikkeling 2022: Uitvoeren van het programma 'Grenzeloos Samenwerken'. De binnen dit programma 10 benoemde maatschappelijke opgaven zijn vastgelegd in de Regionaal Maatschappelijke Agenda. Er is gedurende 2022 uitvoering gegeven aan de vastgestelde agenda. Halverwege 2022 is er door de regiosecretaris gestart met het opstellen van een position paper om de efficiency samenwerking op de verschillende thema's verder te onderzoeken. Het position paper zal in het begin van 2023 worden aangeboden aan DB, AB en Strategisch Beraad.

Vennootschappen en coöperaties

Oasen NV
Vestigingsplaats: Gouda
Doel: Oasen is een maatschappelijk drinkwaterbedrijf. Oasen zorgt op duurzame wijze voor het drinkwater in Zuid Westelijk Nederland, waaronder Vijfheerenlanden.
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie
Deelnemende partijen: Gemeenten in zuidelijk en oostelijk deel van Zuid-Holland.
Publiek belang: De N.V. Oasen is de maatschappij die is belast met de drinkwatervoorziening in het zuidelijk en oostelijk deel van Zuid-Holland.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigde de gemeente tot mei 2022 in de A.v.A. Wethouder de heer T. (Ton) van Maanen vertegenwoordigt gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A vanaf mei 2022.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden heeft 55 van de 748 aandelen Oasen, naar rato van het aantal inwoners. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij Oasen. Oasen keert op basis van haar statuten geen dividend uit.
Risico's: zijn strategische, operationele, compliance (voldoen aan wet/regelgeving) en financiële risico's. Strategisch: • Vertrouwen in drinkwater • Kwaliteit bronnen voor drinkwater • Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel • Bemoeilijking investering in infrastructuur • Toenemende cyberdreiging Operationeel: • Drinkwaterkwaliteit • Leveringszekerheid Compliance: • Voldoen aan ruim 160 wetten en regelingen Financieel: geen concrete financiële risico's genoemd op krediet, liquiditeit, valuta, markt en rente- en kasstroomrisico.
Ontwikkelingen 2022: In 2022 is van start gegaan met de nieuwe strategie die voortbouwt op het fundament van het verleden. Wendbaar en adaptief in de aanpak. Zo wordt de continuïteit gewaarborgd en tegelijkertijd meebewogen met de veranderende wereld.
Overige informatie: www.oasen.nl

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats: Den Haag
Doel: BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie.
Deelnemende partijen: Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. Aandelen BNG Bank luiden op naam en zijn niet beursgenoteerd.

Openbaar belang: De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigde de gemeente tot mei 2022. Wethouder de heer T. (Ton) van Maanen vertegenwoordigt gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A vanaf mei 2022.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden heeft 83.265 van de 55.690.720 aandelen BNG. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij BNG. BNG Bank baseert dividendvoorstellen op haar kapitaalbeleid. Over de boekjaren 2019 en 2020 bedraagt het uitkeringspercentage 50% van de netto winst.
Risico's: Het Internal Governance Framework (IGF) vormt de basis voor alle besluitvorming binnen BNG Bank. Het IGF beschrijft het 'Three Lines of Defense'-model en hoe het risicobeheer hierin is gepositioneerd. Onderdeel van het IGF is het Risk Management Framework (RMF), bestaande uit het overkoepelende beleid inzake algemene en specifieke risico gerelateerde onderwerpen, zoals risk governance, risk appetite framework en specifieke risico's. Het RMF is toegesneden op het specifieke bedrijfsprofiel van BNG Bank. Risicobeheeractiviteiten zijn geïntegreerd in alle delen van de organisatie waar belangrijke risico's kunnen ontstaan. Het continue risicobeheerproces omvat het identificeren, beoordelen, meten, bewaken, rapporteren en sturen van de verschillende soorten risico's. Er zijn geen concrete risico's gekwantificeerd.
Ontwikkelingen 2022: De eerste helft van 2022 werd getekend door de nasleep van de COVID-19-pandemie en de Russische inval in Oekraïne. Door de sterke stijging van prijzen voor olie, gas en andere grondstoffen steeg de inflatie in het Eurogebied in de eerste helft van 2022 naar recordhoogtes. Dit had ook impact voor klanten van BNG Bank. BNG Bank kon dankzij haar uitstekende kapitaal- en liquiditeitspositie haar klanten in het publieke domein blijven voorzien van financiering tegen scherpe tarieven. Ook ging BNG Bank verder met het versterken van de interne organisatie om effectiever uitvoering te geven aan haar strategie om samen met klanten maximale maatschappelijke impact te realiseren.
Overige informatie: www.bngbank.nl

NV Stedin Groep
Vestigingsplaats: Rotterdam
Doel: Via energienetwerken zorgt Stedin voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Stedin brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie
Deelnemende partijen: Gemeenten in Zuid-Holland, Zeeland, Utrecht, Noord-Holland en noordoost Friesland.
Openbaar belang: Stedin is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit en gas naar circa 2,3 miljoen huishoudens en industriële klanten.
Bestuurlijk belang: De gemeente heeft als aandeelhouder stemrecht in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (A.v.A). Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigde de gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A tot mei 2022. Wethouder de heer T. (Ton) van Maanen vertegenwoordigt gemeente Vijfheerenlanden tijdens de A.v.A sinds mei 2022.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden bezit €6.570 aan gewone aandelenkapitaal en €3.860 aan preferente aandelen in Stedin. De aandeelhouders

zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij Stedin. Stedin keert jaarlijks dividend uit. De uitkering op gewone aandelen is afhankelijk van de winst. De uitkering op de cumulatief preferente aandelen staat is gegarandeerd, ingeval de winst niet toereikend is, ontstaat er een rentedragende vordering op Stedin.
Risico's: Geopolitieke ontwikkelingen in 2022 hebben geleid tot bijzondere externe omstandigheden en verhoogde risico's met een impact dit jaar. Een belangrijke externe ontwikkeling is de energiecrisis, die een stijging van een aantal risico's tot gevolg heeft gehad. Hieronder noemen we een aantal van deze risico's en de ontwikkelingen hierin voor Stedin: Het geopolitieke spanningsveld heeft impact op de leveranciers- en materiaalmarkten. Hierdoor ervaart Stedin onrust rondom de beschikbaarheid van materialen. Stedin heeft aanvullende beheersmaatregelen genomen met als doel de beschikbaarheid van (strategische) materialen veilig te stellen. In Nederland is er sprake van grote arbeidsmarktkrapte en personeelstekorten. Om de uitzonderlijke krapte op de arbeidsmarkt tegen te gaan, neemt Stedin concrete maatregelen. Ontwikkelingen 2022: Stedin en DNWG zijn op 1 januari 2022 samengevoegd. Vanaf die datum voeren ze gezamenlijk stafdiensten en netbeheeractiviteiten uit onder één naam: Stedin. De naam Enduris houdt per die datum op te bestaan. Daarnaast blijft Stedin zich focussen op drie strategische speerpunten: beter netbeheer, energietransitie mogelijk maken en duurzame bedrijfsvoering. Hierbij is een omvangrijk meerjarig investeringsprogramma samengesteld. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met de Rijksoverheid en de overige gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied. Inzet hierbij is ook om meer eigen vermogen te verkrijgen. Dit om met gunstige voorwaarden geld aan te trekken ten behoeve van het investeringsprogramma.

MerwedeLingelijn (MLL) Beheer B.V.
Vestigingsplaats: Gorinchem
Doel: De zeven gemeenten (Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Giessenlanden, Gorinchem, Leerdam, Geldermalsen) langs de MerwedeLingelijn hebben zich samen sterk gemaakt voor het behoud van de spoorlijn. Dit leidde tot de ondertekening van de Samenwerkingsovereenkomst tussen gemeenten en provincie voor frequentieverhoging en nieuwe stations. Ook hebben de gemeenten het Platform Sociale Veiligheid MerwedeLingelijn opgericht. Voor de realisatie van de nieuwe infrastructuur en stations hebben de gemeenten de MerwedeLingelijn Beheer BV opgericht. Ook de herinrichting van de bestaande voorpleinen en de aanpassing van de bestaande stations valt onder de verantwoordelijkheid van het projectbureau.
Programma('s): Programma 2: verkeer en vervoer
Deelnemende partijen: Provincie Zuid-Holland; Gemeenten Dordrecht, Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Gorinchem, Vijfheerenlanden en Geldermalsen
Openbaar belang: Openbaar vervoer
Bestuurlijk belang: De gemeente werd in het bestuur van MLL Beheer vertegenwoordigd door wethouder H. (Huib) Zevenhuizen tot mei 2022. Wethouder de heer J. (Joop) van Montfoort heeft vanaf mei 2022 de werkzaamheden overgenomen.
Financieel belang: De gemeente Vijfheerenlanden is aandeelhouder voor een aandelenkapitaal van € 31,-
Risico's: Er zijn geen materiële risico's waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.
Overige informatie: www.merwedelingelijn.nl

C.V. Regionale Ontwikkelmaatschappij Schelluinen-West (ROM-S)/Beheer BV ROM-S
Vestigingsplaats: Gorinchem
Doel: Er zijn drie hoofdactiviteiten, de realisatie van het transport- en logistiek centrum Schelluinen-West, de realisatie en exploitatie van regionale vrachtwagenparkeerterreinen en de herontwikkeling van vertreklocaties.
Programma('s): Programma 0: bestuur en organisatie.
Deelnemende partijen: De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld Giessendam, Molenlanden en Vijfheerenlanden en de BNG Gebiedsontwikkeling BV.
Openbaar belang: Primaire doelstelling van ROM-S is om bedrijven in de logistieke sector uit de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden te herhuisvesten op Schelluinen-West, waarmee de druk op het Groene Hart wordt weggenomen. Daarnaast is het doel een gezonde economische ontwikkeling van de regio, inclusief die van de logistieke sector.
Bestuurlijk belang: Wethouder de heer M. (Maks) van Middelkoop vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in de algemene vergadering van aandeelhouders van de ROM-S Beheer BV tot mei 2022. Wethouder de heer T. (Ton) van Maanen heeft deze werkzaamheden vanaf mei 2022 overgenomen. De concerncontroller van de gemeente Vijfheerenlanden vertegenwoordigt de gemeente in ROM-S CV.
Financieel belang: Het belang van de gemeente Vijfheerenlanden in het kapitaal van ROM-S CV bedraagt per 31-12-2022 een bedrag van € 310.
Risico's: Inmiddels zijn vrijwel alle bouwpercelen uitgegeven of in optie. Naar verwachting wordt ROM-S CV uiterlijk in 2023 financieel afgewikkeld. De gemeente Molenlanden neemt dan de grondexploitatie over voor haar rekening.
Ontwikkelingen 2022: In 2022 is een deel van het commanditair kapitaal betaalbaar gesteld en terugbetaald op 16 januari 2023. Hierbij is er ook een deel uit de opgespaarde winst uitgekeerd. Dit vooruitlopend op de volledige afwikkeling in het vierde kwartaal van 2023.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN)
Vestigingsplaats: Vianen
Doel: Het IBMN wil financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen behalen voor haar leden, maar inkoop ook inzetten als strategisch en tactisch instrument voor waarde creatie. De dienstverlening is gericht op de professionalisering van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van elke deelnemende gemeente. De inkopers begeleiden zowel individuele als gezamenlijke inkoop- en aanbestedingstrajecten, helpen bij het opstellen van het inkoop- en aanbestedingsbeleid en fungeren als vraagbaak/helpdesk op het gebied van inkoop- en aanbesteding.
Programma: Programma 0 Bestuur en Organisatie
Deelnemende partijen: Deelnemers zijn de gemeenten IJsselstein, Leusden, Molenlanden, Montfoort, Scherpenzeel, Vijfheerenlanden en Woudenberg. Drie GR'en zijn ook deelnemer: Avres, RSDKRH en RMN.
Openbaar belang: Voordelen behalen door efficiënte en effectieve inkoop en zo kosten reduceren. Daarnaast zorg dragen voor een rechtmatige inkoop die voldoet aan gemeentelijke, nationale en Europese aanbestedingsregels.
Bestuurlijk belang: De gemeentesecretaris mevrouw N. (Nanette) van Ameijde Poortman vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang: De bijdrage voor 2022 is € 158.
Risico's: Eventuele juridische bijstand voor claims van derden naar aanleiding van afgesloten inkoopcontracten komt voor rekening van de gemeente. Het eventuele financiële risico door deel te nemen in IBMN is afgedekt door het weerstandsvermogen van deze stichting
Ontwikkelingen 2022: Het bedrijfsplan van IBMN 'Eerder, vaker en Impact' voor de periode 2021 t/m 2024 uitvoeren die op 5 november 2020 jl. door het Algemeen Bestuur IBMN is vastgesteld. Het jaar 2022 is gebruikt om aan het bedrijfsplan verder invulling geven. De IBMN-middag eind 2022, (digitale) overleggen met de deelnemers op zowel ambtelijk alsook bestuurlijk niveau hebben er aan bijgedragen om verder invulling te geven aan het motto 'Alleen samen kunnen we het beste uit inkoop halen'. Desondanks dat 2022 nog steeds beïnvloed werd door Corona was het ziekteverzuim zeer laag en de declarabiliteit van IBMN ruim boven de afgesproken 60%. De deelnemerstevredenheid op projectbasis was wederom hoog met een 8,6 (op een 10 puntenschaal). Dit heeft er mede aan bijgedragen dat 2022, zowel in projecten alsook in financieel opzicht, kan worden bestempeld als wederom een zeer goed jaar.
Stichting WerkwIJS (Beschut)
Vestigingsplaats: IJsselstein
Doel: De stichting WerkwIJS is na de ontvlechting van PAUW-bedrijven op 1 januari 2019 gestart met haar taak om beschutte werkplekken aan te bieden aan inwoners die daarvoor door de gemeenten worden aangedragen.
Programma: Programma 6 Sociaal Domein
Deelnemende partijen: Deelnemers zijn de gemeenten Nieuwegein, Lopik, IJsselstein, Stichtse Vecht en Vijfheerenlanden
Openbaar belang: WerkwIJS biedt mogelijkheden voor iedereen die zelf moeilijk aan een reguliere, betaalde baan kan komen. Denk hierbij aan mensen met een arbeidsbeperking, langdurig werklozen, bijstandsgerechtigden, statushouders of vroegtijdig schoolverlaters. WerkwIJS richt zich primair op mensen die woonachtig zijn in de gemeenten IJsselstein, Nieuwegein, Lopik, De Ronde Venen, Stichtse Vecht en Vijfheerenlanden.

Bestuurlijk belang: De stichting heeft een eigen bestuur. Wethouder C. (Cees) Taal vertegenwoordigde de gemeente Vijfheerenlanden in de Raad van Commissarissen tot mei 2022. Wethouder de heer J. (Joop) van Montfoort heeft deze werkzaamheden vanaf mei 2022 overgenomen.

Financieel belang: De betaalde bijdrage voor 2022 is € 66.

Risico's: In de tweede helft van 2020 is een initiatief gestart om het benodigde weerstandsvermogen per stichting te bepalen. Bij gemeenten en WerkwIJSS staf zijn de mogelijke risico's voor het realiseren van de bedrijfsdoelen, de kans dat deze risico's zich voordoen en de impact er van uitgevraagd. Op basis van deze uitvraag is het weerstandsvermogen per stichting bepaald. Het benodigde weerstandsvermogen van Beschut bedraagt €121. Conform de berekening van het benodigde weerstandsvermogen in gemeenten wordt een ratio van 1,4 gehanteerd.

Ontwikkelingen 2022: Voor 2022 ligt het bedrijfsplan 2022 WerkwIJSS ten grondslag. De belangrijkste ontwikkelingen in 2022 zijn:

- Gecombineerd bedrijfsplan voor beide stichtingen met separate begrotingen.
- Bestuurlijke uitfasering gemeente De Ronde Venen voor WerkwIJSS-schoon.
- De externe (SW) evaluatie die is uitgevoerd in 2021 geeft aanknopingspunten voor verdere optimalisatie van de samenwerkingsstructuur voor WerkwIJSS in 2022.
- Gemeenten hebben minder beschutte werkplekken bij WerkwIJSS ingekocht voor 2022.

Overige verbonden partijen

U10 ²	
Vestigingsplaats: Utrecht	
Doel: Netwerksamenwerking op de terreinen economie, ruimtelijk ontwikkeling, verkeer- en vervoer, sociaal domein en energietransitie om de maatschappelijke uitdagingen van de regio Utrecht om te zetten in kansen.	
Programma: Programma 0: Bestuur en Organisatie	
Deelnemende partijen: De U10 bestaat uit de volgende gemeenten: Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.	
Openbaar belang: De U10 is een netwerkorganisatie waar op de diverse beleidsterreinen gekeken wordt naar meerwaarde in samenwerking en gelijke aanpak. Per onderwerp wordt binnen de bestuurstafels gezocht naar gemeenten die daarin willen samenwerken. De deelnemende gemeenten participeren ook in de Economic Board Utrecht (EBU) samen met private partijen. Op deze drie thema's zijn convenanten gesloten: • samenwerking op het gebied van verkeer- en vervoer • brede samenwerking binnen de U10 • aansluiting bij de Economic Board Utrecht (EBU) De gemeenten werken samen op de werkprocessen: Beleidsontwikkeling, Uitvoering, Dienstverlening, Bedrijfsvoering en Informatievoorziening.	
Bestuurlijk belang: Het college is vertegenwoordigd door de wethouders aan de diverse bestuurstafels.	
BT Gezonde woon- en leefomgeving	Teus Meijdam
BT Klimaat neutrale regio	John van der Velde
BT Economische positionering	Ton van Maanen
BT Duurzame bereikbaarheid	Joop van Montfoort
BT Groen en Landschap	Ton van Maanen
BT Huisvesting aandachtsgroepen	Kees Bel
Naast de bestuurstafels zijn er ook gremia waar de samenwerking wordt gewaarborgd, zoals onder andere het Regieoverleg. Dit overleg betreft een beperkte afvaardiging van bestuurders en directeur, wethouder Ton van Maanen neemt deel aan dit overleg.	
Financieel belang:	
De werkelijke bijdrage voor 2022 is € 232,-	
De betaalde inwonersbijdrage deelname regio U10 voor 2022 is € 70,-	
De betaalde bijdragen voor deelname aan de overige onderdelen U10 is € 162,-	
Risico's:	
De deelname is vrijwillig, er is geen financieel risico voor de uitvoeringsorganisatie, omdat sprake is van netwerksamenwerking.	
Ontwikkelingen 2022:	
1. Werken aan continuïteit van de netwerkorganisatie en in het verlengde daarvan aan de uitvoering van regionale projecten. De bestuurstafels zijn geëvalueerd met als resultaat dat de gecombineerde bestuurstafel Gezonde woon- en leefomgeving en Gezonde en inclusieve regio is komen te vervallen.	
2. De bestuurstafels zijn gedurende 2022 naar aanleiding van de	

² U10 is geen formele verbonden partij maar een netwerk waarin gemeenten samenwerken op basis van een convenant. Gemeenten betalen een contributie. Er zijn geen formele P&C documenten.

gemeenteraadsverkiezingen grotendeels gewisseld van bestuurders.
3. In het begin van 2022 is 1 gemeente officieel toegetreden bij de U10. Dit is gemeente Lopik.
4. U10 heeft een regiodeal "Gezonde mensen in een groene en gezonde leefomgeving" ingediend.
5. Opstellen en begeleiding Woondeal U10 2022-2030 is gestart en afronding en ondertekening vindt in 2023 plaats.
6. Gedurende 2022 is aan de programmering van het Integraal Ruimtelijk Perspectief (IRP) onder begeleiding een extern kwartiermaker gewerkt. Voor sturing van de programmering is onder andere het directeurenoverleg bij de U10 ingesteld. Hier sluiten alle directeuren / afdelingshoofden van Ruimtelijke Ontwikkeling aan

RBL (Regionale Backoffice Lekstroom)³
Vestigingsplaats: Houten
Doel: De RBL voert namens de gemeente de inkoop en administratieve dienstverlening uit t.b.v. de uitvoering van de Jeugdwet. Vanaf 2021 neemt onze gemeente ook deel aan inkoop WMO individuele begeleiding.
Programma(s): Programma 6: Sociaal Domein
Deelnemende partijen: De gemeenten Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden
Openbaar belang: Het inkopen van specialistische jeugdhulp en uitvoeren van administratieve werkzaamheden (accounthouderschap) t.b.v. de uitvoering van de jeugdwet
Bestuurlijk belang: Er is een bestuurlijk platform Sociaal Domein, BPSDL. Dit platform heeft geen besluitvormende bevoegdheden. Het platform heeft de volgende taken: Het vervullen van het bestuurlijk opdrachtgeverschap voor de gastheergemeente. Vervolgens wordt aangegeven dat het BPSDL akkoord geeft op een aantal stukken om deze door te leiden naar de colleges voor besluitvorming. Daarnaast is er een ambtelijk platform van gemeentesecretarissen (GSO) met een aantal taken. Zie artikel 4, 2e lid. Geen besluitvormende taken, wel ambtelijk opdrachtgeverschap RBL. De heer S. Vreeburg, directeur van de gemeente Vijfheerenlanden, vertegenwoordigt de gemeente Vijfheerenlanden in de Gemeentesecretarissen overleg Lekstroom (GSO).
Financieel belang: De financiële bijdrage is € 651 voor bedrijfsvoeringskosten. Vijfheerenlanden betaalt niet mee aan de administratieve uitvoering van de WMO. De uitvoeringslasten van de jeugdhulp verlopen ook via RBL, omdat RBL zorg inkoop namens en voor rekening van de gemeente. De uitvoeringslasten van de jeugdhulp € 15.487.
Risico's: Bij de uitvoering van gemeentelijke taken door RBL is sprake van een drietal risico's. - Ten eerste een financieel risico. Het risico bestaat dat de kosten van uitvoering van taken (uitvoeringskosten) hoger zijn dan verwacht (a.g.v. bijv wijzigingen wet- en regelgeving en extra taken die bij RBL worden belegd) waardoor de rekening bij de samenwerkende gemeenten wordt neergelegd. - Ten tweede een rechtmatigheidsrisico. RBL handelt namens de gemeenten en op het

³ RBL is niet formeel een verbonden partij van de gemeente Vijfheerenlanden. De gemeente Vijfheerenlanden heeft geen bestuurlijk belang heeft in RBL. De relatie is vormgegeven door middel van een samenwerkings- en dienstverleningsovereenkomst. Gezien het financieel belang, is RBL daarentegen wel opgenomen in de paragraaf verbonden partijen.

moment dat dit onrechtmatig gebeurt, heeft dat gevolgen voor de rechtmatigheidsverklaring van Vijfheerenlanden.

Beide risico's kunnen zo klein mogelijk worden gehouden, het - naast de samenwerkingsovereenkomst - verder formaliseren van de samenwerking middels een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Houten, goede informatie-uitwisseling tussen RBL en de gemeente (via rapportages en overlegmomenten) en door controles op de (rechtmatige) uitvoering van gemeentelijke taken te organiseren.

Een mogelijk derde risico, die van stijgende zorgkosten, is een meer algemeen risico dat in de risicoparagraaf van de begroting thuishoort.

Ontwikkelingen 2022: raadpleeg hiervoor de programmaverantwoording van het Sociaal Domein (Programma 6).

Tabel met eigen vermogen, vreemd vermogen en rekeningresultaat 2021

Verbonden partij	Eigen vermogen (in € miljoen)		Vreemd vermogen (in € miljoen)		Resultaat 2021 (na mutatie reserves) (in € 1.000)
	1 jan. 2021	31 dec. 2021	1 jan. 2021	31 dec. 2021	
VRU	17,73	23,24	47,18	62,71	€ 3.102
GGDrU	5,14	4,11	35,52	49,26	€ 565
Waardlanden	1,5	1,27	22,06	22,28	€ 233
ODRU	1,16	1,71	7,86	3,33	€ 770
OVL	0,014	0,14	0,29	0,58	€ 125
AVRES	15,59	15,81	21,18	11,57	€ 2.822
Razu	0,23	0,28	0,64	1,01	€ 89
Regio AV	0,60	0,30	1,07	1,04	€ 19
Oasen	116,74	122,43	178,86	188,12	€ 5.685
BNG	5.097	5.062	155.262	143.995	€ 236.000
Stedin	2.891	3.270	4.681	4.912	€ 21.000
IBMN	0,21	0,20	0,13	0,14	€ -4
Gevudo	0,03	0,03	0,00001	0,46	€ 0
ROM-S	0,04	0,05	0,06	0,53	€ 7
Stichting WerkwIJSS (beschut)	0,21	0,15	0,31	0,34	€ -18
MerwedeLingeLijn (MLL) Beheer B.V.	0,25	0,25	0,11	0,11	0

*jaarrekening 2022 van verbonden partijen ten tijde van opstellen boekwerk niet beschikbaar, gegevens van boekjaar 2021 opgenomen.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Inleiding

Gemeentelijke grondexploitaties zijn een van de meest risicovolle activiteiten van een gemeente omdat er veel geld en risico's in omgaan. Het is dus belangrijk om jaarlijks een duidelijk en adequaat beeld te geven van alle huidige en toekomstige grondexploitaties. In deze paragraaf wordt daarom ingegaan op de financiële uitkomsten, de reserveposities en de aanwezige risico's bij de diverse grondexploitaties van de gemeente Vijfheerenlanden. Voordat concreet op de financiële resultaten wordt ingegaan, worden de gehanteerde financiële uitgangspunten en wettelijke kaders beschreven.

Wat is grondbeleid (definitie BBV)?

Eén van de middelen van een gemeente om ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken bij het uitvoeren van het omgevingsbeleid van de overheid is het grondbeleid. In het kader van het omgevingsbeleid wordt de maatschappelijk gewenste bestemming van de grond vastgelegd. Dit gebeurt via een plan of besluit op basis van de Wet ruimtelijke ordening (Wro). De gemeenteraad heeft een kaderstellende en controlerende functie ten aanzien van het grondbeleid en dit komt tot uiting in de nota grondbeleid.

In 2022 is er een nota grondbeleid opgesteld voor onze gemeente. Maar deze wordt in 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Desondanks is bij de actualisaties van de bouwgrondexploitaties uitgegaan van de uitgangspunten, zoals opgenomen in de nog niet vastgestelde nota grondbeleid. Dit vooruitlopende op de vaststelling in 2023.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

In de notities grondbeleid geeft de commissie BBV aan op welke wijze betreffende onderwerpen in de begroting en de jaarrekening verwerkt en verantwoord kan of moet worden. Kan, omdat de regelgeving meerdere verwerkingsopties toestaat en moet als de regelgeving verplicht tot een bepaalde verwerkingwijze. De BBV-notities bevatten dan ook aanbevelingen en stellige uitspraken voor de juiste toepassing en uitvoering van het BBV, voor Vijfheerenlanden zijn de belangrijkste:

1. Een 10-jaarstermijn voor BIE (Bouwgrond In Exploitatie)-grondexploitaties was en blijft in beginsel bestaan. Benadrukt wordt dat een langere looptijd dan 10 jaar onder voorwaarden was en blijft toegestaan.
2. Nieuwe categorie grond, bestemd voor concrete gebiedsontwikkeling op termijn door de gemeente, de zogenoemde 'warme gronden'.
3. Tussentijdse winstneming; met in achtneming van het realisatiebeginsel bestaat een verplichting de tussentijdse winst te verantwoorden. Als eenduidige systematiek is daartoe de Percentage of Completion (POC) methode voorgeschreven.
4. Het BBV geeft voorschriften ten aanzien van de inrichting van de begroting en jaarverslaggeving, zoals deze aan de raad moeten worden voorgelegd en gepubliceerd. De gemeente heeft de vrijheid om ten aanzien van de sturing en beheersing keuzes te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld over interne spelregels over bevoegd- en verantwoordelijkheden, de inrichting van informatie- en administratieve systemen en het bedenken van verdeelsleutels om gezamenlijke kosten toe te rekenen.

5. Bij de kostentoerekening wordt het verplicht aan te sluiten op de kostenverhaalsmogelijkheden zoals benoemd in de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening.
6. De toe te rekenen rente moet worden gebaseerd op de werkelijke rente over het vreemd vermogen.
7. De discontovoet is opgegeven op 2,0% in plaats van het gemeente-specifiek percentage (veelal debetrente-percentage).

Ten aanzien van deze punten kan geconcludeerd worden dat er in de gemeente Vijfheerenlanden, op dit moment, geen grondexploitaties zijn met een looptijd langer dan 10 jaar. De grondexploitaties zijn opgesteld overeenkomstig de verplichte kostensoortenlijst van het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). De rente sluit aan bij de leningportefeuille. In Vijfheerenlanden wordt voor een negatieve grondexploitatie de verliesvoorziening getroffen op het niveau van het saldo contante waarde.

Visie grondbeleid

Het voeren en hebben van grondbeleid is geen doel op zich. Het is vooral ondersteunend aan het halen van doelen op andere beleidsterreinen zoals wonen, economie en duurzaamheid. Het grondbeleid zelf legt deze doelen niet vast en bepaalt ook geen prioritering in die beleidsdoelen, maar geeft wel aan hoe wij deelnemen aan de grondmarkt, welke instrumenten wij daarbij (kunnen) inzetten en hoe wij daar verantwoording over afleggen. Het grondbeleid kan op deze manier helpen om de doelen op andere beleidsterreinen zo efficiënt mogelijk te halen. De keuzes en uitgangspunten die in de nota grondbeleid zijn vastgelegd hebben dus telkens als gemene deler dat we met die keuzes zo efficiënt mogelijk en financieel verantwoord willen bijdragen aan het behalen van doelen op andere beleidsterreinen.

Financiële uitgangspunten

De financiële spelregels voor grondexploitaties zijn te vinden in het BBV. Elke grondexploitatie kent een uniforme opbouw van de raming van kosten en opbrengsten. Dit overeenkomstig de structuur die in het Bro (Besluit ruimtelijke ordening) is aangegeven.

De grondexploitaties worden doorgerekend op basis van de dynamische eindwaardemethodiek. Dit betekent dat rekening wordt gehouden met een inflatiecorrectie voor de kosten- en opbrengstenposten en de rentelasten. Hiermee wordt het resultaat op eindwaarde verkregen. Vervolgens wordt het resultaat op netto contante waarde berekend. Dit betekent, dat de eindwaarde wordt teruggerekend naar heden door deze te corrigeren voor de rente. Dit is nodig voor het inzicht in de vermogenspositie van de gezamenlijke grondexploitaties op één dezelfde datum. Voor deze actualisatie is dat 1 januari 2023. De verwachte resultaten kunnen zo worden vergeleken met de stand van de reserves en voorzieningen per diezelfde datum.

Bij het actualiseren van de grondexploitaties speelt het begrip boekwaarde een belangrijke rol. De boekwaarde per 1 januari van het lopende jaar is het gesaldeerde bedrag van tot die datum geïnvesteerde kosten minus ontvangen opbrengsten van een grondexploitatie. De boekwaarde is de input voor de rentebijdrage voor het jaar daaropvolgend.

Voor de risico's fungeert de Algemene Reserve Grondexploitaties (ARG) als verzamel- en verrekenpost voor de eindresultaten van de grondexploitaties. Winsten worden aan de ARG toegevoegd. Voor verwachte verliezen dient een voorziening te worden getroffen die ten laste komt van de Algemene Reserve Grondexploitaties. Het onderling verevenen van resultaten van grondexploitaties is ingevolge het BBV niet toegestaan.

Als een negatieve grondexploitatie een voorziening kent tot het verwachte verlies en na actualisatie blijkt het verlies minder te zijn, valt een deel van de getroffen voorziening vrij.

Actuele prognose (nog te verwachten) resultaten grondexploitaties (in € 1.000)

Complex	Boekwaarde eind 2022	Voorzien eind 2022	Contante waarde	Eind waarde	Gerealiseerde winstneming	Eind- datum
Gaasperwaard Vianen	300	0	1.687	1.720	-1.696	2023
Werklandschap Meerkerk IVa	1.516	0	154	174	0	2028
Broekgraaf Leerdam	1.743	0	190	218	0	2029
Voorzieningencluster Broekgraaf Leerdam	1.173	0	1.222	1.322	0	2026
Sluiseiland Vianen	-430	0	2.785	2.898	-2.655	2024
De Weide II Meerkerk	4.025	0	5.712	6.561	0	2029
Totaal	8.327	0	11.749	12.893	-4.351	
Nog te realiseren winstneming					-8.542	

Gaasperwaard

Het plan en de grondexploitatie lopen op het einde. Er dient nog één perceel / kavel te worden verkocht.

De grond wordt verkocht door middel van een inschrijving, waarbij gunning geschiedt onder voorbehoud goedkeuring van het college van B&W. Als toewijzingscriterium zal de hoogste prijs gelden. Een toekomstig bouwplan dient uiteraard wel te voldoen aan de van overheidswege geldende regelgeving.

Werklandschap Meerkerk IVa

Het bestemmingsplan voor het Werklandschap Meerkerk IVa en de grondexploitatie zijn eind 2022 door de gemeenteraad vastgesteld. De gemeente maakt in dit project alle gronden bouw- en woonrijp en geeft bouwkavels voor bedrijven uit. De komende periode zullen de gronden eerst worden voorbelast en bouwrijp worden gemaakt. Daarna kunnen de gronden worden verkocht aan bedrijven.

Vanwege haar ligging vlak naast de A27 heeft dit terrein een aantal uitstekende zichtlocaties. Daarnaast is er veel aandacht besteed aan landschappelijke inpassing. Op het terrein zelf zijn groenvoorzieningen en waterpartijen, en aan de oostkant van het gebied ligt een ecologisch groengebied. Er is oog voor zorgvuldige vormgeving, duurzaamheid en intensief ruimtegebruik. Onderdeel van het plan is de realisatie van voldoende watercompensatie.

Broekgraaf

Ten westen van Leerdam wordt de nieuwe woonwijk Broekgraaf gerealiseerd. In totaal worden hier een kleine 1.100 woningen gerealiseerd (samen met het naastgelegen

Voorzieningencluster in totaal 1.250 woningen). Er worden woningen voor diverse doelgroepen gerealiseerd. In Broekgraaf komen alleen woningen. In het naastgelegen voorzieningencluster komen scholen (IKC Broekgraaf) en zorgvoorzieningen. De sportvoorzieningen zijn inmiddels gereed.

De locatie Broekgraaf is voor het grootste gedeelte uitontwikkeld. Een groot deel is klaar of in aanbouw. De noordelijke percelen in het plan zullen de komende jaren als laatste worden bebouwd. De gronden in dit deel worden dit jaar voorbelast en verder bouwrijp gemaakt. Voor ruim 700 woningen zijn de bouw-kavels uitgegeven. De komende jaren zullen de resterende bouw kavels gefaseerd worden uitgegeven.

Voorzieningencluster Broekgraaf

Direct naast en grenzend aan Broekgraaf is het Voorzieningencluster Broekgraaf gelegen. Dit plan voorziet in een integrale gebiedsontwikkeling met de functies sport, onderwijs, kinderopvangvoorzieningen en wonen, specifiek in het gebied rondom de locatie van de basisschool "Klim Op", Leerdam Sport en M3. In totaal komen in dit gebied ongeveer 165 appartementen waaronder een groot aantal sociale en goedkope woningen en zorgwoningen voor stichting Mus uit Leerdam.

Sluiseiland

De gemeente heeft een ontwikkelaar geselecteerd voor het plan. De ontwikkelaar realiseert de woningen en is verantwoordelijk voor alle kosten die samenhangen met het plan. Ook de inrichting van de openbare ruimte wordt door de ontwikkelaar verzorgd. In het totale plan komen ongeveer 184 woningen. Hiervan zijn er al een groot aantal klaar en in aanbouw. Het programma bestaat uit ongeveer 56 appartementen, 89 herenhuizen en 39 CPO woningen.

Meerkerk-Zuid/De Weide II

Voor de ontwikkeling van het plan is een onherroepelijk bestemmingsplan. In 2022 is een aanbestedingsprocedure doorlopen en is een projectontwikkelaar geselecteerd die risicodragend het integrale plan gaat realiseren.

In het plan komen zo'n 157 woningen, waarvan 45 kavels voor sociale huurwoningen van de woningcorporatie en 7 vrije kavels aan de Burggraaf die door de gemeente zelf zullen worden uitgegeven. De overige 105 woningen worden door de projectontwikkelaar ontwikkeld en gerealiseerd. Het plan zal de komende jaren gefaseerd ontwikkeld en gerealiseerd worden.

Onderbouwing (geraamde) winstneming (in € 1.000)

Complex	Contante waarde	% lasten realisatie	% baten realisatie	Winstneming 2022
Gaasperwaard Vianen	1.687	99%	99%	-453
Werklandschap Meerkerk IVa	154	12%	0%	0
Broekgraaf Leerdam	190	66%	65%	0
Voorzieningencluster Broekgraaf Leerdam	1.222	23%	0%	0
Sluiseiland Vianen	2.785	92%	100%	243
De Weide II Meerkerk	5.712	39%	64%	0
Totaal	11.749			-210

Conform de voorschriften van de BBV aangaande grondexploitaties is per afzonderlijke grondexploitatie, de winstneming volgens de POC (percentage of completion) methode de winstneming berekend. Voor Gaasperwaard is er een correctie gemaakt, immers tot

en met 2021 is er te veel winst genomen. Dit als gevolg van een correctie op de uit te geven kavels. Voor Broekgraaf is nog geen winstneming gedaan. Dit omdat de risico's nog hoger zijn dan het verwachte eindresultaat.

Reserve grondexploitatie/Risico's

De bestemmingsreserve grondexploitaties vormt het weerstandsvermogen voor de gemeentelijke grondexploitaties. Deze reserve vormt de buffer van waaruit tekorten op de grondexploitaties gedekt worden. De reserve is in het verleden gevoed uit winsten op afgesloten grondexploitaties en uit vrijvallende bestemmingsreserves.

Omschrijving	Bedrag
Saldo 1-1-2022	3.346
Correctie winstneming Gaasperwaard	-453
Winstneming Sluiseiland	243
Onttrekking VPB	-250
Onttrekking dorpsvisie Meerkerk	-16
Totaal voor beklemming	2.870
Beklemming inzake voorbereidingskrediet Zuilenstraat H&B	-100
Beklemming inzake voorbereidingskrediet Broekgraaf Noord	-300
Beklemming inzake dorpsvisie Meerkerk	-138
Berekende toekomstige winstneming eindwaarde (CW= 7.398)	8.542
Totaal na beklemmingen	10.874

Ten aanzien van de grondexploitaties kunnen een aantal actuele risico's worden benoemd. Er is het risico van lagere grondopbrengsten. Bij een afnemende vraag kunnen de tarieven onder druk komen te staan. Op basis van de huidige krapte op de woningmarkt wordt dit risico als laag ingeschat. Voorts kunnen als gevolg van het stikstofbeleid de plankosten extra toenemen. Dit risico wordt als reëel ingeschat. De discussie hierover is politiek en maatschappelijk immers nog in volle gang. Een algemeen risico is planschade. Bestemmingsplannen moeten immers nog vastgesteld worden of herzien. Eventuele bezwaren kunnen leiden tot aanpassingen en of schadeclaims. Een laatste risico betreft een specifiek risico in verband met de verkeerskundige ontsluiting van Broekgraaf. Er wordt nagedacht over een ontsluiting aan de noordzijde. Hier loopt echter het spoor van de MerwedeLingelijn en dit zal dan gekruist moeten worden. Dit kan een forse investering met zich meebrengen. Deze is al voor een belangrijk deel opgenomen in de actualisatie. Ten slotte vormt ook de fors gestegen inflatie in een risico voor de realisatie van de grondexploitaties.

Strategische (strat) en warme (warm) gronden

Naast de actieve grondexploitaties beschikt de gemeente Vijfheerenlanden over meerdere gronden waarvoor (nog) geen concrete plannen zijn - of kunnen worden - uitgewerkt. Deze gronden maken deel uit van de materiële vaste activa (MVA) van de gemeente. Aan deze gronden kunnen geen kosten en/of inkomsten worden toegerekend en de gronden maken derhalve geen onderdeel uit van de begroting.

Killesteijnstraat Lexmond (warm)

Voor het project Killesteijn II zijn er de afgelopen jaren gesprekken gevoerd met woningcorporatie Fien en de ontwikkelaar die een deel van het plangebied in bezit heeft. Er is een concept verkaveling gemaakt en er worden gesprekken met het waterschap gevoerd om de waterproblematiek op te lossen. De waterproblematiek overstijgt het project en de oplossing is kostbaarder dan voorzien waardoor het langer duurt dan verwacht.

Begin 2023 wordt duidelijk tegen welke kosten het waterprobleem opgelost zou kunnen worden, hoe dit te financieren en hoe het project dan vervolgd kan worden.

Overige strategische gronden

Onder de activa van onze gemeente zijn diverse locaties (Vianen: Lange Waaysteeg, Lange Dreef, Panoven en Monnikendreef. Meerkerk: nabij bedrijfsterrein). Strategische gronden opgenomen. De totale boekwaarde hiervan bedraagt € 2 miljoen.

Uitvoering passief grondbeleid

De ontwikkeling van Hoef en Haag verloopt voorspoedig. Vele honderden woningen zijn al opgeleverd (waaronder al meer dan 100 sociale huurwoningen) en het nieuwe dorp begint gestalte te krijgen. Door de aantrekkende economische situatie is de vraag op dit moment groter dan het aanbod. Hierdoor wordt fase 2 (De Brink en omgeving) versneld ontwikkeld. In de zomer van 2020 is ook fase 3 van start gaan.

Paragraaf 8: Covid-19

Inleiding

In 2022 zijn de coronabeperkingen en -maatregelen in ons land opgeheven. De pandemie is echter nog steeds niet voorbij. China, waar drie jaar geleden het virus voor het eerst zich liet zien, kreeg eind 2022 opnieuw met een explosieve corona-uitbraak te maken. Toch verwachten we dat in de loop van 2023 het einde van de pandemie officieel bekend wordt gemaakt.

Wij als gemeente dienen ook nog voor 2023 rekening te houden met uitgaven ter bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis. In tegenstelling tot onze verwachting kan de reserve Corona nog niet bij deze jaarrekening volledig worden opgeheven.

In deze waarschijnlijk laatste paragraaf Corona leggen we beknopt verantwoording af over de in 2022 getroffen financiële maatregelen. Ook geven we een totaaltelling van alle in de afgelopen drie jaren gedane extra gemeentelijke uitgaven en ontvangen compensaties. We sluiten af met de verwachte bestedingen in 2023.

Financiële maatregelen in 2022

Net als in 2021 heeft de gemeenteraad ook in 2022 ingestemd met de verlenging van het B&W-mandaat om in urgente gevallen financiële maatregelen te treffen. Niet zozeer maatregelen om de gevolgen van corona te bestrijden maar meer gericht op sociaal en economisch herstel na corona. In 2022 is er nog volop beroep op hulp en steun gedaan om bijvoorbeeld de mentale gezondheid en de lokale economie weer op het niveau van voor de coronacrisis te brengen.

Beroep en steun aan maatschappelijke instellingen.

Het college van B&W heeft eind 2020 een budget van € 1 miljoen beschikbaar gesteld voor steun aan maatschappelijke instellingen. Begin 2022 was hiervoor nog een niet besteed budget beschikbaar van € 610. In 2022 is er per saldo € 446 aangewend, zodat er uiteindelijk € 164 van het steunbudget niet is besteed.

Vrijwel al deze steunmaatregelen zijn via een afzonderlijk besluit of via een informatiebrief aan de gemeenteraad voorgelegd.

Financiële maatregelen 2022 – beroep en steun aan maatschappelijke instellingen e.d.	Bestedingen in 2022
Bijdrage aan Nationaal Glasmuseum 2022	€ 233
Coronasteun dorpshuizen/wijkgebouwen 2 ^e helft 2021 + heel 2022	€ 125
Compensatie culturele instellingen	€ 51
Tegemoetkoming kringloop Vianen, Actie koop Lokaal, Hart onder de riem horeca e.d.	€ 18
Verspreiding mondkapjes en coronatesten minima	€ 19
Totaal beroep en steun	€ 446

Ventilatie van gemeentelijke gebouwen.

In 2022 heeft de gemeente € 768 uitgegeven voor aanpassing van de ventilatie in gemeentelijke gebouwen, met name scholen. Toch moet een deel van het te besteden budget (€ 219) worden doorgeschoven naar 2023 in verband met leveringsproblemen van de bestelde apparaten.

Financiële maatregelen 2022 – ventilatie gebouwen	Bestedingen in 2022
Overboeking naar reserve dekking kapitaallasten i.v.m. toekomstige investeringen schoolgebouwen op basis van het nieuw huisvestingsplan Onderwijs. Betreft uitvoering van het raadsbesluit maart 2021.	€ 700
Ventilatie gebouw GO en Regenboogschool (2 ^e bestuursrapportage 2021): totaal € 106. Door leveringsproblemen is slechts een deel van de werkzaamheden uitgevoerd. Voor 2023 moet nog rekening worden gehouden met € 38 aan uitgaven.	€ 68
Ventilatie Het Dak/Berenschot: € 181. Deze investering van € 181 (raadsbesluit van 11-11-2021) kan pas in 2023 worden uitgevoerd in verband met leveringsproblemen.	€ 0
Totaal ventilatie	€ 768

Sociaal domein (participatie, gezondheid/welzijn e.d.)

De afgelopen jaren is de reserve Corona voor het grootste deel ingezet voor de bestrijding van de gevolgen van corona binnen het sociaal domein. Vooral op het gebied van participatie en (mentale) gezondheid, vooral voor de doelgroep jeugd.

De afgelopen jaren heeft de gemeente hiervoor ook verschillende compensaties via de algemene uitkering ontvangen. Al deze ontvangen compensaties zijn gestort in de reserve Corona en worden volledig aangewend voor dekking van de noodzakelijke bestedingen.

Ook in 2022 heeft de gemeente bij de decembercirculaire 2022 nog zo'n € 65 aan compensaties ontvangen voor corona-gerelateerde kosten binnen het sociaal domein. Deze baten worden in de reserve corona gestort. De totale extra bestedingen binnen het sociaal domein in relatie tot corona bedroegen in totaal € 640. Een deel van deze bestedingen staan in relatie tot compensaties die we als gemeente al in 2021 hebben ontvangen. De bestedingen voor 2022 zijn in onderstaand overzicht gespecificeerd.

Financiële maatregelen 2022 – Sociaal domein (participatie, gezondheid/welzijn e.d.)	Bestedingen in 2022
Voor de periode augustus 2021 t/m 31-12-2022 is een subsidie van € 250 toegezegd aan SamenDoen/Welzijn Vianen i.h.k.v. steunpakket Welzijn en Leefstijl (B&W 13-07-2021). Door extra kosten voor huur ruimte, zijn de uitgaven € 10 hoger uitgevallen.	€ 260
In 2022 is in verband met de participatie, mentale ondersteuning jeugd en cofinanciering maatschappelijke diensttijd Baas is in 2022 in totaal € 225 uitgegeven. Hierover is in beide bestuursrapportages al het nodige gerapporteerd. Voor 2023 moet overigens nog rekening worden gehouden met € 251 aan uitgaven.	€ 225
Inzake de in 2020 en 2021 uitgevoerde TOZO-regeling beperkte de financiële inbreng van de gemeente zich tot de doorbetaling van de € 13,5 miljoen aan ontvangen Rijksgelden TOZO naar Avres die de regeling voor de gemeente uitvoerde. In 2022 is deze regeling definitief afgerekend met een nabetaling van € 9 aan Avres.	€ 9
In 2022 heeft de gemeente ook een bijdrage van € 74 aan AVRES verstrekt voor de uitvoering van de bijzondere bijstand en adviespunt zelfstandigen.	€ 74
Met verschillende instellingen (zoals het Regionaal bureau Lekstede) zijn afspraken gemaakt hoe zij de zorg in een andere vorm kunnen aanbieden en over hoe zij zelf financieel gezond kunnen blijven. Deze instellingen zijn gecompenseerd voor meerkosten die samenhangen met de Coronacrisis. In 2022 heeft de gemeente € 72 uitbetaald.	€ 72
Totaal participatie, gezondheid/welzijn e.d.	€ 640

Bestuur & Organisatie, veiligheid en dienstverlening.

De coronacrisis heeft in 2022 ook voor de gemeentelijke organisatie de nodige impact gehad. Door de toegenomen hulpvraag vanuit de samenleving is de inhuur van de extra formatie voor het sociaal domein met 1 jaar verlengd. Ook is er extra inhuurbudget vrijgemaakt om het toegenomen ziekteverzuim op te vangen. Het ziekteverzuim is ook in 2022 toegenomen, niet alleen door het oplopen van een coronabesmetting maar ook door oplopende werkdruk.

Ondanks de druk op de organisatie is het in maart 2022 gelukt om de gemeenteraadsverkiezing coronaproof te organiseren. Hiervoor heeft de gemeente via de algemene uitkering een compensatie van € 79 ontvangen voor de extra voorbereidings- en directe uitvoeringskosten.

In 2022 heeft de gemeente de in het kader van de controle naleving Corona toegangsbewijs ontvangen middelen (€ 110) naar behoefte verdeeld over de commerciële en niet-commerciële instellingen. Dit ter compensatie voor de door deze instellingen gemaakte kosten op de controle naleving Corona toegangsbewijs. Het niet bestede deel is vervolgens terugbetaald aan de uitkerende instantie; de Veiligheidsregio Utrecht (VRU).

Tenslotte zijn er onder overige maatregelen opgenomen de € 34 aan extra kosten voor het streamen van digitale vergaderingen, de aankoop van sneltesten en mondkapjes en de extra beveiligingskosten Helsdingen en de € 9 aan lagere opbrengsten uit precario voor uitstallingen en terrassen.

In hoeverre de lagere opbrengst uit precario in 2023 nog gecompenseerd wordt, is niet duidelijk en voorzichtigheidshalve ook niet meegenomen. In het najaar van 2022 hebben we overigens via de algemene uitkering een nabetaling ontvangen van € 57 voor de door corona in 2021 gederfde inkosten (zoals parkeergelden en precario).

Financiële maatregelen 2022 – Bestuur & Organisatie, Veiligheid en Dienstverlening	Bestedingen in 2022
Voorzetting extra formatie sociale teams inclusief Wmo in 2022 (B&W 27-12-2021)	€ 500
Inzet coronareserve i.v.m. ziekte en vervanging (B&W 12-04-22)	€ 500
Directe kosten coronaproof organiseren gemeenteraadsverkiezing	€ 28
Naleving Corona toegangsbewijs: Bij: ontvangen middelen toegangsbewijs: € 110 Af: uitbetaalde subsidies: -/- € 99 Af: terugbetaling restant naar VRU: -/- € 11 € 0	€ 0
Overige maatregelen: - extra kosten streamen digitale vergaderingen: € 8 - extra kosten sneltesten en mondkapjes organisatie: € 9 - extra beveiligingskosten Helsdingen: € 17 Extra kosten: € 34 - lagere opbrengst precario uitstallingen en terrassen: € 9 Wegvallende opbrengsten: € 9	€ 34 € 9
Totaal Bestuur & Organisatie, Veiligheid en Dienstverlening	€ 1.071

Resumé getroffen maatregelen 2022.

In onderstaand overzicht zijn de hiervoor gespecificeerde en toegelichte in 2022 gedane bestedingen en verkregen ontvangsten die verband houden met de coronacrisis weergegeven.

(-/- = hogere ontvangsten, + = hogere bestedingen)

Totalen Financiële maatregelen 2022	Bestedingen/ontvangsten in 2022
<u>Ontvangsten:</u> Via algemene uitkering: - ontvangen compensatie coronaproof verkiezingen: -/- € 79 - compensatie extra corona-uitgaven sociaal domein: -/- € 65 - compensatie wegvallende opbrengsten 2021: -/- € 57 AF: wegvallende opbrengst precario 2022: + € 9 -/- € 192	-/- € 192
Bestedingen: - beroep en steun: + € 446 - ventilatie gebouwen: + € 768 - participatie, gezondheid/welzijn e.d.: + € 640 - Bestuur & Organisatie/Veiligheid/Dienstverlening: + € 1.071 + € 2.925	+ € 2.925
Totaal saldo bestedingen en ontvangsten 2022	+ € 2.733

Voor de dekking van corona-gerelateerde uitgaven had de gemeente begin 2022 nog een reserve Corona beschikbaar van € 3,95 miljoen. Op basis van de in 2022 gedane bestedingen en verkregen ontvangsten **daalt de reserve met € 2.733 naar € 1.217 per eind 2022.** Dit is echter nog niet de definitieve eindstand van de reserve omdat er in 2022 nog voor € 470 aan verplichtingen zijn aangegaan die pas in 2023 daadwerkelijk worden besteed.

Bestedingen in 2023 voor in 2022 aangegane verplichtingen.

In 2022 zijn budgetten voor ventilatie van diverse gebouwen, de cofinanciering van maatschappelijke diensttijd en mentale gezondheid jeugd beschikbaar gesteld die nog niet volledig in 2022 konden worden aangewend. Verplichtingen zijn hiervoor wel aangegaan waardoor in 2023 rekening moet worden gehouden met € 470 aan bestedingen ten laste van de reserve corona. Het betreft concreet de volgende verplichtingen:

- **In totaal € 219 voor nog aan te brengen ventilatie:**
 - in gebouw GO (€ 27),
 - de Regenboogschool in Schoonrewoerd (€ 11) en
 - het Dak/LACO (€ 181).

De uitvoering van deze opdrachten is aanzienlijk vertraagd door leveringsproblemen.

- **€ 251 aan bestedingen/verplichtingen in het sociaal domein** ten behoeve van:
 - cofinanciering maatschappelijke diensttijd (€ 141),
 - mentale gezondheid jeugd (€ 30),
 - extra schoolmaatschappelijk werk (€ 61) en
 - meerkosten T-Zorg 2022 (€ 19).

De verplichting van € 141 voor de cofinanciering maatschappelijke diensttijd is mede het gevolg van het besluit bij de 2^e bestuursrapportage 2022 om de oorspronkelijke doelgroep van 17 t/m 27 jaar te verbreden met de doelgroep 12 t/m 16 jaar.

Ontwikkeling reserve corona vanaf vorming in 2022 tot eindsaldo in 2023.

Rekening houdend met de nog lopende verplichtingen, zal de reserve Corona in de loop van 2023 met € 390 afnemen tot een **verwacht eindsaldo van € 747**. Dit bedrag zal dan worden teruggestort in de algemene reserve, de reserve corona is immers in 2020 ook uit deze algemene reserve gevormd.

Onderstaand het volledige overzicht van de stortingen en bestedingen in de reserve corona vanaf vorming in maart 2020 tot en met verwachte afsluiting in de loop van 2023.

(Bedragen x € 1.000, + = verhoging, - = verlaging)

Ontwikkeling reserve Corona	Mutaties in 2020 en 2021	Mutaties 2022	Verwachte uitgaven In 2023	Totaal
BEGINSTAND RESERVE	+5.400	+3.950	+1.217	
Toevoegingen aan reserve:				
Toevoeging van ontvangen compensaties algemene uitkering	+ 3.588	+ 201		+ 3.780
Ontvangen TOZO gelden	+ 12.308			+ 12.308
Ontvangen specifieke uitkeringen (SPUK en naleving toegang coronabewijzen)	+ 315	+ 110		+ 425
Totaal stortingen in reserve	+ 16.211	+ 311	0	+16.513
Onttrekkingen aan reserve:				
Uitgaven TOZO (via Avres)	- 12.299	-9		-12.308
Kosten organisatie	- 1.521	-1.000		-2.521
Kosten afvalverwerking	- 271			- 271
Extra uitgaven sociaal domein excl. TOZO	- 1.194	-380	-251	- 1.825
Kosten steunmaatregelen maatschappelijke instellingen (1 miljoen budget)	-390	-446		- 836
Overige kosten steunmaatregelen (o.a. steun vervoerders leerlingenvervoer)	-323	-260		- 583
Aanpassing ventilatie gebouwen	-368	-768	-219	- 1.355
Uitgaven naleving toegang coronabewijzen	0	-110		- 110
Verrekening door corona weggevallen inkomsten	- 1.594	-9		-1.603
Door corona lagere uitgaven/bestedingen	+ 490	0		+ 490
Overige mutaties	- 191	-62		- 253
Totaal onttrekkingen aan reserve	- 17.661	- 3.044	-470	-21.166
STAND RESERVE EINDE JAAR	+ 3.950	+ 1.217	+ 747	

De gemeente heeft uiteindelijk in de jaren 2020 t/m 2023 zo'n € 21,2 miljoen uitgegeven aan de bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis. Hiervoor hebben we ruim € 16,5 miljoen aan compensaties van het Rijk ontvangen. Dit betekent dat er uiteindelijk zo'n € 4,65 miljoen van de in 2020 gevormde reserve van € 5,4 aangewend is.

Paragraaf 9: WOO

Sinds 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) van kracht. De Woo vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). De Woo geeft eenieder het recht op toegang tot publieke informatie. Om dit te bereiken bevat de Woo onder andere een inspanningsverplichting voor het actief openbaar maken van informatie. Actieve openbaarmaking verplicht bestuursorganen om uit eigen beweging informatie openbaar te maken. Passieve openbaarmaking is openbaarmaking van informatie op verzoek van een burger of bedrijf.

Welke informatie actief openbaar moet worden gemaakt wordt in categorieën per koninklijk besluit vastgesteld. Naar verwachting wordt de eerstvolgende categorie per 1 juli 2023 verplicht gesteld. Het betreft de Raads- en Bestuurstukken van decentrale overheden. Deze informatie wordt al door de gemeente Vijfheerenlanden actief gedeeld.

Op 15 augustus 2022 is een projectleider gestart om een plan te maken voor de implementatie van de Woo. Deze projectleider heeft vastgesteld dat de gemeente Vijfheerenlanden op dit moment voldoet aan de huidige Woo-eisen. De projectleider heeft meegegeven dat met name het op orde hebben van de interne informatiehuishouding een belangrijke voorwaarde is voor het kunnen inregelen van actieve (en ook passieve) openbaarmaking. Om de interne informatiehuishouding klaar te maken voor actieve openbaarmaking wordt in 2023 een I-adviseur geworven. Verder adviseert de projectleider om in 2023 software aan te schaffen die op grote schaal documenten kan anonimiseren, als ondersteuning voor de openbaarmaking. De hiervoor vereiste aanbesteding is begin 2023 gestart.

DEEL 2: De jaarrekening 2022

Hoofdstuk 3: Overzicht van baten en lasten en de toelichting

De jaarrekening wordt opgesteld op basis van het stelsel van baten en lasten. Dit betekent dat lasten en baten zijn toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Het moment van betaling of ontvangst van het geld is daarbij niet van belang. Alle lasten en baten die betrekking hebben op het boekjaar en ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekend zijn, zijn in het boekjaar verwerkt. De bepaling van het resultaat vindt daarbij plaats op basis van de historische kosten. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar zijn in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Baten en winsten zijn als resultaat slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividenden van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. Voor wat betreft de algemene uitkering wordt voor omvang van de bate de best mogelijke inschatting opgenomen. Echter, voor het accresdeel wordt in de jaarrekening aangesloten op de in de Septembercirculaire gepubliceerde accresmededeling.

Personeelslasten

Personeelslasten zijn in beginsel toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Uitzondering hierop vormen de lasten m.b.t. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Doordat hiervoor geen voorzieningen of schulden mogen worden getroffen, zijn deze personeelslasten toegerekend aan het boekjaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Uitzondering hierop is de nieuwe regeling rondom het levensloopspaarverlof. Voorgeschreven is dat hiervoor wel een voorziening wordt gevormd.

Resultaatbestemming

Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden de mutaties in de reserves, zowel bij de begroting als de rekening, separaat verantwoord. Het jaarrekeningresultaat is hierdoor zowel vóór als na bestemming inzichtelijk.

Bespaarde rente en rente boekwaarde investeringen

Binnen de gemeente Vijfheerenlanden wordt de methode van bespaarde rente - het toerekenen van rente over de reserves en voorzieningen bij de bepaling van de omslagrente - niet toegepast. Dit betekent dat geen rente uit bestemmingsreserves kan worden onttrokken. Over de boekwaarde per 1 januari van een actief wordt - ongeacht of dat voltooid is of niet - omslagrente berekend. Indien projectfinanciering is toegepast wordt het rentepercentage van de projectfinanciering toegepast.

Subsidies

Met ingang van 2019 wordt de handreiking verantwoording subsidies van de commissie BBV toegepast. De belangrijkste vraag die in deze notitie wordt beantwoord is: wanneer wordt de subsidie als last bij de subsidiegever en als bate bij de subsidieontvanger verantwoord? Bij een (exploitatie)subsidie zonder voorwaarden wordt de last genomen in het jaar waarvoor de subsidie bedoeld is volgens de beschikking. Bij een (exploitatie)subsidie met voorwaarden wordt de subsidielast pas verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger de prestatie levert en aan de voorwaarden invulling geeft.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen vennootschapsbelasting (Vpb) betalen over de winst die ze met hun

ondernemingsactiviteiten maken. De Vpb moet jaarlijks worden bepaald op basis van de fiscale grondslag. Hierin zijn de standpunten van de Belastingdienst betreffende het wel of niet in aanmerking mogen nemen van baten en lasten voor de fiscale winstbepaling van groot belang. Een toelichting hierop wordt in hoofdstuk 1 gegeven bij het programma/taakveld vennootschapsbelasting.

Overzicht van baten en lasten

In onderstaand overzicht wordt per programma inzicht gegeven in de gerealiseerde saldi baten en lasten. Het resultaat is gesplitst in het gerealiseerde saldo van baten en lasten exclusief dotaties aan reserves en bestemmingen (volgens artikel 17 BBV) en het gerealiseerde resultaat na deze dotaties en onttrekkingen aan reserves.

Lasten (in € 1.000):

Programma	Werk. 2021	Prim. 2022	Begr. na wijziging	Werkelijk 2022	Verschil 2022
0. Bestuur en ondersteuning	6.037	3.521	5.158	5.666	-509
1. Veiligheid	5.734	6.550	6.740	6.705	35
2. Verkeer en vervoer	7.036	7.783	8.229	7.987	242
3. Economie	3.182	3.924	5.764	5.136	628
4. Onderwijs	9.155	9.155	10.142	10.007	135
5. Sport, cultuur en recr.	13.548	14.992	16.570	16.193	377
6. Sociaal Domein	63.056	61.269	75.097	72.532	2.565
7. Volksgezondheid en milieu	15.467	16.532	17.299	16.685	613
8. VH, RO en SV	17.415	25.491	26.621	15.723	10.898
Overhead	18.468	18.220	19.592	17.202	2.390
Treasury	1.670	4.194	4.174	4.200	-26
Heffingen	318	321	321	303	18
Alg. uitkering	1	237			
Overige baten en lasten	33	672	94	10	83
Onvoorzien					
Vennootschapsbelasting	5	100	350	350	
Totaal lasten voor bestemming	161.124	172.962	196.152	178.703	17.449
Mutaties reserves	71.579	2.031	18.109	19.277	-1.168
Totaal lasten na bestemming:	232.704	174.993	214.261	197.979	16.282

Baten (in € 1.000):

Programma	Werk. 2021	Prim. 2022	Begr. na wijziging	Werkelijk 2022	Verschil 2022
0. Bestuur en ondersteuning	-1.039	-808	-1.523	-1.883	359
1. Veiligheid	-130	-44	-44	-78	34
2. Verkeer en vervoer	-685	-620	-611	-659	47
3. Economie	-2.904	-2.954	-4.704	-3.937	-767
4. Onderwijs	-2.350	-2.762	-3.487	-3.473	-14
5. Sport, cultuur en recr.	-2.074	-1.963	-2.495	-2.601	106
6. Sociaal Domein	-15.537	-12.618	-16.650	-15.941	-708
7. Volksgezondheid en milieu	-15.093	-15.620	-16.219	-15.881	-338
8. VH, RO en SV	-17.097	-20.654	-21.846	-11.023	-10.823
Overhead	-692	-102	-83	-626	543
Treasury	-2.372	-1.953	-1.681	-1.682	
Heffingen	-15.035	-14.287	-14.613	-14.623	9
Alg. uitkering	-93.017	-96.614	-105.701	-107.322	1.622
Overige baten en lasten	-228	-775	-514	-86	-429
Onvoorzien					
Totaal baten voor bestemming	-168.252	-171.773	-190.171	-179.814	-10.358
Mutaties reserves	-72.925	-6.605	-27.626	-26.531	-1.095
Totaal baten na bestemming:	-241.176	-178.378	-217.798	-206.345	-11.453

Saldi (in € 1.000):

Programma	Werk. 2021	Prim. 2022	Begr. na wijziging	Werkelijk 2022	Verschil 2022
0. Bestuur en ondersteuning	4.998	2.713	3.635	3.784	-149
1. Veiligheid	5.604	6.506	6.696	6.627	69
2. Verkeer en vervoer	6.350	7.163	7.618	7.329	289
3. Economie	278	970	1.061	1.200	-139
4. Onderwijs	6.806	6.394	6.655	6.534	121
5. Sport, cultuur en recr.	11.474	13.029	14.075	13.592	483
6. Sociaal Domein	47.519	48.650	58.447	56.591	1.856
7. Volksgezondheid en milieu	374	913	1.080	804	275
8. VH, RO en SV	318	4.838	4.775	4.700	75
Overhead	17.776	18.118	19.510	16.576	2.933
Treasury	-703	2.241	2.493	2.519	-26
Heffingen	-14.717	-13.966	-14.292	-14.319	27
Alg. uitkering	-93.017	-96.377	-105.701	-107.322	1.622
Overige baten en lasten	-195	-103	-421	-75	-345
Onvoorzien					
Vennootschapsbelasting	5	100	350	350	
Totaal saldo voor bestemming	-7.127	1.189	5.981	-1.111	7.092
Mutaties reserves	-1.345	-4.574	-9.517	-7.254	-2.263
Totaal saldo na bestemming:	-8.472	-3.385	-3.536	-8.365	4.829

Vergelijking verwacht en werkelijk resultaat 2022 (in € 1.000)

Totaal te verklaren resultaat

Het hierboven weergegeven begrote (voordelige) resultaat is samengesteld uit het voordelige saldo van de Programmabegroting 2022 na vaststelling door de raad van € 5.480 en het voordelige saldo van de begrotingswijzigingen in 2022 van -/- € 1.944. Hierdoor resteert dan een begroot (na wijzigingen) voordelig saldo 2022 van € 3.536. De voorliggende Jaarstukken 2022 sluiten met een voordelig resultaat van € 8.365. Ten opzichte van het begrote voordelige resultaat is dit een voordeel van € 4.829.

De begrote reserve boekingen, na wijzigingen wijken in bovenstaande tabellen significant af van de primaire begroting. Dit is het gevolg van besluiten rondom de eerste en tweede bestuursrapportage.

Verklaring grote verschillen op de taakvelden (bedragen x € 1.000)

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste veroorzakers van verschillen tussen het begrote resultaat en het werkelijke resultaat over boekjaar 2022. Alleen verschillen groter dan € 100 zijn opgenomen. Voor een inhoudelijke toelichting op de onderstaande posten en verschillen kleiner dan € 100 wordt verwezen naar de financiële toelichtingen op de desbetreffende programma's (als onderdeel van de programmaverantwoording):

Pr.	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
	Programma's 0 t/m 8		
0	Loonkosten/arbeidsmarktbegeleiding en wachtgeldvoorziening voormalig bestuur		413
0	Herberekening pensioenvoorziening wethouders	359	
0	Hogere netto-opbrengst leges huwelijken en reisdocumenten	119	
0	Nog niet gerealiseerde verkoop gebouw + nadeel publiekrechtelijke heffingen van waterschap		171
2	Geïndexeerde bijdrage aan waterschap voor onderhoud wegen buitengebied		116
2	Diverse voordelen op diverse onderdelen verkeer en vervoer	250	
2	Onbestede budget verkeerscirculatie, parkeren en openbaar vervoer uit coalitieprogramma	171	
3	Onder uitputting op economische promotie door nog niet realiseren van projecten, subsidies en hogere toeristenbelasting	351	
4	Voordelen onderwijshuisvesting onderzoeken, DIHPO en huur	144	
5	Voordeel binnensport sportcentra Berenschot en Helsdingen	245	
5	Buitensport minder onderhoud door aanleg nieuwe sportvelden	107	
5	Voordeel op product cultureel erfgoed door onderbesteding op kosten kerkenvisie	120	
5	Lagere onttrekking reserves door Corona en lagere uitgaven		372
6	Voordeel WMO door onderbesteding huishoudelijke ondersteuning, vervoersvoorzieningen, hulpmiddelen en woningaanpassingen	1.854	
6	Opvang vluchtelingen uit Oekraïne en verschuiving budgetten	1.445	
6	Nadeel jeugd: mede door inflatie, invoering woonplaatsbeginsel en anders indiceren		430
6	Sociaal cultureel werk en algemeen maatschappelijk werk	432	
6	Nadeel participatie door uitvoering armoedebeleid		1.615
6	Inwonersinitiatieven	153	
6	Storting in de reserve Sociaal Domein, overschot		1.220
7	Lokaal gezondheidsbeleid door hogere bijdrage GGDU		107
7	Riolering door hogere storting in voorziening		109
7	Milieubeheer onderbesteding door opstartfase diverse projecten en geretourneerde vouchers RRE	149	59
7	Begraafplaatsen voordeel door lagere personele inzet	161	
8	Correctie geboekte voordelen 2020 Hoef en Haag		539
8	Nadeel bouwleges door kosten scholingsprogramma en leges		226
8	Uitvoeringsagenda Woning Bouw niet besteed	140	
	Algemene dekkingsmiddelen, overhead en Vpb		
0.7	Algemene uitkering: Nagekomen baten decembercirculaire	1.604	
0.8	Overige baten en lasten nog te corrigeren		500
0.4	Overhead: Personele baten en lasten	1.711	
0.4	Overhead: Ondersteunende afdelingen	614	
0.4	Overhead: Automatisering en Informatisering	444	
0.4	Overhead: Gemeentehuizen en werven	129	
0.10	Mutaties reserves Energietoeslag verwerkt in programma 6		632
0.10	Mutaties reserves: vrijval niet onttrokken uit reserve overlopende posten	540	
Div	Saldo diverse niet toegelichte afwijkingen < 100	96	
	TOTAAL: voor- en nadelen	11.338	6.509
	Per saldo resultaat ten opzichte van de Begroting 2022:	V. 4.829	

Incidentele baten en lasten

Om vast te kunnen stellen of er sprake is van structureel en reëel evenwicht is het belangrijk om inzicht te hebben in welke baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. De algemene richtlijn bij het onderscheid tussen incidenteel en structureel is dat er sprake is van een incidenteel budget wanneer dit gedurende maximaal drie jaar beschikbaar wordt gesteld. In het hiervoor gepresenteerde totaaloverzicht van baten en lasten zijn zowel de structurele als de incidentele posten opgenomen. Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de hierin opgenomen incidentele baten en lasten per programma. In enkele gevallen zijn incidentele baten en lasten in de begroting ook als zodanig benoemd. Echter bij de toepassing van regelgeving is het niet altijd toegestaan deze kosten voor deze toepassing als incidenteel te beschouwen. Het gaat dan vaak om posten die wel periodiek terugkomen, maar niet jaarlijks. Hierbij valt te denken aan verkiezingen, ruimen graven en actualisatie beleidsopgaven. Ook eenmalige hogere uitgaven van rij- en identiteitsbewijzen vallen hieronder. Hieronder ziet u een overzicht van baten en lasten met als minimumbedrag € 25.000.

Incidentele lasten

Incidentele baten en lasten		Bedragen x € 1.000			
Pr.	Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begrotingswijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Werkelijk 2022
	LASTEN				
0	Primaire begroting Extra hardware laptops/telefoon-Versimpelteam	22	-	22	-
0	Inhuurkosten griffie / Tijdelijke inhuur commissie		203	203	221
0	Diverse op grondzaken/vastgoed		115	115	103
0	Ziektevervangingsbudget		500	500	500
0	Diverse inhuur en maatregelen Corona		570	570	570
0	Implementatie WOO		74	74	46
0	Inhuur extra inzet netwerkmanagers		-	-	101
0	Telling lasten programma	22	1.462	1.484	1.542
1	Primaire begroting diverse inhuur	115	-	115	115
1	Primaire begroting uitgaven OOV	34	-	34	25
1	Integrale wijkaanpak De Hagen (knelpunt 3)	155	-	155	155
1	Aanvullende inzet team OOV (knelpunt 6)	130	-	130	130
1	Telling lasten programma	434	-	434	425
2	Algemene benodigdheden verkeer	4		4	4
2	Verlichting fietspad Lexmondsestraatweg		30	30	26
2	Onderhoud ABRI's				25
2	Onderzoek openbaar vervoer		113	113	-
2	Telling lasten programma	4	143	147	55
3	Inhuur vestigingscoördinator (dekking subsidie vitaliteit binnensteden)		80	80	14
3	Citymarkering Vianen		40	40	40
3	Begeleiding aanleg glasvezelkabel		36	36	43
3	Correctie winstneming Gaasperwaard				407
3	Telling lasten programma	-	156	156	504
4	Onderzoekskosten diverse scholen		118	118	57
4	Specifieke uitkering ventilatie scholen (SUVIS)		412	412	412
4	Ventilatie Regenboogschool Schoonrewoerd uit reserve corona		48	48	33
4	Renovatie PCBS De Ark sorten in reserve		28	28	28
4	Telling lasten programma	-	606	606	531
5	Primaire begroting Sportbeleid etc	84	42	126	23
5	Archeologie (opgravingen Vianen)		70	70	34
5	Afkoopsom overname Laco leerdam		343	343	343
5	Onderzoek buitensport		39	39	11
5	Toekomstplannen volkstuinten		52	52	18
5	Theater GO Leerdam aanpassen ventilatie ivm corona		54	54	35
5	Coronasteun glasmuseum		233	233	233
5	Cultuureducatie op scholen		40	40	43
5	Onderzoek herhuisvesting Nationaal Glasmuseum		25	25	25
5	Telling lasten programma	84	898	982	764

Pr. Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Werkelijk 2022
LASTEN				
6 Primaire begroting Sociaal lokaal/Wijkwinkel/Toegankelijkheid	75		75	60
6 Preventieve projecten uit investeringsagenda (wens 20)	714		714	542
6 Opvang Vluchtelingen Oekraïne		500	500	-
6 Coronasteun dorpshuizen		66	66	-
6 Realiseren en onderhouden sociale Kaart		50	50	30
6 Uitstel wet inburgering		93	93	-
6 Energietoeslag lage inkomens		1.350	1.350	1.350
6 Nagekomen afrekeningen PGB/SVB en WMO/ZIN		148	148	148
6 Incidenteel budget RBL jeugdzorg maatwerkvoorziening		2.300	2.300	1.729
6 Coronasteun maatschappelijke instellingen		628	628	385
6 Onderzoek energienoodfonds		25	25	-
6 Taakmutatie gemeentefonds septembercirculaire inburgering		173	173	173
6 Opvang statushouders		1.600	1.600	191
6 Leerlingenvervoer Oekraïne		44	44	-
6 Impulsprogramma opgroeien		65	65	154
6 Energietoeslag taakmutatie gemeentefonds		288	288	288
6 Energietoeslag septembercirculaire gemeentefonds		1.129	1.129	1.129
6 Energietoeslag 2022		632	632	632
6 Energiearmoede		673	673	10
6 Cofinanciering maatschappelijke instellingen		117	117	71
6 Perspectief jongeren in coronat		25	25	33
6 Subsidie Vluchtelingenwerk				114
6 Diverse onderzoeken				55
6 Inhuur externe projectmanager				47
6 Telling lasten programma	789	9.906	10.695	7.140
7 Warmtevisie		61	61	60
7 Duurzaamheid RREW		397	397	304
7 Lokale isolatie aanpak		204	204	-
7 Telling lasten programma	-	662	662	364
8 Primaire begroting diverse woonzaken	65	50	115	55
8 Dorpsvisie Meerkerk		154	154	16
8 Woonvisie		400	400	-
8 Diverse kosten omgevingswet				147
8 Uitgaven aan Hazelaarplein				364
8 Telling lasten programma	65	604	669	583
Totaal incidentele lasten	1.398	14.437	15.835	11.906

Incidentele baten

Incidentele baten en lasten		Bedragen x € 1.000		
Pr. Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Werkelijk 2022
BATEN				
0 Diverse op grondzaken/vastgoed		535	535	439
0 Ontvangst budget verkiezingen		79	79	8
0 Slotwijziging 2022 Omgevingswet		530	530	530
0 Energietoeslag taakmutatie gemeentefonds		288	288	288
0 Energietoeslag septembercirculaire gemeentefonds		1.129	1.129	1.129
0 Taakmutatie gemeentefonds septembercirculaire inburgering		173	173	173
0 Telling baten programma	-	2.735	2.735	2.568
1 Telling baten programma	-	-	-	-
2 Telling baten programma	-	-	-	-
3 Subsidie vitaliteit binnensteden		80	80	80
3 Begeleiding aanleg glasvezelkabel		36	36	-
3 Telling baten programma	-	116	116	80
4 Specifieke uitkering ventilatie scholen (SUVIS)		412	412	412

Pr. Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Werkelijk 2022
BATEN				
5 Telling baten programma	-	-	-	-
6 Opvang statushouders		1.600	1.600	191
6 Energiearmoede		673	673	10
6 Telling baten programma	-	2.273	2.273	202
7 Duurzaamheid RREW		397	397	304
7 Lokale isolatie aanpak		204	204	-
7 Telling baten programma	-	601	601	304
8 Winstneming Sluiseiland				242
8 Skaeve Huse		40	40	40
8 Telling baten programma	-	40	40	282
Totaal incidentele baten	-	6.177	6.177	3.847
Saldo incidentele baten en lasten	1.398	8.260	9.658	8.059

Incidentele baten en lasten		Bedragen x € 1.000			
Pr.	Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Werkelijk 2022
	<u>RESERVES</u>				
0	Primaire begroting Extra hardware laptops/telefoon-Versimpelteam	-22		-22	-
0	Diverse op grondzaken/vastgoed		384	384	384
0	Vrijval reserve vitale dorpen		-2.613	-2.613	-2.613
0	Storting uit reserve vitale dorpen voor kapitaallasten investeringen		364	364	364
0	Storting vrijval reserve vitale dorpen in algemene reserve		2.249	2.249	2.249
0	Storting in reserve corona middelen budget verkiezingen		79	79	79
0	Ziektevervangingsbudget		-500	-500	-500
0	Controlecapaciteit vergunningen Horeca		-42	-42	-42
0	Implementatie WOO incidentieel		28	28	28
0	Bijdrage uit reserve corona voor extra maatregelen verkiezingen door corona		-28	-28	-28
0	Energietoeslag 2022		-632	-632	-632
1	Primaire begroting diverse inhuur	-115		-115	-115
1	Integrale wijkaanpak De Hagen (knelpunt 3)	-155		-155	-155
1	Primaire begroting uitgaven OOV	-34		-34	-25
1	Aanvullende inzet team OOV (knelpunt 6)	-130		-130	-130
3	Recreatieve ontwikkeling Lexmond		-25	-25	-
3	Citymarkering Vianen		-40	-40	-40
3	Winstneming Gaasperwaard				-407
4	Ventilatie Regenboogschool Schoonrewoerd uit reserve corona		-48	-48	-33
4	Renovatie PCBS De Ark sorten in reserve		28	28	28
5	Primaire begroting Sportbeleid etc	-36	-42	-78	-6
5	Nadere uitwerking marketing Vianen (knelpunt 18)	-48		-48	-
5	Archeologie (opgravingen Vianen)		-70	-70	-34
5	Afkoopsom overname Laco leerdam		-343	-343	-343
5	Onderzoek buitensport		-39	-39	-11
5	Toekomstplannen volkstuinten		-52	-52	-18
5	Theater GO Leerdam aanpassen ventilatie ivm corona		-54	-54	-35
5	Coronasteun glasmuseum		-233	-233	-233
6	Primaire begroting Sociaal lokaal/Wijkwinkel/Toegankelijkheid	-75		-75	-60
6	Preventieve projecten uit investeringsagenda (wens 20)	-714		-714	-542
6	Opvang Vluchtelingen Oekraïne		-500	-500	-
6	Coronasteun dorpshuizen		-66	-66	-
6	Realiseren en onderhouden sociale Kaart		-50	-50	-30
6	Uitstel wet inburgering		-93	-93	-
6	Nagekomen afrekingen PGB/SVB en WMO/ZIN		-148	-148	-148
6	Verlenging inzet coronamiddelen		-500	-500	-500
6	Cofinanciering maatschappelijke		-117	-117	-71
6	Perspectief jongeren in coronatijd		-25	-25	-33
6	Coronasteun maatschappelijke instellingen		-628	-628	-385
6	Impulsprogramma opgroeien		-65	-65	-154

Pr.	Omschrijving	Primaire begroting 2022	Begrotings wijzigingen 2022	Begroting 2022 na wijzigingen	Werkelijk 2022
	<u>RESERVES</u>				
7	Warmtevisie		-61	-61	-60
8	Primaire begroting diverse woonzaken	-65	-50	-115	-55
8	Woonvisie onttrekking reserve volkshuisvesting		-400	-400	-
8	Grondbeleid opstellen		-30	-30	-21
8	Dorpsvisie Meerkerk		-154	-154	-16
8	Skaeve Huse		40	40	40
8	Diverse kosten Omgevingswet		530	530	530
8	Winstneming Sluiseiland				242
8	Uitgaven Hazelaarplein				-364
	Mutaties reserves	-1.394	-3.945	-5.339	-3.893
	Saldo incidentele baten en lasten na reserves	4	4.315	4.319	4.166

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Kaderstelling BBV

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves apart worden gepresenteerd. Structurele toevoegingen of onttrekkingen betreffen verrekeningen met financieringsreserves /dekkingsreserves (kapitaallasten) én onttrekkingen aan (bestemmings)reserve voor een periode van minimaal drie jaar voor het dekken van structurele lasten.

Reserves kapitaallasten Vijfheerenlanden (in € 1.000)

In de gemeente Vijfheerenlanden is alleen sprake van structurele onttrekkingen aan reserves kapitaallasten. Daarbij is de boekwaarde van de betreffende activa altijd gelijk aan de stand van de bijbehorende reserves kapitaallasten. Jaarlijks wordt de afschrijving in mindering gebracht op de betreffende activa. Deze afschrijving wordt gedekt door een onttrekking aan de betreffende reserve. Kapitaallasten worden niet onttrokken aan de reserves kapitaallasten.

Reserve	Structurele toevoeging 2022 (lasten)	Structurele onttrekking 2022 (baten)
Algemene reserve (afschrijvingslasten SVM)	0	123
Renovatie vm gemeentelijke gebouwen	0	54
Afschrijvingslasten Stads Kantoor Leerdam	0	14
Afschrijvingslasten aankoop gemeentehuis Zederik	0	108
Afschrijvingslasten verkeersplannen Zederik	0	2
Afschrijvingslasten Brede school peuterspeelzaal / kinderdagverblijf Lexmond	0	15
Afschrijvingslasten sportzaal Hei- en Boeicop Zederik	0	13
Afschrijvingslasten bibliotheek Lexmond Zederik	0	8
Agio op afgeloste leningen	0	2.832
Totaal:	0	3.169

Begrotingsrechtmatigheid

Overschrijdingen 2022 (bedragen in € 1.000)

Bij de rechtmatigheid controle door de accountant vormt de begrotingsrechtmatigheid een belangrijk toetsingscriterium. De accountant toetst of het budgetrecht van de gemeenteraad is gerespecteerd. Dat doet de accountant door te controleren of er sprake is van overschrijdingen op de door de raad vastgestelde lastenbudgetten per programma (en dus niet per taakveld). Op één programma van de gemeente Vijfheerenlanden is in 2022 meer uitgegeven dan begroot. Het betreft het volgende programma:

Programma	Begroting	Werkelijk	Verschil onrechtmatig	Telt niet mee	Telt wel mee
0. Bestuur en ondersteuning	5.158	5.666	508	508	0
Totaal	5.158	5.666	508	508	0

Alle lastenoverschrijdingen zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee in het oordeel van de accountant omdat het overschrijdingen betreft die:

- worden gecompenseerd door extra (en direct gerelateerde) baten (niet van toepassing in 2022);
- omdat het de uitvoering betreft van open einde regelingen en naheffing vanuit het waterschap (programma 0) of,
- omdat het de uitvoering betreft van door de raad genomen besluiten, wetgeving of zaken waarover de raad nog in het begrotingsjaar is geïnformeerd (programma 0).

De overschrijding op programma 0 wordt vooral verklaard door de wisselingen van het college. Voor de vertrekkende collegeleden moesten er extra salariskosten betaald worden, een wachtgeldvoorziening gevormd worden en waren er kosten voor arbeidsmarktbegeleiding. Daarnaast was er een overschrijding te melden door nagekomen lasten voor heffing van het waterschap. Achteraf is gebleken dat deze aanslagoplegging door het waterschap, de afgelopen jaren, niet volledig is geweest.

Kredietrechtmatigheid

Per ultimo 2022 was er sprake van circa 150 nog openstaande gemeentelijke investeringskredieten. Hiervan kan 75% nog niet worden afgesloten (deze zijn dus nog in uitvoering). Van verreweg de meeste van deze nog niet af te sluiten investeringskredieten wordt verwacht, dat ze uiteindelijk binnen het beschikbare budget kunnen worden afgesloten c.q. worden gedekt door nog te ontvangen inkomsten. Bij sommige kredieten is echter per ultimo 2022 sprake van een negatief bedrag aan restant-krediet. Hierop is een nadere toelichting vereist. Dit betreft de volgende restantkredieten:

Restant krediet (x € 1.000)	Toelichting
Verkeersstructuurplan De Hagen: - € 781	De kosten blijven binnen het krediet. De overschrijding is een gevolg van een nog niet opgenomen (maar wel geraamde) onttrekking uit een reserve. In jaarrekening 2021 is een overschrijding gemeld van - € 761, voor jaarrekening 2022 geldt dan een overschrijding van - € 20.
Berchmansweg en rotonde: - € 95	De kosten blijven binnen het krediet. De overschrijding is een gevolg van een nog niet opgenomen (maar wel geraamde) onttrekking uit een reserve. In jaarrekening 2021 is een overschrijding gemeld van - € 93, voor jaarrekening 2022 geldt dan een overschrijding van - € 2.
Uitbreiding bedrijventerrein fase IVa: - € 42	Dit betreft voorbereidingskosten van een nog te openen grondexploitatie. In jaarrekening 2021 is een overschrijding gemeld van - € 54, voor jaarrekening 2022 geldt dan een onderschrijding van + € 12.
Killesteijnstraat Lexmond: - € 55	Dit betreft voorbereidingskosten van een nog te openen grondexploitatie. In jaarrekening 2021 is een overschrijding gemeld van - € 33, voor jaarrekening 2022 geldt dan een overschrijding van - € 22.
Voorontwerp Stadspark Leerdam: - € 24	Er zijn een aantal extra werkzaamheden bijgekomen waar in het budget geen ruimte voor was.
Vorbereidingskrediet Noachschool: - € 73	Door complicaties en uitbreiding van het programma is het krediet niet toereikend geweest. De overschrijding wordt verrekend met het uitvoeringskrediet dat in 2023 wordt voorgelegd in de raad.
Vervangen van twee bruggen 2021: - € 14	Er heeft hier een kleine overschrijding plaatsgevonden van 10%.
Vorbereidingskrediet Brede school/KC Broekgraaf: - € 15	Er heeft een overschrijding plaatsgevonden op het vorbereidingskrediet. Deze wordt verrekend met het uitvoeringskrediet die beschikbaar is gesteld in april 2022.
Inrichting Koningin Emmalaan: - € 41	Dit betreft een overschrijding als gevolg van extra geschreven uren. De overschrijding is echter minder dan 2% van de geraamde uitgaven. In jaarrekening 2021 is een overschrijding gemeld van - € 15, voor jaarrekening 2022 geldt dan een overschrijding van - € 26.

Samengevat is er bij twee restant kredieten sprake van overschrijdingen op voorbereidingskosten die verrekend moeten worden met nog te openen grondexploitatie. Het betreft daarbij dus investeringen in "warme gronden". En bij vier investeringen ("Voorontwerp Stadspark Leerdam", "Vorbereidingskrediet Noachschool", "Vervangen van twee bruggen 2021" en "Koningin Emmalaan") is er sprake van een overschrijding, waarvoor een aanvullend krediet moet worden verstrekt. Wat betreft deze vier

investeringen kan er worden geconcludeerd dat er sprake is van (materiële) kredietonrechtmatigheden. Dit betreft een totaal bedrag van € 137.

Wet normering topinkomens

De WNT is van toepassing op de Gemeente Vijfheerenlanden. Het voor de Gemeente Vijfheerenlanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (1. Algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	N. van Ameijde-Poortman	K.I. Goossens
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	126.238	106.780
Beloningen betaalbaar op termijn	22.050	20.798
<i>Subtotaal</i>	<i>148.288</i>	<i>127.578</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	148.288	127.578
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021		
bedragen x € 1	N. van Ameijde-Poortman	K.I. Goossens
Functiegegevens	Gemeente secretaris	Griffier
Aanvang en einde functieervulling in 2021	01-01 t/m 31-12	01-01 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.788	107.280
Beloningen betaalbaar op termijn	21.684	19.766
<i>Subtotaal</i>	<i>141.472</i>	<i>127.046</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
Bezoldiging	141.472	127.046

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12.

Gegevens 2022				
bedragen x € 1	M.C. van de Plasse		C.G.M. Bus	
Functiegegevens	Interim griffier		Interim griffier	
Kalenderjaar	2022	2021	2022	2021 NVT
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01 t/m 21/09	08/12/ t/m 31/12	22/8 t/m 31/12	
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8,7	0,8	4,32	
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	732	43	650	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199	€ 206	
Maxima op basis van de normbedragen per maand	208.100	27.700	143.000	
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	235.800		143.000	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	JA		JA	
Bezoldiging in de betreffende periode	76.860	4.515	76.375	
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	81.375		76.375	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.	
Bezoldiging	81.375		76.375	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.]	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	

Hoofdstuk 4: De balans en de toelichting

De balans met toelichting geeft informatie over de omvang en samenstelling van het vermogen - het verschil tussen de bezittingen en de schulden - van de gemeente Vijfheerenlanden - aan het eind van het boekjaar en over de ontwikkelingen daarin gedurende het jaar. De activa op de balans geven de bezittingen en de vorderingen weer en bestaan uit de vaste en vlottende activa. Op de passivazijde van de balans staan de schulden en het eigen vermogen. Deze zijn uit te splitsen in vaste en vlottende schulden. Vaste activa en passiva hebben een looptijd van langer dan één jaar.

Balans per 31 december 2022

Activa (in € 1.000)

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA	265.144	240.915
Immateriële vaste activa	18.582	21.424
Kosten sluiten van geldleningen	11.329	14.161
Kosten van onderzoek en ontwikkeling van een bepaald actief	927	786
Bijdragen aan activa van derden	6.327	6.477
Materiële vaste activa	197.843	190.362
Investerings met economisch nut	118.456	117.620
Investerings met economisch nut, waarvan ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	56.667	52.451
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	22.720	20.291
Financiële vaste activa	48.719	29.129
Kapitaalverstrekkingen aan:		
• deelnemingen	11.384	11.384
• overige	1.000	1.000
Overige langlopende leningen	16.335	16.745
Uitzettingen in 's Rijksschatkist > 1 jaar	20.000	0
VLOTTENDE ACTIVA	43.810	53.605
Voorraden	8.327	11.441
Gereed product en handelsgoederen	0	0
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	8.327	11.441
Uitzettingen met een rente-typische looptijd < één jaar	26.907	32.438
Vorderingen op openbare lichamen	9.696	7.961
Overige vorderingen	2.727	2.247
Uitzetting Rijks schatkist	12.180	19.819
RC met niet-financiële instellingen	2.304	2.411
Liquide middelen	1.373	1.320
Kas- en banksaldi	1.373	1.320
Overlopende activa	7.202	8.405
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met en specifiek doel	3.822	1.857
Overige vooruitbetaalde bedragen	961	845
Overige nog te ontvangen bedragen	2.419	5.704
TOTAAL GENERAAL	308.954	294.520

Passiva (in € 1.000)

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
VASTE PASSIVA	289.510	271.952
Eigen vermogen	81.287	80.176
Algemene reserve	46.837	33.905
Bestemmingsreserves	29.621	37.799
Gerealiseerd resultaat (nog te bestemmen)	4.829	8.472
Voorzieningen	20.468	19.271
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.643	6.913
Voorzieningen van derden verkregen middelen	10.400	9.503
Voorzieningen ter egalisatie van kosten	2.425	2.855
Voorzieningen bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	0	0
Vaste schulden met een rente-typische looptijd > één jaar	187.755	172.505
Onderhandse leningen van		
• Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	185.754	170.004
• Pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen binnenland	2.000	2.500
Waarborgsommen	1	1
VLOTTENDE PASSIVA	19.444	22.568
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd < één jaar	8.267	8.641
Kasgeldleningen	0	0
Overige schulden (crediteuren)	7.453	7.919
Bank- en giroaldi	815	722
Overlopende passiva	11.177	13.927
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	4.365	4.629
Overige vooruit ontvangen bedragen	5	17
Nog te betalen bedragen	6.807	9.281
TOTAAL GENERAAL	308.954	294.520

Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt:

Omschrijving	31-12-2022	31-12-2021
Gewaarborgde geldleningen achtervang WSW	307.082	291.013
Gewaarborgde leningen (direct gegarandeerd)	4.400	6.900
Gewaarborgde geldleningen particulier woningbezit	1.562	1.987
Overige borgstellingen	43	53
Telling	313.087	252.452

Waarderingsgrondslagen balans

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in de gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 21 maart 2019 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden, tenzij anders is vermeld.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingskosten, waarbij tevens duurzame waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking worden genomen. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling begint bij ingebruikneming van het gerelateerde materiele vaste activa.

Immateriële activa zijn te onderscheiden in:

- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen;
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- Bijdrage aan activa in eigendom van derden.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde;
- De investering draagt bij aan de publieke taak;
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
- De bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en verminderd met afschrijvingskosten en specifiek van derden ontvangen investeringsbijdragen en subsidies.

Bij de waardering van vaste activa met een economisch nut wordt rekening gehouden met waardevermindering indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Bij het bepalen of er sprake is van een duurzame waardevermindering is het soort vastgoed binnen de vaste activa met een economisch nut relevant. Immers indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een gemeentehuis of gebouwen en terreinen met een functie op het gebied van onderwijs, sport, welzijn of maatschappelijke opvang en/of zorg) duurzaam te exploiteren speelt duurzame waardevermindering geen rol. Echter indien de bestuurlijke intentie bestaat om het vastgoed met een bestuurlijke

functie te verkopen of de bestemming te wijzigen naar vastgoed met een bedrijfseconomische functie, moet worden bepaald of er sprake is van een duurzame waardevermindering.

Materiële vaste activa kunnen worden onderscheiden in:

- Materiële vaste activa met economisch nut: deze zijn gevormd uit alle investeringen die bijdragen aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of die verhandelbaar zijn en deze moeten worden geactiveerd.
- In erfpacht uitgegeven gronden: deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
- Materiële vaste activa met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven: wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere taken waarvoor rechten op grond van artikel 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie.
- Materiële vaste activa met uitsluitend maatschappelijk nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Financiële Vaste Activa (FVA)

Dit betreft:

- a) kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen. Participaties in het aandelenkapitaal van een NV of BV (deelneming conform artikel 1 lid e) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen waarbij indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingsprijs (lagere marktwaarde) afwaardering zal plaatsvinden,
- b) (overige) leningen u/g. De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen verstrekt aan derden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde en
- c) (overige) uitzettingen. Deze zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Afschrijvingen en activeringsgrens

De wijze van afschrijving is vastgelegd in de Financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet. Investerings worden afgeschreven op basis van de verwachte gebruiksduur, waarbij geen rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijving gebeurt op lineaire basis. De afschrijving begint in het jaar volgend op het jaar nadat de investering gereed is gekomen of het actief is aangeschaft. Activa met een investeringsbedrag kleiner of gelijk aan € 25 en/of gebruiksduur korter dan 3 jaar worden niet geactiveerd (met uitzondering van gronden) maar in één keer ten laste van de exploitatie gebracht.

Omschrijving	Afschrijvings- termijn (in jaren)	Wijze van afschrijving
Gronden	Niet afschrijven	NVT
Begraafplaatsen (aanleg en uitbreiding)	60	Lineair
Vrij verval, persleiding en drainage	60	Lineair
Nieuwbouw gebouwen (schoolgebouwen, kantoren)	40	Lineair
Renovatie, restauratie en aankoop gebouwen	25	Lineair

Tijdelijke gebouwen	25	Lineair
Kantoor- en schoolmeubilair, 1e inrichting onderwijs	10	Lineair
Zwembaden	40	Lineair
Binnensport	40	Lineair
Volkstuinen	40	Lineair
Sportterreinen	30	Lineair
Kunstgrasvelden toplaag	10	Lineair
Kunstgrasvelden onderlaag	25	Lineair
Aanleg & reconstructie parken	25	Lineair
Parkeergarages	40	Lineair
Speelplaatsen	25	Lineair
Openbare verlichting (armaturen & masten)	20 & 40	Lineair
Wegen, pleinen en rotondes (aanleg)	40	Lineair
Herinrichting & reconstructie	25	Lineair
Tunnels, viaducten en bruggen	40	Lineair
Pompen en gemalen (bouwkundig)	60	Lineair
Motorvoertuigen	20	Lineair
Zware transportmiddelen	15	Lineair
Personenauto's, aanhangwagen en lichte motorvoertuigen	5	Lineair
Vrachtauto's	8	Lineair
Gladheidsbestrijdingsmaterieel	10	Lineair
Installaties (technisch)	15	Lineair
Bekabeling	5	Lineair
Telefooninstallaties	10	Lineair
Parkeerautomaten & verkeersregelinstallaties	10	Lineair
Automatisering	3-10	Lineair
Kosten voor agio en disagio (IVA)	5	Lineair
Kosten verbonden aan sluiten geldleningen (IVA)	Niet afschrijven	NVT
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling (IVA)	5	Lineair
Bijdragen aan activa derden (IVA)	Termijn derden	

Vlottende activa

Vorraden onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie)

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en worden vervaardigingskosten en winstuitnamen geactiveerd. De bouwgronden in exploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en vermindert met de opbrengst wegens verkopen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de kosten van aanschaf van de gebruikte grond en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het BRO), die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Daarnaast wordt een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend, over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar. Indien er een negatieve uitkomst wordt verwacht, wordt een voorziening getroffen voor het verwachte negatieve resultaat. De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone. In 2021 betreft dit 2%.

De notitie grondexploitatie van de Commissie BBV geeft aan dat bij tussentijdse winstneming de "percentage of completion" methode dient te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

- Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
- De grond moet (deels) zijn verkocht;
- De kosten zijn (deels) gerealiseerd.

Vorderingen

Vorderingen zijn (onder aftrek van eventuele voorzieningen voor oninbaarheid) gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onderscheid wordt gemaakt tussen vorderingen op openbare lichamen en overige vorderingen.

Voorzieningen voor oninbaarheid

In artikel 10 van de Financiële verordening 212 is opgenomen dat een voorziening voor oninbare vorderingen voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt gevormd op basis van een individuele beoordeling op oninbaarheid van de openstaande vorderingen. Bij openstaande vorderingen betreffende: belastingen, heffingen en bijstandsvertrekking wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historisch percentage van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en bestaan uit kas- en banksaldi.

Overlopende activa

Onder de overlopende activa worden afzonderlijk opgenomen, de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel en de overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

In de balans worden het eigen vermogen onderscheiden naar:

- Algemene reserve;
- Bestemmingsreserves;
- het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen nominale of contante waarde van het bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Het is niet toegestaan rente aan voorzieningen toe te voegen. Voorzieningen mogen ook tegen contante waarde worden gewaardeerd. Met uitzondering van de disconteringsvoet voor grondexploitaties, kent het BBV geen voorschriften voor de bepaling van de disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd. Wel wordt er voor bijvoorbeeld de pensioenvoorzieningen landelijk gebruik gemaakt van het door de DNB vastgestelde rentetermijnstructuur pensioenfondsen. Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven;
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is gelijk aan die van de meerjarenraming en bedraagt vier jaar. Bij (éénmalige) schokeffecten, bijvoorbeeld als gevolg van een reorganisatie wordt een voorziening voor hieruit voortvloeiende verplichtingen opgenomen.

Vaste schulden

Onder de vaste schulden zijn begrepen de schulden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer. Schulden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar maken deel uit van de kortlopende schulden. Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met verrichte aflossingen.

Vlottende passiva

De waardering van de vlottende passiva geschiedt op nominale waarde. Wanneer hiervan wordt afgeweken is dit in de toelichting bij de desbetreffende post vermeld. Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

In de balans worden onder de overlopende passiva opgenomen (artikel 49 BBV):

- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie hierover opgenomen.

Niet uit de balans blijken verplichtingen

Alle niet uit de balans blijken verplichtingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

Dit betreft investeringen voor onderzoek en ontwikkeling die tot de realisatie van een actief zullen leiden.

Immateriële vaste activa						
(x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2021	Invest.	Desinv/ correctie	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2022
Kosten sluiten van geldlening	14.161	0	0	0	2.832	11.329
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor bepaald actief*	786	280	133	5	1	927
Bijdrage activa van derden	6.477	50	0	0	200	6.327
Totaal	21.424	330	133	5	3.033	18.582

*Voor de categorie kosten onderzoek en ontwikkeling voor bepaald actief is in de kolom desinvestering/correctie een bedrag van € 133 K in mindering gebracht. Dit bedrag is overgeboekt naar Gronden in voorraad en betreft de bouwgrond in exploitatie (BIE) Werklandschap Meerkerk IV a.

Het verloop van de kosten van onderzoek en ontwikkeling is als volgt:

Immateriële vaste activa						
(x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2021	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2022
Vorbereidingskosten Brede school Ameide	2	8	0	0	0	10
Vorbereidingskosten Eben Haezer school	340	0	0	0	0	340
Vorbereidingskosten Noachschool	45	87	0	0	0	132
Vorbereidingskosten ontw. Zuilenstraat Hei- en Boecop	29	38	0	0	0	67
Vorbereidingskosten ontw. Broekgraaf Noord	103	71	0	5	0	169
Vorbereidingskosten Infrastructuur Leerbroek	0	15	0	0	0	15
Complex uitbreiding bedrijventerrein fase Iva	134	0	133	5	0	0
Killesteijnstraat Lexmond	64	22	0	0	0	86
Vorbereidingskosten Gaasperwaard 3	0	40	0	0	0	40
Begraven: herinrichtingsplan Sparrendreef & Everdingen	69	0	0	0	1	68
Totaal	786	280	133	5	1	927

Indien voorbereidingskosten voor grondexploitaties als kosten van onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd moet zijn voldaan aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro;
- De kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie of worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat;

- Plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Het verloop van de bijdrage in activa van derden is als volgt:

Immateriële vaste activa						
(x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2021	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	31-12-2022
Renovatie Wilhelminaschool Leerdam	812	0	0	0	34	778
Renovatie de Sterrenkijker Leerdam	474	0	0	0	21	453
Padelbanen	91	0	0	0	5	86
Vernieuwbouw inrichting dorps huis De Schakel	2.980	50	0	0	75	2.955
Duurzaamheidsvoorziening dorps huis De Schakel	164	0	0	0	16	148
Clubgebouw SV Meerkerk	1.957	0	0	0	50	1.906
Totaal	6.477	50	0	0	200	6.327

Materiële vaste activa

Investerings met economisch nut

- Investerings met economisch nut betreffen investeringen die verhandelbaar zijn en/of opbrengsten (kunnen) genereren.
- Investerings met economisch nut kunnen ook betreffen investeringen die niet verhandelbaar zijn (zoals bijvoorbeeld rioleringsvoorzieningen) waarvoor een heffing kan worden geheven.

Verloop bedragen investeringen met economisch nut (x € 1.000)	Boekwaarde					Boekwaarde
	31-12-2021	Invest.	Desinv/ correctie	Bijdr. derden	Afschr.	31-12-2022
Gronden en terreinen	13.931	2.413	2.559	0	0	13.785
Bedrijfsgebouwen	88.896	6.175	0	388	3.074	91.609
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.740	-555	0	-150	572	4.763
Vervoermiddelen	633	302	0	0	83	851
Machines, apparaten en installaties	1.701	166	0	103	222	1.542
Overige materiële vaste activa	6.720	282	0	60	1.036	5.906
Totaal	117.621	8.783	2.559	401	4.987	118.456

*Voor de categorie Gronden en terreinen is in de kolom desinvestering/correctie een bedrag van € 1.299 K in mindering gebracht. Dit bedrag is overgeboekt naar Gronden in voorraad en betreft de bouwgrond in exploitatie (BIE) Werklandschap Meerkerk IV a.

De belangrijkste investeringen (> € 100.000) op investeringen economisch nut in 2022 betroffen:

Belangrijkste investeringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
Terugkoop Erfpachtrechten LACO	1.000	Gronden en terreinen
Aankoop Boerderij Dorpsstraat 26 Schoonrewoerd	781	Gronden en terreinen
Erfpachtrecht inzake 't Dak	400	Gronden en terreinen
Aankoop grond t.b.v. uitbreiding Noachschool	157	Gronden en terreinen
NWB school aan de Brink Hoef en Haag	2.922	Bedrijfsgebouwen
Sport gerelateerde ruimten Leerdam Sport	1.376	Bedrijfsgebouwen
Glaspark Kantine	1.220	Bedrijfsgebouwen
Nieuwbouw Broekgraaf	543	Bedrijfsgebouwen
Nieuwbouw kantine Leerdam Sport	487	Bedrijfsgebouwen
Bouw nieuw gemeentehuis Leerdam	320	Bedrijfsgebouwen
Uitbreiding huisvesting Johannes Calvijnschool	167	Bedrijfsgebouwen
Kantplanken kunstgrasvelden	181	Gr, weg- en waterb. kundige werken
Overname inventaris Laco	387	Overige materiële activa

Investerings economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Verloop bedragen investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (x € 1.000)						
	Boekwaarde 31-12-2021	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	233	0	0	0	0	233
Bedrijfsgebouwen	68	0	0	0	6	62
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	51.716	5.447	0	29	1.216	55.918
Vervoermiddelen	100	0	0	0	13	87
Machines, apparaten en installaties	258	0	0	0	11	247
Overige materiële vaste activa	75	48	0	0	3	120
Totaal	52.450	5.495	0	29	1.249	56.667

De belangrijkste investeringen (> € 100.000) op investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven in 2022 betroffen:

Belangrijkste investeringen (x € 1.000)	Bedrag	Categorie
GRP: riolering	2.311	Gr, weg- en waterb kundige werken
Vervangen riolering	859	Gr, weg- en waterb kundige werken
Mechanische gemalen riolering	615	Gr, weg- en waterb kundige werken
Oeverbescherming Vianen en Leerdam	502	Gr, weg- en waterb kundige werken
Klimaat adaptieve maatregeling riolering	485	Gr, weg- en waterb kundige werken
Achter de Pijp (riolering)	218	Gr, weg- en waterb kundige werken
GRP: gemalen	201	Gr, weg- en waterb kundige werken
Uitbreiden begraafplaats Tiendweg Leerdam	107	Gr, weg- en waterb kundige werken

Investerings met maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut betreffen investeringen die geen directe opbrengsten genereren en niet verhandelbaar zijn. Dit betreffen voornamelijk investeringen in de openbare ruimte.

Verloop bedragen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (x € 1.000)						
	Boekwaarde 31-12-2021	Invest.	Desinv.	Bijdr. Derden	Afschr.	Boekwaarde 31-12-2022
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15.890	2.562	0	376	570	17.506
Machines, apparaten en installaties	1.554	495	0	0	82	1.967
Overige materiële vaste activa	2.846	571	0	35	136	3.246
Totaal	20.290	3.628	0	411	788	22.719

De belangrijkste investeringen maatschappelijk nut (> € 100.000) in 2022 betroffen:

Belangrijkste investeringen > 100.000 euro	Bedrag	Categorie
Mobiliteitsplan 2020 – 2030	557	Gr, weg- en waterb kundige werken
Kademuur Leerdam	484	Gr, weg- en waterb kundige werken
Aanleg wegen projecten	305	Gr, weg- en waterb kundige werken
Uitvoeringskrediet ontsluiting Broekgraaf	260	Gr, weg- en waterb kundige werken
Vervanging 2 bruggen	140	Gr, weg- en waterb kundige werken
Stadspark Leerdam	105	Gr, weg- en waterb kundige werken
Vervangen armaturen	169	Machines, apparaten en installaties
Nieuwe Abri's Vijfheerenlanden	136	Machines, apparaten en installaties
Infrastructuur Glaspark	319	Overige materiële activa

Financiële vaste activa

Verloop Financiële vaste activa (x € 1.000)	31-12-2021	Verstrekking	Aflossing	31-12-2022
Deelnemingen en effecten	11.384	0	0	11.384
	1.000	0	0	1.000
Overige langlopende leningen u/g	16.745	840	1.251	16.335
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd > 1 jaar		20.000	0	20.000
Totaal	29.129	20.840	1.251	48.719

Deelnemingen en effecten

De aandelen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, eventueel verminderd met terugbetaling van kapitaal. Onderstaande tabel geeft inzicht in de deelnemingen en effecten.

deelnemingen en effecten (x € 1.000)	31-12-2021	Deelname	Beëindigen	31-12-2022
Aandelenkapitaal ROM-S Beheer BV	9	0	0	9
Gemeente Zederik deelneming BV	282	0	0	282
Gemeente Leerdam deelneming BV	414	0	0	414
Merwede Lingelijn BV	30	0	0	30
Preferente Aandelen Stedin Groep NV	3.860	0	0	3.860
Aandelen Stedin Groep NV	6.571	0	0	6.571
Aandelen Oasen NV	25	0	0	25
Aandelen BNG NV	193	0	0	193
Totaal	11.384	0	0	11.384

Overig (x € 1.000)	31-12-2021	Deelname	Beëindigen	31-12-2022
Glasmuseum Leerdam	1.000	0	0	1.000
Totaal	1.000	0	0	1.000

NB. Deze langlopende lening wordt volgens recht en regelgeving gezien als kapitaal. Juridisch blijft dit een langlopende lening. Desondanks is deze hergerubriceerd.

Overige leningen u/g

Het verloop van de overige leningen u/g is als volgt weer te geven:

Verloop overige langlopende leningen rentetypische looptijd > 1 jaar (x €1.000)	31-12-2021			31-12-2022
		Verstreking	Aflossing	
Sportstichting Lexmond	182	0	13	169
Dorpshuis Het Bosch, Lexmond	1.716	0	41	1.676
Dorpshuis 't Spant, Ameide	1.379	0	36	1.343
Dorpshuis Brandpunt, Nieuwland	278	0	0	278
Sportclub Everstein	578	0	17	561
Nieuwbouw Brede School Vianen	3.329	0	104	3.225
Herfinanciering Glasmuseum Leerdam	1.632	0	57	1.576
LACO	68	0	68	0
SVN Duurzaamheidsleningen	429	0	100	328
SVN Startersleningen	4.137	840	582	4.395
Hypotheken Ambtenaren	2.488	0	111	2.377
Geldlening St. de Schakel Leerbroek	157	0	0	157
Geldlening Stichting Marketing Leerdam	71	0	71	0
Geldlening St. Darius	300	0	50	250
Totaal	16.745	840	1.251	16.335

Startersleningen en duurzaamheidsleningen Stimuleringsfonds

Volkshuisvesting (SVN): De startersleningen zijn in het verleden als instrument ingesteld om de lokale woningmarkt op gang te brengen. Door op deze wijze starters een financieel steuntje in de rug te geven kan de lokale woningmarkt en de algemene positie van starters worden verbeterd. De vermeerderingen in 2021 van de overige leningen u/g betreft startersleningen.

Deelnemingen en effecten

Een deel van onze overvloedige liquide middelen zijn in deposito geplaatst in 's Rijks schatkist. Deze middelen zijn op korte termijn niet direct nodig voor de geplande investeringen. Terugbetaling op opgenomen geldleningen is minder voordelig dan deze gelden zelf uit te zetten. Looptijd bedraagt 2 jaar.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd > 1 jaar (x € 1.000)	31-12-2021	Verstreking	Aflossing	31-12-2022
Deposito in 's Rijks schatkist	0	20.000	0	20.000
Totaal	0	20.000	0	20.000

VLOTTENDE ACTIVA

Vorraden GREX

De "gronden die in exploitatie zijn genomen" worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met de toegerekende algemene beheerskosten, eventuele winstnemingen en verminderd met de gerealiseerde verkopen. Voor de te verwachten verliezen op complexen is een voorziening gevormd. Deze wordt in mindering gebracht op de boekwaarde van de complexen. Met betrekking tot de ontwikkelingen m.b.t. het grondbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Gronden in exploitatie (GREX) (in € 1.000)

De gemeente Vijfheerenlanden heeft de volgende (deel)complexen in exploitatie. Het verloop van de grondexploitaties is als volgt:

Complexen (x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2021	Invest.	Opbrengsten	Winstuitname	Boekwaarde 31-12-2022	verlies voorz.	Balanswaarde 31-12-2022
Broekgraaf Leerdam	5.565	3.192	7.014	0	1.743	0	1.743
Voorzieningencluster Broekgraaf	832	341	0	0	1.173	0	1.173
Gaasperwaard	2.173	86	1.506	-453	300	0	300
Sluiseiland	-830	158	0	242	-430	0	-430
Werklandschap Meerkerk Iva*	0	1.536	21	0	1.515	0	1.515
Meerkerk Zuid II /De Weide II	3.703	322	0	0	4.025	0	4.025
Totaal	11.441	5.637	8.540	-211	8.372	0	8.327
Verliesvoorziening	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Balanswaarde	11.441	5.637	8.540	-211	8.327	0	8.327

Complexen (vervolg) (x €1.000)	Boekwaarde 31-12-2022	Nog te maken kosten	Nog te realiseren Opbrengsten	Gecumuleerde winstnemingen	Geraamd resultaat (nominaal)	Geraamd resultaat (Cont.waarde)
Broekgraaf Leerdam	1.743	26.387	28.348	0	218	190
Voorzieningencluster Broekgraaf	1.173	3.979	6.475	0	1.322	1.222
Gaasperwaard	300	114	440	1.696	1.721	1.687
Sluiseiland	-430	188	0	2.656	2.898	2.785
Werklandschap Meerkerk Iva*	1.515	10.952	12.641	0	174	154
Meerkerk Zuid II /De Weide II	4.025	2.222	12.808	0	6.561	5.712
Totaal	8.327	43.843	60.712	4.351	12.893	11.749

*Bedrag is incl. overboeking boekwaarde vanuit IVA BIE Werklandschap Meerkerk IVA € 133K en Boekwaarde vanuit Gronden en terreinen t.b.v. Werklandschap Meerkerk IVA (econ.nut) € 1.299

Winstneming grondexploitaties: Voor de complexen Sluiseiland en correctie voor het bedrijventerrein Gaasperwaard. De winstneming betreft totaal € 211 negatief.

Parameters: Het saldo van de grondexploitatie is gebaseerd op een dynamische eindwaardeberekening. Hierin zijn naast het saldo van de grondkosten en -opbrengsten, de rente- en indexatie-invloeden inzichtelijk gemaakt. Voor de prijspeilaanpassing van 2022 naar 2023 zijn de civiele kosten geïndexeerd met gemiddeld 4% (conform GWW

index). De grondopbrengsten zijn geïndexeerd met 1.5% (tenzij er andere contractafspraken zijn gemaakt). Deze indexeringen zijn conform de grondexploitatie 2022.

Naar de toekomst toe, zijn binnen de dynamische eindwaarde berekening de volgende uitgangspunten en parameters gehanteerd:

- Kostenindex 2023 4.0%
- Kostenindex 2024 e.v. 2.0%
- Opbrengstenindex 2023: 1,50%
- Opbrengstenindex 2024 e.v.: 2,0%
- Rente: 1,0%
- Disconteringsvoet: 2,0% (conform BBV)

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
	Boekwaarde	Boekwaarde
(x €1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Vorderingen		
Vorderingen op openbare lichamen	9.696	7.960
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	12.180	19.819
RC met niet financiële instellingen	2.304	2.411
Overige vorderingen	2.727	2.247
Totaal	26.907	32.438

Vorderingen openbare lichamen

De vorderingen betreffen voornamelijk de vorderingen op de Belastingdienst.

Overige vorderingen

De overige debiteuren zijn voornamelijk onder te verdelen in:

- a) reguliere debiteuren (€ 899) ,
- b) debiteuren Sport- en cultuurcentrum Helsdingen (€ 186),
- c) debiteuren Sociaal Domein (€ 331) en
- d) belastingdebiteuren (€ 1.810).

Bij deze laatste post betreft het alle vorderingen die zijn opgelegd d.m.v. de applicatie GOUW IT zoals aanslagen OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing, bouwleges, toeristenbelasting, naheffingsaanslagen parkeerbelasting en dergelijke. Het hierboven weergegeven bedrag aan overige vorderingen is na aftrek van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 473).

Uitzetting 's Rijks schatkist

Dit betreft het schatkistbankieren met het Ministerie van Financiën. Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden wat betekent dat met ingang vanaf dat moment alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht zijn om hun overtollige middelen bij het Rijk te stallen. De uitzonderingen daarop zijn vastgelegd in de regeling schatkistbankieren decentrale overheden met als belangrijkste uitzondering het drempelbedrag. Voor het bepalen van de overtollige middelen wordt een drempelbedrag berekend. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting.

Het drempelbedrag voor 2022 is 2% van het begrotingstotaal.
Voor de gemeente Vijfheerenlanden betekent dit dat voor 2022 het drempelbedrag € 3.400bedraagt.

In 2022 heeft er geen overschrijding van het drempelbedrag plaatsgevonden. Per 31-12-2022 bedraagt het saldo van aangehouden middelen in 's Rijks schatkist € 12.180.

Berekening benutting drempelbedrag 2022

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	3400			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	521	513	513	414
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	2.879	2.887	2.887	2.986
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	170.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	170.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	3400			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	46.849	46.659	47.201	38.057
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	521	513	513	414

Rekening Courant niet-financiële instellingen

De overige uitzettingen betreft in 2022 de rekening courant SVN (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting). Deze bedraagt € 2.304.

Liquide middelen

Dit betreft de tegoeden bij de BNG en Rabobank per 31 december 2022 alsmede kasgeld en enkele algemene voorschotten.

Liquide middelen	31-12-2022	31-12-2021
(x €1.000)		
Kassaldi	1	1
Bank- en girosaldi	1.347	1.250
Diverse Voorschotten	25	70
Totaal	1.373	1.321

Diverse voorschotten:

deze bestaan uit liquiditeitsvoorschotten met betrekking tot stichting Dorpshuis Nieuwland (€ 5.000) en dorpshuisexploitatie Lexmond (€ 20.000)

Overlopende activa

Dit betreft de op de balans opgenomen nog te ontvangen respectievelijk vooruitbetaalde bedragen.

Overlopende activa (x €1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen:		
	3.822	1.856
Europese overheidslichamen	0	0
Het Rijk	3.473	125
Overige Nederlandse overheidslichamen	349	1.732
Overige nog te ontvangen bedragen	2.419	5.703
Overige vooruitbetaalde bedragen	961	845
Saldo overlopende activa	7.202	8.405

Overige nog te ontvangen bedragen

Het betreft onder meer bedragen waarvoor nog geen factuur is verstuurd in 2022 maar waarvan de opbrengst wel in het boekjaar thuis hoort.

Overige vooruitbetaalde bedragen

Dit betreft onder meer facturen die in het boekjaar 2022 zijn betaald, maar waarvan de lasten in het begrotingsjaar 2023 thuis horen.

Nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen

De specificatie van specifieke uitkeringen van overheidslichamen kan als volgt worden weergegeven:

Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Vrijval	Saldo 31-12- 2022
Subsidie Toeslagenaffaire	125	25	123	0	27
Alg. Uitkering Gemeentefonds	0	1.332	0	0	1.332
Opvang Oekraïners	0	2.113	0	0	2.113
Herinrichting Koningin Emmalaan	349	0	0	0	349
Verkeersstructuurplan De Hagen	1.361	0	1.361	0	0
Subsidie Controleplicht Corona Toegangsbewijzen	13	0	0	13	0
Subsidie Stadspark Leerdam	8	0	8	0	0
Totaal	1.856	3.470	1.492	13	3.822

Toelichting specifieke uitkeringen (x € 1.000)

Alg. Uitkering Gemeentefonds: De verrekeningen in de uitkeringsjaren 2020, 2021 en 2022 zijn met name het resultaat van het verwerken van mutaties als gevolg van de Decembercircularisatie als ook de actualisatie van een aantal basisgegevens

Opvang Oekraïners: De regeling voorziet in het verstrekken van een specifieke uitkering aan gemeenten voor het vergoeden van de kosten die zijn gemaakt ten

behoefte van het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne in de Gemeentelijke Opvang Oekraïne (GOO) en de Particuliere Opvang Oekraïne (POO).

Herinrichting Koningin Emmalaan: De provincie heeft bij besluit van 19-11-2018 een subsidie verleend van maximaal € 499 voor het project herinrichting Koningin Emmalaan. Totaal Nog te ontvangen subsidie bedraagt € 349.

VASTE PASSIVA

Algemene reserve

De algemene reserve van de gemeente Vijfheerenlanden is het financiële weerstandsvermogen van de gemeente en dient om incidentele tegenvallers op te vangen.

Algemene reserve (x € 1.000)	Saldo 31-12- 2021	Bestemm. resultaat	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	29.786	4.317	12.256	5.404	40.955
Grondexploitatie	3.346	0	242	719	2.870
Sociaal Domein	772	1.492	1.380	632	3.012
Totaal Algemene reserves	33.904	5.809	13.878	6.755	46.837

De toevoegingen aan en de onttrekkingen uit de algemene reserve in 2022 zijn als volgt weer te geven:

Mutaties algemene reserve

Omschrijving (x € 1.000)	Begroot onttrekking 2022	Werkelijk onttrekking 2022	Besluit Raad
BWN Raad 4 november Amendement Stemhulp verkiezing	-5	-5	4-11-2021
Primair Voortzetten versimpelteam (wens 2)	-15	0	12-11-2020
Primair Extra hardware laptops, telefoons (knelpunt 1)	-7	0	12-11-2020
Primair Horeca/evenementen, kennis delen en informeren (wens 3)	-10	-4	12-11-2020
Primair Extra capaciteit BOA's op veiligheidsprojecten (wens 4)	-50	-50	12-11-2020
Primair Controlecapaciteit horeca (knelpunt 2)	-65	-65	12-11-2020
Primair Integrale wijkaanpak De Hagen (knelpunt 3)	-155	-155	12-11-2020
Primair Inzet ODRU vanwege ondermijning (knelpunt 4)	-24	-22	12-11-2020
Primair Aanvullende inzet team OOV (knelpunt 6)	-130	-130	12-11-2020
Primair Uitvoeringsbudget Sportbeleid (knelpunt 16)	-25	-16	12-11-2020
Primair Nadere uitwerking marketing Vianen (knelpunt 18)	-48	-17	12-11-2020
Primair Camperbeleid (knelpunt 20)	-15	-15	12-11-2020
Primair Onderzoek toegankelijkheid voor mensen met beperking (wens 19)	-15	0	12-11-2020
Primair Preventieve projecten uit investeringsagenda (wens 20)	-714	-542	12-11-2020
Primair Extra inzet Sociaal Lokaal (knelpunt 24)	-30	-30	12-11-2020
Primair Wijkwinkel Vianen (knelpunt 25)	-30	-30	12-11-2020
Primair Tijdelijk wonen/flexwonen (wens 22)	-30	0	12-11-2020
Primair Sociale opvang overlast veroorzakende personen (wens 23)	-20	-20	12-11-2020
Primair Inhuur verhuismakelaar (wens 24)	-15	-15	12-11-2020
Vorbereidingskrediet ontwikkeling Lexmond West	-54	0	10-2-2022
BWN Raad 21 april 2022 Opvang vluchtelingen	-500	0	21-4-2022
BWN 1e berap 2022 onttrekking resultaat	-3.661	-3.661	7-7-2022

BWN Raad 21 April 2022 Woontrainingshuis	-115	-105	21-4-2022
Kapitaallasten verplaatsing SVM	-136	-123	12-11-2021
BWN 2019 5 HL uit grex primair vanaf 2021 via AR Bouwrijpmaken Hazelaarplein	0	-364	2019
BWN Raad 10 juni 2021 Park Monnikenhof	0	-35	10-6-2021
Totaal onttrekkingen	-5.870	-5.404	
Omschrijving (x € 1.000)	Begroot dotatie 2022	Werkelijk dotatie 2022	
Primair Herindelingsbijdrage in Algemene uitkering	1.878	1.882	11-11-2021
Primaire Begroting 2022 - algemene dekkingsmiddelen	4.358	0	11-11-2021
BWN 1e berap 2022: ivm sorting opbrengst verkoop Voorstr. Vianen	344	344	7-7-2022
Vrijval reserve vitale dorpen 1e berap 2022	2.249	2.249	7-7-2022
Sorting opbrengst grond Stammerhoefstraat; 2e berap 2022	40	40	3-11-2022
Sorting resultaat 2e berap 2022	4.205	4.205	3-11-2022
Sorting begroot resultaat 2022	0	3.536	11-11-2021
Totaal dotaties	13.073	12.256	
Jaarrekeningresultaat 2021	4.317	4.317	30-6-2022
TOTAAL dotaties	17.390	16.573	
TOTAAL toename algemene reserve	11.520	11.169	

Toelichting onttrekkingen > € 100.000 aan de algemene reserve (x € 1.000)

Kadernota 2021

Bij de behandeling van de begroting 2021 zijn aangedragen knelpunten en wensen uit de kadernota 2021 gehonoreerd. De lasten worden daarbij gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve. Uit de tabel blijkt dat het grootste deel (iets meer dan 75%) van de beschikbare budgetten in 2022 is aangewend en dus onttrokken aan de algemene reserve. De dekking van de budgetten die nog niet is aangewend blijft beschikbaar en vormt dus nog een claim op de algemene reserve in 2023.

Opvang vluchtelingen

In de raad van april 2022 is het voorstel aangenomen om een budget beschikbaar te stellen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en dit te dekken door een onttrekking aan de algemene reserve. In 2022 hoefde de claim op de reserve niet te worden aangesproken omdat er voldoende rijksmiddelen zijn ontvangen om de gemaakte kosten te dekken.

Woontrainingshuis

In april is het voorstel voor het verstrekken van een subsidie in 2022 en 2023 voor twee woontrainingshuizen vastgesteld inclusief de dekking uit de algemene risicoreserve. In 2022 is € 105 aan subsidie verstrekt en dus aan de reserve onttrokken. Het restant van de claim blijft in 2023 beschikbaar.

Hazelaarplein

Voor de kosten van de ontwikkeling Hazelaarplein in Vianen is een onttrekking gedaan van € 364 in 2022. In beginsel was hier sprake van een grondexploitatie, zodat het tekort van € 3 miljoen gedekt zou worden uit de reserve grondexploitaties. Echter doordat deze reserve niet meer toereikend is, is de onttrekking gedaan uit de algemene reserve.

SV Meerkerk

Met het raadsbesluit van 24 september 2018 is besloten de kapitaallasten voor de aanleg van de sportvoorzieningen van de SV Meerkerk te dekken uit de toekomstige winst uit de grondexploitaties De Weide II. Echter zolang er nog geen resultaat is worden deze kapitaallasten van € 123 in 2022 gedekt uit de algemene reserve.

Toelichting dotaties > € 100.000 aan de algemene reserve (x € 1.000)

Herindelingsbijdrage Algemene uitkering:

Bij de herindeling heeft de gemeente Vijfheerenlanden gedurende 5 jaar (2018-2022) een bijdrage van het rijk gekregen om de frictiekosten die de herindeling meebracht te dekken. Deze bijdrage was 'voorgefinancierd' vanuit de algemene risicoreserve. De herindelingsbijdragen van het rijk zijn successievelijk teruggestort in de reserve. Voor 2022 is de storting €1.882 geweest zoals overeenkomt met de laatste specificatie van het gemeentefonds over 2022. De regeling eindigt in 2022.

Verkoop Voorstraat 94 Vianen

In april 2021 is de woning aan de Voorstraat 94 in Vianen verkocht voor € 374. Het passeren van de woning heeft tot begin 2022 moeten wachten door het aanpassen van het bestemmingsplan. De reden van deze aanpassing was dat het pand namelijk geen bestemming wonen had. Aangezien deze omissie hersteld moest worden hebben de kopers moeten wachten op het passeren van de woning. Hiertoe is een onkostenvergoeding van € 30 toegekend. Deze kosten, in combinatie met verkoopkosten, zorgen voor een incidentele opbrengst van € 344. Dit bedrag is toegevoegd aan de algemene reserve zoals in het besluit bij de eerste bestuursrapportage 2022 is vastgesteld

Vrijval reserve vitale dorpen

In de exploitatie stonden bijdragen uit de reserve vitale dorpen geraamd voor de dekking van kapitaallasten van diverse kleine investeringen. Vanwege administratieve vereenvoudiging is deze werkwijze losgelaten.

Voor de kapitaallasten van twee grotere investeringen – met een boekwaarde van € 364 - blijft een bijdrage uit de reserve (reserve kapitaallasten) gedaan worden. Deze reserve is daarom verhoogd met € 364 ten laste van de reserve vitale dorpen. Het restant van de reserve vitale dorpen van € 2.249 is gestort in de algemene reserve. Dit alles zoals in het besluitvorming bij de eerste bestuursrapportage 2022 is vastgesteld.

Mutaties reserve grondexploitatie

Er is een dotatie van € 242 gedaan aan de reserve. Dit vloeit voort uit winstneming op de grex Sluiseiland. Vanuit de reserve is bijgedragen aan de verliesvoorziening van het voorzieningencluster (453) en de dorpsvisie Meerkerk (16). En zoals is vastgesteld in de tweede bestuursrapportage 2022 is de betaalde vennootschapsbelasting 2021 (250) gedekt uit deze reserve.

Mutaties reserve sociaal domein

Bij de jaarrekening 2021 is vastgesteld dat € 1,492 miljoen van het resultaat geormerkt werd voor het sociaal domein (decembercirculaire 2021; armoedebelasting; beschermd wonen). Deze middelen zijn gestort in de reserve. Bij de tweede berap 2022 is bepaald

dat programmagelden van de sociaal maatschappelijke agenda (SMA) tot een bedrag van € 160 in de reserve worden gestort. Daarnaast is het resultaat 2022 binnen het programma Sociaal Domein gestort in de reserve (€ 1.220). Onttrokken aan de reserve is een budget voor de energietoeslag 2022 van € 632 (tweede bestuursrapportage).

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn, overeenkomstig het BBV, reserves waaraan de gemeenteraad een bepaalde bestemming heeft gegeven. In de financiële verordening is in artikel 11 omtrent bestemmingsreserves opgenomen dat Raad besluit tot het instellen en opheffen van reserves en het instellen van reserves dient beperkt te blijven tot het hoogst noodzakelijke. De raad is bevoegd de bestemming van een bestemmingsreserve te wijzigen en besluit tot toevoegingen aan en onttrekkingen uit een reserve. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve dient minimaal te worden aangegeven: het specifieke doel van de reserve, de functie van de reserve, de voeding van de reserve, de maximale hoogte voor een investeringsvoornemen van de reserve en de maximale looptijd.

Indien een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd. In de jaarrekening wordt aan de raad een overzicht (van het verloop) van de reserves gepresenteerd conform de vereisten uit het BBV.

Verloop bestemmingsreserves 2022

Het verloop van de bestemmingsreserves kan in 2022 als volgt worden weergegeven:

Eigen vermogen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Bestemm. resultaat	Dotatie	Onttrekking	Saldo 31-12-2022
Bestemmingsreserve					
Overlopende posten	1.664	1.263	1.018	2.912	1.033
Kap.lasten Stadskantoor LRD	332			14	318
Renovatie verv. Gem. gebouwen	1.273			54	1.218
Bovenwijkse voorzieningen	219				219
Gemeentehuis ZDR	1.296			108	1.188
Verkeersplannen	57			2	55
Volkshuisvesting	1.072				1.072
Sportzaal Hei-en Boeicop	242			13	229
Afschrijving bibliotheek	199			8	191
Afschrijving peuterspeelzalen/KDV	404			15	389
Zederikse vitale dorpen	2.613			2.613	0
Dorpshuizen	489				489
Beheer en onderhoud Middelwaard	50				50
Groot onderhoud wegen	18				18
Groot onderhoud sportvelden ZDR	110				110
Groot onderhoud kunstgrasvelden ZDR	57				57
Afschrijvingslasten automatisering ZDR	646			13	632
Ruimtelijk kwaliteitsfonds	124		32		156
Corona	3.950		201	2.934	1.217
Inwonersinitiatieven	500				500
Dekking kapitaallasten algemeen	18.000		1.064	2.865	16.199
Infrastructuurle werken	1.000				1.000
Spoorse Doorsnijdingen	1.004				1.004
Arbeidsmarktregio	2.482			205	2.277
Totaal bestemmingsreserve	37.799	1.263	2.315	11.756	29.621

Toelichting op verloop > € 100.000 bestemmingsreserves (x € 1.000)

Reserve overlopende posten

De reserve dient ter dekking van budgetten die in een voorgaand boekjaar zijn overgeheveld naar het huidige boekjaar. Bij de vaststelling van de tweede bestuursrapportage 2021 is door de raad een budget van € 1.649 geoormerkt voor 2021. Dit had te maken met nog uit te voeren activiteiten in 2022 die aanvankelijk in 2021 waren voorzien. In 2022 is daarvan € 1.438 werkelijk besteed. Het restant, € 210, is teruggestort in de algemene reserve.

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2021 is daar nog € 1.263 aan toegevoegd voor een groot scala aan activiteiten. Daarvan is € 933 ook werkelijk besteed in 2022. Derhalve is een bedrag van € 330 teruggestort in de algemene reserve.

Bij de tweede berap 2022 is € 1.018 in de reserve gestort vanuit de slotwijziging. Deze middelen worden in 2023 onttrokken en aangewend.

Reserve aankoop gemeentehuis Zederik

Deze reserve dient ter dekking van de afschrijvingslasten van de aankoop van het gemeentehuis Zederik in 2003. In het boekjaar 2022 is conform begroting voor € 108

aan afschrijvingslasten aan de reserve onttrokken. Ultimo 2022 was in de reserve een bedrag beschikbaar van € 1.188. Dit is gelijk aan de boekwaarde van het betreffende activum eind 2022.

Reserve vitale dorpen

De reserve is opgeheven. Dit is vastgesteld in de eerste bestuursrapportage 2022. De vrijgevallen middelen zijn overeenkomstig het voorstel toegevoegd aan de algemene reserve en de reserve dekking kapitaallasten.

Reserve corona

Voor een uitgebreide toelichting van de uitgaven die ten laste van de reserve zijn gebracht en de inkomsten die ten bate van de reserve zijn gebracht wordt verwezen naar de paragraaf corona. Daar is ook aandacht voor de nog ten laste van de reserve te brengen uitgaven in 2023.

Reserve dekking kapitaallasten

In de reserve is een bedrag van € 700 gestort vanuit de reserve corona. Dit bedrag is bestemd om de (toekomstige) kapitaallasten van de investeringen in de ventilatie van gemeentelijke gebouwen te dekken. Er is ook een bedrag van € 364 vanuit de reserve vitale dorpen gestort om de (toekomstige) kapitaallasten van een tweetal investeringen te dekken.

Er zijn bedragen onttrokken voor de kapitaallasten 2022 voor het afschrijven van het disagio op de vervroegde aflossing van een aantal leningen (€ 2,832 miljoen) en voor het kunstgrasveld van Hei- en Boeicop (€ 33).

Reserve arbeidsmarktregio

Bij de vaststelling van jaarrekening 2020 is besloten deze reserve in te stellen om de regionale middelen te beheren en beschikbaar te houden voor de doelstellingen van de arbeidsmarktregio. De resterende middelen van enig jaar worden gestort in de reserve. In 2022 was een onttrekking uit de reserve noodzakelijk van € 204.

Jaarrekeningresultaat 2022

De jaarrekening 2022 sluit met een saldo van € 4.829 positief, na verrekening met de reserves en voor bestemming. Een nadere analyse van het resultaat is opgenomen in hoofdstuk 1 en 3 van deze jaarstukken.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen is in 2022 als volgt:

Voorzieningen (x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Dotaties	Onttrekking	Vrijval	Saldo 31-12-2022
Pensioen politieke ambtsdragers	6.535	41	300	341	5.935
Wachtgeld	156	1.593	310	0	1.439
Rechtspositionele regelingen & personeelsbeleid	162	118	220	0	61
3e WW	59	17	0	0	77
Spaarverlof personeel	0	131	0	0	131
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.913	1.902	831	341	7.643
Bruidsschat Dorpshuizen	48	22	23		47
Kunstwerken	15	108	58	0	65
Onderhoud Brede Scholen	281	102	80	0	303
Onderhoud gebouwen	245	86	13	0	319
Onderhoud vastgoed	2.266	475	1.050	0	1.692
Totaal voorzieningen ter egalisatie	2.855	794	1.224	0	2.425
Riolering	9.502	521	0	0	10.023
Begraven	0	0	0	0	0
Afvalstoffenheffing	0	377	0	0	377
Totaal voorzieningen van derden verkregen middelen	9.502	898	0	0	10.400
Totaal voorzieningen	19.271	3.593	2.055	341	20.468

Toelichting op de voorzieningen:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

Voorziening pensioen politieke ambtsdragers (wethouders) : de voorziening is geactualiseerd wat in 2022 heeft geleid tot een vrijval van € 341. In 2022 is een bedrag onttrokken van € 300 m.b.t. reguliere pensioenbetalingen. De vrijval komt omdat er sprake is geweest van een rentestijging ten opzichte van vorig jaar. We hoeven dus minder in de voorziening aan te houden om aan onze verplichtingen te voldoen.

Voorziening wachtgeld: de voorziening is geactualiseerd. In verband met de vorming van een nieuw college in 2022 heeft een storting van € 1.593 plaatsgevonden in de voorziening om te voldoen aan de wachtgeldverplichting. In 2022 is met betrekking tot uitkeren van wachtgeld een bedrag onttrokken van € 310.

Voorzieningen rechtspositionele regelingen: met medewerkers van de gemeente Vijfheerenlanden is een rechtspositionele regeling getroffen die soms meerjarige financiële consequenties hebben. Daarvoor is € 118 gedoteerd aan de voorziening. In 2022 is in totaal een bedrag van € 220 uitgekeerd aan diverse personen.

Voorziening 3e jaar WW: Jaarlijks vindt een storting plaats vanuit de ingehouden bijdragen van de medewerkers.

Voorziening Spaarverlof Personeel: vanaf 1 januari 2022 is het mogelijk dat medewerkers bovenwettelijke vakantie-uren kunnen sparen. Hiervoor is de gemeente verplicht een voorziening te vormen. In 2022 maken diverse medewerkers van de gemeente Vijfheerenlanden gebruik van deze nieuwe regeling. Dit betekent dat om aan de verplichting te voldoen een dotatie van € 131 heeft plaatsgevonden in de voorziening.

Voorzieningen ter egalisatie

Voorziening Bruidsschat Dorpshuizen: de voorziening dient ter opvang van verdeling van de uit te keren bruidsschat bij het privatiseren van de dorpshuizen. Daar is de onttrekking (€ 23) voor geweest. In de loop van 2022 bleek dat de voorziening niet toereikend is voor de toekomstige verplichting, en daarom heeft er een dotatie plaatsgevonden (€ 22).

Voorziening Beheerplan Civiele Kunstwerken: de voorziening dient ter egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van de Civiele Kunstwerken op basis van het door de gemeenteraad op 4 februari 2021 vastgestelde beheerplan. De voorziening is gevormd in 2021 door een éénmalige- en een structurele storting. Een inhoudelijke toelichting op de uitgaven ten laste van deze voorziening staat in de paragraaf kapitaalgoederen.

Voorziening Onderhoud gebouwen Brede Scholen: de voorziening dient ter egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van de Brede scholen op basis van het door de gemeenteraad op 10 juni 2021 vastgestelde Gemeentelijk Beheerplan Vastgoed 2021-2024. De voorziening is gevormd in 2021 door een éénmalige- en een structurele storting. Een inhoudelijke toelichting op de uitgaven ten laste van deze voorziening staat in de paragraaf kapitaalgoederen.

Voorziening Onderhoud gebouwen van Stichtingen: de voorziening dient ter egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van Stichtingen op basis van het door de gemeenteraad op 10 juni 2021 vastgestelde Gemeentelijk Beheerplan Vastgoed 2021-2024. De voorziening is gevormd in 2021 door een éénmalige- en een structurele storting. Een inhoudelijke toelichting op de uitgaven ten laste van deze voorziening staat in de paragraaf kapitaalgoederen.

Voorziening Onderhoud gemeentelijk vastgoed: de voorziening dient ter egalisatie van de kosten van het groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed op basis van het door de gemeenteraad op 10 juni 2021 vastgestelde Gemeentelijk Beheerplan Vastgoed 2021-2024. De voorziening is gevormd in 2021 door een éénmalige- en een structurele storting. Een inhoudelijke toelichting op de uitgaven ten laste van deze voorziening staat in de paragraaf kapitaalgoederen.

Voorzieningen van derden verkregen middelen

Voorziening begraven: de voorziening dient ter egalisatie van de grafrechten. Als gevolg van de onder dekking/geen 100% kostendekking op dit taakveld is de voorziening vrijgevallen.

Voorziening riolering: de voorziening dient ter egalisatie van de rioolheffing. In 2022 is een bedrag van € 521 gestort in de voorziening.

Voorziening afvalstoffenheffing: de voorziening dient ter egalisatie van de afvalstoffenheffing. Met name door de afrekening van Waardlanden over 2022 is een

voordeel op afval ontstaan. Een bedrag van € 376.500 wordt ten gunste van de voorziening afvalstoffenheffing gebracht. Dit bedrag komt voort uit een te hoog vastgesteld tarief. Tariefvoordelen vallen niet vrij in het rekeningresultaat, maar worden toegevoegd aan de voorziening.

Vaste schulden met een rente typische looptijd > 1 jaar

Vaste schulden met een rentetypische looptijd > dan 1 jaar (x € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2022
Onderhandse leningen	170.004	20.000	4.250	185.754
Pensioenfondsen	2.500		500	2.000
Waarborgsommen	1	8	8	1
Totaal	172.505	20.008	4.758	187.755

Rentelast 2022

Conform artikel 56 BBV dient de rentelast voor het begrotingsjaar te worden vermeld van de vaste schulden. De totale rentelast 2022 bedraagt € 1.249.

Onderhandse leningen (en pensioenfondsen)

De onderhandse leningen kunnen als volgt worden weergegeven:

Hoofdsom Oorspronkelijk	Referentie	Jaar laatste aflossing	Percentage	31-12-2021	Opgenomen	Aflossing	31-12-2022
5.000	AEAM Government Related Investment Fund	2026	0,49%	2.500		500	2.000
159.661	BNG 40.114838	2061	0,729%	159.661		3.992	155.669
10.343	NWB 1-31015	2061	0,702%	10.343		259	10.085
20.000	BNG 40.114915	2062	0,765%		20.000		20.000
	Totaal			172.504		4.750	187.754

Waarborgsommen

Dit bedrag betreft stortingen m.b.t. pasjes voor onder meer parkeergarage, fietskluizen en chipkaarten van Sportcentrum Helsdingen.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende schulden < 1 jaar

De vlottende schulden < 1 jaar kunnen als volgt worden weergegeven:

Netto vlottende schulden	31-12-2022	31-12-2021
met een rentetypische looptijd < 1 jaar (x € 1.000)		
Kasgeldleningen	0	0
Bank- en giroaldi	815	722
Overige schulden	7.453	7.919
Totaal	8.267	8.641

Bank- en girosaldo

Dit betreft saldo op bankrekeningen welke in het rood staan.

Overige schulden

Dit betreffen voornamelijk facturen die van leveranciers (crediteuren) zijn ontvangen en op balansdatum nog verschuldigd waren.

Overlopende passiva

De overlopende passiva worden als volgt worden weergegeven:

Overlopende passiva (x € 1.000)	31-12-2022	31-12-2021
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.807	9.281
Van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:	4.365	4.629
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	5	17
Totaal	11.177	13.927

Nog te betalen bedragen (verplichtingen die in het begrotingsjaar)

Dit betreft facturen welke in 2023 zijn ontvangen m.b.t. prestaties die in 2022 zijn geleverd waardoor de lasten of te activeren investeringen in 2022 opgenomen dienen te worden. Totaal € 6.807.

Overige vooruit ontvangen bedragen

Dit betreft onder meer vooruit ontvangen bedragen i.v.m. anterieure overeenkomsten en overige vooruit ontvangen bedragen. Totaal € 5.

Ontvangen voorschotbedragen specifieke uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen die dienen ter dekking van lasten voor volgende begrotingsjaren

Het verloop van de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen kan als volgt worden weergegeven:

Verlooptabel van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten voor volgende begrotingsjaren					
(x € 1.000)	31-12-2021	Bij	Af	Vrijval	31-12-2022
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) VHL 2019	579	0	0	0	579
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) VHL 2020	510	0	0	0	510
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) VHL 2021	197	0	0	0	197
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) VHL 2022	0	1.838	2.273	0	-435
TOP Leerdam	3	1	0	0	4
Specifieke uitkering Sport (SPUK)	200	553	845	0	-92
Broekgraaf Noord	5	0	5	0	0
BRIM subsidie (restaurant)	40	7	0	0	47
Erfgoed Joodse begraafplaatsen	20	0	0	0	20
Maatschappelijke diensttijd	207	0	135	0	72
Huisvesting vergunninghouders	1.598	0	191	0	1.407
Tegemoetkoming verhuur sportacc. COVID	18		18		0
Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving	141	0	0	0	141
Inhalen Covid gerelateerde onderwijs vertragingen	186	447	123		510

SUVIS (specifieke uitkering ventilatie scholen)	366	458	824	0	0
Sportakkoord 2020	10	0	0	0	10
Sportakkoord 2021	128	0	0	0	128
Sportakkoord 2022	0	57	185	0	-128
Regeling reductie energiegebruik 2020-2021	101	0	101		0
Regeling reductie energiegebruik woningen RREW	320	77	304		93
Regeling specifieke uitkering ambachtscentra	0	44	0	0	44
Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	0	80	0	0	80
Aanpak energiearmoede	0	876	10	0	866
SIM Hofpoort 2022	0	8	0	0	8
Regeling inburgering	0	369	114	0	255
Specifieke uitkering onderwijsroute	0	50	0	0	50
Totaal	4.629	4.867	5.128	0	4.365

Toelichting specifieke uitkeringen (x € 1.000) > € 100.000

Specifieke uitkering gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid (OAB): Bij beschikking van 28-09-2021 is voor onderwijsachterstandenbeleid 2022 door het ministerie van OCW een bedrag toegekend van € 1.838. Hiervan is in 2022 € 2.273 besteed. Voor OAB is er totaal nog een bedrag gereserveerd van € 851.

Specifieke uitkering sport (SPUK): Per 1 januari 2019 is de sportvrijstelling in de Wet op de omzetbelasting verruimd. Door deze wetwijziging vervalt het recht op aftrek van btw voor gemeenten. Er is een Specifieke uitkering sport (SPUK) voor gemeenten om het btw nadeel te compenseren. Bij beschikking van 30-06-2022 is door het ministerie van VWS een maximale subsidie toegekend van € 553.

Huisvesting vergunninghouders: Door de stijgende vluchtelingenstroom is er een tekort aan woningen voor vergunninghouders ontstaan. Er is daarom een specifieke regeling uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders gekomen. Deze wordt door het Rijk uitgekeerd. Gemeente Vijfheerenlanden heeft hiervoor bij beschikking van 07-12-2021 een bedrag van € 1.598 ontvangen. Het project zit in 2022 in de opstartfase en is er € 191 besteed.

Tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving: In verband met de Coronapandemie zijn diverse Rijksregelingen beschikbaar gesteld. Eén daarvan is deze regeling ter bestrijding van de kosten die gemaakt worden voor het in dienst nemen/inhuren van werknemers. Deze kunnen ingezet worden om tijdelijk een deel van de toezicht- en handhavingstaken uit te voeren. Bij beschikking van 19-04-2021 heeft gemeente Vijfheerenlanden een subsidiebedrag van € 191 ontvangen. Voor de regeling resteert nog een bedrag van € 141. Via de Sisa verantwoording 2021 heeft voor deze regeling de eindverantwoording plaatsgevonden. De financiële afwikkeling vindt plaats in 2023.

Inhalen Covid gerelateerde onderwijs vertragingen: Om onderwijsvertragingen in te lopen en leerlingen te ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en corona heeft het Rijk de regeling Nationaal Programma Onderwijs (NPO) in het leven geroepen. Voor onze gemeente is bij beschikking van 24-12-2021 een bedrag van € 893 beschikbaar gesteld. De regeling betreft een periode van augustus 2021 tot en met 31 juli 2023. Het bedrag van € 893 wordt in delen uitgekeerd. In 2022 heeft de gemeente een subsidiebedrag van € 447 ontvangen. Daarnaast zijn er in 2022 voor een bedrag van € 123 bestedingen geweest.

SUVIS (specificatie uitkering ventilatie scholen): De regeling heeft tot doel het stimuleren van projecten waarmee door middel van noodzakelijke energiezuinige maatregelen het binnenklimaat in bestaande schoolgebouwen kunnen worden verbeterd. De gemeente Vijfheerenlanden heeft in 2022 voor diverse scholen binnen de gemeente voor een bedrag van € 458 aan subsidie ontvangen. Inmiddels zijn in 2022 alle ontvangen subsidies uitgekeerd aan de deelnemende scholen. Het traject voor verbetering van het binnenklimaat van schoolgebouwen verloopt over meerdere jaren.

Sportakkoord 2022: Voor het stimuleren van sportactiviteiten binnen de gemeente (bv door het aanstellen van een sportformateur) heeft de gemeente in 2022 een tweetal beschikkingen ontvangen met een totaalbedrag van € 57 voor uitvoerenkosten van het lokale sportakkoord. In totaal is er voor het stimuleren van sportactiviteiten € 194 beschikbaar. Van dit bedrag is in 2022 € 185 aangewend.

Regeling reductie energieverbruik woningen 2022: Het doel van de regeling is het verminderen van CO₂-uitstoot door het nemen van energiebesparende maatregelen door huiseigenaren. Met het ontvangen bedrag van € 320 uit 2021 zet de gemeente het project (RREW) in 2022 voort waarmee huiseigenaren voorgelicht en gestimuleerd worden om energiebesparende maatregelen te nemen. Dit gaat in samenwerking met het Energie loket. In 2022 is het bedrag van € 320 opgehoogd met € 77. Er is in 2022 voor een bedrag van € 304 aan maatregelen uitgevoerd.

Aanpak Energiearmoede 2022: De regeling is bedoeld ter ondersteuning van huishoudens (huurders en eigenaren) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten. Dit als gevolg van de energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen. In 2022 heeft de gemeente bij beschikking van 20 januari 2022 hiervoor € 336 ontvangen. Aanvullend is in 2022 nog een bedrag van € 540 ontvangen. Er is in 2022 € 10 besteed.

Regeling inburgering 2021: Bij beschikking van 21 november 2022 heeft de gemeente een bedrag van € 369 ontvangen. De subsidie is bedoeld voor het beschikbaar stellen van voorzieningen die bijdragen aan het voldoen aan de inburgerplicht. De uitvoering van de regeling wordt onder andere verzorgd door Vluchtelingenwerk. Er is een bedrag van € 113 in 2022 besteed aan de regeling.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (garanties)

Conform artikel 50 BBV dienen aan de passiefzijde van de balans buiten de balanstelling het bedrag opgenomen te worden waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente Vijfheerenlanden staat garant voor een aantal leningen. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen directe en indirecte borgstelling. Bij een directe borgstelling kan de gemeente direct door de bank aangesproken worden om de borg te betalen op moment dat de partij waarvoor wij borg staan niet meer aan de rente- en aflossingsverplichtingen kan worden voldaan. Dit zal het geval zijn als een partij in surseance van betaling of faillissement geraakt. Bij de indirecte borgstellingen staat een andere instantie borg en staat de gemeente garant als de betreffende instantie zelf niet meer voldoende middelen heeft om verliezen m.b.t. borgstellingen op te vangen. In dat geval verstrekt de gemeente een renteloze lening.

Indirecte borgstellingen WSW

De gemeente Vijfheerenlanden heeft een achtervangpositie voor de borgstellingen van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van de door WSW geborgde leningen van woningbouwcorporaties. Het rijk en de gemeenten zijn de achtervang voor de geborgde leningen waarbij op moment dat van die gezamenlijke achtervang gebruik gemaakt moet worden, het Rijk en de gemeenten een renteloze lening verstrekken. Overigens betekent dit niet dat dit bedrag ook ons risico is. Enerzijds omdat we als gemeente Vijfheerenlanden ook aangesproken kunnen worden als een woningcorporatie elders in het land in de problemen komt. Anderzijds omdat de achtervang pas plaats vindt nadat het eigen vermogen van de woningcorporatie en de borgstellingsreserve van het WSW is aangesproken. De kans dat gebruik gemaakt wordt van de achtervang wordt als zeer klein ingeschat. In het geval dat de gemeenten op hun achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling waarbij het Rijk 50% voor haar rekening neemt en door alle deelnemende gemeenten aan het waarborgfonds de overige 50%. Onderstaande tabel geeft het verloop van de gewaarborgde geldleningen weer - exclusief voor particulier woningbezit en exclusief de garantstellingen in achtervangpositie bij de WSW. Omdat de WSW-garanties een ander karakter en risico hebben, worden deze in een aparte tabel weergegeven.

Direct gegarandeerd (x € 1.000)					31-12-2018	Dekking	31-12-2020
Naam geldnemer	Oorspronkelijk	Referentie			restant hoofdsom		restant hoofdsom
Stichting Fien Wonen	2.500	1W0025589WZ1		NWB	2.500	Niet bekend	2.500
Stichting Fien Wonen	4.400	40.100771		BNG	4.400	Niet bekend	4.400

Op basis van de financiële positie van de desbetreffende instellingen, zoals uit de meest recente jaarrekening van die instellingen blijkt, wordt het vormen van een voorziening m.b.t. deze garanties niet noodzakelijk geacht. Onderstaande tabel geeft de garantstellingen in achtervangpositie bij de WSW:

Achtervang WSW (x € 1.000)				Dekking	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022
Naam geldnemer	Oorspronkelijk	Referentie	WSW		restant hoofdsom	restant hoofdsom	restant hoofdsom	restant hoofdsom
Fien Wonen	58.114				21.949	28.700	30.196	31.998
St. HABION	61.647				13.689	13.522	13.611	13.907
St. Kleurrijk Wonen	187.682				97.417	89.982	117.637	122.737
St. Lekstede Wonen	191.409				93.268	88.231	104.325	118.035
St. Wonen Wateringen	4.657				5.191		5.191	
St Woonzorg Nederland	269.955				20.865	20.305	20.053	20.400
St Vestia	22.390							4
TOTAAL	773.465				252.379	240.740	291.013	307.082

Het totaal van de gewaarborgde geldleningen voor particulier woningbezit bedraagt € 1.562. Hierin zit een bedrag van € 86 die als indicatie is opgenomen. In dit bedrag zijn verstrekkingen begrepen waarbij spaarpolissen zijn afgesloten, bij de betreffende instelling. Het gaat om een totaalbedrag van € 1.193 en dit bedrag verlaagt het risico. Er worden geen nieuwe hypotheekgaranties meer verstrekt. Het saldo neemt ieder jaar af.

Ten slotte heeft de gemeente Vijfheerenlanden vier bankborgtochten ter zekerheidsstelling afgegeven. Dit houdt in, dat de gemeente garant staat voor alle verplichtingen jegens de kapitaalverstrekker. In onderstaand overzicht een overzicht hiervan:

Gegarandeerde geldleningen (x € 1,000)			31-12-2022	31-12-2021
Naam geldnemer	Oorspronkelijk		restant hoofdsom	restant hoofdsom
LD 1901600001	4	Bankgarantie BNG	4	4
LD 1901600002	3	Bankgarantie BNG	3	3
v.v. Brederodes	45.378	Bankborgtocht	23	23
Bridge Club Vianen	130.462	Bankborgtocht	14	31
Totaal			43	60

Niet uit de balans blijkende verplichtingen (overige verplichtingen)

Conform artikel 53 BBV dienen de niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden te worden opgenomen in de toelichting op de balans. Dit betreft de resterende verplichtingen uit (door ons met leveranciers) afgesloten inkoopcontracten. Deze verplichtingen zijn hieronder weergegeven (in € 1.000). Daarbij is rekening gehouden met een drempel van € 25. Alle niet uit de balans blijkende verplichtingen waarvan de resterende contractwaarde lager is dan € 25 zijn dus niet in de tabel opgenomen. De tabel staat op de volgende pagina.

Eigen bijdrage op grond van de WMO

Een aanvrager van een voorziening op grond van de Wmo (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp en vervoersmiddelen of beschermd wonen) en Wlz is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy-redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Crediteur	Levering/dienst	Bedrag 2022	Bedrag 2022 excl.
ADP	Complete payroll en HR Services	48	
Alert	Portiersdiensten, afsluitdiensten alarmopvolgin	38	
Antea Realisatie	Onderhoud kunstgrasveld Ameide	12	
ARBO Unie	ARBO dienstverlening	68	
Bechtie	Licenties Microsoft	350	
Van de Bijl en Heierman	Gastheerschap/lijkbezorging voor VHL	30	
Van de Bijl en Heierman	Maaibestek (gazon) Perceel 1 (Leerdam) en perceel 2	314	
Van de Bijl en Heierman	Onderhoud vaste planten	51	
BMC	Inhuur personeel vanaf schaal 9	340	
Centric	Key2Begraven	55	
Centric	Key2Burgerzaken/Key2Betalen	9	
Centric	Key2Informatie	15	
Centric	VTH Leefomgeving	35	
Connexion Taxi Services BV	Leerlingenvervoer Perceel 4	51	
Daan	Inhuur personeel vanaf schaal 9	800	
Dataquint	GeoVisia / Wibon	20	
DDG Loonwerk	Onkruidbeheersing op verhardingen Perceel 1 en Perceel 2	160	
De Vier Gewesten / Personenvervoer	Leerlingenvervoer Perceel 1 en 5	670	
Driessen / Reijn (Haert)	Inhuur personeel vanaf schaal 9	333	
Gebr. De Ronde	Onderhoud elementverharding (€ 855K)	420	
GeoNovation	GIS Viewer systeem	16	
GouwIT	BAG WKPD WOZ en Heffen	110	
Growepa Aannemingsbedrijf	Maaibestek (gazon) Perceel 3 (Zederik)	82	
Heigo Nederland BV	Bedrijfskleding wijkteams	24	
Het Kontakt	Publicatie gemeentepagina	82	
Horlings en Eerbeek	Aeolus Back (incl. Module IEB (CAK)	34	
HVC	Levering elektriciteit gas of energiediensten	920	
Ibabs	Raadsinformatiesysteem	14	
Centric	IBM Cognos	19	
Joinuz	Inhuur personeel vanaf schaal 9	2.500	
Jongeneel	Preventief en correctief onderhoud minigemalen	110	
Kanters	Onderhoud Rioolgemalen	85	
De Klop groep / DKF group	Schoonmaakdiensten Stadskantoren en werven	213	
Mintlab / xliInc Zaaksysteem	Zaaksysteem	55	
PinkRocade	Civision Middelen	39	
PinkRocade	iConnect Midoffice		
PinkRocade	iConnect Servicebus		
Unit4	ERPx		
Pol Heteren	Bebording en aanverwante artikelen	89	
Q Concepts	Accountantsdiensten	44	
Mandatis / Melior Verzekeringen	Aansprakelijkheidsverzekering		
Schreuders Groen	Onderhoud rustplaatsten VHL	58	
Studytube	VHL Academy	24	
Sweco	DgDialog BGT	18	
Team Sportservice	Uitvoeren van sportstimuleringsdiensten	590	
XXIInc belastingen	WOZ werkzaamheden		
Ton de Leeuw en Zoon	Maaaien bermen watergangen Perceel 2	100	
Topdesk	TOPdesk	32	
Topicus	Applicatie Sociaal Domein	55	
Tucker Rumpt	Maaaien bermen watergangen Perceel 1 en Perceel 3	250	
Vaessen	Onderhoud Sportcentrum Helsdingen	323	
Vaessen	Onderhoud podiumvoorziening Helsdingen	56	
VDBH West BV	Onkruidbeheersing op verhardingen Perceel 3	60	
Vervoersbedrijf Juijn BV	Leerlingenvervoer Perceel 2 en 3	964	

Gebeurtenissen na balansdatum

Tijdens het opstellen en vaststellen van de jaarstukken moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de gebruiker (bijvoorbeeld gemeenteraad) van de jaarrekening bij de vaststelling daarvan. Het gaat dan om gebeurtenissen met een materieel effect ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten. Er zijn geen bijzonderheden na balansdatum geconstateerd.

Bijlagen

Overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakveld Lasten	Prim. 2022	Begr. na wijziging	Werkelijk 2022
0.1 Bestuur	2.901	4.504	4.921
0.2 Burgerzaken	460	487	504
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	161	167	241
0.4 Overhead	18.220	19.592	17.202
0.5 Treasury	4.194	4.174	4.200
0.61 OZB Woningen	0	0	0
0.62 OZB Niet Woningen	0	0	0
0.63 Parkeerbelasting	0	0	0
0.64 Overige belastingen	321	321	303
0.7 ALG.uitker en ov. uitkeringen GF	237		
0.8 Overige baten en lasten	672	94	10
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	100	350	350
0.10 Reserves	2.031	18.109	19.277
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.056	4.077	4.107
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.494	2.663	2.599
2.1 Verkeer en vervoer	7.600	7.908	7.817
2.2 Parkeren	62	62	73
2.3 Recreatieve havens	13	11	10
2.4 Economische havens en waterwegen	6	2	2
2.5 Openbaar vervoer	101	246	86
3.1 Economische ontwikkeling	170	558	579
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.230	3.881	3.495
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	720	525	514
3.4 Economische promotie	804	801	548
4.1 Openbaar basisonderwijs	216	216	223
4.2 Onderwijshuisvesting	3.488	4.180	4.136
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	5.451	5.746	5.648
5.1 Sportbeleid en activering	1.012	1.248	1.294
5.2 Sportaccommodaties	4.343	4.651	4.330
5.3 Cult.presentatie,-prod en partic.	1.537	1.834	1.821
5.4 Musea	469	724	643
5.5 Cultureel erfgoed	254	363	270
5.6 Media	1.170	1.182	1.186
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr	6.206	6.569	6.648
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10.777	15.379	13.485
6.3 Inkomensregelingen	17.266	21.980	22.106
6.4 Begeleide participatie	4.165	4.317	4.439

6.5 Arbeidsparticipatie	1.576	2.556	2.941
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	3.031	3.031	2.700
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	9.278	9.784	8.311
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	13.247	15.736	16.368
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	131	246	268
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	1.800	2.068	1.914
7.1 Volksgezondheid	2.419	2.426	2.533
7.2 Riolering	3.854	3.847	4.030
7.3 Afval	7.381	7.483	7.209
7.4 Milieubeheer	1.761	2.433	1.991
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	1.118	1.109	922
8.1 Ruimtelijke ordening	5.812	5.795	5.513
8.2 Grondexploitatie (niet-bedr-terr)	18.143	18.143	7.788
8.3 Wonen en bouwen	1.536	2.683	2.422
Totaal lasten	174.993	214.261	197.979

Taakveld baten	Prim. 2022	Begr. na wijziging	Werkelijk 2022
0.1 Bestuur			-359
0.2 Burgerzaken	-672	-672	-791
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-136	-852	-732
0.4 Overhead	-102	-83	-626
0.5 Treasury	-1.953	-1.681	-1.682
0.61 OZB Woningen	-8.050	-8.175	-8.163
0.62 OZB Niet Woningen	-5.397	-5.602	-5.697
0.63 Parkeerbelasting	-509	-509	-473
0.64 Overige belastingen	-331	-327	-290
0.7 ALG.uitker en ov. uitkeringen GF	-96.614	-105.701	-107.322
0.8 Overige baten en lasten	-775	-514	-86
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0
0.10 Reserves	-6.605	-27.626	-26.531
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-6	-6	-2
1.2 Openbare orde en veiligheid	-38	-38	-76
2.1 Verkeer en vervoer	-538	-538	-594
2.2 Parkeren	-25	-16	-18
2.3 Recreatieve havens	-54	-54	-47
2.4 Economische havens en waterwegen	-3	-3	
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	-170	-506	-481
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-2.230	-3.881	-3.042
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-324	-72	-71
3.4 Economische promotie	-230	-245	-343

4.1 Openbaar basisonderwijs			
4.2 Onderwijshuisvesting	-515	-937	-1.007
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-2.247	-2.550	-2.466
5.1 Sportbeleid en activering	-47	-290	-310
5.2 Sportaccommodaties	-1.640	-1.799	-1.830
5.3 Cult.presentatie,-prod en partic.	-44	-105	-88
5.4 Musea	-14	-14	-11
5.5 Cultureel erfgoed	-21	-21	-48
5.6 Media	-100	-185	-185
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr	-97	-81	-129
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.068	-2.661	-2.815
6.3 Inkomensregelingen	-11.056	-12.357	-11.287
6.4 Begeleide participatie	-85	-85	-80
6.5 Arbeidsparticipatie		-980	-1.073
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	-19	-19	-26
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-390	-548	-601
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	-48
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	-12
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	0	0	0
7.2 Riolering	-5.263	-5.263	-5.336
7.3 Afval	-9.451	-9.451	-9.418
7.4 Milieubeheer	-12	-611	-259
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-893	-893	-867
8.1 Ruimtelijke ordening	-134	-134	373
8.2 Grondexploitatie (niet-bedr-terr)	-18.143	-18.143	-7.678
8.3 Wonen en bouwen	-2.376	-3.568	-3.718
Totaal baten	-178.378	-217.798	-206.345

Overzicht verplichte beleidsindicatoren en toelichting

Programma 0

Naam	Eenheid	Bron	2021 VHL	2022 VHL
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,67	7,19
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	6,04	7,21
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	601	632
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + tot. kosten inhuur externen	Eigen begroting	14%	17,6%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10%	11%

Formatie: Het gaat hier om de toegestane formatie in fte (fulltime-equivalent) van het ambtelijk apparaat van de organisatie voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.

Bezetting: Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers moeten hier meegeteld worden.

Apparaatskosten: Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Externe inhuur: Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling aan ten grondslag ligt.

Overhead: Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Programma 1

Naam	Eenheid	Bron	2021		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	52	85	*	*
Winkeldiefstallen (geregistreerd)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,5	1,8	0,9	2,3
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,2	4,3	2,6	4,6
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,3	1,3	1,4
Vernielingen en beschadigingen (in openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	5,4	6,1	4,5	6,0

*gegevens niet beschikbaar

Verwijzingen Halt: Het aantal verwijzingen naar Halt per 10.000 jongeren van 12 tot 18 jaar.

Winkeldiefstallen: Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.

Geweldsmisdrijven: Het aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners.

Diefstallen uit woning: Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.

Vernieling en beschadiging: Het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.

Programma 3

Naam	Eenheid	Bron	2021		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Funcziemenging	Percentage (%) die de verhouding tussen wonen en werken weergeeft	LISA	54,4	53,3	*	*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	168,4	165,1	*	*

*gegevens niet beschikbaar

Funcziemenging: De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Vestigingen (van bedrijven): Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Programma 4

Naam	Eenheid	Bron	2021		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	1,9	2,5	*	*
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	12	20	*	*
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en mbo-onderwijs	Ingrado	1,7%	1,9%	*	*

*gegevens niet beschikbaar

Absoluut verzuim: Het aantal leerplichtigen en/of kwalificatieplichtige jongeren dat niet staat ingeschreven op een school.

Relatief verzuim: Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO): Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Programma 5

Naam	Eenheid	Bron	2016		2020		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Niet sporters	Percentage van de bevolking van 19 jaar en ouder	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	56,4%	48,7%	*	49,3%	*	*

*gegevens niet beschikbaar

Niet-sporters: Het percentage niet-wekelijkse sporters van 19 jaar en ouder.

Programma 6:

Naam	Eenheid	Bron	2021		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	LISA	796,8	805,5	*	*
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21-jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	*	*	*	*
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	4%	6%	*	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	72,8%	70,4%	74,0%	72,2%
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22-jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	1%	2%	*	*
Personen met en bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners van 18 jaar en ouder	CBS	248,9	431,2	*	*
Lopende re-integratievoorziening	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	*	*	*	*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	8,7%	10,4	8,7%	10,7%
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,1%	1,2%	0,8%	1,1%
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,3%	0,3%	0,1%	0,3%

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	590	650	560	640
--	----------------------------	------	-----	-----	-----	-----

*gegevens niet beschikbaar

Banen: Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.

Jongeren met een delict voor de rechter: Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Kinderen in uitkeringsgezin: Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.

Netto arbeidsparticipatie: Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de potentiële beroepsbevolking.

Werkloze jongeren: Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar) die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV.

Personen met een bijstandsuitkering: Het aantal personen van 18 jaar en ouder met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners

Lopende re-integratievoorzieningen: Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar

Jongeren met jeugdhulp: Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdbescherming: Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.

Jongeren met jeugdreclassering: Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar).

Cliënten met een maatwerkvoorziening WMO: Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo, aantal per 10.000 inwoners.

Programma 7:

Naam	Eenheid	Bron	2021		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Omvang huishoudelijk restafval	KG/inwoner	CBS	219	169	*	*
Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	*	*	*	*

*gegevens niet beschikbaar

Omvang huishoudelijk restafval: De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)

Hernieuwde elektriciteit: Elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon, biomassa.

Programma 8:

Naam	Eenheid	Bron	2021		2022	
			VHL	Landelijk	VHL	Landelijk
Gem. WOZ-waarde	Duizend euro	CBS	283	290	331	317
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	16,8	8,9	14,3	9,3
Demografische druk	%	CBS	77%	70,1%	77,7%	70,3%
Gemeent. woonlasten eenpersoonshuish.	€	COELO	809	733	920	823
Gemeent. woonlasten meerpersoonshuish.	€	COELO	879	810	1004	905

*gegevens niet beschikbaar

Gemiddelde WOZ-waarde: De gemiddelde WOZ-waarde van woningen in duizenden euro's.

Nieuwgebouwde woningen: Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.

Demografische druk: Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudingen: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Bijlage overzicht restant kredieten

Per ultimo 2022 af te sluiten restantkredieten

Op verzoek van de accountant is gekozen voor onderstaande wijze van presenteren. De reden hiervoor is dat zo beter het vervolg van de kredieten, zoals gepresenteerd in de jaarrekening 2018 van de voormalige gemeenten, te volgen is.

Overzicht openstaande investeringskredieten 2022 gemeente Vijfheerenlanden								
Pr.	Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2022	Restant jaarrekening 2022	Afsluiten jaarrekening 2022
			uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	
	Bedragen x € 1.000							
2	Vervanging wielstrooier hydraulisch	60					60	Nee
		60					60	
3	Voorontwerp Stadspark Leerdam	334	295	-41	105		-24	Ja
0	Sloop en herontwikkeling De Kandelaar	400	694		18	-1.258	946	Nee
5	Bijdrage kleedkamers Korfbalver VIKO & hockeyver MHC	330	220				110	Nee
4	Tijdelijke onderwijshuisvesting, inclusief (openbare) buitenruimten	4.537	3.662				875	Nee
		5.601	4.870	-41	123	-1.258	1.907	
8	Hazelaarplein - woonrijp maken	1.929	88				1.842	Nee
8	Hazelaarplein - bouwrijp maken (rekent af naar KP 68208000)	1.071	265		364		441	Nee
	Hazelaarplein totaal	3.000	353		364		2.283	
0	Bestelauto (elektrisch) VIA geb 2020	35			34			Ja
0	Extra hardware ivm vacature (telefoons)	25			25			Ja
0	Vervanging hardware infrastructuur 2020	275	177				98	Nee
0	Vervanging diverse hardware werkpl 2020	38					38	Nee
0	Reguliere vervanging telefoons 2020	176			19		157	Nee
		549	177		78		293	
2	2 Natzoutstrooier 2020	100					100	Nee
2	Tracebesluit A27 2020	300					300	Nee
2	Uitwerken plannen sluipverkeer	55	15		40			Ja
2	3x Sneeuwplough klein LRD 2020	54					54	Nee
2	Vervangen armaturen jaarschijf 2020 VHL	205	179		22		3	Ja
2	Verv 2 sneeuwploughen DAF IVECO ZDR 2020	36					36	Nee
		750	194		62		493	

Pr. Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten
		t/m 2021	t/m 2021	2022	2022	jaarrekening 2022	jaarrekening 2022
		uitgaven	ontvangsten	uitgaven	ontvangsten	uitgaven	2022
Bedragen x € 1.000		activa	activa	activa	activa	activa	
5 Verv spelmateriaal sportzalen 2020	43	23	-20	42	-7	5	Ja
5 Verv schoonmaakm sportaccommodatie 2020	28			23		4	Ja
5 HSSC 61 (Hei- en Boeicop) veld 1 gras	70					70	Nee
5 Verv theatervoorzieningen Stadshof 2020	30	14		14		2	Ja
5 Vervanging speeltoestellen 2020 VIA	47	22		26		-1	Ja
5 Verv bedrijfsw groot/vrachtw ZDR 2020	80			79		1	Ja
	298	60	-20	184	-7	81	
7 Vervanging beschoeiing Zederik 2020	75	45				30	Nee
	75	45				30	
0 VHL Voorber kred nieuwe gemeentehuis	2.788	265		321		2.202	Nee
0 Project De Wilgenhoek/woonzorg	740	35		27		678	Nee
4 Nieuwe school aan de Brink te Hoef en Haag	8.100	4.338	-210	2.922	-76	1.126	Nee
4 Voorbereidingskred uitbreiding BS Ameide	520	2		8		510	Nee
4 Voorbereidingskrd NWB school Hagestein	415	35		34		346	Nee
4 Voorbereidingskrediet Noachschool	60	45		87		-73	Nee
4 Aanschaf 1e inricht gymlok Hoef & Haag	57			60	-8	5	Nee
4 Permanente uitbreiding Noachschool	350			1		349	Nee
7 Afval: Ondergrondse containers na correctie	100					100	Nee
	13.130	4.720	-210	3.459	-84	5.245	
0 Vervanging hardware infrastructuur 2021 (235K)	235					235	Nee
0 Vervanging hardware werkplekken 2021 (38K)	38					38	Nee
0 Vervanging software serverpark 2021 (43,4K)	43					43	Nee
2 Vervangen lichtmasten jaarschijf 2021 VHL	105	10		84		11	Nee
2 Vervangen armaturen jaarschijf 2021 VHL	119	50		60		8	Nee
2 2 sneeuwplougen (groot) 2021	38					38	Nee
5 Brederodes, veld 2, natuurgas	70					70	Nee
5 Vervanging zaalinventaris gymzalen 2021	27		-5	34	-8	6	Ja
5 Helsdingen, licht en geluid theater	40			22		17	Ja
5 Helsdingen, meubilair horeca	36	31				6	Ja
5 Bedrijfswagen groot 2021	80					80	Nee
7 Vervanging beschoeiing Zederik 2021	75					75	Nee
7 Oeverbescherming Leerdam en Vianen	1.200	14		502		684	Nee
	2.106	104	-5	703	-8	1.313	

Pr.	Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten
			t/m 2021	t/m 2021	2022	2022	jaarrekening 2022	jaarrekening 2022
			uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	2022
	Bedragen x € 1.000							
2	Kademuur Leerdam 2021	665	30		484		151	Nee
2	Vervangen van twee bruggen 2021	141	15		140		-14	Ja
5	Nieuwbouw Kantine Leerdam sport	500			487		13	Nee
2	Nieuwe abri's Vijfheerenlanden 2022	540	8		136		396	Nee
2	Mobiliteitsplan 2020-2030	1.270	125		557	-65	654	Nee
2	Vianen Aanpassen busstation	150			23	-296	422	Nee
2	Sluipverkeer (Mobiliteitsplan)	230				-100	330	Nee
2	Herinrichting Kon.Emmalaan fase 2-4	130			12		118	Nee
2	Inr. Openbare ruimte rondom Ebenhaezer	75					75	Nee
4	Nieuwbouw Ebenhaëzerschool Leerbroek	4.900	44		9		4.847	Nee
4	Duurzaam inr.schoolplein Ebenh.school	175					175	Nee
4	Duurz.Inr.1000m2 plein Ebenh.school	100					100	Nee
4	Aankoop grond 2500m2 Ebenhaezerschool	139					139	Nee
4	Aankoop grond 1000m2 OR Ebenh.school	150					150	Nee
2	Uitvoeringskrediet ontsl Broekgraaf	3.985	70	-9	260		3.664	Nee
5	Voorbereidingskred ontw Zuilenst H&B	100	30		38		33	Nee
5	Voorbereidingskred ontw Broekgraaf Nrd	300	115	-12	71	-5	131	Nee
5	Park Monnikenhof Vianen	204	24		99	-35	116	Nee
2	VB krediet infrastr Leerbroek	50			15		35	Nee
2	Straatmeubilair 2021	100	62		41		-3	Ja
5	Kantplanken kunstgrasvelden	161			181	-32	11	Ja
5	Aanleg ecologische berm 2021	55			49		6	Nee
7	Klimaatadaptieve maatr riolering 2021	400	85		315			Ja
7	Uitbreiden begraafplts Tiendweg Leerdam	315	1		107		208	Nee
7	Drainage begraafplaatsen 2021	70	1		48		22	Nee
2	Verbetering wegfunderingen 2021	275			34		241	Nee
2	Aanleg van wegen projecten 2021	759	24		305		430	Nee
5	Glasblazerij - verduurzamen dak 2021	94					94	Nee
5	Bibli Vianen - Asbestsanering dak '21	104			9		96	Nee
6	De Linde - Verduurzamen dak/geveldak '21	289			58		232	Nee
4	Aankoop Grond tbv Uitbreiding Noachschool	157			157			Nee
3	Aankoop Boerderij Dorpstr 26 Schoonrewoerd	830			782		48	Nee
3	Aankoop Boomgaard Dorpstr.26 Schoonrewoerd	13			13			Nee
5	Overname Inventaris Laco	320			387	-68	1	Ja
5	Erfpachtrecht inzake T'Dak	400			400			Ja
5	Terugkoop erfpachtrechten LACO	1.000			1.000			Ja
4	Renovatie De Rank en (SKCN) Meerkerk	305			1		303	Nee
		19.450	630	-21	6.217	-600	13.225	

Pr. Omschrijving	Begroot	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Werkelijk	Restant	Afsluiten
		t/m 2021	t/m 2021	2022	2022	jaarrekening 2022	jaarrekening 2022
		uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	2022
Bedragen x € 1.000							
0 Vervanging database apparatuur 2022	85					85	Nee
0 Vervanging laptops en toebehoren 2022	100					100	Nee
0 Vervanging netwerk infrastructuur 2022	25					25	Nee
0 Vervanging werkplekapparatuur 2022	38					38	Nee
2 Vervanging armaturen 2022	238			169		69	Nee
2 Vervanging lichtmasten 2022	108			15		94	Nee
2 Straatmeubilair 2022	100			100			Ja
2 Verbetering wegfunderingen 2022	275					275	Nee
5 Helsdingen, materialen, licht en geluid 2022	37					37	Ja
5 Helsdingen, schoonmaakmachine 2022	36			15	-3	24	Nee
5 Woning Hellingse Voorweg Vianen - verduurzamen dak 2022	60			4		56	Nee
5 Biodiversiteitsherstel 2022	144			86		58	Nee
5 Aanleg ecologische bermen 2022	55					55	Nee
5 Vervanging speelvoorzieningen 2022	212			1		211	Nee
5 Laadschop/Shovel 2022	60			61		-1	Ja
7 Vervanging van oeverbescherming 2022	290			84		206	Nee
7 Mechanische gemalen riolering - jaarschijf 2022	955			615	-14	354	Nee
7 Vervangen riolering - jaarschijf 2022	3.642			859		2.783	Nee
7 Klimaatadaptieve maatregelen riolering 2022	400			169		231	Nee
7 Aanleg drainage begraafplaatsen 2022	50					50	Nee
4 Nieuwbouw Broekgraaf	13.859			543	-6	13.322	Nee
4 Aankoop Grond KC Broekgraaf	885					885	Nee
4 Inrichting Schoolplein KC Broekgraaf	197					197	Nee
4 Inrichting gymzaal KC Broekgraaf	74					74	Nee
3 Voorbereidingskrediet Gaasperwaard 3	125			40		85	Nee
5 Project Gaslos sc Helsdingen	894					894	Nee
5 Buitenmuur bibliotheek Vianen	55			47		8	Nee
5 Bioscoopfunctie Helsdingen	79					79	Nee
	23.080			2.809	-22	20.294	
TOTAAL	68.098	11.153	-297	13.998	-1.980	45.224	

Overzicht openstaande investeringskredieten 2022 voormalige gemeenten Vianen, Leerdam en Zederik									
				Werkelijk t/m 2021	Werkelijk t/m 2021	Werkelijk 2022	Werkelijk 2022	Restant jaarrekening 2022	Afsluiten jaarrekening 2022
Pr.	Omschrijving	Investering	Investering	t/m 2021	t/m 2021	2022	2022	jaarrekening 2022	2022
		uitgaven begroot	ontvangsten begroot	uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	ontvangsten activa	uitgaven activa	
	Bedragen x € 1.000								
0	Ontwikkeling Put Middelwaard	149		105				44	Nee
2	Wegen: Maatregelen centrum Vianen	250						250	Nee
2	Ontwerp Herinrichting Langendijk	250		96		28		126	Ja
2	Verkeersstructuurplan De Hagen			2.844	-2.083		20	-781	Ja
2	Berchmansweg en rotonde			1.272	-1.176			-95	Nee
5	Binnensport: verv spelmateriaal sportzalen 2017	40		37	-8	11			Ja
5	Groen: vervangen bomen (deel uit 2018)	136		93		33		10	Nee
2	Herinrichting Koningin Emmalaan	2.295	500	2.277	-500	59		-41	Nee
2	Spoorse kwesties Merwede Lingelijn	1.004		196		13		795	Nee
4	Voorbereidingskrediet Brede school/KC Broekgraaf	600		519	-1	97		-15	Ja
5	Glaspark	1.550						1.550	Nee
5	Glaspark	4.740						4.740	Nee
5	Glaspark	940						940	Nee
5	- aankoop grond			307		15	-2	-320	Nee
5	- voorbereidingskrediet	388		338	-41	-340	42	387	Nee
5	- aanleg velden			3.061	-278	29	-10	-2.802	Nee
5	- parkinfrastructuur			862	-166	319	-35	-980	Nee
5	- gebouwen			3.832	-631	-1.175	-3	-2.024	Nee
5	- parkeren								Nee
5	- kantine					1.220	-2	-1.218	Nee
5	-Parkinfrastructuur Leerdam Sport	2.450		2.013	-343	-782	190	1.373	Nee
5	-Sportgerelateerde ruimten Leerdam Sport					1.376	-292	-1.084	Nee
5	Speeltoestellen 2018	150		138		13		-1	Ja
7	Achter De Pijp	4.980		4.715	-443	435		274	Nee
8	Inrichting Dr. Reilinghplein (uitvoering)	2.282		2.236		14		32	Ja
5	17: Herinrichting openbare ruimte De Linde	50						50	Ja
5	39:Beleidsagendaspeelruimtebeleid 2017-19	200		33		64		103	Nee
	Complex uitbreiding bedrijventerrein fase IVa			1.116	-4	-1.069		-42	Nee
	Killesteijnstraat Lexmond	30		63		22		-55	Nee
2	Vervanging wielstrooier Nido Stratos	50						50	Nee
2	Vervanging wielstrooier Nido Stratos-2	50						50	Nee
5	Upgraden voorgevel De Linde	153		25				128	Nee
5	Vernieuwbouw inrichting Dorpshuis De Schakel	3.280		3.089	-110	50		250	Nee
5	Bestek II Sportvelden SV Meerkerk	3.637		3.757	-1.065	44	-8	908	Ja
7	Maatregelen kwaliteitsspoor volgens GRP	31		31					Ja
7	Graven extra oppvlaktewater AM Stedelijk Waterplan	28		28					Ja
7	Graven 0,9ha extra oppervlaktewater AMD	132		32		4		96	Nee
	TOTAAL	29.845	500	33.115	-6.847	480	-100	2.698	
	TOTAAL GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN EN VOORMALIGE GEMEENTEN	97.943	500	44.268	-7.144	14.478	-2.080	47.922	
	TOTAAL GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN EN VOORMALIGE GEMEENTEN EXCL. AFGESLOTEN KREDIETEN	87.172	500	33.841	-3.922	11.179	-1.977	47.552	

SISA Verantwoording

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023

Verstrekk	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (j
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: A16/01	Aard controle R Indicator: A16/02	Aard controle R Indicator: A16/03	Aard controle R Indicator: A16/04	uitvoeringsk
			€ 1.735.500	€ 656.281	€ 0	€ 103.304	€ 0
		Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantw	

FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag (ja/nee)(var)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle D2 Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Nee: reeks
			8	103	4	8	Ja
		Eindverantwoording (Ja/Nee)		Reeks 1	Reeks 1		
				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)		
		Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07		Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/09		
		Nee					
		Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
		Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)
		Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
		€ 1.304	€ 2.304				€ 0
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
		Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19
		€ 5.700	€ 28.500	€ 13.872	€ 27.744	€ 27.744	€ 4.488
		Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal
		Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totaal normbedrag

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting bouwactiviteit 'Nee' is ingevuld
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	
			Gemeenten				
			1 SUVIS21-2-01076672	€ 11.137	€ 11.137	Ja	
			2 SUVIS21-2-02194274	€ 3.930	€ 3.930	Ja	
			3 SUVIS21-2-02194957	€ 0	€ 0	Nee	Uitstel aang 2022
			4 SUVIS21-2-02194469	€ 0	€ 0	Nee	Uitstel aang 2022
			5 SUVIS21-2-02401484	€ 0	€ 0	Ja	
			6 SUVIS21-2-00802947	€ 0	€ 0	Nee	Valt niet te
			7 SUVIS21-2-01179192	€ 0	€ 66.915	Ja	
			8 SUVIS21-2-01179202	€ 0	€ 55.521	Ja	
			Kopie Beschikingsnummer/Naam	Zijn de begrotingsposten waarvoor een uitkering is aangevraagd uitgevoerd? (Ja/Nee/N.v.t.)	Toelichting (verplicht als bij indicator 08 nee is ingevuld)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C32/07	Aard controle D2 Indicator: C32/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/09		
			1 SUVIS21-2-01076672	Nee	Kan nog niet worden afgestemd		
			2 SUVIS21-2-02194274	Nee	Kan nog niet worden afgestemd		
			3 SUVIS21-2-02194957	Nee	Kan nog niet worden afgestemd		
			4 SUVIS21-2-02194469	Nee	Kan nog niet worden afgestemd		
			5 SUVIS21-2-02401484	Nee	Kan nog niet worden afgestemd		
			6 SUVIS21-2-00802947	Nee	Kan nog niet worden afgestemd		
			7 SUVIS21-2-01179192	Ja			
			8 SUVIS21-2-01179202	Ja			
BZK	C43	Regeling reductie energiegebruik woningen	Beschikingsnummer/naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal bereikte woningen	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: C43/01	Aard controle R Indicator: C43/02	Aard controle R Indicator: C43/03	Aard controle D1 Indicator: C43/04	
			Gemeenten				
			RREW2020-00450934	€ 226.901	€ 497.098	5.903	
			Totaal aantal bereikte	Is minstens 70% van de			

BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/04</i>	
			1	€ 1.718	€ 1.718	5	€ 8.591
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: C55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/09</i>		
			0	€ 0	€ 0		
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de huishouding	Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal grote(re) met directe energieverbruik tot gevolg.
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C55/13</i>	
			0	0	0	0	0
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de huishouding	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het	Eindverantwoording (Ja/Nee)			

BZK	C68	Specifieke uitkering aan gemeenten ten behoeve van de huisvesting van vergunninghouders	Projectnaam	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Cumulatief aantal woningen gerealiseerd voor vergunninghouders per project (t/m jaar T) - betreft totalen	Besteding (jaar T) van het project – zelfstandige uitvoering	Cumulatieve per project door derden
			Aard controle n.v.t. Indicator: C68/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C68/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C68/03	Aard controle R Indicator: C68/04	
			1 Huisvesting statushouders	0	0	€ 191.205	€ 191.205
			2				
			3				
			4				
			Kopie projectnaam	Cumulatieve totale opbrengsten (jaar T) per project – inclusief uitvoering door derde	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: C68/07	Aard controle R Indicator: C68/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C68/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C68/10	
			1 Huisvesting statushouders	€ 191.205	Ja	Nee	
			2				
			3				
			4				
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwd (jaar T-1)
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	
		Gemeenten	€ 1.198.819	€ 896.188	€ 178.380	€ 0	€ 1.285.584
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	In 2022 opgebouwd om mee te rekenen vierjarige pe

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwd (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	
			€ 122.758	€ 0	€ 122.758	€ 0	€ 186.238
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	

IenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Subsidieregeling sanering verkeerslawaa Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie ov jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E3/04</i>	
			1 BSV/22/00328	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2				
			100				
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Correctie ov ProRail (t/m j
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E3/10</i>	
			1 BSV/22/00328	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2				
			100				
IenW	E21	Regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra Gemeenten en GR'en	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cofinanciering (jaar T)	Cumulatieve jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: E21/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E21/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: E21/04</i>	
			1 IENW/BSK-2022/301532	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2				
			Kopie beschikingsnummer	Is voldaan aan artikel 15 van de regeling specifieke uitkering circulaire ambachtscentra?	Toelichting aan welke voorwaarde(n) van artikel 15 vd regeling word(t)(en) niet		

lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08	
			1	Nee	0		
			2				
50							
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandige
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkosten 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval)	Volledig zelfstandige uitvoering			

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2021	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Aard controle R Indicator: G2A/02	Aard controle R Indicator: G2A/03	Aard controle R Indicator: G2A/04	Aard controle R Indicator: G2A/04
		1	061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 9.423.470	€ 350.084	€ 670.179	€ 3.848
		2					
		100					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en bijstand (WwB)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	Aard controle R Indicator: G2A/08	Aard controle R Indicator: G2A/09	Aard controle R Indicator: G2A/10	Aard controle R Indicator: G2A/10
		1	061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 52	€ 108.270	€ 4.057	€ 0
		2					
		100					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijtschelden schulden gebundelde uitkering	

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam oodgericht op	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Rijk
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvanotoeslaaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvanotoeslaaffaire	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvanotoeslaaffaire	Volledig ze (Ja/Nee)

SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01</i>	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/02</i>	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/03</i>	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>	Besteding (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>
			1 061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 5.000	€ 20.090	€ 5.983	€ 0
			2				
		100					
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalvers
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee	
			6 Totaal	0	0	Nee	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringsk uitvoering T1 (gemeente M)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	

			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	0	0	0
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>	
			€ 113.728	€ 113.728	Nee	
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	

SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ totalen	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW- domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen) , jaar T-1.	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G12A/03</i>		
			1 061961 Gemeente Vijfheerenlanden	€ 0	€ 0	0	
			2				
			20				
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Volledig ze (Ja/Nee)

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie			
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02			
			€ 686.867	€ 644.602			
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	
		1	Aanleg sportvelden Meerkerk	€ 7.741	€ 7.741	€ 0	€ 0
		2	Aanleg Glaspark 2de fase	€ 10.197	€ 10.197	€ 0	€ 0
		3	Leerdam Sport 55	€ 102.236	€ 102.236	€ 0	€ 0
		4	Gymzaal kindcentrum Broekgraaf	€ 5.871	€ 5.871	€ 0	€ 0
		5	Gymzaal Hoef en Haag	€ 46.349	€ 46.349	€ 0	€ 0
		6	Vervanging dak Copper	€ 5.819	€ 5.819	€ 0	€ 0
		7	Gymzaal Zijderveld verduurzamen	€ 3.792	€ 3.792	€ 0	€ 0
		8	Kantplanken kunstgrasvelden	€ 31.567	€ 31.567	€ 0	€ 0
		9	Zaalinventaris SC Helsdingen	€ 13.255	€ 0	€ 13.255	€ 0
		10	Schoonmaakmachines	€ 2.699	€ 0	€ 2.699	€ 0
		11	1e inrichting gymlokaal H&H	€ 8.064	€ 0	€ 8.064	€ 0
		12	Overname inventaris Laco	€ 67.760	€ 0	€ 67.760	€ 0
		13	Diensverlening SC Helsdingen	€ 1.596	€ 0	€ 1.596	€ 0
		14	Sportstimulering	€ 124.975	€ 0	€ 124.975	€ 0
		15	Inhuur SC Helsdingen	€ 23.026	€ 0	€ 23.026	€ 0
		16	Exploitatie Buitensport Algemeen	€ 11.889	€ 0	€ 11.889	€ 0
		17	Exploitatie SC Helsdingen	€ 112.975	€ 0	€ 112.975	€ 0
		18	Exploitatie Sportpark Blokkeneisen	€ 0	€ 0	€ 11.682	€ 0

VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikkingnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve aanstellen s jaar T)
					Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealisee
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Aard controle R Indicator: H8/03	Aard controle R Indicator: H8/04	
			1 1042504	€ 56.575	€ 0	€ 185.000	€ 0
			2				
			3				
			4				
			Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08			
			1 1042504	Ja			
			2				
			3				
			4				
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden (ronde 3)	Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantw
				Automatisch berekend	Automatisch berekend	Automatisch berekend	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H25/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H25/04	
			1 SPUKIJZ21-22172	-€ 46.061	€ 24.778	€ 24.778	Ja
			Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding p

Lijst van afkortingen

Afkorting:	Staat voor:
3D	Driedimensionaal
3G-4G-5G	Generatie mobiele netwerken
Avres	Regionale Sociale Dienst
APV	Algemene plaatselijke verordening
AV of A&V (Regio)	Regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
AZC	Asiel Zoekers Centrum
(taalniveau) B1	Eenvoudig Nederlands
BAG	Basis Administratie Gebouwen
B&B	Bed & Breakfast
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BET	Beleidskader energietransitie
BGU	Breda-Gorinchem-Utrecht
BIO	Baseline Informatiemanagement
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BENG	Bijna Energie Neutrale Gemeente
BI-tool	Business Intelligence tool
BIO	Baseline Informatieveiligheid Overheden
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO	Bestuurlijke overleggen
BOA	Bijzonder Opsporings Ambtenaar
BRP	BasisRegistratie Personen
BSO	Buitenschoolse opvang
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde
BW	Beschermde Wonen
ministerie van BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Christelijke Basis School
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CEO	CliëntErvaringsOnderzoek
CmK	Cultuureducatie met Kwaliteit
CO2	Koolstofdioxide
COA	Centraal Orgaan Asielzoekers
COC	Cultuur en Ontspannings Centrum
CVV	Collecties Vraagafhankelijk Vervoer
DIHPO	Duurzaam Integraal Huisvestings Plan Onderwijs
DHW	Drank en Horeca Wet
DPIA	Data protection impact assessment
DSO (-LV)	Digitaal Stelsel Omgevingswet (Landelijke voorziening)
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Diensverleningsovereenkomst
E-HRM	Electronic Human Resource Management
EMU	Economische en Monetaire Unie
ENG	Energie Neutrale Gemeente
Etc.	Ercetera
Fido	Wet Financiering Decentrale Overheden
fte	Fulltime-equivalent

FZ	Facilitaire Zaken
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie voor persoonsgegevens
Gevudo	Gemeenschappelijke vuilverbranding Dordrecht
GGDrU	Gemeentelijke Gezondheids Dienst regio Utrecht
GZZ	Geestelijke GezondheidZorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch Informatie Systeem
GLI	Gezonde Leefstijl Interventie
GreX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en VervoersPlan
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HH	Hulp bij het Huishouden
(wet) HOF	Houdbare OverheidsFinanciën
HR21	Funtiewaarderingssysteem voor gemeenten
HRM-beleid	Human Resources (personeelsbeleid)
HUP	Handhavingsuitvoeringsprogramma
HVC	Huisvuilcentrale
IBMN	Inkoop Bureau Midden Nederland
IC-medewerkers	Intesive Cases medewerkers
ICT/IT	Informatie- en Communicatie Technologie /Informatie Technologie
IHP(-O)	Integraal Huisvestings Plan (Onderwijs)
ILT	Inspectie Leefomgeving Transport
IPO	Inter Provinciaal Overleg
IRP	Integraal Ruimtelijk Perspectief
IVB	Individuele Vertegenwoordiging en Beheer
IVIO	Instituut Voor Individuele Ontwikkeling
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JOP	Jongerenontmoetingsplek
JZ	Juridische Zaken
KC	Kind Centrum
KCC	Klant Contact Centrum
KIDO	Kwaliteitssysteem Informatiebeheer Decentrale Overheden
KOR	Kwaliteitsplan Openbare Ruimte
LEA	Lokale Educatieve Agenda
LHBTIQ+	Lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, intersekse personen, queer en ander mogelijkheden om gender of seksualiteit te benoemen
LOV	Leerdamse Ondernemers Vereniging
LRD	Leerdam
MD	Management Development
MDA++	multidisciplinaire aanpak van meervoudige en complexe vormen van kindermishandeling, huiselijk geweld en seksueel geweld
MDT	Maatschappelijke Dienst Tijd
MER	Milieueffectrapportage
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJB	Meerjarenbegroting
MJOP	Meerjaren beheer- en onderhoudsplan
MLL	Merwede-Lingelijn
MT	Management Team
MTO	Medewerker Tevredenheids Onderzoek
team MVOI	Team Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen
NBTC	Nationaal Bureau voor Toerisme en Congressen
NPO	Nationaal Programma Onderwijs

NPRES	Nationaal Programma RES
NT1/NT2	Nederlandse taal als eerste taal/tweede taal
n.t.b.	Nader te bepalen
N.V.T.	Niet van toepassing
NWBA	Nationaal Woon- en Bouwagenda
O&I	Organisatie en Infrastructuur
OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
OBS	Openbare Basis School
ODRU	Omgevingsdienst regio Utrecht
OHW	Oud Hollandse Waterlinie
OKO	Opgroeien in een Kansrijke Omgeving
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
OV	Openbaar vervoer
OZA	Onderwijszorgarrangementen
ozb	Onroerende zaakbelasting
P&C	Planning en Control
PGA	Persoons Gerichte Aanpak
PGB	Persoons Gebonden Budget
PM	Pro Memorie
PPS	Publiek Private Samenwerking
PRT	Provinciale Regietafel Migratie & Integratie
R&T	Recreatie en Toerisme
RAS	Regionale Adaptatiestrategieën
RAZU	Regionaal Archief Zuid-Utrecht
RBL	Regionale Backoffice Lekstroom
REA	Regionaal Educatie Agenda
REP	Ruimtelijk Economisch Perspectief
RES	Regionale Energie Strategie
RI&E	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centra
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMA	Regionaal Maatschappelijke Agenda
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RMT	Regionaal Mobiliteitsteam
ROM-S	Regionale Ontwikkelings Maatschappij Schelluinen West
RRE(W)	Regelingen Reductie Energieverbruik (Woningen)
SAVEL	Samen, Actief, Veilig, Europaplein, Leerdam-West
SBBZ	Stichting Beveiliging Bedrijventerrein Zederik
SBO	Speciaal Basis Onderwijs
SDG	Sustainable Development Goals
SIEM/SOC	Security Information Management System / Security Operation Center
SiSa	Single information Single Audit
SitY	School it Yourself
SMA	Sociaal Maatschappelijke Agenda
SR/SROI	Social Return/ Social Return On Investment
TIP	Toeristisch Informatie Punt
TOP X	Aanpak van complexe casuïstiek met de focus op plegers van delicten met grote impact op slachtoffers zoals woninginbraken, overvallen, straatroven en ernstige geweldpleging.
TVW	Transvisie Warmte
TWh	Terawattuur
U10/U16	Netwerkorganisatie waarin 10/16 gemeenten in de regio Utrecht samenwerken
UAW	Uitvoerings Agenda Woningbouw

UVP	Uitvoeringsprogramma
VAR	Verklaring arbeidsrelatie
VIA	Vianen
VHL	Vijfheerenlanden
VN	Verenigde Naties
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRI	Verkeersregelinstallatie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VSV	Voortijdig School Verlaten
VTH	Vergunning, Toezicht en Handhaving
VVE	Vroege- en Voorschoolse Educatie
VvE	Vereniging van Eigenaren
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WEB	Wet Educatieve Beroepsonderwijs
WEP	Wet Elektronische Publicaties
WGA	Wet Gemeentelijke Antidiscriminatie voorzieningen 2009
WI	Wet Inburgering
WIJIJ	Platform voor werkzoekenden
WKB	Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen
WMEBV	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WPG	Wet Politie Gegevens
Wro	Wet ruimtelijke ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WUP	Wijk Uitvoeringsplannen
WVR	Wet Veiligheidsregio
WWB	Wet Werk en Bijstand
ZIN	Zorg In Natura
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel